50 YEARS OF FREEDOM

LOYOLITE '97

ANDHRA LOYOLA COLLEGE (AUTONOMOUS) VIJAYAWADA

24/3/97

LOYOLITE '97

ANDHRA LOYOLA COLLEGE
Ref. LIBRARY, VIJAYAWADA

ANDHRA LOYOLA COLLEGE (AUTONOMOUS)

VIJAYAWADA 520 008

Annual Magazine

1996–'97

CHIEF EDITOR

P Ramanujam

EDITORS

V Gopala Reddy

K V Subba Rao

M Devasanthanam

N Ranga Babu

STUDENT EDITORS

Padma Koneru (MCA 10)

YV Ravi Sankar (DO 8)

Madhavi Bollu (DZF 60)

M Ratnakar (DEH 8)

P Kishore Chandra (AGH 17)

K Naveen Chandra (RA 78)

BV Siva Ram (RMC 40)

ILLUSTRATIONS

C Veeraraju Choudary (DO 82)

COVER DESIGN

Br S Daniel SJ

PHOTOGRAPHS

G Vara Prasad

Editorial

Loyolite '97 is dedicated to the golden jubilee of our Independence. Our freedom, strictly speaking, is only 49 years old, but it has already turned 50, thanks to the complexities of our chronological reckoning which render two birthdays inevitable – one at the start and another at the close of the year in question! The celebration of the golden jubilee is an occasion for looking back – on our achievements as well as failures. When the Indian Independence Bill was debated in the House of Commons, Winston Churchill said:

> Liberty is man's birthright. However, to pass on the reins of the government to the Congress at this juncture is to hand over the destiny of hungry millions into the hands of rascals, rogues and freebooters. Not a bottle of water or a loaf of bread shall escape taxation, only the air will be free and the blood of hungry millions will be on the head of Mr Clement Attlee. India will take a thousand years to know the periphery of the philosophy of politics. Today we hand over the government to men of straw of whom no trace will be found in a few years.

Has the prophet of doom been proved right? Two of the articles in this issue, focussing on different aspects of the 50 years of our freedom, attempt to answer this question.

As we celebrate the golden jubilee of our Independence, we should be responsive to the call for independence of our 'next-door' neighbour, Tibet. Five decades of captivity, oppression and the near–total destruction of their cultural heritage in their native Tibet has not defeated the pride and faith and optimism of those people which endure as do their majestic mountains. The agony of the Roof of the World – as well as its unflinching courage and unwavering faith – is voiced in this issue by one of our students who comes from Khawachen, the Land of Snows.

'Sublime tobacco!' a smoker might rhapsodize in a moment of smoke-induced bliss, 'which from east to west cheers the tar's labour or the Turkman's rest.' The pleasure of smoking is exclusive to the smoker. But the pain is not. The smoke kills not only the smoker but also many an innocent non-smoker who happens to be in the neighbourhood, argues another article and makes a strong appeal to smokers: 'for God's sake, spare us, non-smokers!' A blessing, indeed, it would be if a smoker responded to the appeal by bidding farewell to the "filthy weed" *à la* Charles Lamb: 'For thy sake, Tobacco, I would do anything but die'. And God bless the smokers if they in their mercy decide not to puff away in the neighbourhood of non-smokers!

Elsewhere, *Loyolite '97* focusses on the Miss World 1996 show. The Pageant provoked mixed reactions. While women's groups denounced the event as degrading and Communists condemned it as encouraging consumerism and multi-national culture, the "admirers of beauty," represented by the Chief Minister of Karnataka, claimed that it elevated the "spirit of Indian women." Three of the articles in this issue contribute to the controversy.

Co-education as a concept has come to stay. Educational institutions should be co-educational because life is co-educational; a single-sex school or college is an anachronism. This, however, was not at all our consideration when we introduced co-education in 1987; we did so with the sole intention of 'protecting' some of our courses. All the same, it will be interesting to know what co-education has done to our college. Our Student Editors have made a study of the decade-long co-education at ALC, interviewing a broad cross-section of the Loyola community, and *Loyolite '97* carries their findings.

Loyolite '97 has several other features as well – poetry, forum, science and technology, counselling, alumni events and sport. Most of them are light, frothy concoctions and the few serious ones included are highly informative. We hope you will enjoy this issue as much as we have revelled in putting it together.

– P.R.

Contents

SPECIAL FEATURES

Human values in the 21st century 41
Jesuit education and alumni 69

MUSIC

The power of music 39

POETRY 53

COUNSELLING

Choose the right career 16
Aiming great 52
Don't push your child in the wrong direction 62

REPORTS

Annual report 1
Janmabhoomi 65
National conference on post-harvest
technology in fisheries 67
ALC cultural week 71

SPORTS

Leander Paes 72

TELUGU 73

HINDI 122

Annual Report : 1996 - '97

(Presented on the College Day on 15 February '97)

Respected Dr. Jayaprakash Narayan, Srimathi Jayaprakash Narayan, Rev. Fr. Rector, Rev. Fr. Correspondent, staff and students of Andhra Loyola College, Fathers, Sisters, ladies and gentlemen!

I have the honour of presenting to you the annual report of Andhra Loyola College 1996-97. Before doing so, I would like to introduce to you the Chief Guest of today, Dr. Jayaprakash Narayan. Dr. Jayaprakash Narayan hails from Krishna District and is an alumnus of Andhra Loyola College, Vijayawada. From ALC he went to study medicine and completed his medical studies. Instead of practising medicine, Dr. Jayaprakash took to IAS, a rare phenomenon in those days, and was recruited to Andhra Pradesh cadre. In this capacity he worked for 16 years endearing himself to his masters and the people of Andhra Pradesh.

The presence of Mrs. Radha Jayaprakash adds lustre to today's function. Her gracious presence and gentle manners go a long way to make the function a success. And I take this opportunity to extend a warm and hearty welcome to our respected guests, Dr. and Smt. Jayaprakash Narayan, on behalf of the Management, staff and students.

Change of Staff

Change of staff is an annual feature in any educational institution and our college is not an exception. Rev. Fr. Dhanpaul, who served this institution as Degree Vice-Principal, New Hostel Warden and Director of Sports for three years, was transferred to Peddapentyala Junior College as its Principal. Fathers P.R. John, Asst. Warden of Gogineni Hostel, M A Alex, Asst. Warden of Xavier Hostel, and D. Ravi, Asst. Director of Kaladarshini, left our college to pursue higher studies in Pune, Delhi and Palayamkottai respectively. Another Jesuit who has left our college is Br. Augustine who spared no effort to construct the New P.G. Block, adjacent to the Chemistry

Laboratory. The loss of these Jesuit Fathers and Brother was amply compensated by the arrival of Fr. V.A. Mathew who took charge as the Correspondent of the college, Fr. S. Emmanuel who assumed charge as Xavier Hostel Warden and Botany Lecturer and Br. Michaelsamy who returns to Andhra Loyola College after many years. These transfers affected the placement of some of the other Jesuit Fathers, too. From the academic year 1996-97 Fr. Victor Emmanuel took charge as Degree Vice-Principal while Fr. Arockiasamy took up additional charge as Warden of the New Hostel.

The number of staff members who joined the college this year was very large. Mr. David Raju joined the English Dept., Mr. K. Sudhakar, Telugu, Mr. Ch. Srinivasa Rao, Physics, Mr. V. Anil, Fisheries, Mr. M. Srinivas Reddy, History, Mr. D. Jayakar Computer, Mr. PSN Prasad, Electronics, Mr. M. Chandra Sekhara Sastry, Sanskrit, Ms. Swarajya Lakshmi, Micro-biology, Mr. Naga Sateesh, Mr. V. Radhakrishna and Ms. Fatima Mary, MCA Dept., Ms. Y Laksmi Parimala and Mr. S.S. Kiran Kumar, PG Dept. of Electronics. Among the lay staff members, Dr. VKS Sastry retired from college after serving it meritoriously for 35 years. Though he was quite unassuming, he did exhibit a lot of leadership qualities when the vocational course, Industrial Fish and Fisheries, was introduced. Mr. P. Subbaramaiah retired from service in December 1996 after putting in nearly 40 years of service. The gentle-mannered Mr. Subbaramaiah is a well-known writer in Telugu whose works are translated into other languages and even studied for M.Phil. and Ph. D. degrees. Mr. SA Gideon left the college after serving it for a year. Mr. Bhanu Shankar, Mr. Y.V. Suresh, Mr. AV Prasad, Mr. KS Prasad and Ms. Fatima Mary left the college after serving it a few years in the P.G. Dept. of Computers. Mr. P. Sudershan, an experienced Lecturer of the Dept. of Social Work, and Mr. VLVN Narendra Kumar of P.G. English Dept., also left our college for greener pastures. It is worth mentioning here that a large number of teaching staff members who left the institution are from unaided sections and it is a reminder to all of us that unless proper salary is made available, the self-financing departments may not get proper teachers. We also lost six of our non-teaching staff members who retired from service after rendering selfless service to generations of students and staff of the college. They are Sri M. Anthony, Record Asst., after 32 years'

service, Sri Ch. Joshuva, Record Asst., after 41 years' service, Sri K Sundar Rao, Record Asst., after 31 years' service, Sri N Anjaneyulu, Store-Keeper, after 35 years' service, and B Raju, Marker, after 27 years' service. The college is truly indebted to these staff members for making the college what it is today.

Staff Training

Among the staff members who availed themselves of FIP, three have completed their research programme and have been awarded M.Phil. Degrees. They are Mr. G. Srinivasa Rao and Mr. A V Ravi Kumar of Physics Dept. and Mr. M. Arockiasamy of Maths Dept. Mr. Ch. Seshaiah is trying his best to complete the M.Phil at the earliest, while Mr. K. V. Vijaya Babu and Fr. Jayapalan are expected to complete their Ph. D. programmes in a few months' time. Mr. Ch. Srinivas of Physics Dept. is also earnestly trying to complete his M.Phil. programme. Ms. Nirmala Mary of English Department has successfully completed the Certificate Course in English Teaching at CIEFL, Hyderabad.

Seminars and Workshops

The Management believes in training the staff continually and constantly according to the Ignatian Vision of Education. As a result, we organized two seminars at the beginning of the academic year, one for the younger staff and the other for the senior staff members. The IPP Programme was reinforced in the seminar for younger staff members, while *Testing and Evaluation* was the topic dealt with by Prof. Tharu Jacob in his seminar to the senior staff members.

The Dept. of Industrial Fish and Fisheries successfully organized a national seminar from December 13th to 15th on *Post-Harvest Technology.* The U.G.C. and AIACHE came forward to sponsor this seminar and the participants were very happy about the outcome of the seminar.

Seminars Attended

Fr. Principal attended a National Workshop on *Quality Assurance in Management Education* at Bhopal. Many of our Lecturers took part in the *Question Bank Preparation* workshops organized by different autonomous colleges in Tamil Nadu and Andhra Pradesh. Mr. ER Rama Sarma and Mr. M C Das took

part in the *Question Bank* workshop in Commerce at P.S.G. Arts and Science College, Coimbatore. Dr. N.V. Ramana Murthy attended a *Question Bank* workshop in Maths at Holy Cross College, Trichi. Mr. G. Venkateswara Rao and Mr. G. Srinivas Rao went to Fatima College, Madurai, to participate in a *Question Bank* workshop in Physics. Fr. Emmanuel, Dr. N. Appanna and Mr. V. Venugopal Rao attended the workshop on *Question Bank Preparation* in Botany at Women s Christian College, Chennai. From Zoology Department Mr. A. Bhaskaran and Mr. D. Jayakar attended the workshop on *Computer Science Question Bank Preparation* at Loyola Academy in Secunderabad. Dr. P. Siraj, Dr. G.V. Ramana and Mr. M Venkateswara Rao attended *Chemistry Question Bank Preparation* at Loyola College, Chennai. I am hopeful that the exposure received by our staff members in various workshop and seminars will positively affect the quality of their teaching. Mr. Srirangam attended a UGC training programme in Aquaculture for one month from 1st July to 31st July 96. Dr. Srinivas Reddy of the History Dept attended a national seminar and presented a paper on *The Origin of Industries in Rayalaseema* organized by Rayalaseema History Lecturers' Association. Dr. G. Sambasiva Rao of Telugu Dept. participated in an orientation programme on *Development of Self-Instruction Material* organized by Andhra University at Waltair. He also took part in the Kavi Sammelan organized by Director of Field Publicity, Ministry of Information and Broadcasting, in Vijayawada. Rev. Fr. Victor Emmanuel and Mr. M Arockiasamy took part in the international conference on Mathematics in connection with Fr. Rocine's birth centenary celebrations at Loyola College, Chennai.

Special Posting

Fr. Prinicipal was invited by the Bharatidasan University, Trichinapalli, to be part of the high level committee constituted by the above University to study and recommend further extension of autonomy to five of its affiliated colleges. Again, Fr. Principal was invited by Bharathiar University, Coimbatore, to inspect and recommend the concurrence of autonomy to GV GV College for Women at Udumelpet. Mr. M C Das was chosen by the Vijayawada Municipal Corporation to be a District Resource Person to coordinate all the activities of the Janmabhoomi programme at Vijayawada. The Vijayawada Division of Railway

has also honoured him by making him a special consultant in Travellers' amenties. Another young person whose talents are spotted by the Collectors of Krishna, Prakasam, Nellore, Karimnagar and Warangal is Mr. T. Srikumar. He is invited by these civil servants to organize and update the knowledge of people in science and technology. Mr. Srikumar was also selected as a District Resource Person for Janmabhoomi.

Research Articles and Publication

Two of our staff members who were involved in publications retired from our service -- one prematurely. They are Mr. P. Subbaramaiah of Telugu stories' fame and Mr. VLVN Narendra Kumar of P.G. Dept. of English. Another staff member who used to publish books viz., Fr. Jayabalan, is on study leave during this academic year. Three research articles presented at various national conferences by our scholarly staff, Mr. G. Lakshmi Narasaiah, is worth mentioning here. He presented a paper at Kakatiya University on *The Philosophic Frame-work of Dalit Writings in English.* Again at Trivandrum he presented a paper on *The Canadian Black Novel and Indian Dalit Novel.* The same staff member presented another paper at the P.G. Centre, Nirmal, on *Protest figured as self-respect in Chinua Achebe's novels.*

Academic Achievement

A tree is known by its fruits and an educational institution is known by the type of students it produces, and results play an important role in the name and fame enjoyed by an institution. Our Intermediate students did wonderfully and they obtained 90.67% pass in Intermediate MPC and the overall percentage of pass of intermediate students is 79.59%. Mr. Ch. Anil Kumar, RMC 12 of 95-96 batch, obtained the 8th rank in the Intermediate Public Examinations held in March 1996.

The degree students did better. The final year B.A. students obtained 86.20% pass, B.Sc. 81.26% and B.Com. 87.87%. The degree students who appeared for PG Entrance Exams also showed their mettle by getting seats in many universities. In PG examinations two of our students did very well. In MSW we obtained a pass percentage of 96.8%, in M.A. English 96.7% and in

M.C.A. Final Examinations of I & II years our students obtained the first rank of Nagarjuna University. I would like to thank all my staff members who played an important role in obtaining such good results. The examination cell headed by Fr. Theckemury and assisted by Mr. D. Lakshmana Rao and other non-teaching staff members did a fine job in conducting and announcing the results of semester-end exams in the shortest time possible.

Associations

Co-curricular and extra curricular activities play a major role in the formation of a student. We, at Loyola, believe in an all-round formation and the Management keeps providing opportunities to our students, wherever possible. The activities of the departmental associations were inaugurated on 23rd August 1996 by Sri SK Misra, I.R.S., Deputy Commissioner of Income Tax, Vijayawada. He really enthused our students by his graceful presence and thought-provoking speech. He said, "Every individual has hidden talents and unless one tries to nurture them, they may remain dormant and ineffective".

The celebration of Cultural Week was another milestone in this direction. We were able to conduct debates in English and Telugu and a quiz programme. The guest participants and our students did really appreciate the whole exercise. This year an organization called the First Computers came forward to sponsor the programme and we are grateful to them for sponsoring cash awards to the winners of debates and quiz. Due to some unforeseen circumstances, we could not conduct the intra-mural cultural programmes.

Among the different associations, some of the associations did really well in organizing useful and innovative programmes. The Arts Association confined themselves to curricular activities and sent 5 members to attend the 21st Andhra History Congress held at G. Mamidada in East Godavari Dist. The Chemistry Association organized an intra-departmental quiz programme involving all students doing Chemistry at degree level. They also organized guest lectures and undertook visit to factories. The Botany Association did well in organizing a tour to Mahabalipuram, Kanyakumari, Madurai, Kodaikanal, Trichy and Velankanni.. Besides organizing two guest lectures, the Association organized an

informative and innovative Life Sciences Exhibition. The Electronics Association did organize an Inter-Associations Cricket Tournament and the Computer Association won the cup. Mr. Mukherjee of Electronics Department made a mini robot and displayed its operations successfully. The Cobol, that is, Computer Association, did organize a few talks by experts mainly by our P.G. lecturers and is planning a few more activities before the year comes to an end. The Commerce Association did extremely well. They not only welcomed the freshers in a homely manner but also were active throughout the academic year. They involved themselves in the pulse polio programme, collected money for cyclone relief and played a significant role in the Janmabhoomi programme.

Our students participated in many of the cultural programmes conducted in and around Vijayawada. Some of the successful students in English and Telugu Elocution/Debate are Bros. Rex, Melchior and Bhaskar. Bro. Rex won the 1st place in elocution in many events and I shall cite only a few here. He got 1st place in the Elocution conducted by Gora Eye Bank, 1st prize in the English Debate at the Youth Festival, Vijayawada, 1st prize in Elocution organized by Viks Parishad, Vijayawada, etc, etc. The other successful students in the field of elocution and debate are Br. Bhaskar, Melchior, Mr. Aravind and Mr. Augustine. I shall refrain from mentioning all the trophies won by our students for lack of time. May their good and creative activities flourish and bear plentiful fruits!

Spic Macay

The fledgling sub-chapter of SPIC Macay in ALC organized Kathakali performed by Kalamandalam Ramankutty Nair and other artists. The team not only performed certain parts of the Mahabharatha but also gave a demonstration class explaining the various *mudras* used in Kathakali.

The Rotract Club also came alive during this academic year and they played the second fiddle to Rotary Club, Vijayawada, in organizing many humanitarian projects. I should like to specially thank Mr M C Das and the B. Com. students of our college for the lively functioning of the Rotract Club during this academic year. Members of the Rotract participated in large numbers in the various seminars organized by Rotary Club of Vijayawada. I shall only mention a few

of the seminars attended by them like *Preserve the Earth, Problems of the Youth, Neozen Mela 96* and *Ryla* (Rotary Youth Leadership Awards). Two of our Rotract students are selected to participate in the Cultural Exchange programme to be held outside Andhra Pradesh State.

Loyola Today is published periodically and we could bring out two issues already. What is heartening in the publication of *Loyola Today* is the enthusiasm shown by a group of students and staff. *Loyola Today* makes sure that the campus news is shared and better relationship is established among the students, staff, Management, etc. Mr. M Devasanthanam, PG. Lecturer in English, Mr. N. Ranga Babu, Lecturer in English, and Br. Rex should be congratulated.

Career Guidance

Under the leadership of our Counsellor, Mrs. Manju Abraham, we have launched into career guidance too. Now students are getting not only information but also suitable guidance in choosing a career after the college studies. We conducted mock interviews and other training sessions to equip our students to face interviews well. ALC is attracting big firms and companies as campus interviews are conducted here often.

Women Cell

For the benefit of our nearly 200 girl students and 12 lady staff members we have established a Women Cell. Mrs. Annie Jayaraj is a trained personnel in this area and I hope in the years to come we shall see better gender equality, mutual acceptance and generous participation in building a better India where there will be not only no caste, creed and colour distinction but also no gender discrimination.

Library

To me, education is fragmented if students are not able to use the library and enhance the knowledge they gain in the classrooms and laboratories. The reading habit among the present day students is declining rapidly and a new scheme is introduced to enthuse the students to use the library frequently. To facilitate this project, we have introduced a library hour for the first year

students and today practically all the first year degree students have enrolled themselves as members of the library and the reading habit among them also shows an upward swing. Mr. G. Gnana Prakasam, our Librarian, has also encouraged the students to read more books by instituting awards and prizes for a student who has taken/read the maximum number of books from the library. The prizes for the academic year 96-97 go to MAT 12, Moulali Khan, for having taken 102, and DET 14, M Ravi Shankar, for having borrowed 40 books.

Sports and Games

Our college is reemerging as the best college in the Nagarjuna University area in sports and games. This year our college won the Nagarjuna University Inter-collegiate Football, Tennis and Table Tennis Tournaments. We were placed runners-up in the hockey match but we could win the prestigious Nagarjuna University Athletic Meet after a gap of one calendar year. Both Fr. Arockiasmy, our Sports Director, and Mr. Nagendra Prasad, our P.D., should be congratulated on their achievements in the field of sports and games.

University Blues

Mr. M. Srinivasa Chowdary (MCA) and P Jyotender were selected to participate in the Inter University Sports Meet at Gwalior. Four boys, viz,. K.V. Krishnarao (III B.Com) Patric (II B.A.) Francis (II B.A) and Antony (MSW) were selected to Nagarjuna University football team. Again K. Vijay, II B.Sc., and B.L Srinivasa Rao, MA I year, were selected to represent Nagarjuna University in Inter University Tennis Tournament. From Table Tennis Mr. Rajesh, from Hockey Mr. Siva Kumar, III B.Com., and Samuel, I B.A., and from Cricket KM Lal were selected to represent in their respective games in the Nagarjuna University teams. 12 members are representing Nagarjuna University in Sports and Games. I feel it is not a mean achievement. I shall mention the names of some of our budding athletes lest we forget them. Mr.A. Chandrasekhar represented A.P. State in Volleyball at the all-India level and won the 3rd place, Mr. P. Naga Raju won the 2nd prize in the 400 m race at all-India level, P Venkateswara Rao won 1st place in 800 m race at State level, Mr. I Seenaiah was placed 2nd in hurdles in A.P. School Meet and

Mr. T. Venkateswara Rao won 1500 m race in the A.P.School Meet. Mr. Ch. Satya Prasad and S Ravi Kumar represented the State in the Junior Kho-Kho nationals played at Nagpur. Mr. J. Ramu of I year B.A. is another promising athlete in swimming and he has already won laurels for A.P. State at the Nationals. May their tribe increase!

N.C.C.

Our college has all the three wings of NCC, namely Air Force, Navy and Army. The cadets of different wings have done well and have brought laurels to the college. For instance, M. David Raju (NGH 7) was adjudged as the best cadet in A.P. State and was chosen as the 2nd best cadet at the National Vayu Sainik Camp help at Belgaum (Karnataka). Among the seven cadets who attended the Republic Day Parade at Delhi on 26th January '97, two were from NCC Air Wing. They are Cdt Sgt. G Moses (NGH3) and Cdt Sgt Kitesh Khandelwal (NEPI). Cdt/Sgt. R Khandelwal was adjudged as the 2nd Best Cadet during the R.D. Parade on January 26th. It is also notable that five of our Air cadets viz. Cdt D C S Srinivas, NEP 11, Cdt/Sgt. K Rama Krishna Reddy, NP 43, Cdt. B Dharmendra Kumar, NCP 24, Cdt. M Ravi Kumar, NP 18 and Cdt/Sgt. M David Raju, NGH 7, attended the All-India Vayu Sainik Camp held at Belgaum.

From the Naval Wing, 3 cadets were chosen for the R.D. Parade. They are Leading Cadet S Chandra Sekhar, N0 4, Leading Cadet J Venkata Reddy, NC 43, and Leading Cadet M Krishna Prasad, NP 20. Again, Leading Cadet V Mastan Rao, NC 40, attended All India Boat-Pulling Competition. Cadet captain B Surendra Kumar Reddy, DC 32, participated in All India Air Training Camp at Visakhapatnam. The Army Wing of the NCC also did very well. N.C.C. Army Wing Officer, Dr. R. Ravindra Bhas, was promoted as Lieutenant from 2 Lt. SUO J Sai Babu and Sgt. P Praveen Kumar attended the R.D. Parde in Delhi. SUO Sai Babu was also selected as the Best Cadet in the Pre-RD II held at Hyderabad. The following members, viz., JUO K. Vijaya Gopal, CQMS V Bhaskar Reddy, Sgt. L Ashok Reddy, Corporal S.J. Charless Reddy and Cdt. R Anil Reddy attended the National Integration Camp help at Alwar, Rajasthan, from 24th December to 6th January 1997. I would like to congratulate the four NCC Officers and the Cadets for their achievements and dedication.

N.S.S.

I have been closely watching the activities of the two units of NSS in our college and I am very happy to say that they are doing very well. The work done by our students at Konaseema during the cyclone relief camp is truly praiseworthy. 50 of our students camped at Katrenikona and Nadavapalli in November 1996 and helped the villages to start their life from the scratch. As I visited the villages, I could learn a lot from the villagers about the selfless service rendered by our students to these hapless people. The old, the infirm and the uncared for lot were specially assisted by our students. Our NSS volunteers were very active during the pulse polio programme held on December 7th and January 18th.

NSS students of our college conducted a medical camp at Bavanipuram in conjunction with the Youth Club of Vijayawada. Nearly 2500 people availed medical facility during this camp. The NSS students were involved in planting trees, conscientizing people in the need for family planning, habit of saving money, preventing AIDS, etc. The Nagarjuna University chose our NSS Units to conduct the Krishna District NSS Youth Festival in December.

Since Blood Banks are closed due to the presence of HIV-contaminated blood, doctors are constantly asking our students to donate blood to needy patients. I am proud to say that 16 boys came forward to donate blood to the needy patients during the last few months. I would like to congratulate the NSS Officers and students for their timely help to these patients. J Pratap Reddy, NML 15, was chosen to attend the NSS National Integration Camp at Midnapur, West Bengal.

Hostels

The three hostels on campus accommodating 850 students play a vital role in the formation of the students. They are really homes away from homes where students learn a lot of things, especially social and leadership qualities besides passing their exams. The three Jesuit Wardens and their Assistants are available to the students round the clock to look after their needs. Programmes like Freshers' Day, Cultural Week, sports, term feasts, farewell to seniors and Hostel Day keep the students really busy.

The demand for hostel seats seems to be quite high. People are ready to

admit their sons into the college provided they get hostel seats. The time has come to have a separate hostel for the P G students and another hostel for the girl students.

PG Courses

In addition to the existing three P G Courses, the college has started M.Sc. (Electronics) with the permission of A.P. Govt. from this academic year. If the University and State Government are willing to extend autonomous status to PG courses, our college will be the first one to seize the opportunity to make our college really autonomous.

B.Sc Micro-biology

This course was introduced from the academic year 1996-97. There seems to be a good response from the student community and all the permitted seats are filled. The Govt. of A.P. should encourage colleges with infrastructural facilities and staff to start innovative and relevant courses.

Janmabhoomi

Janmabhoomi came like a bolt from the blue and upset our academic calendar slightly. An objective assessment of the whole programme could be positive and most of our staff and students did take part in it very actively. Personally, I feel the whole thing would have been organized much better had it been left to the college to organize. Let us hope that better wisdom will prevail among our administrators.

Ethics

Ethics has been introduced in our college as part of the curriculum and our first year students are already through the course. Now, it is felt strongly that we should introduce extension programme also as part of the curriculum. Social awareness and involvement is very much desired among students and when our students can rise above the self and serve humanity wholeheartedly, a new era will commence and the society will be all the better.

Our dream of introducing the M.B.A. Course seems to be delayed because of many factors. The Govt. of A.P. seems to go slow on this matter though

much of the spade work was done last year itself. Hope we will be able to start it in the coming academic year.

In Memoriam

On 27th August the day started as usual. At 9.53 a.m., the first bell rang and the students were rushing to their classes. Just before 10 a.m. there was a thud outside the door of Fr. Controller's room and a boy was found fallen flat on his back. He was speechless and people gathered around him to help but he was not responding and was rushed to Dr. Ramesh's Hospital. A team of doctors worked half an hour to revive him but only in vain. Our beloved G. Kamalakar Rao, AO 52, died, leaving us to ponder over his sudden demise. And on the 18th November, we received another piece of bad news that Mr. M. R. Kiran Babu of II B.A. is dying of acute jaundice. His clasmates rushed to the bed side to comfort him but he was exhausted and unconscious that nobody could even soothe his pain. He died of jaundice on the same day. Another soul who was associated with Andhra Loyola College for long and worked in the hostels and Fathers' residence, Mr. Raju, the driver, died on 28th November. We shall pray for the repose of all these souls and pray God that they enjoy eternal bliss.

Conclusion

As I come to the end of my report, I would like to thank the Almighty for the good results we got, for the peaceful academic year, for the achievement we made in the fields of sports and games, for the guest lectures, seminars, cultural programmes we organized, for the new courses we are permitted to start, for the wonderful lecturers who made and continue to make the college a centre of study and excellence and for the non-teaching staff who make the whole institution move like a well-oiled machine. Finally as we march towards a new century and a new millennium I feel we have to look for fresh ways and means of imparting education to meet the challenges of the time. And I shall end my report with the inspiring lines of Robert Frost :

The woods are lovely, dark and deep,
But I have promises to keep,
And miles to go before I sleep,
And miles to go before I sleep.

– Fr CJ John, Principal

India after independence : values on the decline

P Veerabrahmam
Lecturer in Ethics

The history of post-Independence India, which covers a period of 50 years, is an epoch of far-reaching significance. It has been a period of transition from tradition to modernity in government, society, agriculture, industry, education, medical aid, etc. It is outwardly an era of development on the material plane. Yet, despite the apparent glory, there appears to be an atmosphere of decadance in the value systems, vitiating the thoughts, words and deeds of people in all walks of life. As a result, we find poverty in the midst of prosperity, clash and conflict in the place of co-operation and co-existence, and autocratic misrule instead of popular sovereignty.

India embarked upon planned economic growth soon after independence. The Five Year Plans, from the First (1951 – 1956) to the Eighth (1992 – 1997), aimed at correcting the disequilibrium in the economy, providing economic benefits to the realtively less privileged sections of the society, securing self-sustaining growth and removing poverty by generating employment through industrialisation at different levels. As a result of all these efforts, production has increased. But the major beneficiaries of development have been a small percentage of people who have situational advantages, resulting in concentration of wealth in their hands. The others also benefited, but only marginally, being at the peripheral level. The socio-economic set up we are in made provision for such an imbalance in development. The political system we inherited from the British also mostly helped those at the higher echelons of society although those at the lower levels were also given a marginal share in power. Concentration of power and wealth led to inequality of opportunities among different sections of the society.

The advent of the industrial civilisation had serious consequences for the social and cultural life of the people. In

the past, people's needs were very few and simple. Therefore, human relationship was not disturbed. But now things have changed. Modern man thinks that accumulating money would solve all his problems. Power and pelf have become the watchwords. Consequently, we see around us an atmosphere of conflict and clash of interests. The scams of politicians, the fraudulence of bureaucrats, the dishonesty of merchants and the lack of commitment and readiness for sacrifice among teachers, lawyers, doctors, etc., are indications of the evils sapping the vitality of our social fabric. So there is a general fall of moral standards everywhere. Along with the scientific and technological growth, there has been material advancement in different fields like agriculture, industry, education, etc. But correspondingly, we find a gradual deterioration of value systems at every level. When we compare India with some Asian countries like China, Japan, Korea and Malaysia on their development after the Second World War, it is clear that they are now far ahead of us in material advancement, the main reasons being their work ethics and better leadership. The paradox of the Indian situation is that there is a movement towards greater material progress, though not on a par with the other developing nations. But on the cultural plane, there is a backward thrust leading to disastrous situations. Not a day passes without acts of violence, crime, corruption, nepotism, bribery and terrorism. Everybody is aware of the gloom encircling the nation, but who is to light the lamp? We need an ideological revolution to reorient the thinking of the people. The youth force, more powerful than atomic force, should come out of indifference and inertia to make way for a new India.

The real wealth of a nation is its people. And the purpose of development is to create an enabling environment for the people to enjoy a better life. The purpose of development is not only increasing incomes, but enlarging all human choices, particularly access to the resources needed for a decent standard of living without which many other opportunites will remain inaccessible. The frustration of today is due to the imbalance between the formation of human capabilities and the use people make of their acquired capabilities. More emphasis is to be laid on the quality of human lives, not on the expansion of the GNP.

We have achieved progress in political independence, technology and human freedom, but human deprivation still remains, i.e. poverty, disparities, weakening social fabric, threats to personal security, political disintegration, corruption and, finally, decaying value systems. The India of 1997 is richer than the India of 1947. But much remains to be done to make it really growth-oriented. In the

United Nations Development Programme (UNDP), four suggestions are made for real human development. They are :

Productivity : People should be enabled to increase their income by developing their productivity skills.

Equity : People must have access to equal opportunities.

Sustainability : Access to opportunities must be ensured for future generation also.

Empowerment : Development must be *by* people, not only *for* them.

These suggestions. if given serious consideration, might be useful in bringing about a new system in which there will be peace and prosperity, concern for the other man and spiritualism. Welfare – of all people–must be our watchword. Let us look forward to the emergence of a new society based on common human relations among all people based on love and service.

To forgive is not to forget. The merit lies in loving in spite of the vivid knowledge that the one that must be loved is not a friend. There is no merit in loving an enemy when you forget him for a friend.

---Mahatma Gandhi

Choose the right career

Not many graduates opt for PG Courses nowadays. One of the reasons for it is that the traditional PG courses don't help them much in earning their bread.

There are a good number of courses which are need-based and career-oriented; they can definitely lead one to gainful employment.

Fashion technology is one of them. Our country is in need of four million fashion-designers. Nobody will deny that what Shakespeare said centuries ago holds good even now: 'The apparel oft proclaimeth the man.' Sartorial elegance is not going to be given less importance in any age and so the field is full of possibilities.

Catering technology is another. Fast food centres do roaring business in metropolitan cities and medium-sized cities. 'An army marches on is stomach,' said Napoleon. Here is a field which can help unemployed and resourceful people to march to prosperity on the stomachs of others!

Another fascinating area which offers bright career prospects is the widening world of media.

– NM Venugopal (RA 65)
K Naveen Reddy (RA 78)

Don't puff away our lives!

Bh Leela Lavanya
NB 36

Smoking was introduced into the civilized world in the 16th century by Sir Walter Raleigh, an explorer. The story has it that Sir Raleigh's ward poured a bucketful of water on his master thinking that he was on fire! Now, 400 years later, various organisations and individuals have been "pouring water" on tobacco smoke in a relentless effort to save mankind from this self-inflicted plague that is taking the lives of millions all over the world.

The tobacco smoke that goes into the lungs contains more than 1,000 substances, the majority of which are the deadliest we could ever produce. Mouth, throat and lung cancer, loss of appetite and of sense of smell, loss of vigour and the majority of heart diseases are but a few of the disorders that lead the smokers to their graves. If a woman smokes while conceiving, the possibilities are that the baby may not see the light of the day or may survive as a freak or a cripple.

"Tobacco is a filthy weed that from the

devil does proceed," said Benjamin Waterhouse. It is no exaggeration. Smoking has devilish effects: it kills not only the smoker but also an innocent non-smoker who happens to be in the neighbourhood.

Margaret, a 40-year-old designer, had a nagging cough. She called in her family doctor. He prescribed a cough medicine, but that didn't help. A few weeks later, the doctor sugested an X-ray. The report was a shock--LUNG CANCER!

" I've never smoked a cigarette in my life," cried out Margaret. But her husband had--he had smoked a pack and a half every day during the 15 years of their married life. And Margaret had been inhaling a lot of that smoke!

Passive smoking is thus as dangerous as active smoking. In 1990, after an analysis of 24 research projects in 8 different countries, scientists at the US Environmental Protection Agency (EPA) delcared second-hand cigarette smoke a "Group A Carcinogen" -- a substance that definitely causes cancer in humans. The EPA draft report says that as a result of environmental tobacco smoke (ETS), thousands of non-smokers died of lung cancer every year and thousands more--many of them children--suffer from a host of ailments most of us would never associate with smoking. Recent research has linked ETS with heart diseases, cervical cancer and cancer of the sinuses.

The western world has responded to all these warnings with a great sense of responsibility. In Europe and the US there is, as an editorial in *The Hindu* pointed out, a "tobacco apartheid." Many American cities have literally banished the cigarette from public places, the editorial says. "Most restaurants do not even have separate enclosures for smokers, as they used to; they are just not welcomed any more. They have also been forced out of their work places. Some of them have to walk at least 15 minutes until they are well outside their office areas before they can light a cigarette. Obviously, the tribe seems to be dying out. In the US only 26 per cent of the adults smoke today compared with the 40 per cent who did in 1964 . . . Things are not very different in Europe."

But India continues to be irresponsible in this respect. Our country is a veritable smokers' paradise. It is estimated that 53% of our men and 3% of our women smoke. The remaining men and women of India are obviously passive smokers who are unable to escape the tyranny of the smokers.

If the smoker has a heart, he will respond to this appeal: for God's sake, spare us, non-smokers. Don't puff away our lives!

College Day
15 Feb. '97
Chief Guest :
Dr Jayaprakash Narain

The Chief Guest being ushered through the Gogineni Auditorium

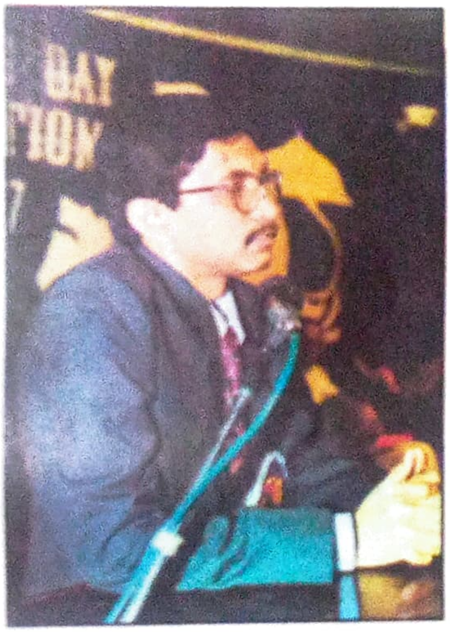

Have you got the message?

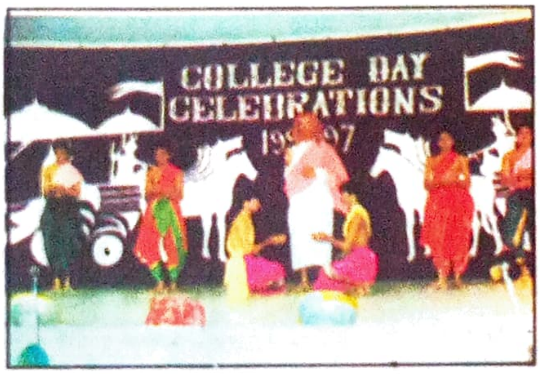

Prayers go up.

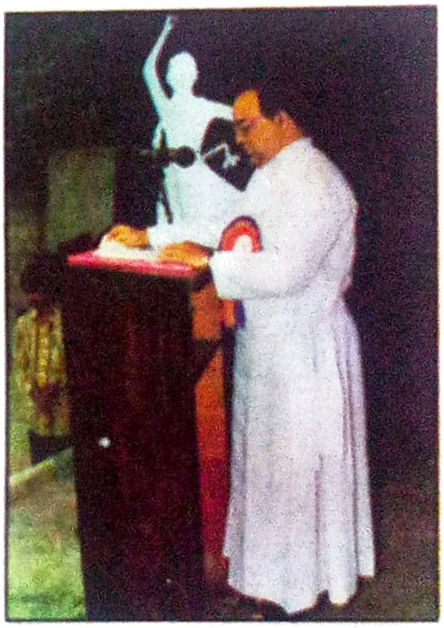

Time for stock-taking.

Welcome notes

This does the photographer credit.

You earned it!

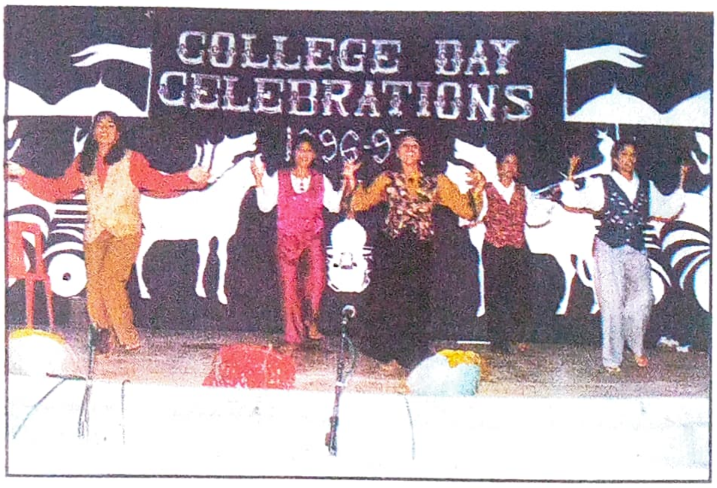

'Let's do it freestyle!'

More welcome notes

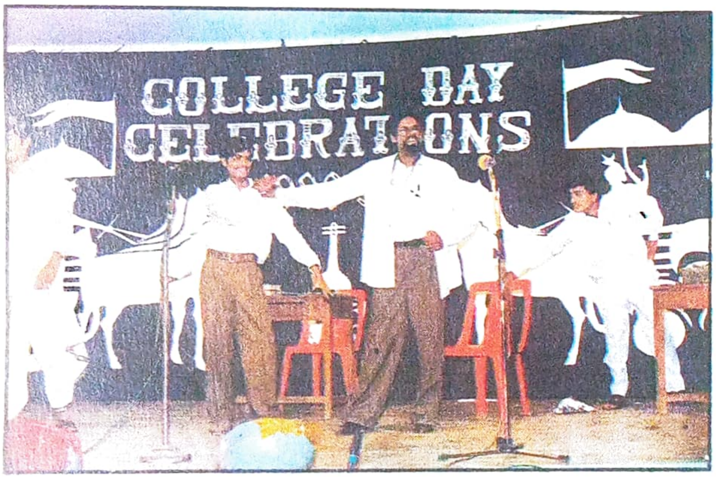

'Here's the expert opinion.'

What could the policeman be whispering?

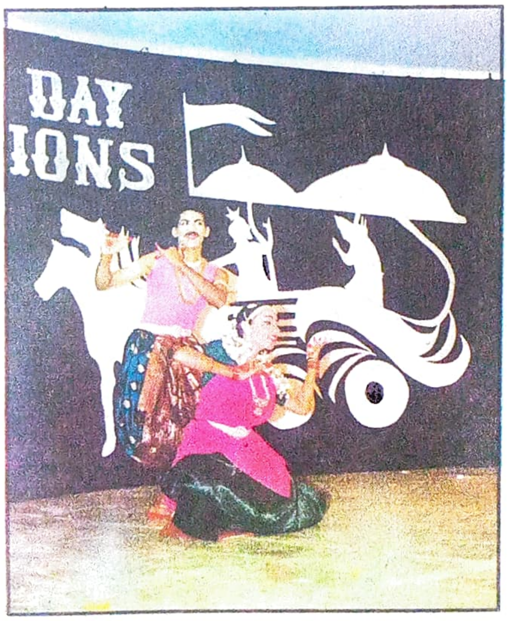

'This is not freestyle.'

'Whatever the style, it's entertaining.'

Campus Recruitment

Confidence matters a lot.

So does your body language.

The successful ones

Inauguration of Associations

by Mr SK Misra, Deputy Commissioner of Income-Tax

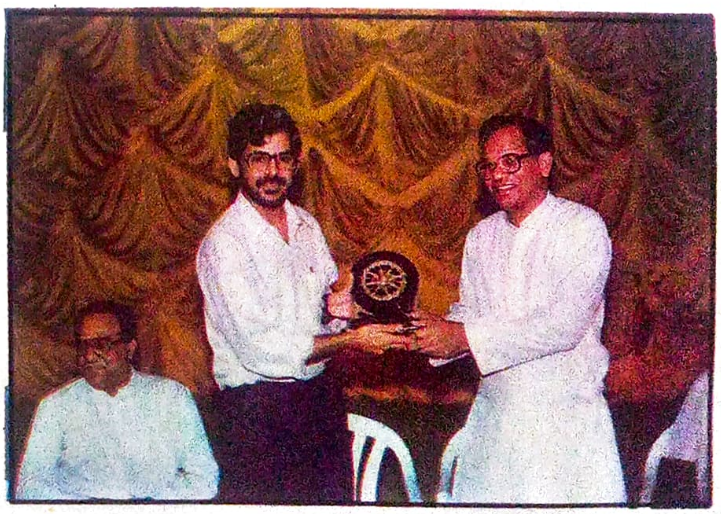

Exhibition : Life Sciences

Conference : Post - harvest Technology of Fisheries

Dr KR Prasad inaugurating the Conference

The President addressing

Inter-Collegiate Contests

Debate in English

Debate in Telugu

Quiz

Southern Jesuit Alumni Conference 27-29 Dec. '96

Winners of the Special Merit Award

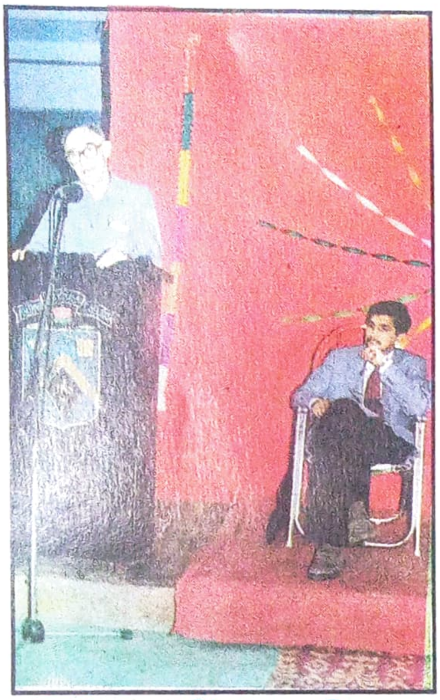

Fr Robert Slattery, Secretary-General, JEA

The Controller's moment of uncontrollable delight! Fr A Theckemury with Dr BK Subba Rao and Dr Jayaprakash Narain

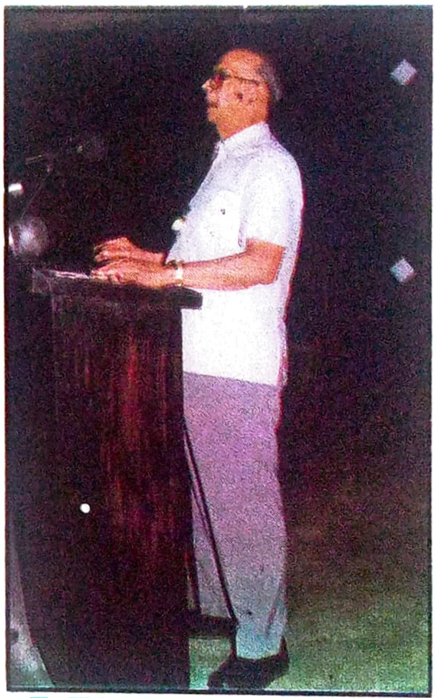

Fr TA Mathias Founder - Principal of ALC

Fr G Francis presenting a memento to Fr Provincial

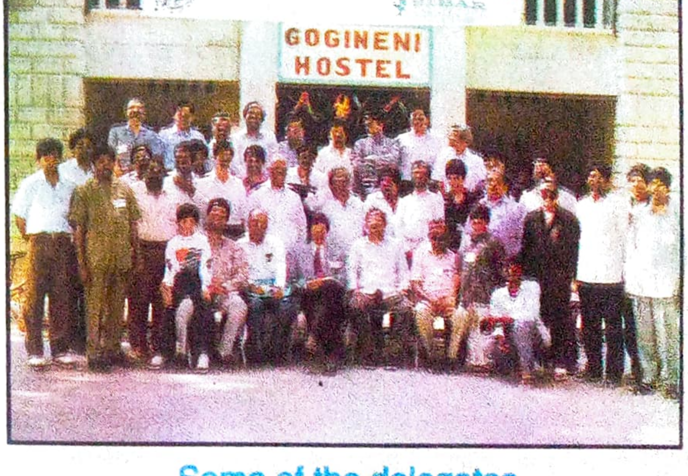

Some of the delegates

NSS

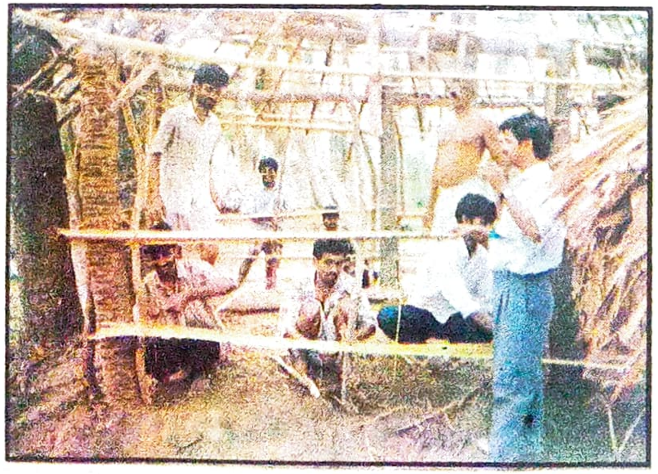

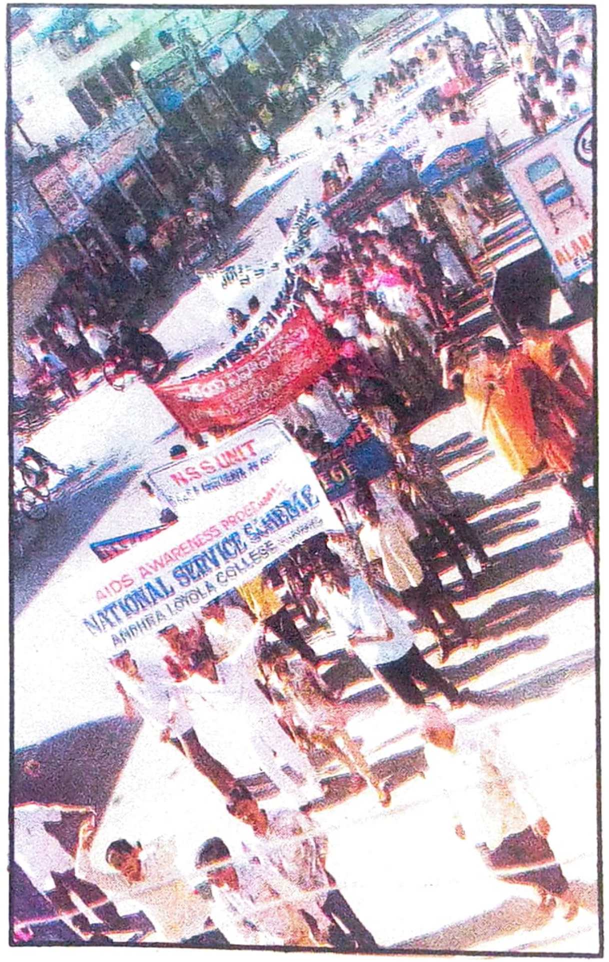

AIDS Awareness Rally

Janmabhoomi

ANDHRA LOYOLA COLLEGE
Ref. LIBRARY, VIJAYAWADA

Sports

NUIC Athletic Meet

Our table-tennis team that lifted the Inter-collegiate Trophy after 17 years

Our football team that lifted the Inter-collegiate Trophy for the second consecutive time

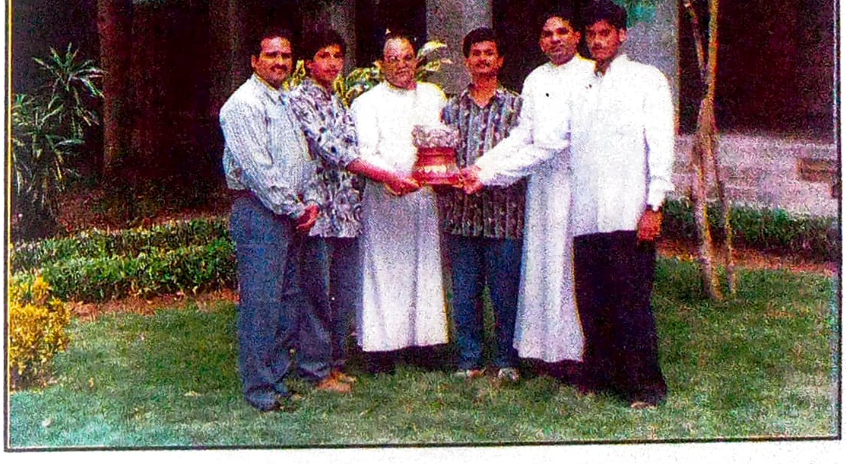

Our tennis team that lifted the Inter-collegiate Trophy for the second consecutive year

NCC

The Naval Wing cadets who participated in the Republic Day Camp in Delhi

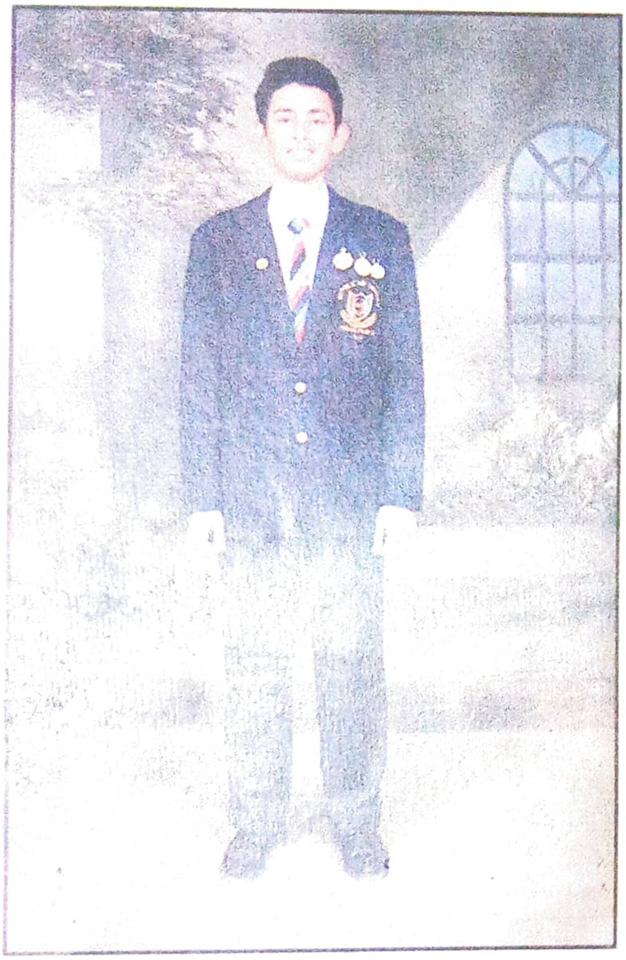

R Khandelwal (Air Wing) RD Camp

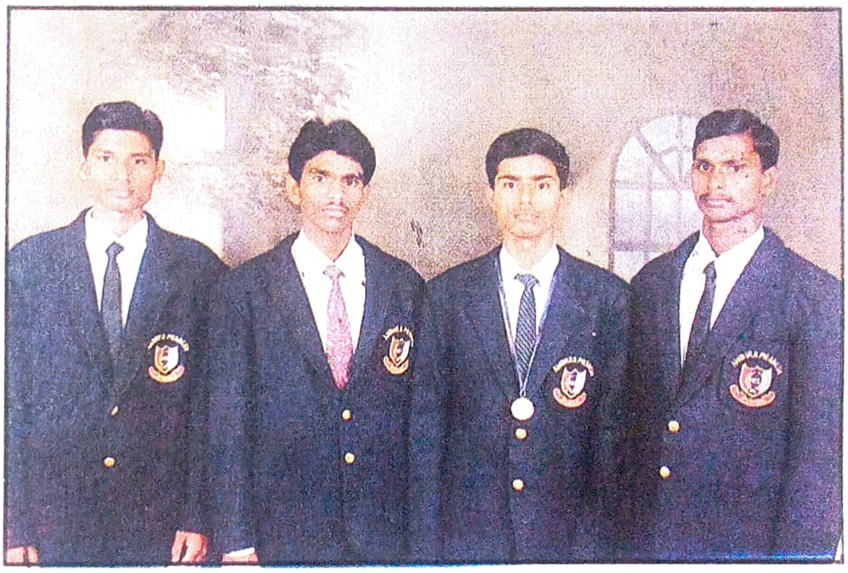

Participants in the All-India Vayu Sainik Camp

Prize Winners : Kaladarshini Cultural Festival

Seminar on Media Vulgarity

Associations : Valedictory Junction

Wedding Bells

C Sujani (Dept of Fisheries) married
G Sri Ram Prasad on 28 August 96

K Sudhakar (Dept of Telugu) Married
K Shobha Rani on 27 November 96

Retirement

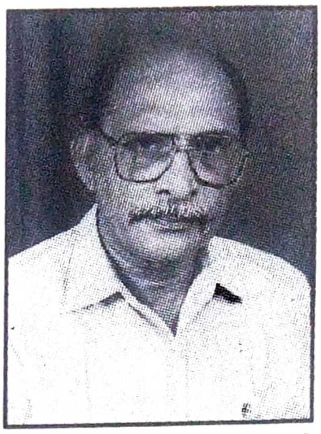

Mr P Subbaramaiah
HOD Telugu

Dr VKS Sastry
HOD Zoology

Mr N Anjaneyulu
Store-Keeper

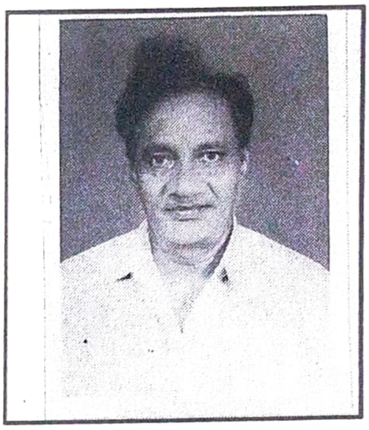

Mr Ch Josuva
Record Assistant

Mr M Jogeswara Rao
Record Assistant

Mr K Sundar Rao
Record Assistant

Mr N Anthony
Record Assistant

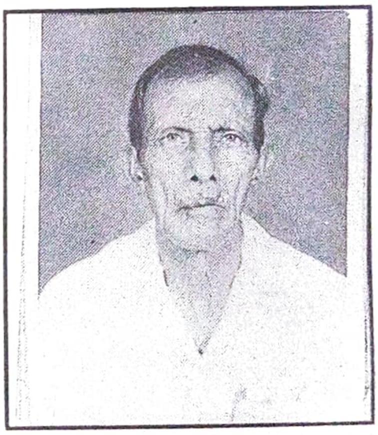

Mr B Raju
Marker

Obituary

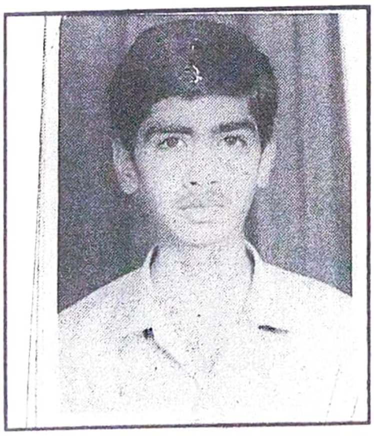

G Kamalakar Rao
(AO 52)
27 August 96

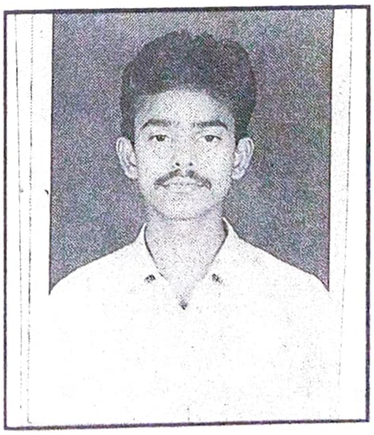

Mr Kiran Babu
(NET 15)
19 November 96

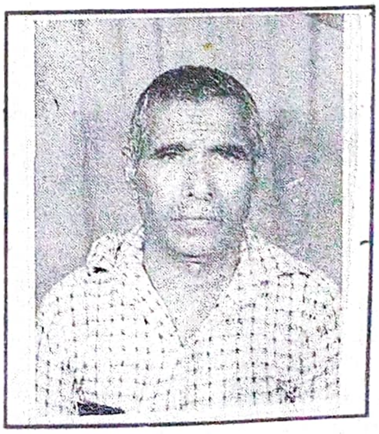

Raju
(Driver)
28 November 96

What I know about boys

Sherry Thomas
ACP 18

This is the picture of something called a boy. A boy is an inexpensive device for pulling the legs of chairs, leaving fingerprints in paint, falling into ponds and correcting pomposity in his elders. Although seldom observed at rest, boys may be recognised by their darting flight, their mud-coloured plumage and their characteristic cry, resembling a kazoo heard though a public address system. Good places to look for boys are sand lots, marshes and rafters of buildings under construction.

In contrast to little girls, whose minds are filled with winding corridors, boys are easy to understand. They wear their motives on their faces. Their minds move in straight lines, either forward or backward.

They say exactly what they mean or exactly the opposite. As the gift of indirection or spiral reasoning is so rare among boys, the few individuals in whom it appears are considered marked out for lustrous careers, known as Diplomacy or Politics. Even with special training, they are obliged to resort to technical terms in order to conceal their meaning to the secret amusement of women, who manage to be unclear with the simplest words.

Boys have a natural insight into the soul of a machine. They know that the normal state of any mechanical device is out of order. Consequently, a boy's first

impulse with a new toy is to find out what it is.

Unfortunately, the machine, sometimes in its cunning, lets itself be repaired and the false confidence which boys get as a result makes them easy victims for the rest of their lives. It is not a rare sight to find a man pretending to understand a car salesman's explanation of a motor car or even buy the car rather than admit he doesn't know what "compressor ratio" means. This is what comes out of being clever about machinery.

Although boys outwardly resemble people, their anatomy is such that they are unable to sit or stand for any length of time in the normal human position and the boy who has been forced to do so is likely to accept it with great violence. The natural way for a boy to stand is on the sides of his shoes, or with the heel of one shoe on the toe of the other. The heel is then rotated slowly with a grinding motion. In time this causes a perforation in the shoe, allowing the foot to breathe naturally. Boys not only breathe through their shoes but also through their knees, elbows and the seats of their pants as well -- a fact to which clothing manufacturers have not given due attention.

To protect itself from the crushing vigour of boys, adult society sentences them to spend several hours a day in restraining institutions or schools where a boy has no difficulty in spelling SUPERJET but finds it difficult to learn to spell CAT!

Any boy who is seen at about 8.30 in the morning dragging himself along as if he were sick is going to school. A boy who is seen running with the speed of light in the opposite direction is the one who has decided that he is too sick to go to school. No expert is really sure he knows why a boy starts to spell a word right, then checks himself in panic and confidently spells it wrong. Nor can any arithmetic book explain how a boy can divide a candy bar into two halves and yet keep the bigger half for himself.

Nobody really knows what makes a boy. It is an inner thing and it is something that never has the sense to sit down and stop. It stumbles and rubs the scrapped knee and gets up to run again. It gets the sulks, gets over them and is all set for giggles again. It finds the tallest tree to climb and the deepest hole to dig. It is a whittler of twigs, a maker and a getter of notions. It goes to bed, knocked out every night and wakes up bouncing in the morning and starts noseying down the alley to see what will turn up that day. And it suddenly breaks into a hop-skip-jump and never knows why ????

India : in retrospect and prospect

P Srinivas
MCA 26

When one writes about one's country in the 50th year of its independence, nostalgia is inevitable. What have we achieved during these 50 years of freedom?

Achievements

We were in a condition of utter backwardness in the areas of food, industrialisation and science and technology. We have solved the food problem to a considerable extent, thanks to our Green Revolution. The ISRO, which had a humble beginning in 1963 with the launching of a small rocket from Thumba in Kerala, is all set to launch a 2-tonne category satellite. Starting from the scratch, we could now build our own fast breeder type reactors using mixed oxide fuel. We stand second in milk production. A phenomenal advantage has been achieved in the field of textiles which occupies a major part of our exports. The awareness of the people has also increased to a considerable extent.

Failure

But we have miserably failed in several areas. All our achievements are being dwarfed by our failure in the areas of population control, literacy and eradication of poverty.

When we began to control the population, we adopted a wrong approach. We began with the sterilisation of middle-aged couple who had already 5–6 children. Most of the measures adopted by the Government to eradicate poverty have been populist measures, introduced with an eye on the votes. Our bigest blunder on the industrial front is the drawing up of the Industrial Policy of 1956 which, instead of promoting industries, has only imposed many restrictions on the industries in the name of Socialism. Political corruption is yet another malaise of our country; it is becoming more and more alarming.

Remedies

Since Independence, our population control measures, poverty eradication programmes and literacy drive have been State-organised and State-controlled. Irresponsibility and indifference have

inevitably accompanied these programmes and so they have been unsuccessful. The programmes should be people's movements, supported by the Government.

Corruption is one of the greatest problems the country is facing; it is the root cause of many other problems. It is headed by our political leaders who are aided and abetted by the administrative machinery. Here again, there should be a people's movement. As Martin Luther King rightly pointed out, it is not the bloody action of bad people but the indifferent silence of good people which is more dangerous. Good people and intellectuals should not remain silent spectators; they should start a people's movement against corruption and lead it. There will be public support as, indeed, there is for Mr T N Seshan and Mr Anna Hazare who have revolted against corruption; they receive overwhelming support from the middle class. If the CBI and the Anti-corruption Bureau are made autonomous, they can function more effectively against corrupt politicians and officials.

A large number of our population are dependent on agriculture, and employment in this sector is seasonal. The Government should encourage cottage industries to be run by farmers and agricultural labourers. A balance should be struck between labour and capital intensive industries. Importance should be given to small--scale industries also. We must remember that the Swiss watch industry, which is famous for its quality and technology, is basically a small-scale industry employing the latest technology.

There is an alarming decline in values in our country and satellite TV is hastening the process. There should be some restrictions on the foreign channels and the private channels can be given uplinking facilities from India so that we can exercise a better control over them. We must remember that in spite of our economic and industrial backwardness, we were able to speak vociferously in the community of nations because of our culture. We must take care to preserve that culture.

If India is to have an influential position in the world, it should adopt a new dynamic and rational policy, different from what it was in the bipolar world. One of the implications of this is modernization of our armed forces and achieving self-sufficiency with regard to our defence systems. Achieving economic growth is another implication.

Conclusion

We have achieved a little and we have to do a lot more. The best is yet to come. At least we must work with that belief. We cannot achieve the best through State-sponsored effort; it calls for a people's movement. In this 50th year of our Independence, I appeal to all the gifted, intelligent and honest of our countrymen to come together and work for a vibrant, united and well-developed India.

The end of Vijayawada

T Venkateswara Rao
NML II

You may have heard about Michael Nostradamus who, in his book, *Centuries*, has predicted the end of *Kaliyuga* by 1999, preceded by a world war for 4 years. He has also predicted the rise of a great man who, according to Vyasa in his *Bhavishya Purna*, is Lord Kalki.

According to *Bhavishya Purana*, Lord Vishnu's first appearance in *kaliyuga* is in the year 1994. He will rise, it says, from a peninsular country where the three seas meet. India is the only peninsular country where the three seas meet. Also predicted is that Lord Kalki will wash away the *dushta* and the remaining to *Satyayuga* or *Krutayuga* in 2000 A.D. There is a prediction in the Holy Bible, too, about the rise of Lord Kalki. The New Testament refers tohim as the "King of Kings and the Lord of Lord". Another reference is in Psalm 2:9:

You will rule them with an iron sceptre,

You will dash them to pieces like pottery.

The Holy Quran also makes a similar prediction: it talks about a prophet called Mehdi who, it says, will be the last prophet.

Isn't it astonishing to know that the time has come? I am very glad to put-forward to the readers many such predictions made by God Himself. It will be interesting to know that He came down to the earth 46 years ago when *Kaliyuga* ended. This decade is the concluding stage, called *Yuga Sandhi*, which is a decade of colossal destruction.

Here are the predictions. The end of great countries like America and Japan is imminent. They will be merely wiped out of the world map. The end of our city, Vijayawada, is alsc very near, according to the visions God has granted to many people. The people of Krishna and Guntur districts are living near an active volcano which they call "Mangalagiri Panakala Narasimha Swamy". It is likely to erupt at any moment. Regular readers of newspapers must have come across reports about the formation of cracks on the Nagarjuna Sagar Dam.

This not to frighten the readers. Knowing as we do the imminent destruction, we must give up all our narrow, parochial, communal feelings and make friendship with all, lighting the "lamp of peace" all over the world.

And then girls came . . .

co-ed : boon or bane?

Padma Koneru (MCA 10)
Madhavi Bollu (DZF 60)
Naveen Chandra (RA 78)
Y V Ravi Sankar (DO 8)
P Kishore Chandra (AGH 17)
B V Sivaram (RMC 40)

From being an exclusive boys' college for over three decades, ALC has literally come a long way. It became co-educational in 1987 when two PG courses (in English Literature and Social Work) were introduced; about 40 girls entered our classrooms. Their presence didn't revolutionize campus life in any way, on the contrary, it belied the prophecies of the more conservative among the Jesuits and the lecturers. ('History will record,' one of them remarked with a twinkle in his eye, 'that Loyola was a premier institution for 33 years. And then the girls came...')

A few more girls entered campus when the Physical Education Course was introduced. Since then, more and more girls have come in, but in dribs and drabs – a few, with AB (Botany, Zoology and Chemistry) and AZ (Zoology, Botany and Chemistry) becoming co-ed, and a few more, with the introduction of AZF (Zoology, Fish & Fisheries and Chemistry)

and ABM (Botany, Microbiology and Zoology) and the PG courses in Computer Applications and Electronics. There are 200 girls on the roll now and they form 7% of the student population. And there are 12 women lecturers who form about 9% of the staff.

200 girls on our campus! That is no mean achievement, considering that we frowned upon co-ed once–considering also the "fact," as one of our lecturers put it, that a few decades ago when Andhra University offered to start a PG Centre in our college (before they opened one in Guntur), one of our reasons for not accepting the offer was that we were afraid that with the arrival of the PG courses, girls would also arrive!

We are moderate in our co-education as we are moderate in everything else. We can neither boast that our campus flares with colour nor regret that it is drab and colourless. The initial years of co-education are said to have been singularly uneventful: there was much caution, even 'chaperoning.' Is the situation the same even now? Is the presence of girls on campus enriching or otherwise? Do they feel free? Do they have any problems? What do the boys feel about co-ed? Do the boys and girls mix freely with each other? Is such mixing desirable? If so, to what extent is it desirable? Do the boys try to monopolize and dominate things as they are a majority, or are they accommodating? Do our students want ALC to be fully co-educational? What is the teacher's perception of the situation? What is the Management's assessment of it?

To find answers to these and several other questions concerning co-education, we interviewed about 50 people representing a broad cross-section of the Loyola Community–the Management, staff and students--and their responses are given below. The respondents answered our questions with absolute sincerity, with admirable frankness and with a great sense of responsibility. Our thanks are due to all of them.

MANAGEMENT

Why was co-education introduced in our college? 'Necessity,' is the reply of Fr Principal *(see accompanying box)* and all the Vice-Principals. 'We had to have girl students in the PG courses,' says Fr S Arockiasamy, Vice-Principal (PG), 'and so we admitted girls.' Fr Philomin Raj, Vice-Principal (Inter) explains how some of the UG courses became co-ed: 'We didn't have sufficient number of boys in some of the courses. To keep the courses going and to protect the lecturers (who would become surplus if the courses wound up), we introduced co-education.

Though co-ed was introduced out of necessity, the Management doesn't regard

Co-ed became a necessity

Interview with Fr CJ John, Principal

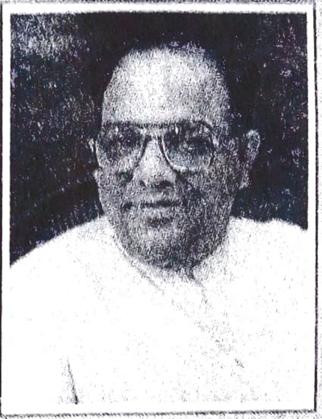

Ours was a boys' college for 33 years. What prompted the Management to introduce co-ed all of a sudden?

Necessity. We introduced PG courses in 1987 and so we had to take in girls. And when we introduced the Physical Education Course, we had to follow the UGC's directive that the Course should have girls, too. Necessity again prompted us to admit girls in the AE and AZ courses. Very few boys joined these courses and so we decided to admit girls also. It became inevitable for AZF and ABM, too.

Can we call our co-education cautious co-education?

I don't think so. We didn't introduce co-ed on an experimental basis; we did so out of necessity. Even in the initial years we didn't have any doubts or fears. In fact, in the first batch of our M.A. (English) Course, there were 20 girls and only 10 boys. The PG Section has always been fully co-educational. Now, at this stage, I don't think there is any need to be very cautious.

Have we had any problems on account of co-education?

No. Except for some occasional instances of eve-teasing and a stray case of a girl and a boy falling in love with each other, there haven't been any problems.

Jesuit institutions are known for their uncompromising discipline and their strict rules and regulations. Do you think we continue to be strict, or has co-ed necessitated any changes in our regulations?

There is no change. Our rules and regulations are still the same.

Has the presence of girls in the classrooms affected boys positively or negatively? What is your perception?

In my assessment, the effect is more positive than negative. In terms of examination results, it is neutral : the results continue to be more or less the same.

Are you planning to introduce co-ed in the other sections, too?

Let's see.

it as a necessary evil; on the contrary, all our college adminstrators are strongly in favour of it. 'We talk about a world of unison,' says Fr Philomin Raj, 'and if there were no co-education, we wouldn't be preparing our students for life.' But he sees no need for introducing co-ed at the Intermediate level.

Can we call our co-education cautious co-education? 'No,' says Fr Victor Emmanuel, Vice-Principal (Degree). 'We had a reason for introducing co-ed only in a few sections. Even then, we didn't have any doubts whether it would work. We were confident it would, given the system'.

What is their assessment of our co-ed classes? It hasn't had any impact on the examination results, they all say. Fr Philomin Raj has a word of praise for girls: 'Girls are more regular, more studious and more competitive.'

Have we had any problems on account of co-ed? All the administrators are of the opinion that the problems are negligible. 'There appears to be a change in the attitude of young people,' observes Fr Philomin Raj. 'Girls no longer view boys as potential trouble-makers and boys don't feel that girls are there to entice them.'

All the four administrators claim that our rules and regulations have not been relaxed at all on account of the entry of girls. *Are there enough facilities in our college for girl students?* Fr Philomin Raj wishes that we had made adequate arrangements for girls before introducing co-ed.

Are we planning to introduce co-ed in the other Sections, too? 'Let's see,' says Fr Principal vaguely. 'Never,' says Fr Arockiasamy emphatically. 'No,' is the cryptic response of Fr. Victor Emmanuel. 'Not in the Intermediate Section,' says a cautious Fr Philomin Raj.

TEACHERS

All our lecturers seem to be in favour of co-education.

'I support co-education,' Says Mr E R Rama Sarma (HOD, Commerce) 'because it tends to reduce the mental distance between boys and girls--and their mutual misconceptions and complexes.' Mr S Prabhakara Rao (Zoology) and Mr D Praveen (English) favour it because it promotes a healthy competition and helps understand the other sex better. Co-ed is necessary, says Ms Nirmala Mary (English), because otherwise 'boys would miss the feminine touch which is so important in today's society.' Ms Annie Jayaraj, President, Women's Cell, offers another perspective : 'Co-ed increases girls' self-confidence and equips them to face the male-dominated society.'

Do they think the presence of girls has brought about a change in the classroom

atmosphere? 'Yes,' says Mr AV Prasad (HOD, MCA). 'The students behave in a more dignified manner.' 'It has driven away monotony from the classroom,' says Ms Anila Vijaya Kumar (Chemistry). Mr G Sambasiva Rao (HOD, Telugu) identifies the change as 'greater discipline in the classroom'. Mr S Prabhakara Rao agrees that there is a change in the classroom atmosphere, but points out that it is 'not merely because of co-ed.' Mr K Chandra Mohan (English) feels that co-ed hasn't brought about any 'noticeable change'. Mr K. Subba Rao (HOD, Hindi) has this to say : 'Young lecturers find it inspiring to have girls in their classes. It is inspiring for boys and girls, too, being together in the same class. Woman should be there and she should be given a proper place.'

Do they change their teaching techniques in their co-ed classes? 'I don't,' says Mr K Chandra Mohan, but I'm conscious of the presence of girls. I treat both boys and girls equally.' Mr K.V. Subba Rao, Ms Ida Evangeline (Secretary, Women's Cell), Ms Anila Vijaya Kumar and Mr AV Prasad agree with him. 'I don't change my strategies,' says Mr S Prabhakara Rao. 'At the beginning, girls feel a little uncomfortable when they hear lectures on topics like the reproductive system, but they get over the feeling very soon.' 'I do change my techniques,' says Mr D Praveen. 'I teach keeping in mind both the sexes. I'm selective in using words, giving examples, making comparisons, etc.'

Do they think our boys and girls mix freely with one another? 'Yes,' says Mr AV Prasad, 'there is a healthy friendship.' Ms Ida Evangeline and Mr S Prbahakara Rao agree with him. Mr E R Rama Sarma feels that they don't mix freely because 'there are still some fears.' Mr K V Subba Rao seems to agree with him. He makes this general remrk: 'Where girls are a minority, they are humiliated and teased and are not happy.' Mr K Chandra Mohan also feels that they don't mix. But he wouldn't advocate any such socializing. 'It is desirable,' he says 'only as far as academic collaboration is concerned. A college is not a club for people to mix freely with one another for purposes other than education.'

What is their assessment of 10 years of co-education in our college? 'To satisfy their vested interests, girls were admitted by the Management. Co-ed should be on a 50:50 ratio', says Mr KV Subba Rao. 'We have been happy with co-ed for the past 10 years, but we're not hopeful about it.' Both Mr ER Rama Sarma and Mr S Prabhakara Rao feel that things have improved, thanks to co-education.

Much more, however, needs to be done, say a few others, Ms Ida Evangeline says: 'Participation of girls in sports is virtually zero. No woman athlete has participated in inter-collegiate events.' Mr JV Nagendra

Prasad, Physical Director, feels that the appointment of a woman Physical Director will motivate our girls and promote their active participation in sports. 'A college of our strength needs two PDs,' he says. 'But unfortunately there is no grant-in-aid for appointing another PD.'

STUDENTS

Girls

What do the girls around whom much of this discussion is centred feel about co-ed? Do they feel free on campus or do they have any reservations? Have they had any problems so far? How do they find the classroom atmosphere? Are they satisfied with the facilities in our college? Do they like this partial co-ed or do they want ALC to be fully co-educational?

C Harini (DB 64) is quite vocal. 'I support co-ed,' she says, 'but I find a lot of male domination here. I had to face problem like eve-teasing. As for this business of mixing, I have no reservations, but people are narrow-minded; they make insulting comments. The classroom atmosphere? Dull! And then there is no encouragement for us, girls. I'm a national-level volley-ball player, but there is no encouragement for me here. Even the lecturers are narrow-minded. They should understand our problems and help us out...There's something funny about our boys: they are very possessive. They don't allow the girls of their class to be eve-teased by the boys of another class!'

Bh Leela Lavanya (NB 36) is equally candid. 'Co-ed is a bit disturbing in our college, yet I like it. The world outside is no different and let's learn here itself to face the world. Boys... they're accommodating, of course, but still there are problems like eve-teasing. Girls who are outspoken face many problems. I won't say eve-teasing is bad; constructive eve-teasing is quite welcome. It can poke fun at girls and be complimentary. But it is not so very often. It turns out to be humiliating; it hurts your self-respect. Come to think of it, shouldn't we have the right to adam-tease?'

To Neelima and Madhavi (ABM 23 and 15), co-ed means much more than boys and girls studying together. 'We have no problems,' they say ; all the same, they talk about minor problems like what they call 'commenting,' and eve-teasing. Daisy Veronica (NB 49) is all praise for co-ed. 'But boys try to dominate,' she says, 'not in studies, but in other respects... They make a lot of comments. But we can't comment back!'

'Co-ed teaches one a lot,' observes Mrudula Suman Paul (MCS 12) and Kavitha (MAT 3). 'You learn how to exist together.' Mrudula has no problems: 'I find the boys very accomodating. But we, girls, don't have enough facilities here.'

T Praveena (MAL 7) and V Anupama

(MAL 18) find the classroom atmosphere 'fine' and the boys 'accommodating'. They suggest that there should be get-togethers and group games to facilitate greater interaction between the boys and the girls. They both feel that the facilities for girls are inadequate in our college. Anupama says that there should be a 'waiting room and proper toilet facilities' for girls. They both prefer partial co-education, while all the other girls want college to be fully co-educational.

Boys

What does co-education mean to our boys? What do they know of what the girls feel? Do they think the entry of girls has changed the campus atmosphere? Do they want ALC to be fully co-educational?

Lawrence (MSW 8) says: 'Co-ed helps one overcome one's shyness and develop a personality.' He mixes with girls freely and says they feel free, too. 'If you respect them and are open, they feel free.' He feels that the facilities for girls are not quite adequate. Murthy (MCM 16) complains of 'congested atmosphere' and 'strict rules' and admits that our girls face problems like eve-teasing.

Co-ed helps, says K R Mohan (DCP 8), but 'not in one's studies, Sanjeev (DO 12), who came from a boys' school, finds ALC 'colourful.' Lawrence, Mohan, Sanjeev, Sekhar (NO 2) and Krishna (NO 40) suggest that college be fully co-educational. But Murthy favours partial co-education.

The Intermediate students have interesting things to say about co-ed. Vikram (RMC 2), who came from a co-ed school, complains that his classroom is 'dull, inactive and stale' without girls. He doesn't see any reason why girls and boys shouldn't mix freely. Describing it as the 'modern outlook,' he says that it wouldn't make any 'visible difference' in a college.

J V Rajagopal (RA 55) is sure that in a co-ed class students will be 'more competitive, more enthusiastic and more attentive.' Joshi Jayanth (RA 109) explains Rajagopal's sttement: 'There is a natural urge in a boy to impress girls and in a girl to impress boys. We must capitalize on it in the classroom to help the students improve their talents, skills and social behaviour.'

JVN Subrahmanyam (RMC 3) becomes nostalgic : 'My schooling was happier, thanks to co-ed. Now my college life is stale and dull. It's better to keep in touch with girls. Some say it may have an adverse impact. But I believe it helps one to become a mature person. '

The only dissenting voice is that of Manoj (RMC 10). 'I believe,' he says in a mood of thoughtfulness, 'that co-ed in adolescence distracts some students and promotes an unhealthy competition. Unless the Management has complete grip over the entire college, it shouldn't introduce co-education'.

Advertisements

A S Krishna
NO 40

Advertisements have become the cynosure of all TV viewers. Thanks to the momentary make-believe they create with colour, sound and gimmicks, they are absolutely entertaining, often stealing the march over a soap or even a movie. And they have gone high-tech now; animations and graphics are in.

Ads are very effective in creating an image of the commodity in the consumer's mind. They urge children to go for a soft drink which has a "thundering taste"; they make housewives long for a computerised washing machine; and they persuade executives to use twin-blade razors.

The tiny tots and youth of this Information Age are more versatile. Children are a part of the active consumer audience and important influencers of purchase decisions in the family. The visual media is overflowing with ads that focus on the under-19 catagory. Teenagers are more likely to indulge in impulse purchases. Moreover,

the puchasing power of this consumer segement is phenomenal.

A housewife is now more aware of the best products available among the rich store of varied produce. She can have her pick in no time. She is confident that whatever she buys is excellent. As for the executive, he has a plethora of brands to choose from. All this has been possible through advertising.

Now a couple of things about the Indian ads. Our ads are far less ambitious than those abroad. A typical American ad on TV has a budget of $500,000 and it takes as long as six months to complete it. It is much less in our country in terms of time and money and, therefore, of quality. Perhaps, not so much effort is required in a country where the audience is not television literate, says Gautaman Bhaskaran, a media critic. "Our people would not understand the advertisements, if they were subtle or racy; an advertisement has to be like a typical Indian film, where just about everything is spelt out.'

Indian advertising has often been accused of plagiarism. Many of our advertisers don't experiment with new things. If a particular format has worked out for product A, makers of product B adopt it as well.

The influence of ads is not very healthy; their influence on children is even baneful. When an ad-induced request is snubbed by the parents, the child feels disappointed. Housewives of middle class families experience "guilt syndrome" because of their not being able to prepare the mouth-watering dishes shown on TV. To survive the cut-throat competition in the market, advertisers have started exploiting the female anatomy. Ads, whether for a brand of shaving cream or of shoes or of TV sets, exploit women. Obscenity reached its zenith when in an ad for a brand of shoes, models, Milind Suman and Madhu Sapre, had nothing on except shoes with a serpent coiled around them!

MEN OF STRAW

In our editorial we have quoted a fierce speech made by Winston Churchill in which he referred to our leaders as "men of straw." History is full of ironies. The very same Churchill later felt persuaded to say this about one of those "men of straw" to the Indian High Commissioner in Ottawa:

When you write to your Prime Minister, Mr. Nehru, tell him I think he is one of the greatest men in comtemporary history. He has accomplished the two greatest things that man can accomplish. He has conquered prejudice and he has conquered fear.

Southern Jesuit alumni conference : a report

Fr G Francis
Director
ALC Alumni Association

The Southern Jesuit Alumni Conference was held on our campus from 27 to 29 December 1996. It was the 4th conference of the Southern Jesuit Provinces and was hosted by the ALC Alumni Association. The aim of the Conference was to promote fellowship among the alumni and to recognize the educational and cultural identity of the Jesuit alumni from the four Southern Provinces. The main theme of the Conference was *Human Values in the 21st Century*. Alumni Directors and delegates from Karnataka, Kerala and Tamil Nadu were the guests at the Conference.

The inaugural session, attended by about 300 delegates, began at 4 p.m., on 27 December in the immense Devaiah Auditorium. Rev Fr Theo Mathias, SJ., the founder–Principal of ALC, gave the keynote address on the main theme.* In this session 6 outstanding ALC alumni were awarded a prize and a merit certificate each. These awards were estabished by the ALC Alumni to be given to the old students of ALC who have shown exceptional qualities of leadership in addition to their academic excellence; who have a value-based approach to life, which is an extension of the human values they have acquired as students at ALC; and who have the potential to work towards justice and peace, to help the poor and the marginalized and to uphold the honour and dignity of women and children. The recipients of this year's awards are :

1. Mr K Vijay Kumar, B.Com.
2. Mr Bharadwaj, B.Sc. (Comp.)
3. Mr Bharat Kumar Reddy, B.Sc. (Comp.)
4. Mr Siva Prasad, B.Sc. (Comp.)
5. Mrs. Satyasameera, B.Sc.
6. Mr Rattaiah, B.Com.

On 28 December, Dr B K Subba Rao, a distinguished alumnus who had retired as Captain from the Indian Navy, spoke on *Jesuit education and alumni and their role in promoting human values in the 21st century*. He emphasised that ever since the

***Excerpts from the speeches of Fr TA Mathias and Dr BK Subba Rao are published elsewhere in this issue.**

origin of the Society of Jesus, in the 16th century, it has encouraged creative research. He observed that there can be no conflict between science and religion in today's human value system.

Another important speaker was Dr Jayaprakash Narayan, who had, after 16 years of service, relinquished his IAS post, in order to undertake a social movement to reform the decadent civil, social and political administration.

The delegates from the other States appreciated the hospitality of the Organising Committee which provided them not only with good Andhra food but cultural and social programmes during those three days.

On 29 December a discussion over the formation of a National Federation of the Jesuit Alumni Association was held. A 2-member delegation had come from the Calcutta Alumni Association to discuss the contents and structure of the National Federation of the Jesuit Alumni Associations in India. The Federation will represent the Jesuit Alumni Associations of India at the World conference to be held in Sydney, Australia, from 9 to 13 July 1997.

The Statement of the 4th South Indian Jesuit Alumni Conference

27-29 December 1996

We, the delegates of the Jesuit Alumni Associations of the South Indian Provinces assembled in Conference at Andhra Loyola College, Vijayawada, from December 27 to 29, 1996, are conscious of the 3rd millennium which will be soon upon us with the global values for all the people : equality, peace, social justice, economic well-being, healthy environment and a need for personal identity. The greatest revolutions in the history of mankind that began fifty years ago will continue through the 21st century and beyond.

As Jesuit Alumni, we can play a crative role in the making of the 21st century. We, who belong to a wolrdwide fellowship with a sense of solidarity across nations, cultures and languages, can work for common causes and ideals to be realised in the 21st century in which equality and personal identity will be the main global values.

As Jesuit Alumni, we have to live a life based on global values of humankind. We shall not give up the struggle against the inefficiency, injustice and intolerance of our country's civil administration and judicial delay. We realise the necessity for a common united effort of the Jesuit Alumni Associations for opposing unjust treatment of the weaker citizens of our country and for upholding the honour and dignity of women and children in the coming century. We shall support all organisations that promote and nurture global values to protect human life in a healthy environment of the earth.

Internet

a window on the global information superhighway

Mridula Suman Paul
MCS 12

The Internet has revolutionised the communication methods around the world. Sitting at a work station or PC, one can get any kind of information one wants. The latest technology advances have enabled it to be used as a business tool as well. The amalgamation of the computer and communication technologies have resulted in the integration of data, sound and video on the Internet which in turn has made it a powerful tool for reengineering processes the world over.

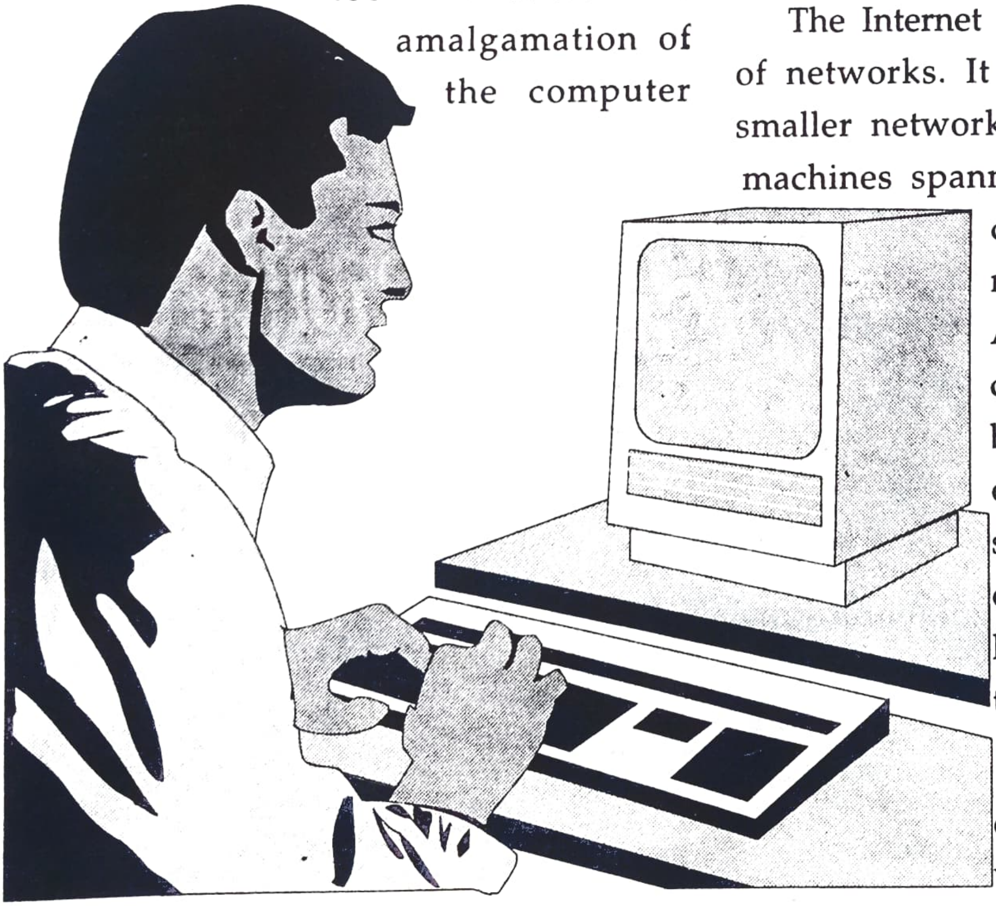

What is the Internet ?

The Internet is a world-wide network of networks. It is a conglomeration of smaller networks and other connected machines spanning the entire globe. It consists of over 50,000 networks in 170 countries. Around the world each country has at least one backbone network that operates at a very high speed and carries the bulk of the traffic. Other smaller networks connect to that backbone.

The Internet has no central authority; networks on the Internet

simply agree to cooperate with each other. Individual computers on these networks can share files and transmit information. The various networks connected to the Internet format message with Internet Protocol (IP). IP is often used in conjunction with Transmission Control Protocol (TCP/IP). This combination has made the Internet robust and flexible.

What can you use the Internet for?

* to exchange electronic mail with friends all over the globe for a small price.
* to participate in group discussions on topics of interest through public news groups.
* to find educational tools. Universities around the world, book stores, libraries and k-12 school systems are sharing on line information.
* to shop.
* to read about interesting sports and leisure events.
* to get technical support for the products you are using.
* to distribute software.
* to communicate or collaborate on projects.
* to market and sell products.
* to publish information such as technical or marketing literature.

How is India connected to the Internet ?

Videsh Sanchar Nigam Ltd., India's international telecom carrier, has also provided backbone network in India known as VSNL's Gateway Internet Access Services (GIAS) network. This network is built to provide a complete range of Internet services on all-India basis connecting its main Internet access node at Bombay to Internet node in the USA via satellite media and to Internet node in Europe via submarine cable media, providing diversity and highly reliable network connections.

The Internet access node at Bombay is also connected to VSNL's Gateway Packet Switched Services (GPSS). As DOT's Remote Area Business Message Network I-NET and high speed VSAT Network HVNET are connected to GPSS, subscribers to these networks would also have easy access to the full range of Internet services.

Applications of the Net

E-MAIL

Type a message into your computer, and it travels instantly over the network to whomsoever you wish.

USENET

USENET is the international meeting place where people gather to meet their

friends, discuss the day's events, keep up with the computer trends or talk about whatever is on their minds.

The Network News lets you send a message on an electronic bulletin for anyone to see.

The basic building block of USENET is the news group which is a collection of messages with related theme.

TELNET

TELNET is a utility which allows you to log on to another system and use various services available on that host. You can use TELNET into huge databases for doing reasearch or even TELNET into libraries around the world to check if they have a certain book you are looking for.

FTP (Files Transfer Protocol)

It is a tool used to copy files from a remote host to your host and vice versa. Hundreds of systems connected to the Internet have file libraries or archives accessible to the public. Much of this consists of free or low cost computer program for computers of virtually every make.

If you want a different communications program for your IBM, or feel like playing a new game on you Amiga, you will probably be able to get it using FTP. You could also find extensive files detailing everything you could possibly want to know about the Internet.

ARCHIE

ARCHIE is actually a collection of servers. Each of these servers is responsible for keeping track of the file location in several different anonymous FTP sites. All the ARCHIE servers talk to each other and they pool their information into a huge, global database that is periodically updated. You can search this database for file locations simply by giving an ARCHIE client or server a keyboard to search for.

GOPHER

GOPHER was developed at the University of Minnesota and it is a menu-driven application that allows you to hope around the globe looking for information in various information libraries of servers. Gopher's specialised libraries are interconnected: they make up the 'gopher space'. GOPHER actually gets the information that you want and puts the information on your computer screen.

VERONICA

Very Easy Rodent-Oriented, Netwide Index to Computer Archives (VERONICA) is a search tool that allows you to quickly scan Gopher space for particular files and directories.

VERONICA is a program that you access through Gopher. VERNOICA asks

you to enter a key word. Then it searches through a database of over 5500 Gopher servers and over 10 million Gopher items for files and directories and places them on a temporary Gopher menu that you can browse through! This temporary menu works just like other Gopher menu.

WORLD-WIDE WEB (WWW)

The World-Wide Web is based on Hyper-text. It is possible for you to go roaming around the web, bouncing from one document to another using only the links in those documents. You can access the web through a "browser," which can read documents, fetch documents, access file by FTP, read USENET news groups, TELNET into remote sites and even travel around Gopher space. All the above are possible only by the use of a web browser (eg. MOSAIC, WAIS)

Internet security

It would be a grave mistake to assume that the Internet is a safe place and that there is no reason to protect your pass-word. Unfortunately, there are a lot of people out there who would LOVE to break into your account and use your account as a base for operations. The main defence against people who want to break into your account is your password. Keep your password secure and you should never have anything to worry about.

Compliments

Dr AS Rama Rao regularly helps our Department of Social Work in their medical and rural camps. Since 1983, he has participated in more than 430 free medical camps and treated more than 35,000 poor people.

In recognition of his free services to the poor, he has been selected for the Dr BC Roy National Award, 1994, under socio-medical relief.

ALC, especially the Department of Social Work, congratulates him.

–Fr George Chirackal, SJ
Head, PG Dept of Social Work

Appreciation

Dr MDP Raja, Duty Doctor, Nagarjuna Hospital, in his letter dated 29 January '97 to Fr Principal writes :

We are very happy to inform you that your students are very enthusiastic in donating blood to the patients of our Hospital. It has saved many lives and helped our patients to come out of critical situations. Thank you very much for this and we hope this will continue in future, too.

The power of music

Kiran Karupati
B.Com. (Final)

Music is a fine art. It is a message of love to mankind. It is one of the unique gifts of God. Music is no respecter of religion, race, creed or colour. It is universal. Music of any kind is an imitation of God's voice. It is one of the greatest joys of humanity and the most harmless of the human pleasures. It elevates the soul and developes the power of balanced thinking. It is the spice and variety of life.

Music helps to release tension and provides relaxation to the mind. It develops confidence and builds a good personality. The world famous Canadian violinist, Maurice Solwaym, in an interview with Betty Kossik said: "Music teaches companionship, love, respect and discipline. Good music is important in helping to maintain unity and fraternity."

Music has the astonishing power to heal mental and physical sickness. It is better than medication. It heals pains, anxiety and neurological disorders. It gives peace of mind. Basically, human mind is

susceptible to emotions like love, horror, humour, sorrow, peace and joy. Music alone can create the perfect mood or emotion, depending on the need. Music is needed especially in times of grief and joy. To create good relevant music for different situations or sequences, there are different *ragas*. All the emotions vary according to the style and approach of playing and the nature and principal mood of the *raga*. For creating a good mood of sorow, there are *sivaranjini, chakravakham, charukesi and bhageswari ragas* in Carnatic music. For joy, there are *kalyani, pahidi, mohana, bheemplas and kapi*. The *ragas* for early morning are *boopal, ramavardhini and bhairavi.*

Music can make one laugh or weap; it can evoke feelings of horror, too. For example, a viewer of a tragic scene in a film may weep, if the releeant music is played in the background. Not that the music alone makes him weep; the action primarily touches the heart and the music adds to the effect.

Some recent experiments have proved that plants also listen to music. Music makes them grow healthier! Lymn and Joe Rap in their book, *Indoor Plants*, say that plants have even likes and dislikes in music. They certainly like classical music and dislike loud and acrimonious music. They definitely react to music. If plants respond to music, one can imagine the extent of its effect on human beings. Even busy professionals take time off to enjoy the beauty of music. They say it relaxes them.

Let me conclude this article with a message. Good music is a message of love to mankind and good music is one of the few things which can contribute to a tranquil life in this atomic age.

Fun with words

1. What *tables* do we cook and eat?
2. What has teeth, yet cannot bite?
3. What goes all over the floor in the daytime and stands in a corner at night?
4. Who plays when he works?

Answers

1. vegetables *2. a comb*
3. a broom *4. a musician*

-- M Vamsi Krishna (DO 32)
S Pavan Kumar (DO 22)

A 'no' uttered from deepest conviction is better and greater than a 'yes' merely uttered to please, or what is worse, to avoid trouble.

--Mahatma Gandhi

Human values in the 21st century

Fr T A Mathias SJ

The third millennium will be upon us in three years. This new era will bring with it certain universal expectations and values: equality, economic well-being, peace, social justice, a stable environment, and the need for personal identity.

Higher education has not only to prepare students for this new era but even help to shape it. Jesuit Alumni can play a special role.

We are now just three years away from a watershed: the end of the second millennium of recent human history and the opening of the third. For us Christians this is also the 2000th anniversary of the arrival of the Son of God in our midst, an event which marks a turning point in human history. All sorts of predictions are being made about the year 2000. It is being looked forward to with dread by some who see it as the end of the world and with anticipation by others for whom it is the opening of some sort of a magical new era. Soberly, however, 2000 will surely represent a leap forward. So organizations have fixed 2000 as a target date for superior performance in a variety of different fields that the year will surely bring about a self-fulfillling prophecy.

Certainly 2000 will also represent a culmination of many recent events and trends.

Over the last fifty years we have experienced unprecedented events in the history of man: the political liberation of a large number of subject peoples, the voluntary association of all the people of the globe in world bodies like the United Nations; the

Excerpts from the lecture delivered at the Southern Jesuit Alumni Conference held on our campus from 27 to 29 December '96. (Fr TA Mathias, 78, Founder-Principal of ALC, is now Professor of Management Studies at XLRI, Jamshedpur.)

unparalleled affluence achieved by some countries through the application of science and technology and the economic resurgence of the world's biggest continent, Asia. We have entered an era of world-wide travel; globel exchange of electronic information of every kind and an almost universal acceptance of certain common values.

FOUR REVOLUTIONS

As I see it, the end of the 20th century is marked by four major historical processes or revolutions which will reach their culmination in the 21st century. These are the ideological revolution of Egalitarianism, the Technological and Scientific revolution, the Cybernetic, the Electronic Information and Communication revolution and the Market Economy revolution which has now swept the entire world.

FIVE UNIVERSAL VALUES

We have mentioned global values as an outcome of the egalitarian revolution. Let us identify five of these values in addition to the concept of equality itself. These values are likely to form the basis of World Society in the third millennium. They are : (1) Peace, (2) Economic Well-being, (3) Social Justice (4) Ecological Stability, and (5) Positive Identity.

1. Peace

Peace is not just the absence of conflict, but also implies mutual understanding between people, sharing of cultures, values and material goods. An important element of the global value of peace is the distinction between short-term bloody violence such as occurs in wars and revolutions and the long-term, non-bloody violence associated with oppressive societal structures, which are weighted against large masses of people, preventing them from ever attaining the other values, i.e. economic well being, social justice, positive identity. This is what is today commonly called 'institutional violence' or 'structural violence'. It is now accepted that this sort of violence is far more destructive and deep-rooted and hence more difficult to eliminate.

True peace, therefore, includes four elements which should be applicable to all groups in a national society and all nations in the world. These are equity or justice, autonomy instead of dependence, participation instead of marginalization and solidarity between groups.

2. Economic well-being

Economic well-being is now perceived as a basic human right. No more is it acceptable that one group of nations is to be literally hewers of wood and drawers of water so that other groups may live in luxury. Division of labour based on such things as caste or social status is no longer meekly accepted. Today most people believe that only free enterprise and a market economy can produce economic well-being because of the freedom on which

they are based and the human initiative they encourage. Economic freedom is real freedom, just as coercion exercised on economic grounds is real coercion.

While there is no doubt that capitalism is the best system to increase the quantum and efficiency of economic production, it will now have to prove its ability to care for people by an equitable distribution of the fruits of production.

As the Archbishop of Canterbury said in November 1989 while speaking to the European Parliament: "The apparent defeat of Communism in Europe should not be seen as the triumph of Capitalism. The nearer Capitalism appears to come to truimphing totally, the more questions are raised about its capacity to be magnanimous in victory, to heed the cries of the poor at home and abroad, to seek the path of justice and to care tenderly for the earth.

3. Social justice

Social justice is probably the most potent and dynamic of global values. It embraces national social justice. i.e., equitable distribution of goods and services among different groups in the same society and also international social justice, ie. equitable distribution of the world resources among different nations and peoples of the world.

The concept of social justice and the way in which it is universally accepted today is really something new in human history. It is based on two perceptions viz. that 'All men and women are equal before God' and secondly that 'The goods of this world are intended to satisfy the needs of all men and women, not only a selected few'. These are powerful ethical principles which are affirmed in some religions but which cannot be rationally proved by arguments. They are subliminal perceptions of how things ought to be and such deep universal human peceptions always correspond to a substratum of reality in human nature.

4. Ecological stability

Ecological stability is a value which has assumed enormous importance all over the world in the past 20 years. In the heyday of technological development, it was firmly though naively, believed that the resources of planet earth were limitless. If one particular kind of resource (e.g. firewood or coal or oil) should run out, another would surely be discovered to replace it. Moreover, hardly any attention was paid to the waste products of industrial development. When people did think of this at all, it was only to assume that the world's ecosystem had built-in mechanisms to take care of all forms of pollution of water, air, soil or anything else. There was also the belief that technology could solve all the age-old problems confronting the human race-- hunger, disease, illiteracy; and that a new era of prosperity was opening up before mankind.

In short, technology was the new God. Alas, technology soon proved to be the God that failed! It did not take more than 15 years before the most enthusiastic supporters of science and technology clearly realized that nature itself had provided certain conditions which act as built-in limitations on the extent and type of technology that can be used. By 1975, a whole range of by-products of modern technology had made themselves brutally evident. Rising economic production through modern technology was having a serious and often irreversible effect on the environment, on the air we breathe and the water we drink. Entire rivers were found to be so polluted with industrial effluents as to make the water undrinkable and marine life impossible. The beneficent air had become poisonus in large cities like Los Angeles, London, Tokyo and now Bombay, Delhi and Calcutta.

Nuclear energy, which was seen as an inexhaustible source of energy for the rest of human history, soon began to appear as perhaps the one cause through which this world could eventually become uninhabitable in large parts because of the accumulation of radio-active nuclear wastes. Accidents like the highly publicized Three Mile Island and Chernobyl also showed the inherent danger of excessive reliance on this new genie.

Even apart from technology, it is now clear that if humans ravage nature in any way, it will take its revenge on them. If forests are indiscriminately felled for whatever reason, soil degradation and erosion are the inevitable result, leading to floods where there are rivers and to desertification where there are none. India's own experince over the last ten years amply proves this.

All these factors have brought into focus a very important value : a new understanding of nature and of its relationship with man. Man, animals, plants, natural resources, minerals, water, land, air are all part of a closed ecosystem which has to sustain and recycle itself. If treated like a friend, nature reacts like a friend and provides man with nourishment and means of leisure, rest and solace. If treated like an enemy, raped and ravaged, it reacts and becomes hostile to man and brings him death and disaster.

5. *Positive identity*

At first sight, this appears to be something too vague and too insignificant to be a world value. However, its very vagueness is due to the richness and variety of its content. Consciously, but mostly subconsciously, people are seeking a sense of their own identity in all that they do and say. There has surely been no other age when personal identity has been so important a value.

It required the rise of the Black Liberation movement in the USA to restore a sense of identity and therefore dignity to American blacks. The methodology of the Black Movement was the direct opposite of what had

been done to the black people's ancestors. First blacks insisted on being called blacks just as the others were called whites. Next they proclaimed that 'Black is beautiful' so as to remove all sense of shame at being black. Next, they started insisting on their own hair and dress styles and would not countenance the efforts, formerly made by some blacks, to straighten hair and whiten their faces. The next step was to glorify their own type of music, insist on their own church services (most blacks had already formed their own branches of the various Protestant denominations). Through all these means the blacks recovered something of their own identity, though it is a different identity from the one they had when they were forcibly deported from Africa to America and they have overcome or at least reduced the alienation they suffered from.

Attempts to strip people of identity are always made wherever there is a large-scale effort to oppress and enslave whole classes of people. Thus all colonial powers have consistently denigrated the culture, languages, religions, customs and values of people whom they subjugated.

Another example is the treatment accorded to scheduled castes in India. The whole object of excluding them from Hindu society, prohibiting them from drawing water from the common well or going to the village temple was to create in them a sense of their own worthlessness, which of course would make it easy for them to accept exploitation. Therefore, any effort to uplift them must begin with an effort to restore their sense of identity or give them a new one. It was for this reason that Ambedkar advised his followers to quit the Hindu fold and accept a religion like Buddhism where they would be treated as equals. This is also why the scheduled castes refuse to accept Gandhi's designation of them as *harijans* which they see as patronising and demeaning. They want to be called what they really are, "dalits" or "The Oppressed".

The Feminist Movement is another important and fascinating example of how self-identity has become a worldwide value. In the past 15 years, women in almost every nation have risen to demand equality and self-identity. Suddenly, like a thunderbolt it struck women that they had no identity of their own. The female was defined in terms of the male, assimilated into the male or simply ignored.

The Feminist Movement, like the Black Liberation Movement, began with women demanding that their identity should be recognized. Hence changes in language were demanded and obtained like the substitution of 'person' for 'man'. Only after self-identity had been established could equality be effectively demanded.

EDUCATION FOR THE NEW MILLENNIUM

a) The Need for Research

These then, in barest outline, are some of

the characteristics of the world into which we are entering. All education has as its primary task to prepare the young to live in and contribute to the world of tomorrow.

However, universities and education in general do not play merely a *reactive* role i.e. preparing people for a particular kind of world; but rather a *proactive* role i.e. helping to shape the *preferred* world of tomorrow, a world of peace, equality, justice, identity, economic well--being and ecological stability. Shaping the preferred world of thefuture is achieved through research, reflection, publication. Alvin Tofler's books were not just an attmept to foresee the future; they have helped shape it. Who is better suited to play this role than universities?

In particular, universities and colleges should conduct research on viable economic and social models for the future; models combin-ing freedom, democracy and social justice-models for individual countries and for the world community. Since the world of the new millennium will be more closely inter-linked than before, research into new economic models will be effective only if it involves international collaboration.

b. Fostering solidarity

One of the most important *attitudes* that higher education must foster is that of *human solidarity*. Solidarity is the foundation stone upon which the whole structure of the future world rests. In fact, given the frightful weapons at our disposal, there seems no doubt that the survival of humankind depends on the ability of people to act together even when they think differently.

Human solidarity is what will distinguish the third millennium from ages past. Solidarity is the belief that all humans in North and South and East and West, belonging to different religions and races, are part of a single human family. They must prosper together or perish together. It is the antithesis of the narrow nationalism, racism and religious exclusivism of the past.

Solidarity is an attitude that implies :

a) a consciousness of other people, of their needs and their dignity;

b) a conviction that every human being is my brother or sister, leading to a feeling of being co-responsible for the future not only of my own country or community but of the whole world;

c) a real and active desire to share with others, so as to ensure the develope-ment of all.

Solidarity is for all, rich and poor. It is an intellectual and spiritual attitude, fostered through the education of mind, heart and conscience. Education must foster a real sense of human solidarity among students through every means: the structure of the courses, the international nature of the student bodies and faculties (to the extent - possible) and the nature of the research done.

The agony of the Roof of the World

Sherab
NO 21

Decorated on three sides by snow-capped peaks of the tallest mountains on earth, Tibet stands alone atop the roof of the world, proud and strong. It has been vulnerable to invasions by the Mangols, the Manchus and the Chinese. But its strength lies in the faith and optimism of its people and in their resolve not to accept oppression.

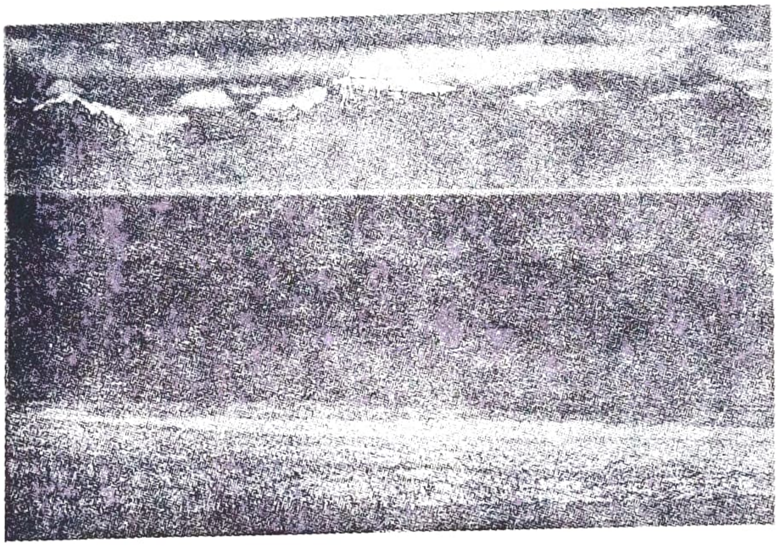

Mt Kailash towering above Mansarover in western Tibet

Tibet is situated in the very heart of Asia between China and India, covering a total area of 2.5 million square feet. It is bordered on the south by the mighty Himalayas, on the west by the Karakoram and Ladakh mountains, and on the north by the Altyn Tagh range. Tsangpo (known as Brahmaputra in India) flows through southern and western Tibet.

Tibetans have unique and extremely rich cultural and spiritual traditions, a distinctive language, a large body of literature and exquisite work of art. Tibetan civilization, which goes back to thousands of years, is a sophisticated and valuable contribution to the heritage of mankind.

But today it is in great danger.

In August 1949, China announced that Tibet was a part of China and that the People's Liberation Army would march into the Roof of the World to liberate it from "foreign imperialists". Both the assertions were absurd. It is true that at

two different periods of her history, Tibet had been subject to the Mongols and the Manchus. But not until the People's Liberation Army invaded Tibet and Tibetan government was forced in May 1951 to sign an agreement for the "Peaceful Liberation" of their country was Tibet ever subject to China herself. Equally absurd was the statement that Tibet was in need of liberation from foreign imperialists. In fact, the largest group of foreigners in Tibet at the time were Chinese themselves!

However absurd the claims may have been, China invaded Tibet, inspired possibly by Mao Tse-tung's oft-repeated conviction that "power grows out of the barrel of a gun", and occupied it. Since then, the aim of China has been to erase the basic identity of Tibetans. Struggling against it, more than 1.2 million Tibetans (that is, one sixth of the total population) have so far died on account of political persecution, imprisonment, torture and starvation. In 1959 His Holiness the Dalai Lama, spiritual and political leader of Tibet, was forced to leave Tibet and seek asylum in India along with 85,000 Tibetans.

Tibet was an independent country prior to the invasion. It had a defined territory, a government and the ability to enter into international relations. The Government of Tibet was headquartered in Lhasa, the capital city of Tibet. It consisted of the Head of the State (His Holiness the Dalai Lama), a cabinet of ministers, a National Assembly and an extensive bureaucracy to administer the territory. It was maintaining diplomatic, economic and cultural relations with Nepal, Bhutan, Sikkim, Mongolia, China, India and, to a certain extent, with Russia and Japan, too.

Tibet's independent foreign policy was demonstrated by its neutrality during World War II. Despite strong pressure from the UK, the USA and China to allow passage for military supplies through Tibet to China when Japan blocked the strategic Burma Road, Tibet held fast to its declared neutrality. The Allies were constrained to respect it.

1949 was a great blow to all this pride. And what took place afterwards was shocking. Michael Harris Goodman, in his book, *The Last Dalai Lama : A Biography*, reports : 'Many thousands of Tibetans – the actual number will probably never be known – have perished at Chinese hands or committed suicide in desperation. All but a handful of the country's 3,000 monasteries have been levelled, temples have been turned into warehouses, shrines have been pillaged and destroyed. Priceless images of gold, silver and bronze have been stolen and sent to antique shops in Peking; clay images pulverized, made into bricks and used in the construction of public

lavatories, sacred scriptures shredded into pulp for newsprint, used as toilet paper and kindling ... In private homes portraits of the Dalai Lama were torn down and replaced with those of Mao Tse-tung; rosary beads, earrings, bracelets and charm boxes confiscated; braided hair derided as "the dirty black tail of serfdom" and chopped off; the possession of religious objects punishable by public humiliation, flogging and imprisonment; Tibetan songs, dances, clothing and customs banned and Tibetans forced to speak a Chinese-Tibetan patois; Lhasa Apsos shot or clubbed to death as undesirable relics of the past society; . . school children were made to kill insects, dogs and birds so as to train them to show no compassion for living creatures. The list is endless.

The Potala Palace, winter home of the Dalai Lama, built in the 17th century

The destruction of the environment in Tibet has drawn world-wide attention. Research indicates that the Chinese authorities have denuded timber worth 54 billion dollars from the rich forest reserves of Tibet at the end of 1985. Tibet is the source of all the major rivers in Asia. In 1987 - '88 the Brahmaputra caused 35% or more of the total flooding in India which was due to the environmental destruction in Tibet. China has turned the once peaceful and buffer state between India and China into a vast military zone. Such a conversion is a major threat to India today.

In conclusion, let me quote what Lok Nayak Jayaprakash Narayan said in his Presidential address at the All-India Convention on Tibet held in Calcutta on 30 May 1959: 'How can Tibet be saved?...The Tibet situation should be presented to the world in all its naked reality. No attempt should be made for reasons of diplomacy to play down, cover up, belittle or misrepresent what is happening in Tibet. Those facts must be broadcast and, on their basis, a strong and united world opinion must be created against Chinese aggression and Tibet's Independence.'

The acquired immune deficiency syndrome (AIDS): certain facts

Dr N Appanna
Reader in Botany

History

In the summer of 1980, a patient in New York died after a long and frustrating illness caused by infections that a body can normally fight with little or no problem. This caused a world–wide epidemic, claiming a startling toll of human lives. Later on, scientists found that the condition was the result of a breakdown of the immune system (body's mechanism for fighting off infections). The condition was termed Acquired Immune Deficiency Syndrome (AIDS). Africa is the first in the world to have been most severely affected by the AIDS epidemic. At least 2 million Africans are probably infected with the AIDS virus. Researchers believe that the AIDS virus in humans had a common ancestor with the virus that is found in several African monkeys. In May 1986, the International Committee on the taxonomy of viruses agreed to call the AIDS virus HIV. The diameter of HIV is about 0.1 micrometers, visible and seen under electron microscope.

HIV (Human Immune Deficiency Syndrome Virus) attacks the immune system of the human body. The human immune system consists of many different types of white blood corpuscles (WBC). Some of the WBCs produce antibodies which can bind and eliminate the foreign substances, antigens, carried by infectious organisms. Other WBCs interact with the diseased cells of the body and kill them. Some WBCs act as helper cells supporting the other cells of the immune system in their defensive efforts. Yet other kinds of WBCs act as suppressors, damping down the immune response.

The most important type of WBC infected by HIV are T-4 lymphocytes. HIV kills the T-4 cells. Loss of T-4 lymphocytes damages the immune defenses, leaving the body capable of being wounded.

Effect of HIV on brain

Doctors now estimate that 60% of the

patients with AIDS will suffer from dementia before they die – they will have problems with memory, thinking and behaviour. These neurological problems in the patients are the result of the direct attack by HIV on the brain. When the patients die, their brains reveal shrinkage, small groups of inflammatory cells and spaces in 'white matter'. Babies born to mothers with HIV infection show shrunken brain with many diseased cells.

Symptoms of AIDS

Brief illness similar to influenza. Some people develop mild symptoms such as fever, sweat, aches, fatigue, loss of weight, sickness and diarrhoea.

Modes of HIV infection

HIV can be transmitted from male to male in homosexual contact or from male to female or vice versa in heterosexual contact. It may be transmitted between two women. There is indication that traumatic sexual activity or ulceration of the genital tract is necessary for HIV transmission. Having many sexual partners aids in the transmission of HIV. Infection through blood transfusion has also occurred.

People who inject drugs intravenously can catch AIDS. HIV can pass from the mother to the child. An infected woman can pass the virus on to her child during pregnancy, at birth, or possibly with her breast milk while feeding the baby.

Control

The general management of the patient requires the understanding and co-operation of the health staff in hospitals and of the relatives at home. A large number of antiviral drugs like *interferon* and *suramine* are available, but *zidovudine* is the most effective therapeutic agent against HIV available at present.

Fun with words

1. What *ace* shows affection?
2. What *ace* introduces?
3. What *ace* do we all possess?
4. What *ace* is all around us?

Answers

1. *embrace* 2. *preface*
3. *face* 4. *space*

-- K. Siva Reddy (DO 63)
S Pavan Kumar (DO 22)

A religion that takes no account of practical affairs and does not help to solve them is no religion.

--Mahatma Gandhi

Aiming great

D Siva Sekhar
NO 2

Think of IIM, think of Civils and think of those ambitious young men and women who have made it to them with determination. Don't say, 'But that's in the future'. The future is NOW.

The future is made up of equal parts of opportunities, excitement and risk. Love, esteem and recognition are the main elements in youth. In today's studious, competitive world, if one has to withstand, the only principle one must remember is "Survival of the Fittest". If you are the fittest, the world is after you.

Most of us, sometime or other, feel depressed by failure. But that is just a step to success. Nothing can stop us from reaching the TOP if we are determined to do it. So it is time to think about your career – whether you must opt for M.B.A., M.C.A., M.A., M.Com., M.Sc., or a professional course like C.A., I.C.W.A., C.S., Import-Export Management, Hotel Management, Marine Radio or Computers, the king of today's media. You must remember that Management Trainees with computer awareness are the most wanted people today. A mere traditional degree does not help one much. The world out there is a highly competitive one. To be successful in it, one should have a very high degree of skills and abilities. But many of us waste our time here, chatting about films and girls and wasting our parents' money. It's all because we don't have a sense of direction; we have not been oriented towards that kind of thinking.

Perhaps, I can help you think in that direction:

Fix your goal : *What do I want to become?*

Plan for it : *What qualifications/skills/ abilities does it call for?*
How can I acquire them?
Who can guide me?

Work for it : *This is my plan of action...*

To meet today's challenges, one also needs leadership qualities, hard work, creativity and adaptability to any situation.

Let me conclude with this quotation : 'Success lies in doing common things uncommonly well'.

Arise! Arise!

Arise! Arise! my young friends,
The time has come to change your trends.
Sleep not in the bed of imagination,
But think and labour in the land of creation!

See the injustice done to many poor men,
And power vested in a few strong men.
See the oppression many people face,
Alas, not a dint of pity on your face!

Watch the corrupt people happy and gay,
And the common being led astray.
Watch the virus of corruption spreading,
Alas, your heart is like a rock, withstanding!

See and hear, the sick and deserted yearn,
For your love, affection and concern.
Eagerly they wait for a helping hand,
Alas, you don't even wave your hand!

Arise! Arise! my young friends,
The time has come to change your trends.
Sleep not in the bed of imagination,
But think and labour in the land of creation.

-- V ARUN (AC 46)

The Language of the Eyes

Wordless yet deep,
That's what it is;
No compassionate person
Fails to understand it;
Be assured it is
The language of the eyes.

Smiles – Ah! No use!
And no words that confuse;
For there are no words,
No sentences, no grammar
In the language of the eyes.

Look into a person's eyes and find
He has spoken a thousand words;
But from his mouth comes not a word;
That's the language of the eyes.

Testimony to a person's innocence,
Honesty and power of endurance;
You name it, you have it
In the language of the eyes.

Say whatever you need to say
To whoever you want to say;
Yet you find the sincerity of your speech
Only in the language of your eyes.

-- S SUSEELA (DB 16)

Friendship

So many things are puzzling,
But this I know is true:
My world is full of sunny lanes
Because I have walked with you.

You have given me as treasures
The gems of friendship rare;
The shining light of faith and love;
And the knowledge that you care.

So my days are happy
I have wealth untold, it is true:
Because God has planted friendship
Deep in your heart and mine.

-- MVR SHEILA (MAT 2)

Yet Another Death

He lay there slumped by the bus stop.
The midday sun was burning his back;
Women with parasols and shopping bags
Passed the scene without a glance;
Some, out of pity, dropped a coin or two;
And men dressed in their best
Looked on with disgust.

They came soon
And carried him by his limbs,
Dropped him in a cart —
and he was gone.

Yet another unpoetic death
of an unknown man.

-- JUSTIN JAMES (NZF 36)

Abiding Concern

On a cloudy evening, sitting by my window,
I saw a rose in a nearby meadow.
Fleeting clouds, clashing with each other
Brought tremendous lightning and thunder
And torrential rain blurring my sight.
I was awake all through the night,
Wondering about the tender rose's plight.

In the light the peaceful morning brought
I peered anxiously through the window.
There stood the rose, drenched but stately!
Faith unprofound had made me forget
That God was there with His abiding concern

-- GERALD RAVI D'SOUZA (AO 59)

The Wheel of Life

Life is a moving wheel of fate
Sowing the seeds of love and hate;
The miseries and sorrows of life
Tear the heart like a knife.

Life is a gift to be used everyday,
Not to be smothered and hidden away;
Make sure for others life proves fruitful,
Thus can you live your short life to the full.

-- K JOSEPH KONDALA RAO (AB 45)

Sambhavami

Oh man, my creature,
What have you done to yourself?
To unleash all your wrath
For me ! And to me!
And yet to say it is all His doing,
His *sankalpa!*

What a bliss?

You have all told one another
That I am one – *ekamsat;*
You have said I am the elements;
Also I am the Commandment, The Word;
Nay, that I am timeless;
Nameless and formless, you claim.

But why these abstractions?

Am I or am I not?
With "many mansions" crumbling by the minute,
When even foxes and birds have homes – I none:
Where do you want me to dwell?
What am I to do
In your mind that makes hell out of heaven?

Should God still be in heaven
When all's not right on earth?

-- K CHANDRA MOHAN
Lecturer in English

Womb, My Tomb

I heard them say,
'No, we don't want her.'
I cried to be let out
just once
to see how it was like
outside.
But
they didn't seem to hear
my silent cry from inside;
they went on with their plans.
Succeed they did,
leaving "me"
to shed blood,
not tears :
they killed me
before I was born.

-- P TONY (MSR)

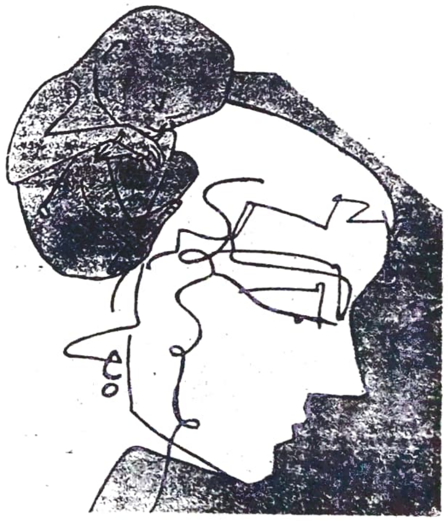

Robot : future man?

Ch V Jayaram Nandan
MEL 8

Man has always been in search of a servant who can respond to his command instantaneously without fail. Has man achieved it? Yes, he has. In the robot.

The word robot is derived from the Czech word *robota* which means slavery. A robot is a machine that acts like and resembles a human being. But the robots that are increasingly being used for a wide range of tasks do not look like man at all. For instance, robots that wield welding guns in a car factory look like cranes. The mobile robots used by the army bomb disposal squads look like wheel barrows on tracks.

Robots do, however, resemble human beings in the range of actions they carry out. Instead of performing just one action repeatedly, a robot can perform a chain of different actions. And its brain is a small computer that directs its movements. By changing the programme inside the computer, a robot can be made to vary the task assigned to it.

There are two ways of instructing a robot to do its job. One is to work out the precise movements needed and write them as a computer programme. The other is to literally show it what to do.

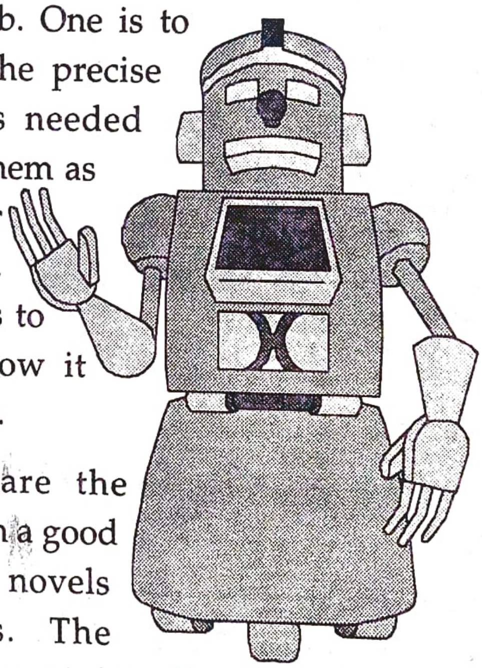

Robots are the characters in a good number of novels and plays. The Czech playwright, Kavel Capek, wrote a play called *Rossum's Universal Robots* in which an army of industrial robots became so clever that they took over the world. Robots have their roles in movies, too. One can't forget the American film, *Robocop*.

In the future technological world the condition of man (whether he will perish or become a superman) may be determined by how he puts robots to use.

ANDHRA LOYOLA COLLEGE
LIBRARY, VIJAYAWADA

Beauty with a purpose

Aravind Kumar LNS
DCP 3

Memories of the Beauty Contest held on 23 November '96 in Bangalore by ABCL are still fresh. Most of us watched it on TV (some of us with a grumble) and heard the words, "Beauty with a Purpose," quite a few times on TV. It was a wonderful event and many of us feel proud that it took place in India.

But then there are many who carp at it. Thanks to them, the Beauty Contest turned out to be a controversial one. The day witnessed many protests, demonstrations and *dharnas* but the show went on and concluded successfully.

Were we justified in condemning the Beauty Contest? Or, how far were we justified in condemning it? Are we against the concept of beauty contests as such or are we opposed to such a pageant on our soil? These are some of the questions I would like to find answers to here.

Beauty Contest is no new idea to India. *Miss India* has been organized by the Times of India Group for many years. These beauty pageants reach out to people across the globe and demonstrate what India is capable of. This is precisely what happened – on a larger scale – when ABCL conducted the Pageant on 23 November. We could show the entire world that ours is not just a land of elephants and snake-charmers – that is one of the misconceptions about India in several western countries – but a land of diverse cultures

and great potential. People have seen that ours is not a primitive country.

The "women activists" and the people who decried the Beauty Contest argued that it would degrade our rich culture. Actually, the reverse was the case. The Miss World '96 show popularized our culture in the world. How else can we account for the various dances which were performed before the start of the Beauty Contest?

It is, in fact, wrong – even fallacious – to assume that our culture – rich, as it is claimed to be – can be blown away by events like this. If it is so rich and powerful, it should be capable of resisting any invasion. It *has*, as a matter of fact. Our culture has survived many invasions; it has not lost its identity. The fear that a beauty contest will help western culture, whatever it means, make inroads into our culture, is needless. It is a simplistic way of viewing the entire matter.

Last year, when Sushmita and Aiswarya won their laurels, they were glorified in our country. Where were these women activists at the time? Those who wanted the Miss World '96 Contest to be stopped claimed that they would not allow women to be humiliated in the name of beauty pageants. If that was really their intention, then their attempt to stop the Beauty Contest was a misdirected one. There are women who are homeless and women who are beaten up by their husbands; our women activists must go to those places. Indian women are victims of many other indignities; our women activists can raise their voice against them. And then there are obscene films – most of our films are nothing but an insult to women. The so-called nudity of beauty contests is not half as much degrading as the obscene, gyric and pelvic exercises exhibited by the heroines of Indian cinema. Many people who had been looking forward to the Pageant with great "expectations" were profoundly disappointed when they actually watched it. It was not half as much "attractive" as an ordinary Indian movie!

The controversy about the Beauty Contest, therefore, puzzles one. One can only come to the conclusion that those who decried it were either hypocritical or politically motivated.

Here we must take into account another factor. Most of the beauty contests have a charitable purpose as well.

There is nothing either good or bad, but thinking makes it so. A killjoy, who feels that beauty should not be paraded, cannot approve of a beauty contest; he has every right to argue against it just as I have every right to say that beauty pleases and that pleasures is no sin. It is good to hear different perspectives on international events like this. But what is very often forgotten in discussions like this is that we argue merely on the basis of what meets the eye. There is more to a beauty contest than meets the eye.

Miss World Beauty Pageant 1996

The eyes of the world were set on India on 23 November 1996 when the Miss World Beauty Pageant was conducted at Bangalore. The show started at 9.15 p.m., and nearly 2.5 billion people watched it.

Miss World Inc., along with ABCL (Amitabh Bachan Corporation Limited) and Godrej - Boyee Limited, launched the Show in India. Despite many protests, a boycott call and smart showers, Bangalore showed the world that it could host the Miss World Beauty Pageant successfully.

The show was compered by Ruby Bhatia Bali and Richard Steinmetz. The show began with a ballet called *Sangam* symbolising the meeting of the three seas i.e. the Arabian Sea, the Bay of Bengal and the Indian Ocean. The musical ballet showed the richness of India from east to west and north to south. The magnificent stage was designed with the Hampi ruins of the past Vijayanagar Empire. An entourage of 480 dancers from all over the country, including the famed *Kathakali* dancers from Kerala, presented the world with the best of India.

The Miss World Photogenic Award went to Miss Venezula, Anna Cepinska, and the Miss Personality Award to Miss Philippines, Daisy Reyes. 88 contestants participated in the Miss World Beauty Pageant. The participants displayed a variety of outfits which included beachwear of all sorts. Some of the evening dresses and ballroom gowns were eye-catching, emphasising the fact that the Miss World Pageant was a window on world fashion. Miss Brazil's spectacular outfit was the best among those worn by the 88 contestants.

In the final round, there were five finalists who included India's Rani Jayaraj. Mr. Eric Morley, Chairman of Miss World Inc., announced the first runner-up, Miss Colombia, Carolina Arango, and the second runner up, Miss Brazil, Anuska Prado. But the beauty who walked away with Miss Crown was the 18-year old Miss Greece, Irene Skliva, whose reply on the role of women proved a clincher and won her the title of Miss World 1996, $ 65,000 and many gifts.

PRITHVI RAJ (ACP 40)

Beauty pageant or vulgarity?

Syriac N D
DGH 17

The Miss World Contest, which raised storms all over the country, is over. But the images it created in our minds are still lingering. So are the questions and doubts which arose in our minds prior to the Contest, in the wake of the protest against it, at the time of the Pageant and soon after the results were announced. Is Irene Skliva really the most beautiful woman in the world? Can't we find a more beautiful woman in a remote Latin American village or in our own countryside? If so, were the criteria for selecting the Miss World not wrong? For that matter, should physical attraction and intellectual superiority be the only criteria for selecting a Miss World? Further, is not the concept of beauty rather subjective? Beauty, it is said, lies in the beholder's eye; a woman who is beautiful to one may not be so to another.

There are certain other things, too, which are worth considering. The organizers of the Contest spent more than 25 lakhs on the stage alone. 2.5 crores was spent on the security arrangements. When there are lakhs of poor people in our country, could we not have used all that money for a better purpose? It is a cruel irony that in a country in which 40% of the people are below the poverty line, crores of people watched the Contest, many of whom with half-filled stomach.

Is a beauty pageant, I mean an exhibition of the flesh, the best way of promoting beauty – let alone Indian culture, art and civilization? Are there not noble and decent ways of displaying one's heritage? Some of the "beauties" in the Pageant did not even hesitate to come in dresses no better than swimming suits to exhibit their "beauty". It was not just immodesty; it was vulgarity. It was degrading, an insult to womanhood.

Not that beauty is not to be admired. In the past, people have done it with some taste. They have dreamt of women whose faces were as bright as the 'morning star'. whose hips were like a lion's and who walked as gracefully as an elephant did. But the tendency has changed now. The

media has brought about a revolution in people's tastes. Our tastes have become borrowed tastes, not our own, thanks to advertisements. Our girls seem to believe that a particular brand of soap can make their skin soft. Do they not see it happening right in front of them on the small screen? And our boys tend to believe, thanks again to advertisements, that the surest way of winning the heart of a girl is through a chocolate bar of a particular brand – or by brushing their teeth with toothpaste of a particular brand that is supposed to sweeten one's breath! Our concept of beauty and also how it should be viewed and admired are considerably influenced by the media. It will be interesting to know that soon after wearing the Miss World Crown, our "beauty queen" posed for an advertisement for Cinthol Soap.

Even those who had argued that the Beauty Pageant would shake the foundations of our culture and that it would sow poisonous seeds in young minds became silent. Some of them even said, 'This is not so bad as what we see in our movies'. That was unfortunate: it assumed that we approved of vulgarity in films. We do not. Nor should we approve of the beauty pageants of the sort we watched on the November night.

I am disturbed when I hear the arguments of the self-styled custodians of beauty who ask glibly: 'Doesn't beauty please you? Is it a sin to be pleased?' Beauty not only pleases, but ennobles – something a popular beauty pageant can never do. And, mind you, beauty, real beauty, needs no custodian: it is its own honour, defence and protection.

WHAT IS A BOYCOTT?

Suppose there is someone in your town who cheats every time he sells you something. If you and your friends get together and decide not to buy from him any more, you will be conducting a boycott!

The word boycott had a very interesting origin. In the days when many Irish landlords lived in England, their estates in Ireland were managed by land agents. It was the job of these agents to collect as much money as possible, quite often regardless of whether the tenants could afford to pay.

One of these agents was captain Charles Cunningham Boycott. In 1980, he refused to let the Irish tenant farmers dicide how much rent they should pay and evicted them from their homes. As a result, the tenants chased away his servants, tore down his fences, and cut off his mail and his food supplies. Other tenants began to treat other land agents in the same way. When it happened to other land agents, it was said they had been "Boycotted". Today it is applied to any organised refusal to trade or associate with a country, a business concern, or an individual.

CH V JAYARAM NANDAN (MEL 8)

Don't push your child in the wrong direction

Manju Abraham
Counsellor & Career Guide

Both are busy. No time for children: Father with his office work; Mother with her many activities.

Nowadays parents are too "practical." They know it is a tough world out there. So their only intention is to see that their children come up in their life. It is their concern and fear that pushes the child towards unreasonable and impossible 'goals'. Just because a parent wants his child to become a doctor or engineer, they force their children into a series of entrance examinations. One is pushed into what one is not interested in by one's parents and ends up in the most unexpected jobs.

Because of one wrong career move, many children sulk their lives. Most students, in the absence of proper counselling in the crucial phase of their lives, go "astray" while choosing a career. Most of our young students actually do not have any idea of what they would like to do.

There are many square pegs in round holes. A good student who is talented in drawing is not appreciated by his parents when he says he wants to join a school of arts. Parents insist that he should do medicine. Ultimately he does not succeed even as a compounder.

Many students, when asked, admit very frankly that they have been forced to take up courses against their wishes and it is their parents who pushed them into fields they were least interested in.

It is very important for parents to develop and groom the inherent talent of the child and decide where he is to be placed. Many parents adopt the trial - and - error method which leads to blunders ultimately. There are many instances of frustrations which have ultimately led to suicide, unable to bear the tortures of parents and the society. The reasons for such failure are many.

But the main cause is inadequate career guidance. In addition, there is no effort on the part of parents to unearth the latent

talent, inclination and aptitude of the child.

Engineering and medicine are the most popular courses. We are bred in an atmosphere where only science courses are much appreciated. Unfortunately, the notion that only science courses can lead one to lucrative and dignified careers gets into the brain of youngsters even when they are at school.

A student must set a goal for himself even when he is at school. How? The goal should be SMART:

S - Specific
M - Measurable
A - Adjustable
R - Realistic
T - Time-bound

The goal should be powerful enough to pull one towards it. The stronger the determination to attain the goal, the greater will be the magnetic attraction to achieve it. Hard work, of course, must accompany determination. Success is not far off now.

Why should we eat fish?

Fish in one form or another forms an important and indispensable item in human diet since prehistoric times. Fish and its products are highly nutritious; they are excellent sources of dietary essentials such as proteins, minerals and vitamins. The energy content of fish is more (193 k.cal/100 gms) than that of beef (114 k.cal/100 gms). A serving of 100 grams of fish every day could satisfy half the total protein required by the body. About 90 – 100% of fish protein is digestable. Hence fish foods are included in many special diets for people with digestive disorders and for convalescent ulcer patients. Furthermore, thanks to the unique chemical nature of fish fats, fish foods are often recommended to people who suffer form heart diseases. The vitamin 'A' content of fish livers helps for good vision. Other vitamins B6, B12, biotin and niacin and minerals such as phosphorous, potassium and iron help in the normal growth of the human body. The level of calcium, magnesium and chlorine in fish is also greater than that of meat. Several trace minerals like copper, zinc, manganese, cobalt, molybdenum and selenium are found in fish eggs (roe). Due to the rich iodine content of marine fish, fish - eating people seldom get goitre. The low incidence of tooth decay in some people has been attributed to high consumption of fish. More recent medical evidence suggests that a high dietary intake of fish which contains fluoride may prevent certain bone diseases.

– G SIVASANKAR (DZF 35)

What attracts insects?

M Siva Prasad
NC 27

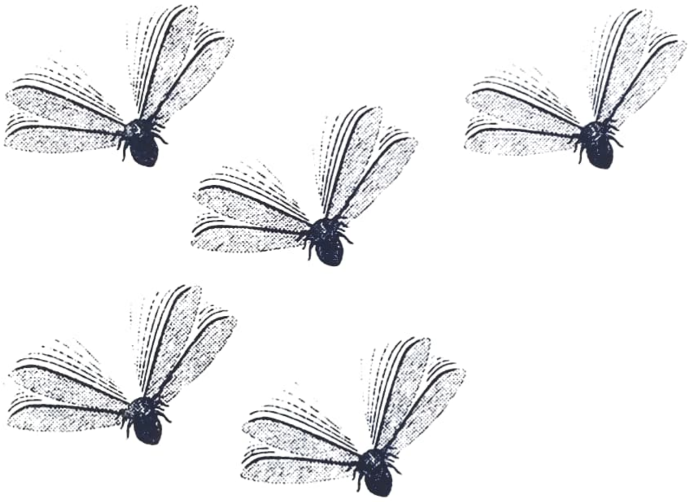

You all know that insects are attracted by lights. But do you know why? Do you know that only male insects get attracted to lights? And do you know that insects are not attracted equally to all sources of light?

This business of insects being attracted to lights has been a subject of interest and study since Aristotle's time. In the late 19th century, the subject was studied in detail by SW Frost of Pennsylvania University, USA. Later, JM Fabre, a French entamologist, offered a proper explanation of the fact.

According to Fabre, certain radiations coming out of the light source are responsible for attracting insects.

Let's take moths. There is a gland at the tip of the female moth's abdomen from which it releases some acetate molecules. These are called pheromone or sex scent. This chemical emits some infrared radiations which spread through the air. The male moth, flying at some distance from the female, picks up these radiations and gets attracted to the female. Some moths get attracted to light under the impression that some female moth is there. Thus its search for the female moth leads it to the flame of light.

Candlelight emits sufficient amount of such radiations, thus attracting a lot of male insects. Insects are attracted to the street-lights for the same reason.

If a light source doesn't produce infrared radiations, insects will never be attracted to them.

Janmabhoomi

T Srikumar
Lecturer in Physics

A multi-dimensional approach to integrated rural development, Janmabhoomi gets people involved in the process of planning and development. It is more a native concept than a foreign one. *Sramadan, gramasakthi,* and *gramaswaraj* were some of the ideals practised by Mahatma Gandhi during the Freedom Movement as well as in every aspect of his life. Self-help is the principle underlying all these ideals. Establishing weaving societies and ashrams and involving people in *salt satyagraha, sramadan,* etc. were some of their concrete manifestations. This idea of Gandhi has taken a Western form and come back to us through various non-governmental organisations. One of those forms is *Saemaul Undong,* a South Korean experiment. *Saemaul Undong* literally means a movement to make a new village or a new community or a movement for great betterment; it is also a movement for the daily practice of the *Saemaul* spirit. The three important time-tested pillars of *Saemual Undong* are diligence, self-help and co-operation. The Janmabhoomi programme, launched in Andhra Pradesh on the New Year's Day, is founded on these principles.

According to the Janmabhoomi concept, people begin to realise that poverty did not come about because of national conditions, but as a result of their negative mental attitude. One has to learn that no one can live better without voluntary effort accompanied by creativity and the initiative to make something. Without creativity, one cannot create history. Those who work diligently should save some money and not waste what they have earned. These savings lay the foundation for the national economy.

Janmabhoomi aims at sensitising people, particularly the youth, in realising their responsibilities for their own community. Since the Government welfare programmes are not reaching the target group properly, the Government has realised that to achieve all-round development, involvement at the grass roots level is needed though micro-

planning so that people design their own destiny. This is the first step ever taken by any government after 50 years of Independence. Putting aside the negative aspects of this. programme, we should welcome it with a big heart to serve our motherland for greater satisfaction and to place it well on the world-map. South Korea achieved it, thanks to *Saemaul Undong*.

The most important component of Janmabhoomi is micro-planning.

MICRO-PLANNING

At the Chief Minister's Conference of July 1996 the following objectives were adopted (to be attained by the year 2000 AD):

1. 100% coverage of provision of safe drinking water in rural and urban areas.
2. 100% coverage of primary health service facilities in rural and urban areas.
3. Universalisation of primary education.
4. Provision of public housing assistance to all shelterless poor families.
5. Extension of the mid-day meal programme in primary schools, to all rural blocks and urban slums and disadvantaged sections.
6. Provision of connectivity to all unconnected villages and habitations.
7. Streamlining the Public Distribution System with the focus upon the poor.

These seven basic minimum services, growth and growth-related infrastructure, employment and social security will form the focus of micro-level planning.

Various steps in micro-planning:

- Indentification of needs: community needs and household needs
- Goals and objectives
- Fixing priorities
- Considering alternatives
- Resource mobilisation
- Community participation

And then Gandhi came. He was like a powerful current of fresh air that made us stretch ourselves and take deep breaths; like a beam of light that pierced the darkness and removed the scales from our eyes; like a whirlwind that upset many things, but most of all the working of people's minds. He did not descend from the top; he seemed to emerge from the millions of India, speaking their language ...

--Jawaharlal Nehru

National conference : post-harvest technology of fish and fisheries

G M Srirangam
Head
Dept of Fish & Fisheries

To better equip the teachers of Fisheries with the latest trends in the post-harvest technology of fisheries, a national-level conference, sponsored by the UGC and AIACHE, was organized at Andhra Loyola College from 13 to 15 December '96. 25 delegates from various institutes in Tamil Nadu, Orissa, Karnataka, West Bengal, Punjab and Andhra Pradesh participated in the Conference. The resource persons were senior scientists from Central Institute of Fishery Technology, Visakhapatnam Research Centre.

The Conference was inaugurated on 13 December at 10.30 a.m. Dr G Narayanappa, Officer - in - charge, CIFT, Vizag (RC), delivered the key-note address. He stressed the importance of the post-harvest technology of fish and fishery products and the requirements for betterment. The Conference was inaugurated by Dr K R Prasad, noted acqua industrialist, who, in his address, gave the present status of seafood industry. Fr V A Mathew, our Correspondent, gave his greetings. Fr C J John, our Principal, presided over the function.

On the same day, Dr S S Gupta gave his first lecture on fish and shell fish processing. He discussed the various processing activities like chilling, freezing and canning. It was followed by a discussion. After tea-break, Dr Imam Khasim spoke on the preservation of acqua products. He not only discussed the age-old practices of preservation but also gave a review of the recent trends followed in the preservation of fishery products.

On 14 December, Dr Imam Khasim started the seminar with a discussion on the various fishery by-products. He first described the importance of by-products from the fishery wastes. It was then followed by a description of various by-products like the by-products from fish, prawn wastes, surgical sutures and Ambergris. After this, Sri S S Gupta took up one of the most vital subjects– sanitation and quality control – which covered the various precautionary measures to be taken for producing an export-oriented product with 100% quality acceptance. After lunch break, Mrs G Sujani gave a lecture on the

utilization of seaweeds; she dealt with the various uses of seaweeds like their edible, pharmaceutical and industrial uses. Most of the afternoon session was spent on practicals conducted by Mr Srirangam and Mr V Anil. The participants were given hands-on training on how to evaluate the quality of fishery products. The different methods included sensory methods, analytical methods and microbiological methods. The practicals conducted were very much appreciated by the participants as they included methodologies which can be followed easily in all laboratories without much infrastructural utility and which could provide a very good evaluation of quality.

On 15 December, all the participants were taken on a field visit to a Processing Plant at Pamarru. All of them could get a chance to see the Individual Quick Frozen Shrimp 'on process'. The Plant Manager, Mr Joseph Kurian, discussed the total quality management followed in their Plant which is a 100% EOU. That evening there was a plenary session where the following recommendations were made after a thorough discussion :

1. There should be a national level symposium on the same topic with individual paper presentations.

2. The syllabus of the B.Sc., Fisheries Course (Practicals) should specifically include all the practicals of quality evaluation so as to expose the students to that area and equip them better for their employment in future.

3. A training programme can be conducted for the students of Fisheries which could be of immense help to them for employment. Reacting to this, the senior scientists from CIFT readily agreed to conduct training programmes for students. But the charges for training will be rather burdensome to the students. So the Coordinators of B.Sc. Vocational Science "Industrial Fish & Fisheries" decided to make a representation through the same forum to the UGC for using the recurring grants given to colleges for meeting the expenses on the training programme.

5. A list of processing industries in our country should be prepared so as to enable the students to approach them for employment. (Mr G M Srirangam, Co-ordinator, Industrial Fish & Fisheries, Andhra Loyola College, agreed to prepare the list and circulate it among all the colleges participating in the Conference to enable them to conduct campus interviews.

All the participants expressed their gratitude to ALC for hosting the Conference, thereby providing an opportunity to them to interact with scientists and industries and brush up their knowledge in the field.

Jesuit education and alumni: their roles in promoting human values in the 21st century

Dr Buddhi Kota Subbarao

The Order of Jesuits is one of the extraordinary and admirable institutions of the world. With its birth in the sixteenth century, it has two great achievements to its credit. Firstly, it saved the Roman Catholic Church from being eclipsed and transformed it into the modern Catholic Church. Secondly, it became a role-model for the spread of education throughout the globe.

Having such a background and with a chequered history of 460 years, the Order of Jesuits will shortly step into the twenty-first century. What further things can be expected from it and what role can it play in promoting human values in the 21st century?

The answer to the above question, undoubtedly, will have many parts touching more than one aspect, religious, educational, social and political. A clue to one part of the answer comes from the recent developments at the Vatican in 1992 and 1996.

Firstly, in 1992, Rev Pope John Paul II declared and admitted that the Church had been mistaken in its condemnation of Galileo, the celebrated astronomer, on the charges of heresy. To recall briefly, in 1673, the Inquisition had forced Galileo to recant his beliefs under threat of torture. Galileo's argument that the earth was not the centre of the universe ran contrary to the Church doctrine.

Secondly, in 1996 Rev Pope John Paul II formally acknowledged the validity of the Darwinian Theory of Evolution, 137 years after the publication of Darwin's "On the Origin of Species by Means of Natural Selection". It marks the end of a prolonged and acrimonious debate between Christian orthodoxy and the proponents of scientific inquiry. Darwin's theory that humankind evolved from the apes is amply proved by the fossil record and by molecular biology. That theory is incompatible with the Book of

Excerpts from the lecture delivered at the Southern Jesuit Alumni Congress held at ALC from 27 to 29 December '96. (Dr BK Subbarao was a student of ALC from 1957 to 1959. After a distinguished career in the Indian Navy for 25 years, he retired as Captain in 1987. He now spends his time offering technical consultancy and arguing public interest cases in High Courts and the Supreme Court.)

Genesis which holds that God created man in His own image. Rev Pope's statement brings to fruition a movement that was initiated within the Roman Catholic Church in 1950 when Rev Pope Pius XII's encyclical, "Human Generis" (On the Origin of Humankind), indicated that Darwin's hypothesis deserved serious consideration. Rev Pope John Paul II's gesture finds significance in the larger context of the free enterprise of knowledge. He affirmed that institutions and individuals can only grow and renew themselves through constant self-criticism. His statement has once again demonstrated that humankind's ideas about itself are themselves subject to evolution. They change as the base of knowledge expands, as the discovery procedures are refined and self-awareness is honed.

Having welcomed Galileo and Darwin, the Church is in a way attempting to bring religion and science together. This welcome development points towards the possibilities in the twenty – first century. The Jesuits are best equipped to explore those possibilites. The Jesuit education system over the past four – and a half centuries and more can claim to have shaped many persons of outstanding achievements in various fields. Jesuits have even trained men of subtle and complicated intellect such as Descartes, Voltaire, Diderot and Tyrrel 'who have always been revolted by the insipid simplicity that is native to every true Jesuit'. Having created and sustained role models for the spread of education throughout the globe over the past five centuries, the Jesuits in the 21st century can create role models for basic and applied research in all fields. The contents, concepts and constructions in science and technology should be made easy so as to bring them into the intuitive domain of as many common peoples of the world. Then even a common man or woman with his or her thinking mind could easily become a potential research worker to improve and innovate on the methods to live in harmony with the natural as well as social environment. The role models of institutions of research will be those institutions which are easily accessible to all talented people irrespective of their social and financial status. The fruits of research will help in promoting human values.

The research pursuit compels cultivation of the spirit of inquiry which can bridge the gap between science and religion. The challenges in the pursuit of genuine research do create an atmosphere of humility and excitement which can smoothen the roughness generated from the divisions based on race, religion and developed and the less developed nations in the world of today. Human values are truly enriched by mitigating such roughness. Jesuits have a lot to contribute to the development of human values in the 21st century.

The alumni of Jesuit institutions of education throughout the world have to their credit many accomplishments and have attained note worthy positions in various walks of life. Many of the alumni are in a position to contribute substantially to the task of promoting human values. Their help and advice to the Jesuits to create research institutions for basic and applied research in the fields of science, technology, arts, humanities, sports, culture and religion will certainly be in the service of humanity.

ANDHRA LOYOLA COLLEGE LIBRARY, VIJAYAWADA

ALC cultural week

N Ranga Babu
Lecturer in English

ALC Cultural Week was celebrated for three days under the dynamic leadership and visionary guidance of Rev Fr C J John, SJ, Principal. It was not a week-long celebration this year, owing to Janmabhoomi; nor could the events be held on successive days. The staff, the students and the participants from various colleges evinced a keen interest in the programmes. The 1 Computers, Vijayawada, sponsored cash prizes for the winner teams and runner-up teams besides best speakers and second best speakers in Telugu and English Debates.

An Inter-collegiate Quiz Competition was held on 29 November. This time there was a tremendous response from the participating colleges. Sixteen teams from different colleges affiliated to Nagarjuna University turned out to participate in the Quiz Contest. A screening test was conducted to reduce the number of teams to 10, which included the ALC team also, for the final contest. PB Siddhartha College of Arts and Science, Vijayawada, won the winners rolling trophy, and JKC College, Guntur, the runners-up trophy. Mr Sanjay Lulla, a veteran quizzer himself, did exceedingly well as Quiz Master. With the cheers and active participation from the audience and the teams, the programme turned out to be an interesting event.

On 2 December a stimulating debating contest was held in English. The topic for the debate was *Corruption in Public Life is Not Due to Politicians or Bureaucrats.* Twelve teams from different colleges took part in the event. Scintillating arguments were advanced for and against the proposition. Rev Br Joseph (Principal, NSM Public School), Mr Abraham and Mr Yogesh Bhatt were the judges. At the end of the contest, PB Siddhartha College of Arts and Science carried away the winner's trophy and the runners-up trophy went to St Theresa's College, Eluru. As for individual speakers, Vikram, Siddhartha College, Vijayawada, was adjudged the best speaker and the second best speaker was Rashmiraj of St Theresa's College, Eluru.

On 3 December an inter-collegiate debating contest in Telugu was conducted. The topic given was *Beauty Contests are Not Justifiable.* Mr Raghavachari of *Visalandra,* Mr D Seshagiri Rao of Andhra Jyothi and Ms. Y Sailaja, Director of 1 Computers, were the judges. Ten teams from different colleges took part in the contest. At the end of the lively debate, Sri Durgamalleswari Siddhartha Mahila Kalasala, Vijayawada, won the winner's trophy and SRR & CVR Government College carried away the runners-up trophy. KLD Sirisha was adjudged the best speaker and the second best speaker was K Satyanarayana.

Fr Vice-Principal (Degree), the staff and the students helped in the smooth conduct of the Cultural Week.

Leander Paes : India's lone winner at Atlanta

P Kishore Chandra
AGH 17

The Centennial Olympics at Atlanta from July 19 to August 4, 1996 presented to the world a fascinating pageant of youth from different parts of the world who offered their best in terms of achievements of endurance, ability and excellence – achievements born out of meticulous planning and painstaking efforts, dogged will, dedication and preseverence of sports persons.

Atlanta offered its package of surprises for one and all, the countries and players alike, not excluding India. Like a sharp drizzle on an arid land ravaged by a long drought came the auspicious Saturday the August 3, 1996, when India's Leander Paes won a bronze in tennis in the individual event after a chronic medal drought spanning an agonizing 44 years. For a country like India that never confidently straddled the international tennis courts, young Paes has come as a whiff of fresh air and hope. The winner of the junior men's single title at Wimbledon 1990, Leander has made a kind of history in India's dismal Olympic record by becoming the only second Indian ever to win an individual event.

Leander's win against Brazilian Fernando Melizeni, 3-6, 6-2, 6-4, which got him the bronze has now put him in line for the world's big titles. Though bronze for some countries may be nothing to write home about, in India's perspective this is the only second bronze which a player has got in his or her individual capacity ever since Keshav Jadhav won a bronze in bantam weight freestyle wrestling in the 1952 Helsinki Olympics.

In fact, even in the game he lost to Andre Agassi, Leander showed that he was no pushover. In the semi-final, though Paes, at world ranking No. 127, knew that he was up against world No.7, Agassi, he did not lose his nerve. Instead, he played a gritty game and showed the ability to fight back and counter-Agassi the aggressive Agassi.

After the Olympic, Pae's position in the world rankings is likely to move up. Before the Olympics he had said, "I have moved up 623 places. I am not saying that is fantastic, but I am improving slowly. As long as my game progresses, the results will take care of themselves." But what is more important is the fact that he has gained a new confidence and is ready to take on the best in the world.

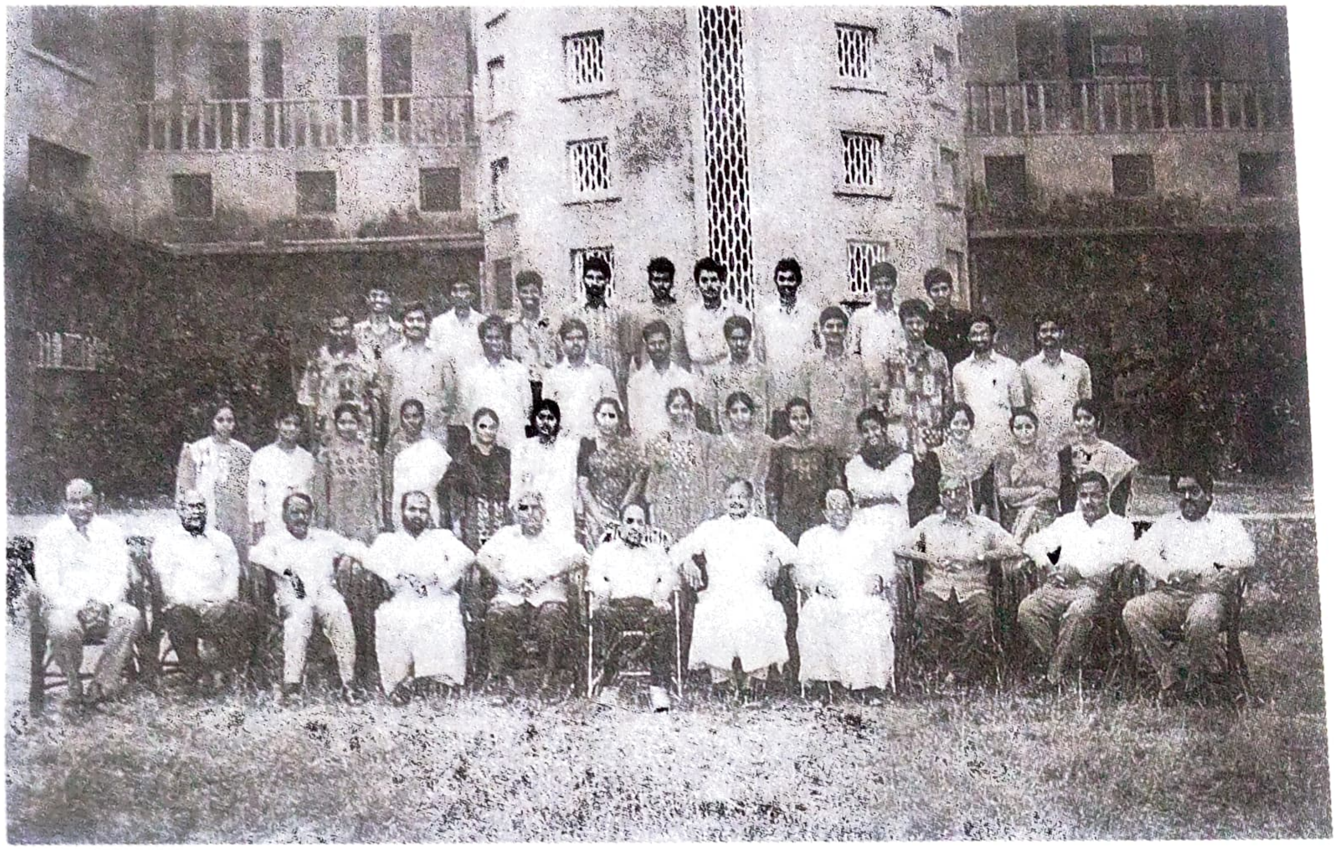

III B.Sc. (DZ and DZF)

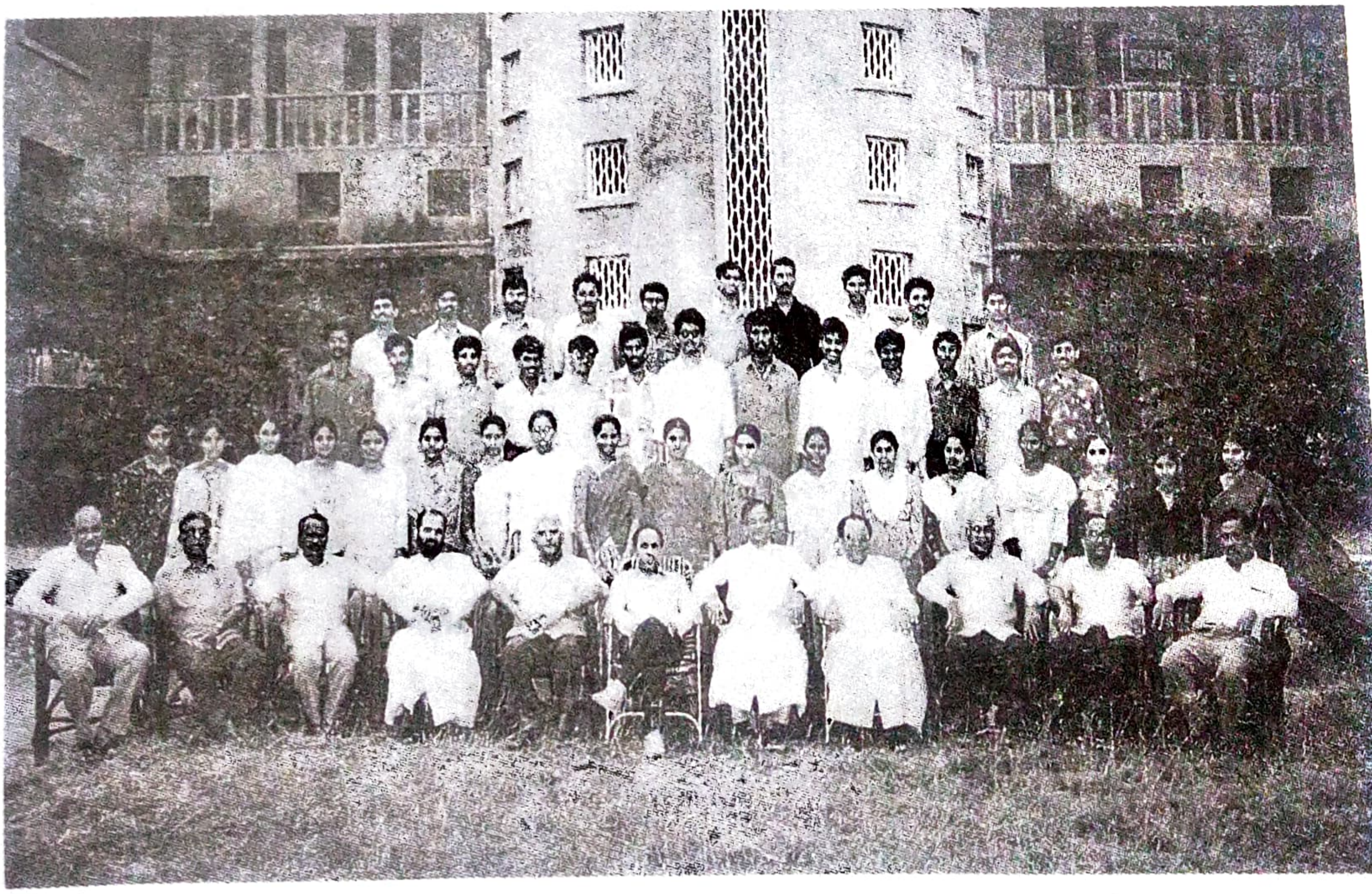

III B.Sc. (DB)

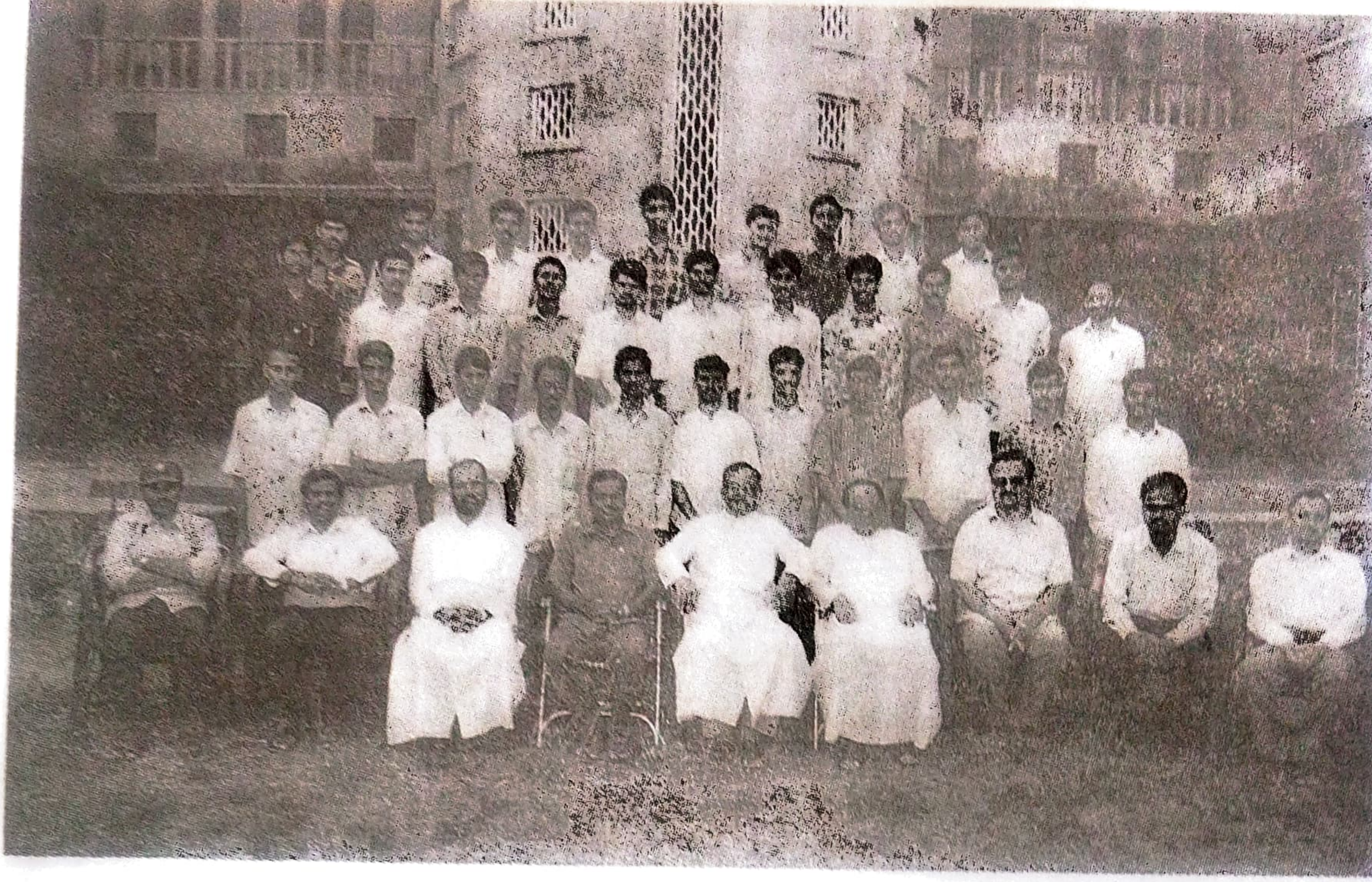

III BSc. (DC)

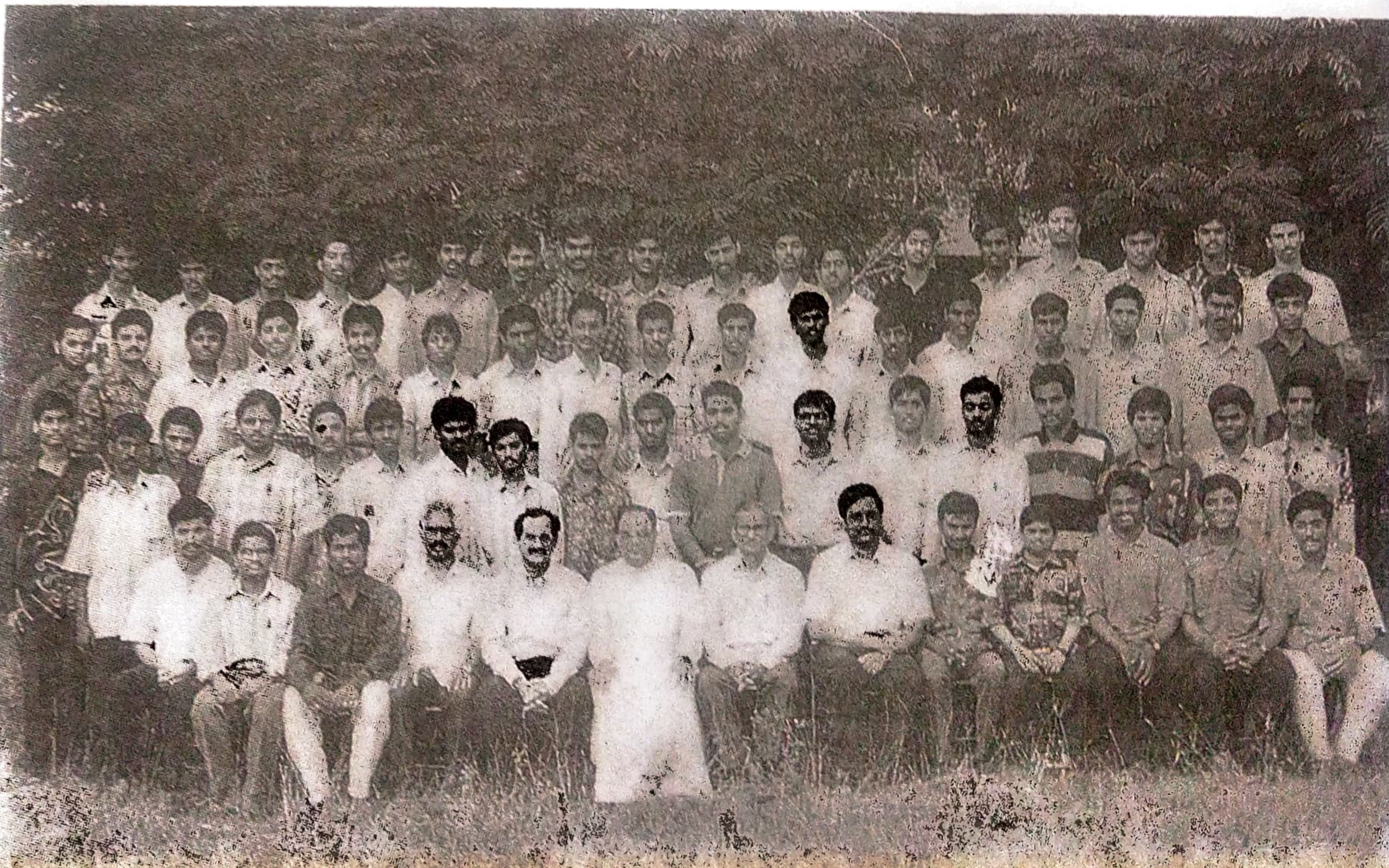

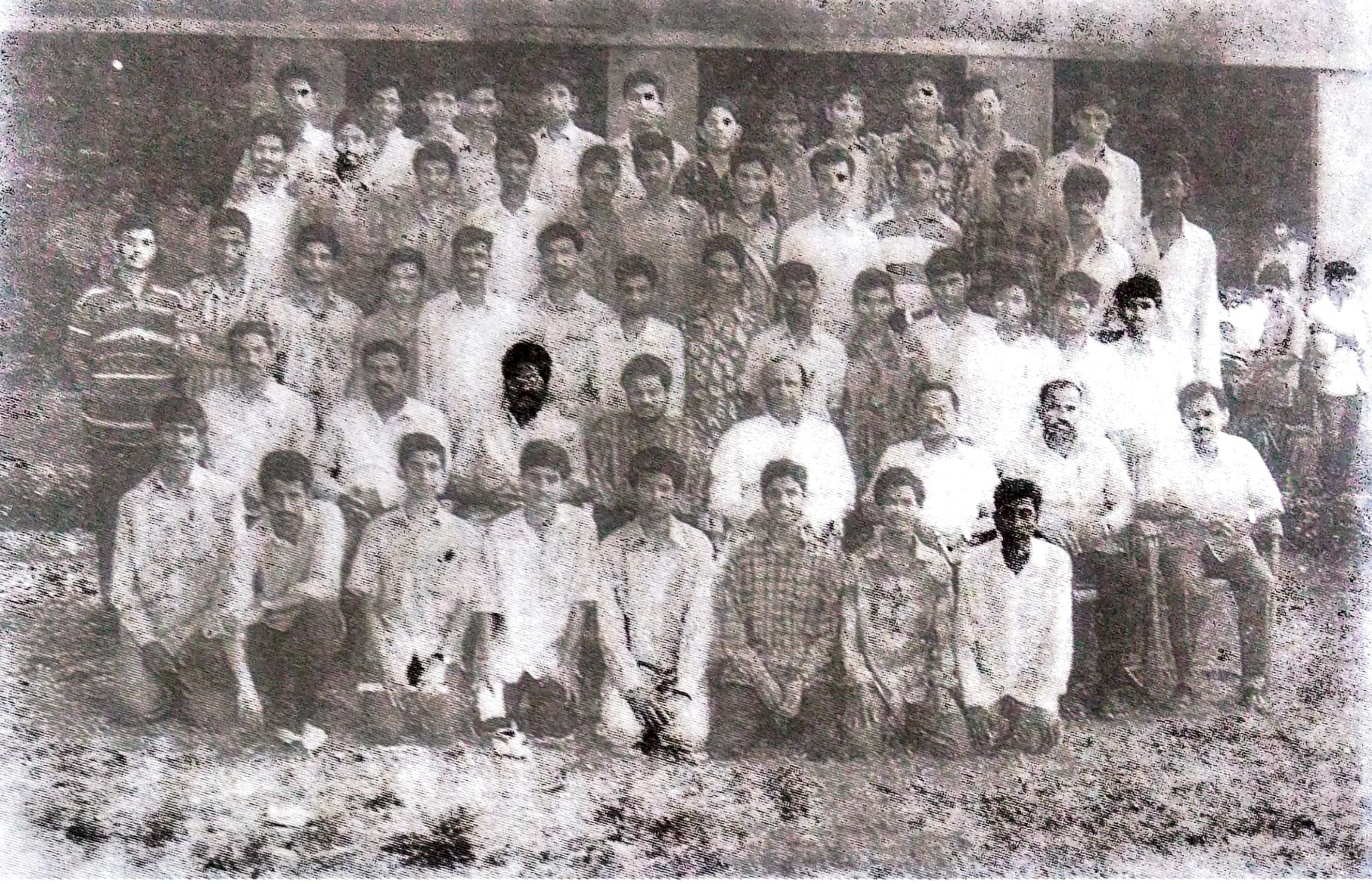

Senior Intermediate (RM)

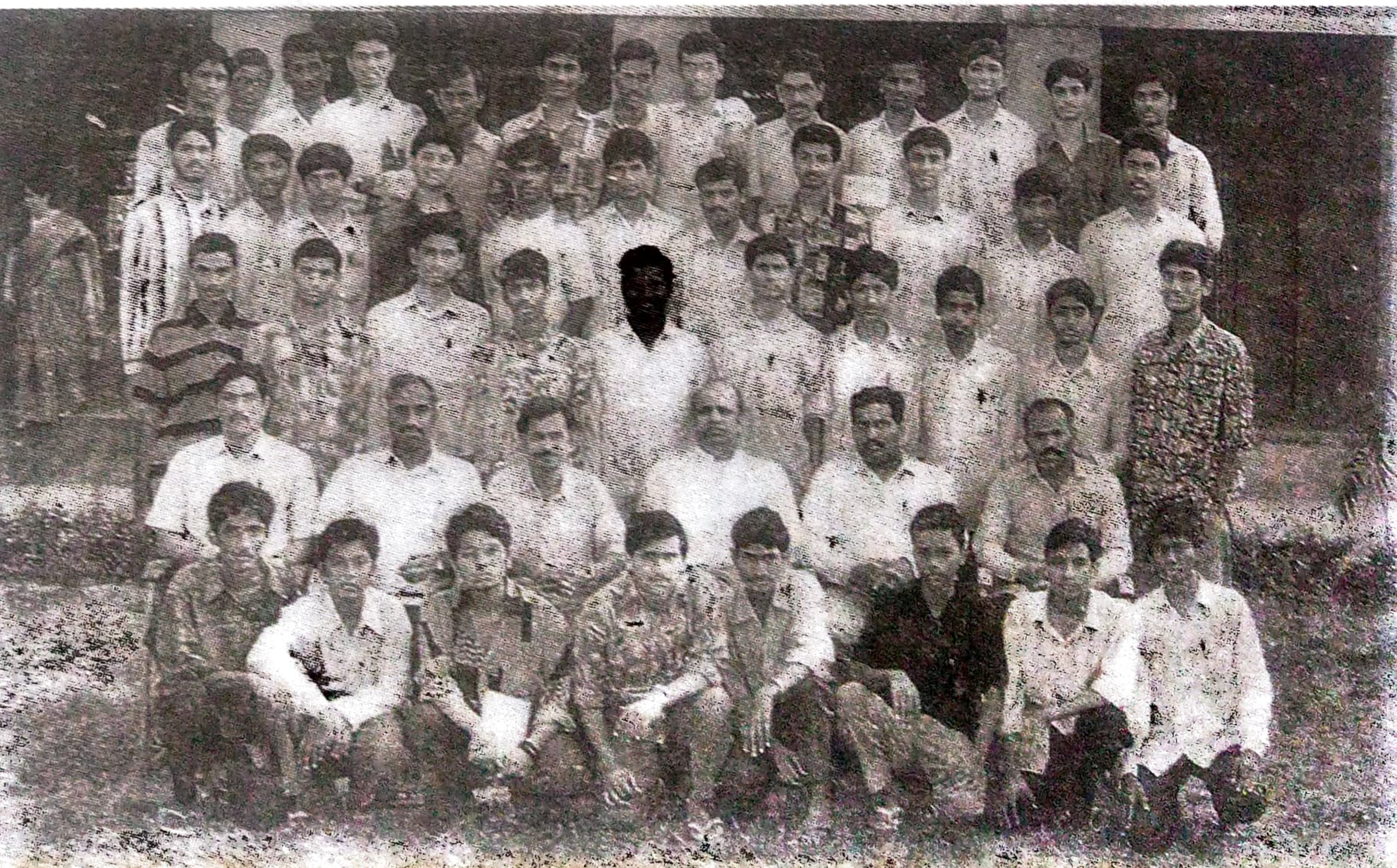

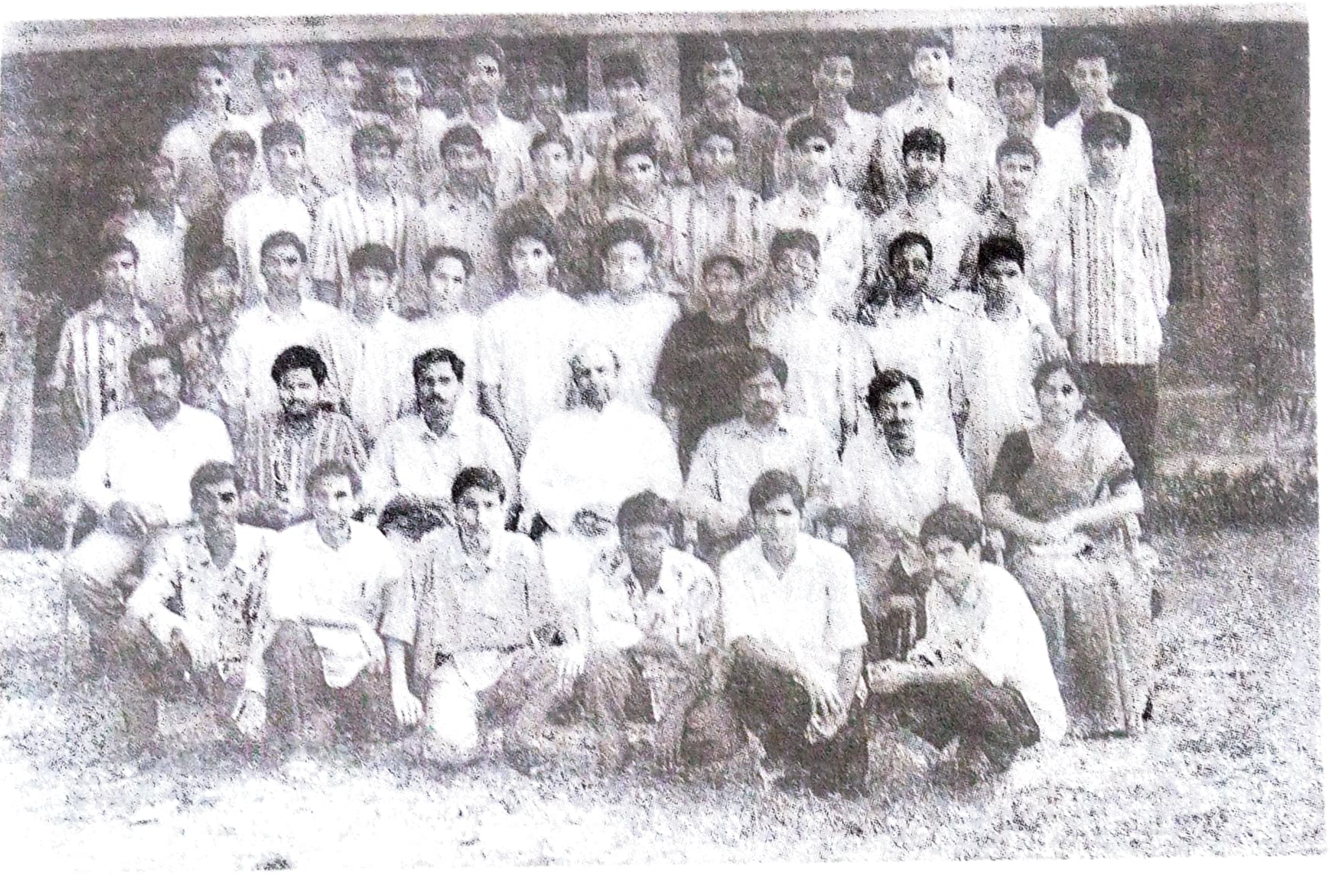

Senior Intermediate (RB)

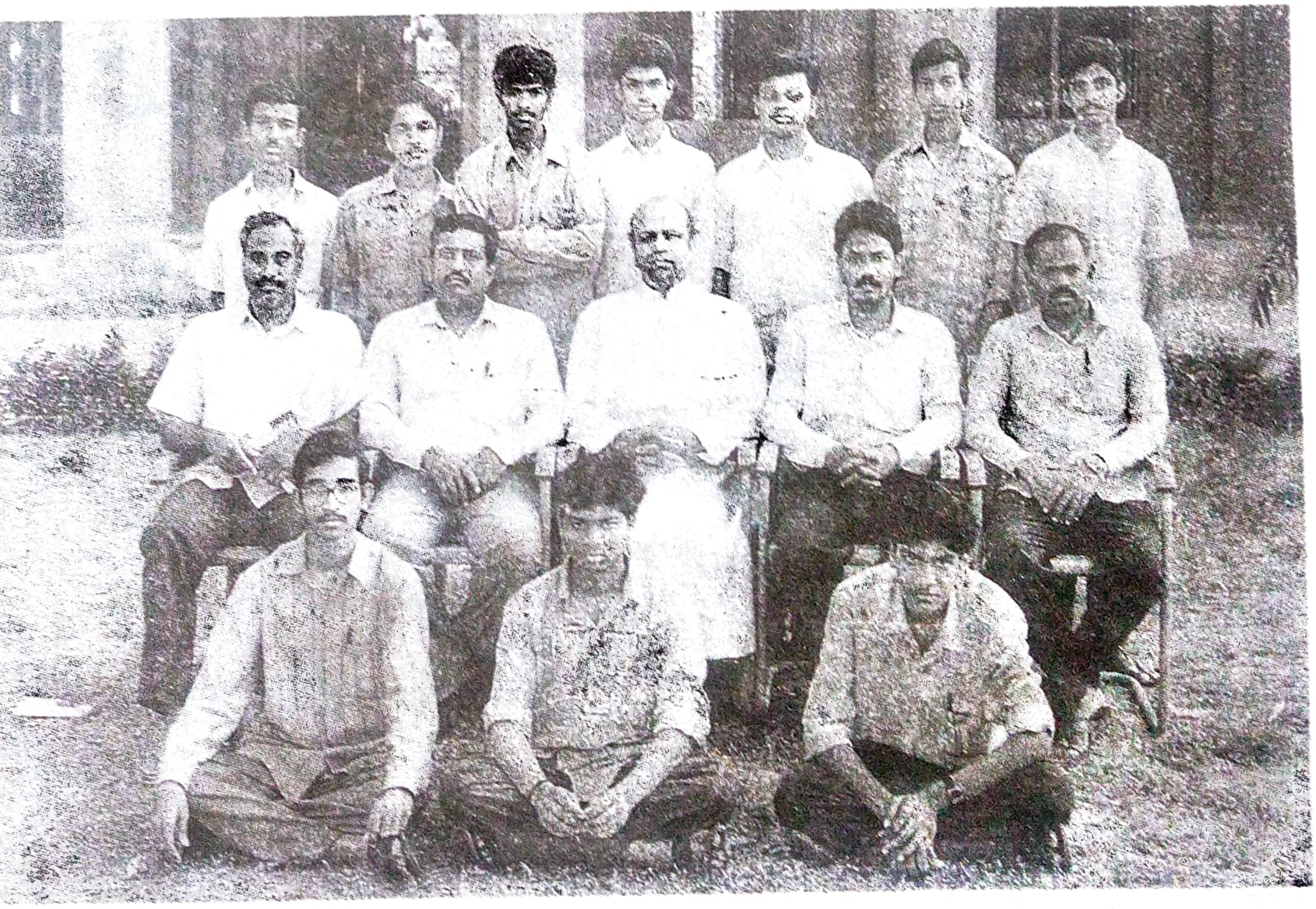

Senior Intermediate (RCP)

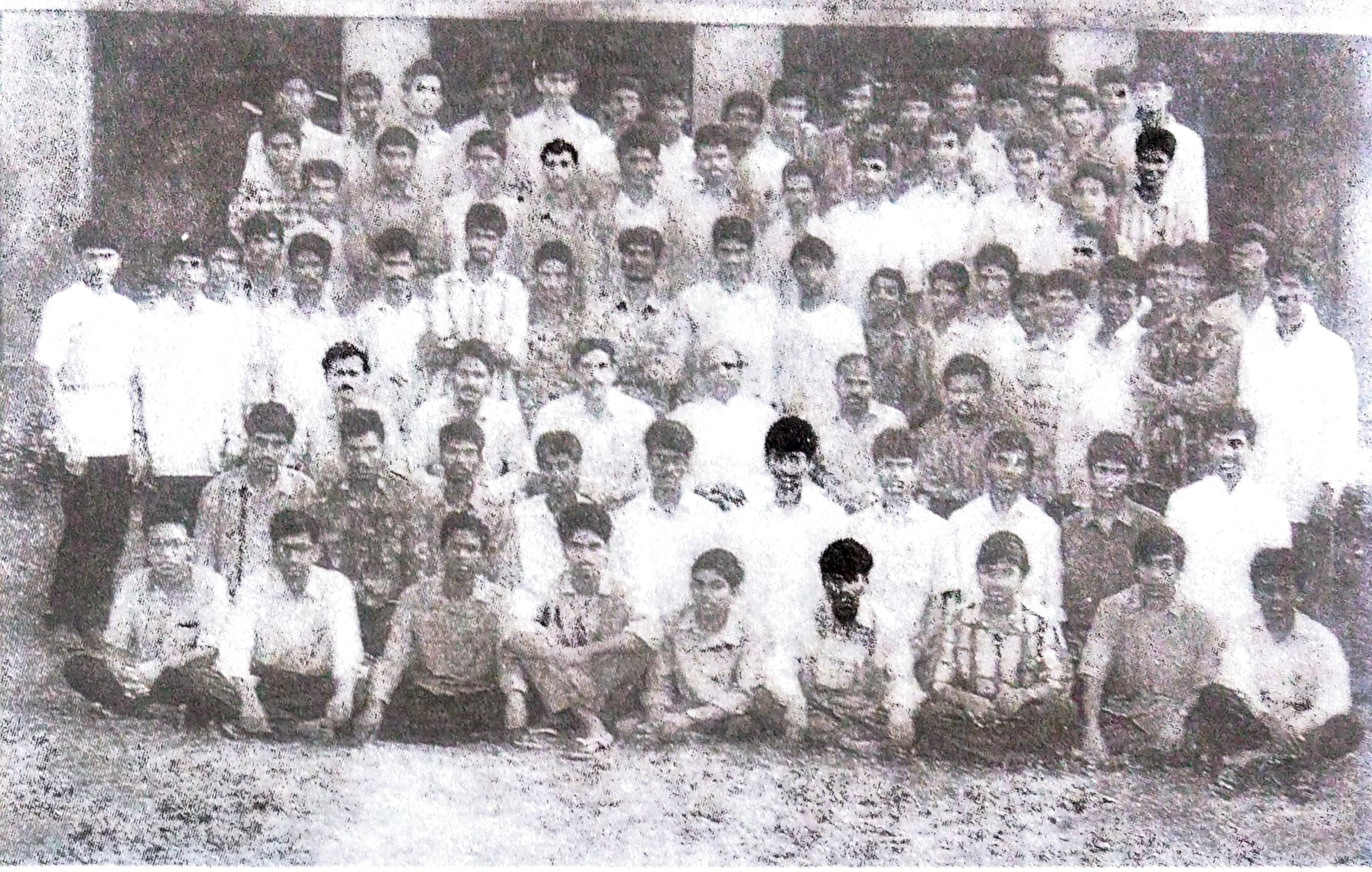

Senior Intermediate (RH)

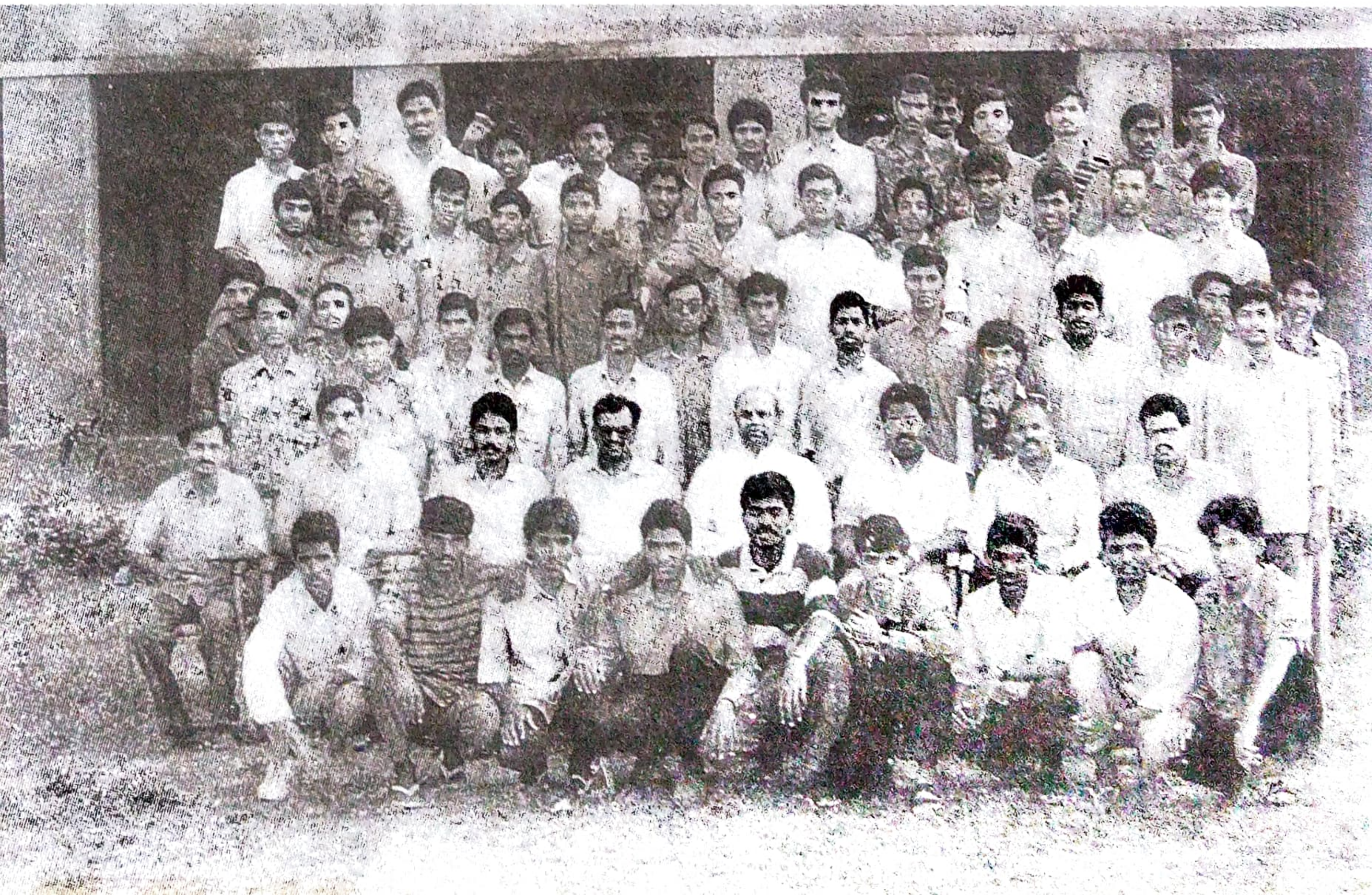

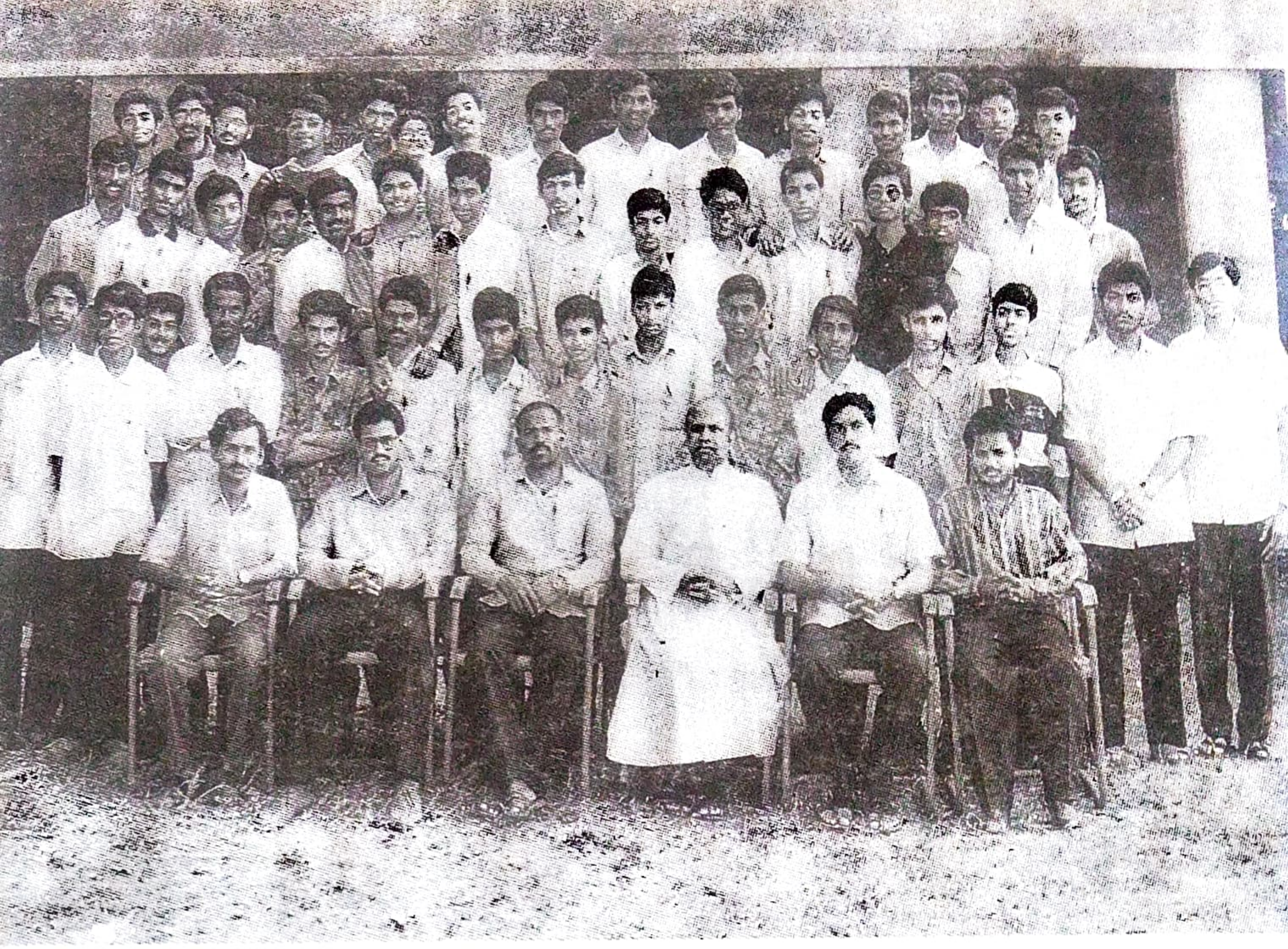

Senior Intermediate (RMC)

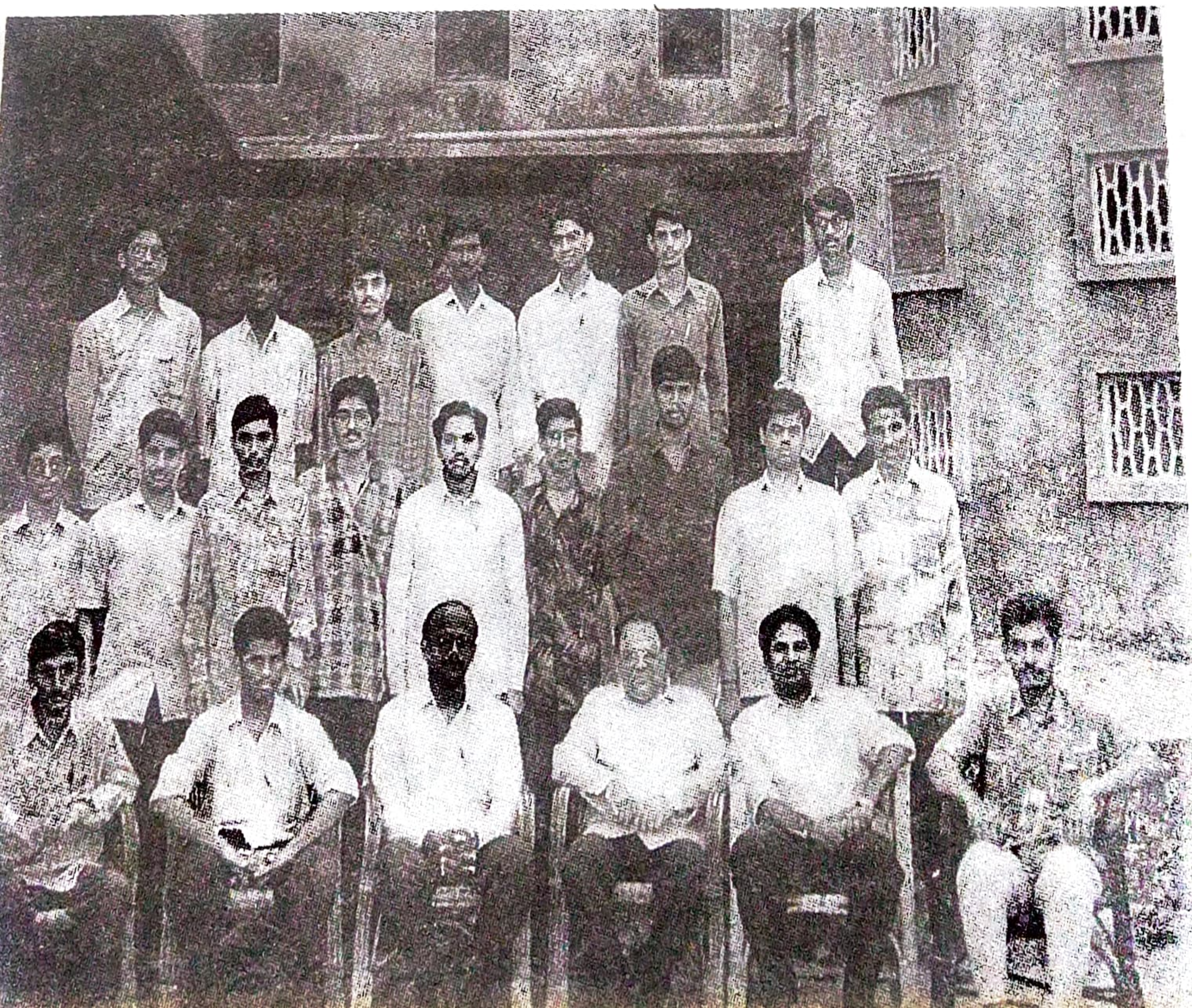

"ఏదేశమేగినా ఎందుకాలిడిన
ఏ పీఠమెక్కినా ఎవ్వరెదురైన
పొగడరా నీతల్లి భూమి భారతిని
నిలుపరా నీజాతి నిండు గౌరవము
అవమానమేలరా! అనుమానమేల
భారతీయుడనంచు భక్తితోపాడ."

తెలుగు
సారస్వత
భవన
సోపానాలు

"దేశమును ప్రేమించుమన్నా!
మంచి యన్నది పెంచుమన్నా!
సొంత లాభము కొంత మానుకో
పొరుగువాడికి తోడుపడవోయ్
వ్యర్థ కలహము పెంచబోకోయ్
కత్తి వైరం కాల్చవోయ్."

"ప్రస్తావన"

"నహిజ్ఞానేన సదృశం పవిత్రమిహవిద్యతే"

"శ్రద్ధావాన్లభతే జ్ఞానం తత్పరస్సంయతేన్ద్రియః" అని ఆర్యోక్తులు.

ఈ లోకంలో జ్ఞానకంటే పవిత్రమైనది. పావనమైనది మరొక వస్తువులేదు. గురువులపట్ల, దైవంపట్ల, శాస్త్రాలపట్ల శ్రద్ధాభక్తులున్నవారే జ్ఞానసరిహద్దులను దాటగలరు.

విద్యార్థుల హృదయ సాగరం నుండి వీచిన విజ్ఞాన వీచికామాలికలే కళాశాల వార్షిక సంచికలకు వన్నె తెచ్చే వస్తువులు. విద్యార్థుల భిన్న విభిన్న వ్యక్తిత్వ తత్వాల మనోభావ ప్రదర్శనలే విద్యాలయాల పరువు ప్రతిష్ఠల ఆసన సోపానాలు. వీరి బహిర్గత ఆవేశ ఆశయ ఆదర్శాలే భావి జీవిత సూచక నిదర్శనాలు. వీరు వ్యక్తీకరించిన బహుముఖ ప్రజ్ఞ ప్రశంసలే ప్రగతి భారతికి భావిపూజిత నీరాజనాలు.

త్రికరణ శుద్ధి శ్రద్ధతో కూర్చి పేర్చిన వివిధ విజ్ఞాన విపంచికారవలులే మా ఆంధ్ర లొయోలా కళాశాల 1997 వార్షిక సంచిక. (MAGAZINE) ఈ సంచికలో విద్యార్థినీ విద్యార్థుల మనోభావ ప్రదర్శనా వైఖరి అభినందించదగినదిగా ఉంటుందని భావన. అందిన సమాచారాన్ని అనుశీలించి అర్థవంతమైన ప్రక్రియలను మాత్రమే పరిచయం చేయడం జరిగింది. వివిధ స్థాయి. విద్యార్థుల నిష్పత్తి. దృష్ట్యా విషయం ఎంపిక చేయబడింది.

పరిపూర్ణత ప్రపంచంలో ఏ పదార్థానికి ఉండదన్న, వెలితి, కొరతలు ఎక్కడైనా సహజంగా ఉంటాయన్నది సామాన్యం. ప్రశంసల వర్షం కురిపించపోయినా పర్వాలేదుగానీ, సానుభూతితో మా విద్యార్థుల సాహసాన్ని అర్థం చేసుకుంటే అదే పదివేలు. సంచికలోని భావసంబంధ దోషాలు పరిణతి చెందుతున్న విద్యార్థుల భావ వికాసానికి నిదర్శనంగా నిలుస్తాయేకానీ వేలెత్తి చూపడానికి తగినవిగా ఉండవు. భాషా సంబంధ ముద్రారాక్షసాలు కళ్ళల్లో వత్తులు పెట్టుకొని చూడగా తప్పించుకున్నవే గానీ కావలసి వదిలినవి కావని మనవి.

ఇతోధికంగా పరిశ్రమించి తెలుగు విభాగపు అంశాలన్నీ తీర్చిదిద్దబడినవి. తెలుగు సంబంధ విషయ పరిశీలనలో చేతను, చేయూతనిచ్చిన సహృదయులు డాక్టర్ గుమ్మా సాంబశివరావు గారికి ప్రత్యేక కృతజ్ఞతలు. విషయం కూర్పులో సూచనలిచ్చిన సంచికా ప్రధాన సంపాదకులు, ఆంగ్ల శాఖ అధ్యాపకులు పి. రామానుజంగారికి అభినందనలు. రసహృదయంతో ఆలోచిస్తే ప్రబంధంగాను, నీరస హృదయంతో విలోకిస్తే నీరసన కావ్యంగాను, పట్టు ఉందన్న వాడికి గట్టిపుస్తకంగాను, జ్ఞానికి వైజ్ఞానిక పద్ధతిలోనూ, సాధకుడికి శోధనా రుచులను ఈ కళాశాల వార్షిక దర్శనం ఇవ్వగలదని ఆశిస్తూ, ఆశ్రయిస్తూ.....

మీ

డా॥ వీరంరెడ్డి గోపాలరెడ్డి

"ప్రస్తావన"

"నహి జ్ఞానేన సదృశం పవిత్రమిహవిద్యతే"

"శ్రద్ధావాన్లభతే జ్ఞానం తత్పరస్సంయతేన్ద్రియః" అని ఆర్యోక్తులు.

ఈ లోకంలో జ్ఞానకంటే పవిత్రమైనది. పావనమైనది మరొక వస్తువులేదు. గురువులపట్ల, దైవంపట్ల, శాస్త్రాలపట్ల శ్రద్ధాభక్తులున్నవారే జ్ఞానసరిహద్దులను దాటగలరు.

విద్యార్థుల హృదయ సాగరం నుండి వీచిన విజ్ఞాన వీచికామాలికలే కళాశాల వార్షిక సంచికలకు వన్నె తెచ్చే వస్తువులు. విద్యార్థుల భిన్న విభిన్న వ్యక్తిత్వ తత్త్వాల మనోభావ ప్రదర్శనలే విద్యాలయాల పరువు ప్రతిష్ఠల ఆసన సోపానాలు. వీరి బహిర్గత ఆవేశ ఆశయ ఆదర్శాలే భావి జీవిత సూచక నిదర్శనాలు. వీరు వ్యక్తీకరించిన బహుముఖ ప్రజ్ఞా ప్రశంసలే ప్రగతి భారతికి భావిపూజిత నీరాజనాలు.

త్రికరణ శుద్ధి శ్రద్ధతో వార్చికూర్చి పేర్చిన వివిధ విజ్ఞాన విపంచికారవములే మా ఆంధ్ర లొయోలా కళాశాల 1997 వార్షిక సంచిక. (MAGAZINE) ఈ సంచికలో విద్యార్థినీ విద్యార్థుల మనోభావ ప్రదర్శనా వైఖరి అభినందించదగినదిగా ఉంటుందని భావన. అందిన సమాచారాన్ని అనుశీలించి అర్థవంతమైన ప్రక్రియలను మాత్రమే పరిచయం చేయడం జరిగింది. వివిధ స్థాయి. విద్యార్థుల నిష్పత్తి దృష్ట్యా విషయం ఎంపిక చేయబడింది.

పరిపూర్ణత ప్రపంచంలో ఏ పదార్థానికి ఉండదనీ, వెలితి, కొరతలు ఎక్కడైనా సహజంగా ఉంటాయన్నది సామాన్యం. ప్రశంసల వర్షం కురిపించపోయినా పర్వాలేదుగానీ, సానుభూతితో మా విద్యార్థుల సాహసాన్ని అర్థం చేసుకుంటే అదే పదివేలు. సంచికలోని భావసంబంధ దోషాలు పరిణతి చెందుతున్న విద్యార్థుల భావ విప్లవానికి నిదర్శనంగా నిలుస్తాయేకానీ వ్రేలెత్తి చూపడానికి తగినవిగా ఉండవు. భాషా సంబంధ ముద్రారాక్షసాలు కళ్ళల్లో వత్తులు పెట్టుకొని చూడగా తప్పించుకున్నవే గానీ కావాలని వదిలినవి కావని మనవి.

ఇతోధికంగా పరిశ్రమించి తెలుగు విభాగపు అంశాలన్నీ తీర్చిదిద్దబడినవి. తెలుగు సంబంధ విషయ పరిశీలనలో చేతను, చేయూతనిచ్చిన సహృదయులు డాక్టర్ గుమ్మా సాంబశివరావు గారికి ప్రత్యేక కృతజ్ఞతలు. విషయం కూర్పులో సూచనలిచ్చిన సంచికా ప్రధాన సంపాదకులు, ఆంగ్ల శాఖ అధ్యాపకులు పి. రామానుజంగారికి అభినందనలు. రసహృదయంతో ఆలోచిస్తే ప్రబంధంగాను, నీరస హృదయంతో విలోకిస్తే నిరసన కావ్యంగాను, పట్టు ఉందన్న వాడికి గట్టిపుస్తకంగాను, జ్ఞానికి వైజ్ఞానిక పద్ధతిలోనూ, సాధకుడికి శోధనా రుచులను ఈ కళాశాల వార్షిక దర్శనం ఇవ్వగలదని ఆశిస్తూ, ఆశ్రయిస్తూ.....

మీ

డా॥ వీరంరెడ్డి గోపాలరెడ్డి

విషయసూచిక

		పుట
ఏమని వ్రాయను	-- జి. జోసఫ్, R MY-17	73
లొయోల	-- యం. బాలరాజ్, TMY - 54	73
చెలిమి	-- డి. కుమార్, RMY-17	73
ఆశ - అంతం	-- ఆర్ ఇగ్నేషియస్ కిరణ్, T.B.	74
అమ్మా	-- టి. కరుణాకర్, AEH-3	74
మూడుకాగితాల కథ	-- టి. అరవింద్, NO-77	75
ఓ సవాల్	-- బి. విజయశ్రీ MA (F)-14	75
విద్యాలయాలు	-- బి. విజయశ్రీ MA (F)-14	75
జీవితం	-- సి.హెచ్. గిరిధర్ D.B.-60	76
స్నేహం	-- వై. సుధీర్ కుమార్ NZL - 45	76
శరీరం - ఆత్మ	-- కె. రమణయ్య RH-77	76
ఏమంటున్నాయి	-- సి.హెచ్. యల్. సర్వేస్వర్ M.Sc., (P)1	76
ఓ భావి భారత పౌరుడా!	-- టి. కిరణ్ MCA (P) 29	77
నీ నవ్వు	-- బి.వి. రమణారెడ్డి DC-28	77
కవిత	-- యం. భాగ్యరాజ్ TH-59	77
మరో స్వాతంత్రపోరాటం ఎప్పుడు?	-- జె. శ్రీరామ్ MCA (P) 24	78
లవ్‌లెటర్	-- యల్. బాబురావు, RMC-88	78
ఏది సంస్కృతి	-- వి. సతీష్‌రెడ్డి, MCA (P) 25	79
స్నేహం	-- వై. తిరుపతి రావు, RMC-77	79
ఏమిటది	-- ఎ. శ్రీనివాసరెడ్డి, MCA (P) 33	80
ఆరాటం -పోరాటం -	-- పి. సునీల్‌దత్, DGF-55	80
ప్రకృతి-వికృతి	-- యం. నాగరాజు, RMY-46	80
పూతరేకుల వ్యధ	-- యం. సుబ్బారావు, DML-48	81
ఎవరైనాసరే-ఏమనుకున్నాసరే	-- యం. శ్రీనివాసరాజు, RH-95	81

అగిపోకు	-- టి. వెంకటేశ్వరావు, NML-11	81
లొయోలావనం	-- జి.వి. నరసిహరావు, NZF-61	82
మా(య)లోకం	-- యస్. జయరాజ్, TH-81	82
ఎందుకో?	-- ఇ. జోసఫ్ RH-60	82
అశ్రుతర్పణం	-- పి. పవన్ కుమార్, AGH-20	83
కోరిక	-- అరుణ, NZ-3	83
పరిక్ష క్రికెట్	-- పి.ఆర్. పవన్‌కుమార్, TMC-50	84
లొయోల ఆలయం	-- యస్.అరుణ, DB-19	85
మాథామాటిక్స్	-- జి. శ్రీనివాసరెడ్డి, DML-17	85
ఆమే ఆధారం	-- కె. నాగభూషణం, RH-34	86
వికారపు పోటి	-- కె. రాజేష్, TB-29	86
నరమేధం	-- యస్. జయరాజ్, TH-81	87
ఇదేనా న్యాయం?	-- కె. పాపయ్య, DZ-5	87
మనిషీ ఓ మనిషీ	-- వై. భరత్, TA-109	87
మానవుడే మహనీయుడు	-- డి. ప్రేమ భూషణ రావు, NZ-11	88
ఆకలి	-- ఇ. జోసప్, RH-60	88
దివ్వెల పండుగ	-- డా॥యన్. అప్పన్న. రీడర్, వృక్షశాస్త్ర విభాగం.	89
విద్యార్థి	-- జె. రాజేష్, DB-13	90
డక్అవుట్ - గెట్ అవుట్	-- జి.వి.యన్. సుధాకర్, NB-33	91
మధుర స్మృతులు	-- యన్. లింగరాజు, DB-29	92
నీ కోసం	-- సి.హెచ్.వి.సురేష్, DC-23	93
శ్రవణానందం	-- డి. భాస్కర్, RH-50	94
జోక్స్	-- డి. భాస్కర్, RH-50	94
యువవాణి	-- వి.భాస్కర్, DET-15	95
భరతమాత	-- కె. జోషి. జయంత్, DZF-60	95

పరీక్షలు	-- బి. మాధవి, DZF-60	95
హ్యూమన్ కల్చర్ Vs ఆక్వాకల్చర్	-- వి. అనిల్, అధ్యాపకులు, మత్స్యశాఖ	96
అమృతవాక్కులు	-- ఐ.యస్.ఆర్.కృష్ణ, DB-52	97
ఆణిముత్యాలు	-- బి.జోసెఫ్ కుమార్, NEP-46	98
ఆ(ట)డబ్రతుకు	-- ఎస్. జయరాజ్, TH-81	98
దృక్పథం	-- కె. రాజేష్ కుమార్, TB-29	98
కారాలతో తమాషా	-- బి. మాధవి DZF-60	99
సినీప్రేమ	-- యన్. ప్రభుదాస్, NEH-30	99
అందాలపోటీలు	-- వై. సుధీర్ కుమార్, NZF-45	100
భావప్రపంచం	-- బి. దుర్గాప్రసాద్, DCP-43	101
ఎటువెళ్ళిపోతున్నాం మనం?	-- పి.మౌలాలిఖాన్, M.A., (F) 12	103
తల్లిప్రేమ	-- యస్. జయరాజ్, TH-81	104
ధ్యానము	-- సి.హెచ్.లక్ష్మీస్మిత, NB-39	105
ప్రాణస్నేహితుడు	-- యస్.యస్. జయరాజ్, NZ-7	105
నిరీక్షణ	-- ఆంటోని జార్జి, NEP-37	106
ఆంధ్ర సాహితీ భారతికి దుష్టగ్రహణం	-- యం.రవిశంకర్, DET-14	107
33% రిజర్వేషన్ స్త్రీలకు అవసరమా?	-- ఎ. కామేశ్వరి, MA (Social work) (F)6	109
జీవితం	-- వై. శివప్రసాద్ బాబు, TM-80	110
నైతిక విలువలు-ధర్మాలు	-- వై. సౌజన్య, MSW	111
హోదా	-- యస్. నారాయణ్ అయ్యర్, RA-83	112
వార్తల్లో లాయొలైట్	-- యస్.మాధవ్. ముఖర్జి, DEC-41	113
స్నేహం	-- జి.మనోజ్‌కుమార్, NZF-38	114
ఋక్కులు	-- వై.యన్.వి.యస్. కిరణ్, NB-54	114
వక్త-వ్యక్తీకరణ కళ	-- డా॥ వీరంరెడ్డి. గోపాలరెడ్డి, ఆంధ్రశాఖ	115
పెద్దిభొట్ల సుబ్బరామయ్య కథలు	-- డా॥ గుమ్మా. సాంబశివరావు, ఆంధ్రశాఖ	119
తుపాన్ సహాయ కార్యక్రమాల్లో N.S.S.	-- డా॥ చల్లా శ్రీరామచంద్రమూర్తి, ఆంధ్రశాఖ	121

ఏమని వ్రాయను

జి. జోసఫ్‌రెడ్డి ఆర్.ఎ - 24

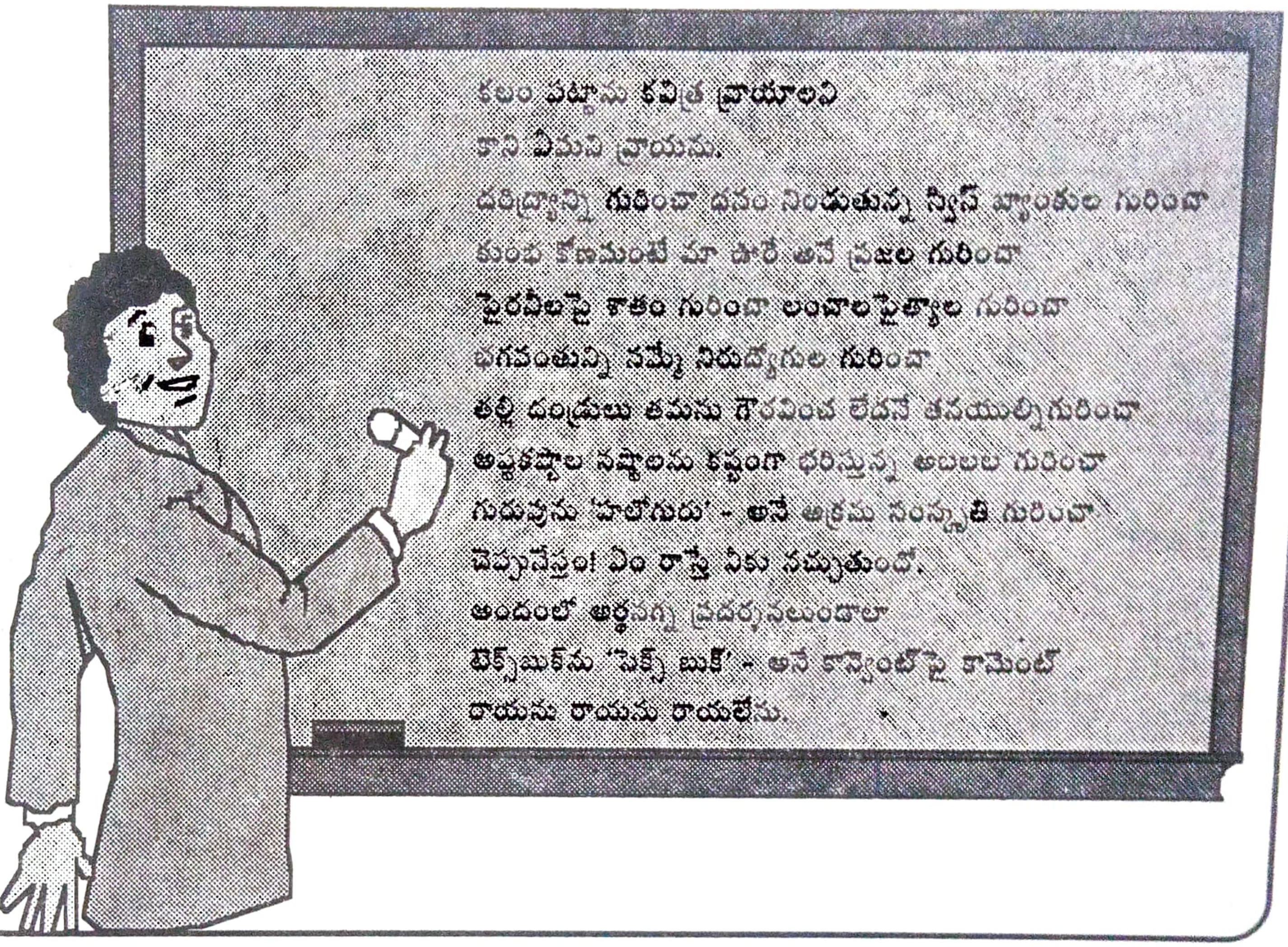

లొయోల

యం.బాలరాజ్, టి.యం.వై - 54

వింత కథ విననికథ లొయోల కథ.
బెజవాడనగర నడిబొడ్డున సుందరవనం.
చదువుల తల్లి జ్ఞానపాలవెల్లి.
బుద్ధిమంతులను పండితులను
దేశానికి ఇచ్చే దైవసేవకుల మందిరం.
పేదపెద్ద, కులమత భేదం తెలియనివ్వని
భారత భాగ్య విధాతల పాలిటపెన్నిధి.
లొయోల కళాశాల సన్నిధి.

చెలిమి

డి. కుమార్, ఆర్.యం.వై - 17.

నేస్తమా!
నీప్రవర్తన నన్ను స్నేహితుణ్ణి చేసింది.
అజ్ఞానిని విజ్ఞానినిగా చేసింది.
కల్లోలితమనస్సుకు శాంతినిచ్చింది.
కులమత భేదాలకుళ్ళు నుండి కాపాడింది.
లోకంపోకడ లోతులను తెలిపింది.
వికసించిన మల్లెల సుగంధాలను పంచింది.
మనం విడిపోయినా మనసు విడిపోదునేస్తం.
అదినిత్యం, నూతనం, శాశ్వతం, సుమధురం సుందరం.

లేనినాడు ఉన్నట్టు గడపొద్దు ఉన్ననాడు లేనట్టు బ్రతకొద్దు

ఆశ - అంతం

ఇగ్నేషియస్ కిరణ్, టి.బి.

"కోకిలలా పాడాలని అనుకున్నాను. కాని,
నా గొంతులో కోయిల ఆత్మాహుతి చేసుకుంది".

"నా హృదయ వీణలో మధురిమలు పలికిద్దామని
ఆరాటపడ్డాను, కాని
దాని తంత్రులు ఏనాడో మూగవోయాయి".

"నా నయనాలను ప్రకాశింపచేయాలని అనుకున్నాను
అందుకేనేమో; అవి కాంతి విహీనమయ్యాయి".

"మయూరిలా నర్తించాలని ఉబలాట పడ్డాను
విధి విపరీతమై బాధల శిలువలు భుజాన పడ్డాయి".

"నీ అధరాల మీద ధరహాస సుమాలు కురిపించాలనుకున్నాను
కాని అవి మౌనం వహించాయి".

"నా బ్రతుకు పుస్తకంలో ప్రేమ బంధాన్ని, అనురాగ స్నేహాన్ని
రచించాలని అనుకున్నాను, కాని
దాని పేజీలన్నీ గాయాల గేయాలతో నిండిపోయాయి".

"మానవునిది ఒడిదుడుకుల బ్రతుకని తెలుసుకోలేక
ఎప్పుడూ సుఖంగా ఉండాలని అనుకున్నాను.
అందుకేనేమో, నా జీవితంలో కారు చీకట్లు కమ్ముకున్నాయి".

"మేఘంలా తేలిపోవాలని ఆశించానుగాని ....
ఈ విధంగా మంచులా కరిగిపోతానని ఊహించలేదు"......

టి. కరుణాకర్, ఎ.ఐ.హెచ్ :3

అమ్మా!

నా జీవితపు పునాదివై
నాఎదుగుదలకు చేయూతవై
నా ఉన్నతికి నిచ్చనవై
నా అభ్యున్నతిని ఆకాంక్షించే లొయోల
విద్య అనే క్షుద్బాధను తీర్చునిన్ను
అమ్మా! అని పిలవాలని ఉంది.

మూడు కాగితల కథ

తెనాలి. అరవింద్, II. Bcom

మూడు వందల రోజుల చదువుని,
ముప్పై రోజుల ప్రిపరేషన్‌తో,
మూడ్ మార్చుకోకుండా,
మూడు గంటల సేపు రాస్తే,
మూడు రోజుల తర్వాత,
మూల ప్రాంతాలకు పంపి,
మూడు నిమిషాల్లో ఆ పేపరు దిద్ది,
మూడుసార్లు వెరిఫై చేసి,
మూడు ఘడియాల్లో కంప్యూటర్‌లో ఫీడ్ చేసి,
మూప్పై రోజుల తర్వాత,
మూడు సెకండ్లలో న్యూస్ పేపర్‌కి అందించి,
మూడు వారాల తర్వాత మాకందించి , మా
మూడు సంవత్సరాల కోర్సుకి, అగ్రీ చేస్తూ
మూడు కాగితాలు మాకందిస్తారు ....

ఓ సవాల్ !

న్యాయానికి పోయాయి కళ్లు

సత్యానికి పడ్డాయి సంకెళ్ళు

నీతి గుండె నిండా తుపాకీ గుళ్లు

రక్తంతో తడిసింది ధర్మదేవత ఒళ్లు

అడుగు ముందుకు వేస్తే అన్నీ ముళ్లు

ఆశయాలు నిలబెట్టటానికి అందుకో ఓ సవాల్!

బి.విజయశ్రీ, MA Litt - 14

విద్యాలయాలు

విద్యాలయాలు పవిత్ర దేవాలయాలు

అవి వెలయించు కోటి విజ్ఞాన దీపాలు

అవి జగతికి నందన వనాలు

అందు వికసించు శతకోటి సుగంధ కుసుమాలు.

బి. విజయశ్రీ, M.A (Litt) final.

జీవితం

సి.హెచ్.గిరిధర్, డి. బి - 60

ఓ జీవితమా!
బుడగలాంటి జీవితంలో ఎన్ని విషాద సంతోషాలో
ఆందోళన భయ సందేహాలతో నడుస్తావు.
అకస్మాత్తుగా ఆరిపోతావు.
సంతోషపు అంచులలో విహరిస్తావు.
త్రుళ్లి పడుతూ విషాదంలోకి జారిపోతావు.
ప్రేమ పరిచయంతో పరవశిస్తావు.
ఓడితే పిచ్చిదానివైపోతావు.
నీ బాల్యం బొమ్మలాటలు.
నీ యవ్వనం కోరికలీరికలు.
నీ కౌమార్యం బాధ్యతల కుంపట్లు.
నీ వృద్ధాప్యం బాధల వల్లరులు.
గడువుతీరితే ఎవరో పిలుస్తారు నిన్ను.
మమ్ము అనాథలను చేసి వెళతావు నువ్వు.

స్నేహం

నేస్తం! ఓ నేస్తం
ఎల్లలు లేనట్టి సముద్రం స్నేహం
అలుపెరుగని సముద్ర ఘోషస్నేహం
క్షణభంగుర జీవితానికి అర్థం స్నేహం
అశ్రునయన హృదయాల సేద తీర్చేది స్నేహం
జాతిమత కులాతీతం పవిత్ర స్నేహం
నిస్తేజ జీవిత ఉత్తేజం స్నేహం
నేస్తం!
విరిగిన మనసును అతికావు
అకస్మాత్తుగా కనుమరుగయ్యావు
పుడమి మీద పాదముద్రలు పడినచోట
గుండె నెత్తురు నీకు తర్పణ చేస్తాను

వై. సుధీర్ కుమార్. యన్.జెడ్.యల్-45

శరీరం – ఆత్మ

మనసా! నీకూ నాకు చాలా దూరం
నాలో అంతర్భాగం నువ్వు
అయినా నా మాట వినడంలేదు.
కనుక నీకు నాకు కుదరదు.
నువ్వేమో ప్రేమ .... ప్రేమ ..... అంటూ లోకమంతా గాలిస్తావు
నన్నేమో జీవశ్చవంలా ఉండమంటావు.
ఓ మనసా! నీకు నాకు ఓ అగ్రిమెంట్
నువ్వు నాలోనైనా ఉండు లేదా
నన్ను నీలోనైనా ఉండనివ్వు.
ఎవరు ఎవరిలో ఉండాలో
నీకే ఛాన్సు ఇస్తున్నా ..... నిర్ణయించుకో -

కె. రమణయ్య, ఆర్.హెచ్ - 77

ఏమంటున్నాయి

నేనొక మూగ ప్రాణిని పువ్వుపువ్వు పై వ్రాలెదను
కమ్మని తేనెను దాచెదను దాచిన తేనెను ఇచ్చెదను
ప్రజలకు మేలు చేసెదను అన్నది తేనెటీగ
నేనొక జీవశ్చవాన్ని పూలుపూస్తాను
నీడనిస్తాను. పండ్లనిస్తాను
పాడెకు కట్టెలిస్తాను అన్నది వృక్షరాజము
మేమంతా మంచి విద్యార్థులం
తల్లి, దండ్రి, గురువుల మాట వింటాము.
చదువులలో బృహస్పతి పుత్రులం
సంస్కారంలో లొయోలా వారసులం

సి.హెచ్.యల్. సర్వేస్వర్, యం.యస్.సి;

ఓ భావిభారత పౌరుడా ఈ ప్రశ్నకు బదులేది?

టి. కిరణ్, యం.సి.ఏ.

ఆకలి చావులు తీరేదెప్పుడు
ధనవంతుల ధనదాహం తీరేదెప్పుడు
పేదవాని కడుపు నిండేదెప్పుడు
ఈ ఆకలి రాజ్యం పోయేదెప్పుడు

నిరుద్యోగుల కలలు తీరేదెప్పుడు
అబలల ఆక్రందన ఆగేదెప్పుడు
కట్నాల దాహం తీరేదెప్పుడు
పరస్త్రీని మాతృమూర్తిగా ఆరాధించేదెప్పుడు

రాజకీయ నాయకుల మాటలు నిజమయ్యేదెప్పుడు
విద్యాలయాలు దేవాలయాలుగా మారేదెప్పుడు
డొనేషన్ చదువులు పొయ్యేదెప్పుడు
ప్రతి మనిషి మనిషిగా జీవించేదెప్పుడు

మతాల రాజ్యం పొయ్యేదెప్పుడు
మసీదులు రాముని కొలిచేదెప్పుడు
గుడులు ప్రభువుని ప్రార్థించేదెప్పుడు
చర్చిలు అల్లాని ఆరాధించేదెప్పుడు

గాంధీ కలలు కన్న రాజ్యం వచ్చేదెప్పుడు
మరో గాంధీ పుట్టేదెప్పుడు
మరో నెహ్రూ ఏలేదెప్పుడు
భరతభూమి హాయిగా నిద్రపొయ్యేదెప్పుడు

నీ నవ్వు

బి.వి. రమణారెడ్డి, డి.సి - 28

ప్రియతమా.....
సముద్రంలో అలలా ఉండే నీనవ్వు
పుట్టించింది నీ మీద లవ్వు
నా వెనుకటి విషాదానికి విముక్తి
నేటి నా ఆనందానికి అర్థం
రేపటి నా విజయానికి సోపానం .... ఆ నవ్వే....
ఆ నవ్వే....
నేనెవ్వరో ఏమిటో చెప్పింది
నా చీకటి జీవితంలో వెన్నల కురిపించింది
చంద్రుని కోసం ఆకాశంలా
వసంతం కోసం చకోర పక్షిలా
నేను నీ కోసం వేచాను.
ఆటాడినా, మాటాడినా ఆలోచనలంతా నీవే.
నా హృదయానికి అనువాదం నీవే.....
నా చిరునవ్వుకు చిరునామా నీవే.....
ఆ నవ్వు చాలు....
మోడు బారిన నా హృదయం చిగురించటానికి
ముక్కలైన నా మనసులో మల్లెలు వికసించటానికి,
ప్రియా .....
చిరునువ్వులు చిందిస్తావు
మురిపాలు కురిపిస్తావు
ఈ నాడు స్పందిస్తావో......
రేపటికి కరుణిస్తావో ....

కవిత

చదువు అనే సముద్రాన్ని
పట్టుదల అనే పడవలో
శ్రద్ధ అనే తెడ్డుతో పయనిస్తే
ఫలితం అనే గమ్యాన్ని చేరుతాము

యమ్. భాగ్యరాజ్

మరో స్వాతంత్ర్య పోరాటం ఎప్పుడు?

జె. శ్రీరామ్. యం.సి.ఎ.24

నాడు నెహ్రూగాంధీల అవిశ్రాంత పోరాటం మనకు స్వాతంత్ర్యము.
నాటి గాంధీ నెహ్రూల నిరాహారదీక్షలే మన జీవితాలకు ఊపిరి.
బోసు, భగత్‌సింగ్‌ల జీవితాలే మహనీయుల త్యాగాలకి నిదర్శనాలు.
నీతి నిజాయితీలే నాటి రాజకీయ నాయకుల ఆదర్శాలు.

నేడు గాడ్సే గూండాల విశృంఖల పోరాటలే మనకి కనబడుతుంటే
నేటి కుటిల రాజకీయ నాయకుల సమ్మెలు మన బ్రతుకుల చరమాంకాలు
సుఖ సౌభాగ్యానికి నిదర్శానాలే నేటి రాజకీయనాయకుల జీవితాలు
ధన భుజ బలాలే నేటి నాయకుల ఆదర్శాలు

చట్టానికి లంచాలు చుట్టాలు అయితే
ధర్మానికి గూండాలే రాజులైతే
న్యాయాన్ని నాయకులే పాలిస్తుంటే

చట్టానికి కళ్ళు వచ్చేదెప్పుడు
ధర్మము నాలుగు పాదాలు నడిచేదెప్పుడు
న్యాయానికి విలువనిచ్చేదెప్పుడు

మనిషి ప్రాణానికి విలువ కడుతుంటే
అబల మానానికి విలువ లేకుండాపోతుంటే
లంచాల రెకమెండేషన్లే దేశాన్ని పాలిస్తుంటే
సగటు మనిషి మనిషిగా జీవించేదెప్పుడు
మరో స్వాతంత్ర్య పోరాటంఎప్పుడు

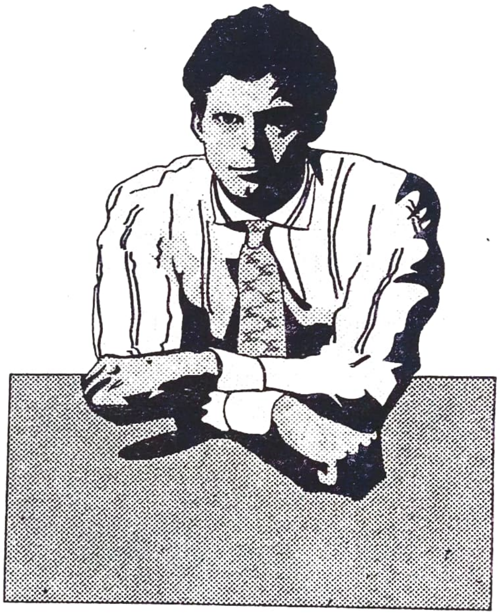

లవ్‌లెటర్

గుండెల్లో పొంగే ప్రేమ భావం

అక్షర ప్రవాహమైతే ప్రేమలేఖ

అది ప్రేయసి హృదయాన్ని

ప్రియుని వరకు చేర్చే ప్రేమ నౌక.

యల్. బాబురావు, ఆర్.యం.సి - 88.

LIBRARY, VIJAYAWADA

ఏది సంస్కృతి?

వి.సతీష్ రెడ్డి యం.సి.ఎ.25

ఏటు చూసిన అశ్లీలం, అహింస, అసత్యాలే
ఎక్కడ చూసిన అవినీతి అరాచక ఆర్తనాదాలే
ఏమైంది మన సంస్కృతి ఎటు పోతుంది మన సంస్కృతి

నాటి చీరలే స్త్రీ సౌభాగ్యానికి నిదర్శనాలైతే
అవి నేడు మినీలకు దిగజారి పోతుంటే
పాశ్చాత్య జీవితాలకు అలవాటుపడుతున్న యువత
ఫ్యాషన్ పెరేడ్‌ల పేరుతో అర్ధనగ్న ప్రదర్శనలను ఆదరిస్తున్న యువత

కాలేజి గోడలే అశ్లీలానికి నిలయాలైతే
బూతు సినిమాలనే నేటి యువత ఆదరిస్తుంటే
ఏలా నిలుస్తుంది మన సంస్కృతి

మన పూర్వికులు అందించిన సంస్కృతి మన ఆస్తి అయితే
అది మన ఆనందాన్ని కాల రాస్తుంటే
మన భావి తరానికి అందించేదెప్పుడు
వారికి ఆదర్శాంగా నిలిచేదెప్పుడు
మనకు మన సంస్కృతి విలువ తెలిసేదెప్పుడు.

స్నేహం

వై. తిరుపతిరావు, ఆర్.యం.సి - 77.

స్నేహం విస్కిమత్తుకాదు.
తాత్కాలికంగా దిగిపోవడానికి
స్నేహం కలిమితో ఏర్పడేది కాదు
లేమిలో మరచి పోవడానికి
స్నేహం చిరునవ్వుల పూలపాన్పుకాదు
కన్నీళ్ళ ముళ్ళపొద
స్నేహం గుండెల్లో పొంగే అనురాగమే కాదు
నిండు మనసుతో చేసే త్యాగము కూడా.

ఏమిటది

ఎ. శ్రీనివాసరెడ్డి యం.సి.ఎ.33

మొడగానే పుట్టేది
పుట్టగానే పరిమళించేది
పరిమళించగానే సువాసనలను వెదజల్లేది
వెదజల్లిన నాడే హృదిలో స్థానం కల్పించేది ఒకటున్నది
ఏమిటది
నింగికన్నా ఎత్తైనది
సాగరానికన్నా లోతైనది
విశ్వానికన్నా విశాలమైనది
చూద్దామన్నా కానరానిది ఒకటున్నది
ఏమిటది
కారులున్న కన్నెనైనా గూడేలేని గుంటడినైనా
మిద్దెల్లో ఉన్నవాడినైనా గుడిసెల్లో ఉన్నవాడినైనా
విద్యావంతుడైనా మిథ్యావంతుడైనా
మనస్ఫూర్తిగా వరించేది ఒకటున్నది
ఏమిటది
ఏ అగ్నికి మండిపోనిది
ఏ వరదకి కొట్టుకుపోనిది
ఏ పెనుతుపానుకు తడిచిపోనిది
అన్నిట ఉండేది అందరికి కానరానిదొకటున్నది
ఏమిటది
ఎప్పటికీ తప్పనిది
ఎన్నటికీ అంతం కానిది
అందరికి అందనిది
అందరి మధ్య ఉండేది కొందరికే దక్కేది ఒకటున్నది
ఏమిటది
అదే అదే "ప్రేమ"

ఆరాటం - పోరాటం

పి. సునీల్‌దత్, డి.జి.యఫ్. 55

మనిషి మనిషికీ ఆరాటం
ప్రతిమనిషికీ ఈ జీవితం ఒక పోరాటం.
పుట్టిన శిశువుకు పెరగాలని ఆరాటం
పెరిగిన వానికి జీవితమే ఒక పోరాటం
విద్యార్థికి విద్యపై ఆరాటం
విద్యనేర్చిన వానికి ఉద్యోగం ఒక పోరాటం
ధనవంతుడికి ధనముపై ఆరాటం
పేదవానికి బ్రతుకు ఒక పోరాటం
కర్షకుడి పంటపై ఆరాటం
రాజకీయంలో పదవులపై పోరాటం
ఈ పోరాటం ఆగేదెప్పుడు?
మనిషికి ఈ ఆరాటం తీరేదెప్పుడు?

ప్రకృతి - వికృతి

ఎమ్. నాగరాజు, ఆర్.యం.వై.46

పరవశించే ప్రకృతి
చూపెదాని వికృతి
హోరుగాలిలో వరదనీటితో నిండిపోయె పొలాలు,
పంట అందక కంటి నీటితో నిండిపోయె జీవితాలు,
పచ్చపచ్చగా పల్లె ప్రజలు కళకళ లాడెను నాడు,
చెట్టుకొక్కరై పుట్టకొక్కరై విలవిలలాడెను నేడు.
పరవశించే ప్రకృతి
చూపెదాని వికృతి
కొట్టుకుపోయిన పిల్లలు తల్లడిల్లిన తల్లులు.
తల్లిపోయో తండ్రిపోయో తోడులేని పిల్లలు.
కొట్టుకొచ్చిన శరీరాలను పీక్కుతినే కుక్కలు.
పేద ప్రజల కడుపు కొట్టి బ్రతుకున్న గుంట నక్కలు.
పరవశించే ప్రకృతి
చూపెదాని వికృతి.

పూతరేకుల వ్యధ

యం. సుబ్బారావు, డి.యం.యల్. 48

నీ కమ్మని నెయ్యంతో
నా దేహాన్ని పునీతం చేశావు
నీపంచదార పలుకులతో
నా హృదయంలో
మాధుర్యం చిలికావు
నీ మృదు హస్తాలతో
నా బ్రతుకును
ముచ్చటగా తీర్చి దిద్దావు
ఇలా ముద్దులొలికే
నా జీవన సౌందర్యాన్ని
నువ్వే సంపూర్ణంగా
స్వాహా చేశావు
అప్పుడు తెలిసింది
నీ స్వార్థం కోసం
నన్ను చేరదీశావని

ఎవరైనా సరే - ఏమను కున్నా సరే

ఎమ్. శ్రీనివాసరాజు, ఆర్.హెచ్.95

ఎవరైనా సరే - ఏమనుకున్నా సరే
నవ్వమంటే పువ్వుకూడ
ఉన్నపళంగా నవ్వి తీరాలి
లేకపోతే పువ్వు రేకుల మీద
నిప్పు కొండలు మండి పడతాయి
అమావాస్యనాడైన సరే
చందమామ రావే, జాబిల్లి రావే
అంటే దిగి వచ్చి తీరాలి
లేకపోతే ఏమనుకున్నారో ఏమో
ఇప్పటికైనా చెప్పండి?
మీ వీర మగతనానికి కావలసినది
మనస్సు చచ్చిన ఉత్త శరీరము కదా
అయినా నాకు తెలియక అడుగుతాను
తన కిష్టం లేకపోతే
గొంతు కొసినా సరే కోయిల
ఎలా పాడుతుంది.

ఆగిపోకు

టి.వెంకటేశ్వరరావు, యన్.యం.ఎల్ - 11

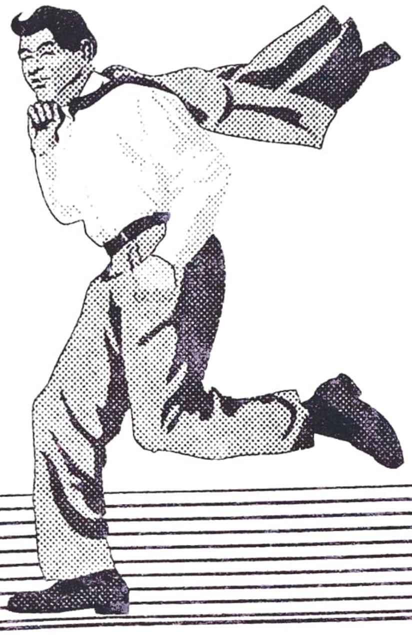

కాలమా ఆగిపోకు
జారిపోకు మేఘమా జల్లు కురిసేవరకూ
వాడిపోకు పుష్పమా వసంతం వచ్చేవరకూ
అలసిపోకు నేస్తమా గమ్యంచేరేవరకూ
మరచిపోకు ప్రియతమా! మనసు ఉన్నంతవరకు
రాలిపోకు హృదయమా ప్రేమ పొందువరకు
ఆగిపోకు కాలమా! విజయమందేవరకూ

లొయోలావనం

జి.వి. నరసింహారావు, యస్.జెడ్.యఫ్: 61

నేటి లొయోలా విద్యార్థులం
రేపటి కాబోయే దేశపౌరులం
భావితరానికి బంగారు బాటలం
ప్రగతి పథానికి ప్రజానాయకులం
క్రమశిక్షణ ధ్యేయమనుకున్న బుద్ధిమంతులం
శ్రమంటే రుచి తెలిసిన కష్ట జీవులం
దేశాభివృద్ధికి దోహదపడే భరతమాత బిడ్డలం
అనురాగం - ఆప్యాయత కలిగిన మనసున్న ప్రేమమూర్తులం
విద్యను బోధించే గురువులను గౌరవించే శిష్యులం
ఈ సృష్టినే సృష్టించిన భగవంతుని పూజించే భక్తులం
అన్యాయం, అధర్మాలను అరికట్టి ధర్మమార్గమును చూపే భారతవీరులం
ఈ లొయోలా విద్యావనంలో వికసిస్తున్న పరిమళ పువ్వులం.

మా(య)లోకం

యస్.జయరాజ్. బ్రిట్టోహాల్, టి.హెచ్ - 81

పైకిపోయేవాడిని చూస్తే ఓర్చుకోలేదు.
క్రింద ఉన్నవాడిని తిట్టకుండా ఉండలేదు.
చదివే వాడిని చెదపురుగు అంటుంది.
చదవని వాడిని గాలిపటం అంటుంది.
స్వార్థసేవను రాజకీయమంటుంది.
నిస్వార్థ సేవను బూటకం అంటుంది.
తిరిగే ఆడవాళ్ళను తిరుగుబోతు అంటుంది.
తిరగని ఆడివాళ్ళను వంటింటి కుందేలు అంటుంది.
తలెత్తితే పొగరు తలదించితే సిగ్గు అంటుంది.
తాగితే త్రాగుబోతు కూడబెడితే పిసినారి అంటుంది.
ఈ పాడులోకం, పాపిష్టిలోకం, పవిత్రలోకం.

ఎందుకో

ఇ.జోసఫ్ , ఆర్.హెచ్. 60

చింతాకంత కన్నులలోన
కడలి అంతకన్నీరు ఎందుకో
గుప్పెడంత గుండెలోన
విశ్వమంత దుఃఖమెందుకో
జానడంత పొట్టలోన
గంపెడంత ఆకలెందుకో
పట్టెడంత మెదడులోన
దట్టమైన యోచనలెందుకో
సంధ్యవాలు జీవితానికి
సాంగరమంత ఆశలెందుకో
తరలిపోయే జీవితానికి
తనువుమీద మోహమెందుకో
మమతానుబంధాలెందుకో

అశ్రుతర్పణం

పి.పవన్ కుమార్, ఎ.జి.హెచ్ - 20

ఓ సుప్రభాత సమయంలో
పండుగ కబుర్ల కాలక్షేపాలు ......
ప్రళయం గర్జించింది ప్రకృతి కరాళనృత్యం చేసింది
కోనసీమ అందాలను అరక్షణంలో కాటికి చేర్చింది
ఏర్లు ఊర్లను మ్రింగాయి గాలులు గోలచేశాయి.
కుటుంబ పెద్ద, కూలిపోయిన చెట్టు రెండు ఒకటాయె
రోదనలు, వేదనలు, బాధలు పాటలాయో పల్లవులాయె
అన్నపూర్ణ అందాల కోనసీమ అయింది మరో దివిసీమ
శవాలకు నివాళి అర్పించారు
చేతనైనంత సాయం చేశారు
కాకపోతే కన్నీళ్ళే మిగిలాయి
కూలిన ఇల్లు పాడైన పొలాలు
రాలిన పసిమొగ్గలు ప్రొద్దువాలిన జీవితాలు
ముందు లేవు ఇక ముందు రావు
ఓ ప్రళయమా! పసిడి రెక్కలు విసిరిన కాలానివినీవు
పండించకు మరో తుపానుని-

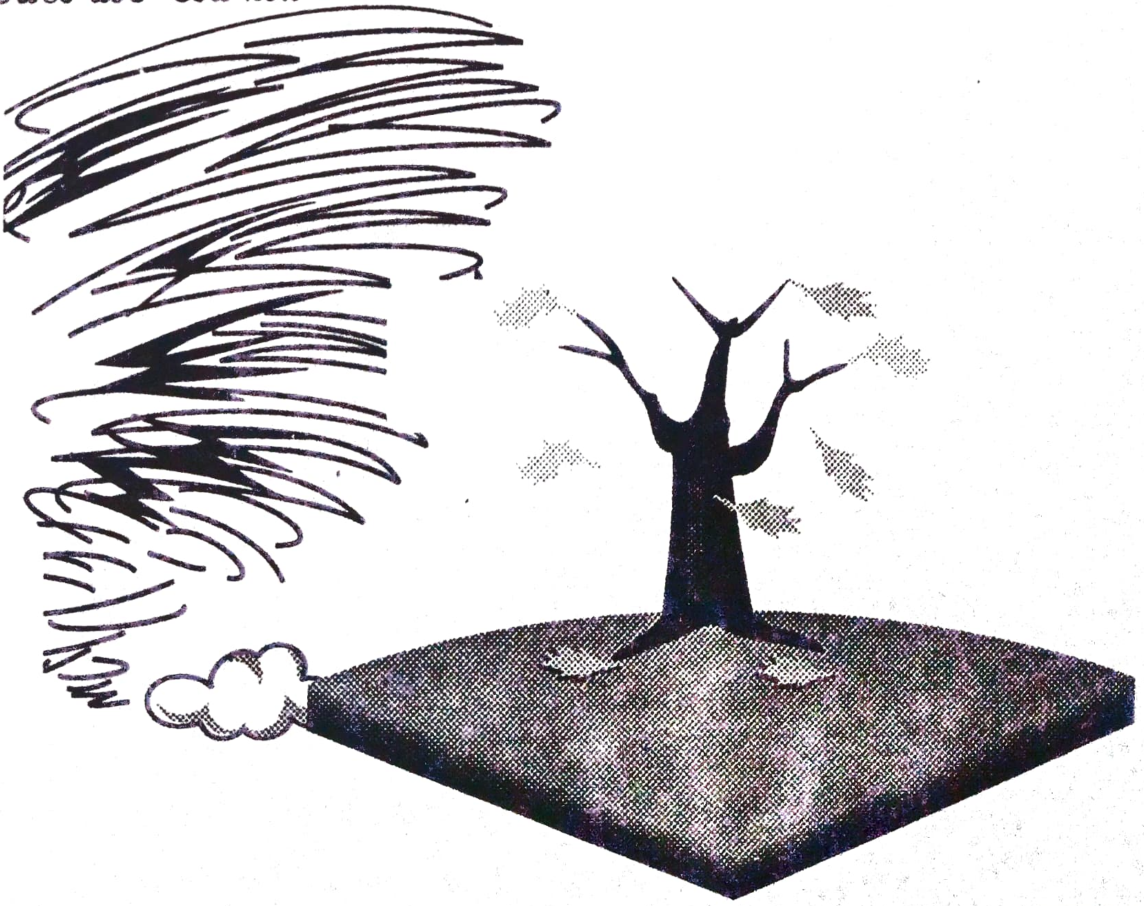

కోరిక

అరుణ, యస్.జెడ్ - 3

గాలినై ఒక్కసారి తాకాలని ఉంది
గానమై నీ గొంతులో పాడాలని ఉంది
పూలమాలనై నీ జడలో అల్లుకోవాలని ఉంది
హారమై నీ మెడలో నిలవాలని ఉంది
నీ పెదవికి చిరునవ్వునై నీ ఒడిలో ఒదిగి పోవాలని ఉంది
నీ కాలికి మువ్వనై
నీ చేతికి గాజునై
నీ బుగ్గకు సిగ్గునై
నీ నుదుటికి తిలకమునై
అలా ఉండిపోవాలని ఉంది.

పరీక్ష క్రికెట్

పి.ఆర్.పవన్ కుమార్, టి.యం.సి.50

(అనువాద కవిత)

పరీక్ష హాల్ ఒక 'పిచ్' అయితే
రాయబోయే విద్యార్థి 'బ్యాట్స్‌మెన్'
పరీక్ష పేపర్ 'బౌలర్' అయితే
పరీక్షలో ఇన్విజిలేటర్ 'కీపర్'
హాల్‌లోని మిగతా విద్యార్థులంతా 'ప్లేయర్స్'
పేపర్ సులభంగా ఉంటే 'క్లీన్ బౌల్డ్'
టఫ్‌గా ఉంటే 'ఫాస్ట్‌బౌలింగ్'
మధ్యరకంగా ఉంటే 'ఫేస్ బౌలింగ్
బాగా రాయగలిగితే 'సిక్సర్'
కాపీ దొరికతే 'క్యాచ్ అవుట్'
అనుకోకుండా 'ఫెయిల్ అయితే యల్.బి.డబ్ల్యు
అన్నీ తప్పితే 'క్లీన్‌బౌల్డ్'
అనుకోని విధంగా ప్రశ్నలు వస్తే 'వైడ్‌బాల్స్'
మార్కులు స్కోరు చేస్తే సెంచరీ
ఓ పరీక్ష రాస్తే అవుతుంది ఓ మ్యాచ్

లొయోల ఆలయం

యస్. అరుణ. డి.బి.-19

ఇది మా విద్యాలయం
దీనికి సాటి రాదు ఏ ఆలయం
మనో ధైర్యాన్ని ప్రసాదించి
మమ్ము ముందకు నడిపించేది.
అజ్ఞాన తిమిరాన్ని పారద్రోలి.
జ్ఞాన సముపార్జనను అందించేది.
ఇదే ఒక దేవాలయం పవిత్ర ఆలయం
దేవుడు ఎక్కడో లేడు.
ఎదుటి వ్యక్తిలో కొలువుంటాడు.
విద్యాదానం చేసి అందరిని తీర్చిదిద్దడమే
ఇక్కడ వారి ధ్యేయం.
ఇది ఒక ఉద్యానవనం
ప్రతిపూల మొక్క ఇక్కడి విద్యార్థులకు ప్రతీక
ఈ మొక్కలను నాటినది ఉపాధ్యాయులే.
వాటిని మహావృక్షాలుగా తీర్చిదిద్దే
దైవాంశ సంభూతులు వారే.
ఈ వనంలో అందమైన గోపురం.
అదే మా గ్రంథాలయం.
మరి అందులో ఉన్న గ్రంథాలు.
మరింకో చోట దోరకబోవు.
విజ్ఞానాన్ని పొంది ప్రతి వత్సరం.
వేలాది మంది వెళ్ళుచుండగా.
జ్ఞానాన్ని పొందడానికి వచ్చేవారు ఎందరో.
ఇక్కడ ఉండదు అందరికి స్థానం.
అది పొందిన వారి జన్మే ధన్యం.

MATHEMAT(G)ICS

జి. శ్రీనివాస రెడ్డి డి.యం.యల్.17

1. TRICK WITH MULTIPLES OF '7'

$15873 \times 7 = 111111$

$15873 \times 14 = 222222$

$15873 \times 21 = 333333$

$15873 \times 28 = 444444$

$15873 \times 35 = 555555$

$15873 \times 42 = 666666$

$15873 \times 49 = 777777$

$15873 \times 56 = 888888$

$15873 \times 63 = 999999$

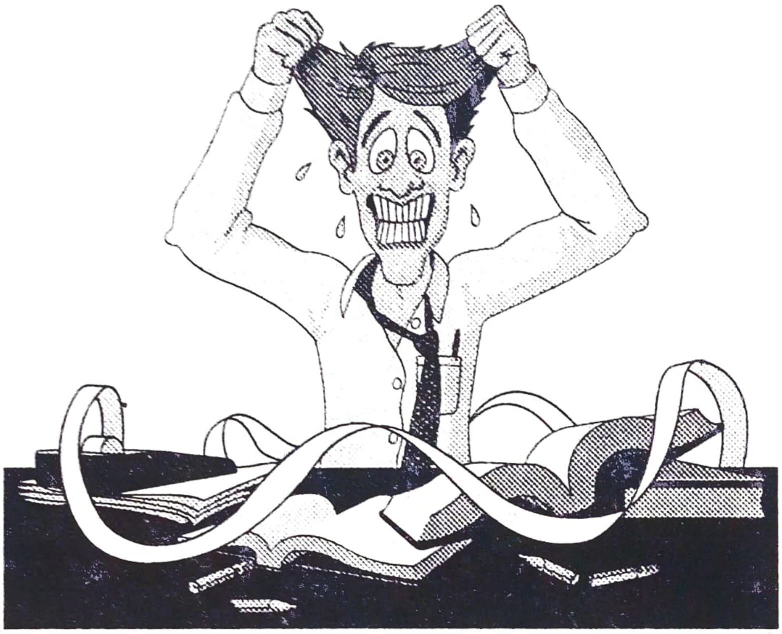

2. 45 – 45 = 45 IS IT POSSIBLE?

ANS. YES

$$9 + 8 + 7 + 6 + 5 + 4 + 3 + 2 + 1 = 45$$

$$(-)\ 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8 + 9 = (-)\ 45$$

$$8 + 6 + 4 + 1 + 9 + 7 + 5 + 3 + 2 = 45$$

LIBRARY VIJAYAWADA

ఆమె ఆధారం

కె. నాగభూషణం, ఆర్.హెచ్ -34

ప్రేమించేది ప్రేమను పంచేది ఆమె.
అన్నకు చెల్లి, తమ్ముడికి అక్క, మరిదికి ఒదిన
భర్తకు భార్య, బాధ్యతలకు దాసి.
కష్టసుఖాల తోడునీడ.
కన్నీటి కారాగారంలో ఖైది.
అమ్మ అనురాగవల్లి, అప్యాయతల తల్లి
మోడు వారిన జీవితం - భూదేవంత సహనం.
నవజీవన మార్గదర్శి
నవశకానికి నాందిసూచి.
ఆమె! ఆమె! ఆమె!
అన్నిటికీ ఆధారం, అవసరం.

వికారపు పోటీ

కె. రాజేష్, టి.బి - 29

పేదరికపు ఒడిలో ఒదగలేక, క్షుద్బాధకు తాళలేక
ఆమె తన శరీరానికి విలువ కట్టిన దాని పేరు వ్యభిచారమా!
మూలిగే డబ్బుకు మరింత తోడుకోసం
ఆరుబయట అర్ధనగ్నకు భంగిమలిస్తే దానిపేరు అందాలపోటీనా!
అన్నదాతకు ఆప్తురాలిగా మట్టిపిసికే స్త్రీలో
లేమితో నలగ లేక రెక్కలు ముక్కలు చేసుకొనే శ్రామికురాలిలో
నవమాసాలు కని, పెంచి పెద్దజేసిన మాతృమూర్తిలో
సంసార సాగరాన అడుగడుగున ఎదురు దెబ్బలతో ఈదే గృహిణిలో
ఇమిడిన అందానికి పట్టం కట్టేదెవడు?
పోటీపేరిట జరుగుతున్న అంగాంగ ప్రదర్శన, నడివీధిన దేశ సంస్కృతికి జరుగుతున్న అత్యాచారమే!
అమ్మ అవయవాలు కొలతల్లో ఒదగడం, దేశ కీర్తిని తునకలు చేయడమే
స్త్రీ జాతిని విభజించడమే దేశమాతను నిలువున చీల్చడమే
ఈనాడు జరిగే పోటీ అందానికి కాదు, వారిలో దాగిన విశృంఖల వికార వికృతతత్వాలకు.

నరమేధం

యన్.జయరాజ్ - బ్రిట్టోహాల్., టి.హెచ్.81

ప్రకృతి వాకిట్లో ఎవరు చల్లారో
ఈనెత్తుటి కళ్లాపు
భరతమాత ఒంటిమీద రాచపుండు ఈమతం
భయంగుప్పెట్లో బిగుసుకు పోయిన జీవనం.
అనాథల అభాగ్యుల ఆర్తనాదాలెన్నో.
మల్లీకల్లోలం నట్ట నడిరోడ్డున నరమేధం.
కత్తులతళతళల కరాళనృత్యం.
భయంతో ఉరుకులు పరుగులు పెడబొబ్బలు గావుకేకలు
ఆకాశాన్నంటే ఆ ఆర్తనాదం ఏ తల్లిదో, ఏ చెల్లిదో
లేత చెక్కిలిపై రక్త చారికలగుర్తు
గుక్కపట్టి ఏడ్చే ఏ తల్లి పసిబిడ్డదో
గుర్తించేవాళ్లుంటే రండి.

మనిషీ ఓ మనిషీ

వై. భరత్, టి.ఏ - 109

మనిషీ ఓ మనిషీ.
ఎక్కడికి నీ పయనం, పరుగు.
ఏమిటీ నీ ఆరాటం పోరాటం.
శాంతి కోసం బ్రతుకు సుఖం కోసం కాదు.
నీతికోసం బ్రతుకు డబ్బుకోసం కాదు.
కీర్తికోసం బ్రతుకు అపఖ్యాతికోసం కాదు.
ధనవంతుడిగా నటించకు దరిద్రులతో పోల్చుకో.
ఉన్నదంతా సొంతమనుకోకు సొమ్ము నీ సృష్టికాదు.
విలాసంజీవితంకాదు జీవితం విషాదాలమయం.
స్వార్థం జీవితంలో భాగం. జీవితమే స్వార్థం కారాదు.

ఇదేనా న్యాయం?

కె. పాపయ్య. డి.జెడ్.5

అందరూ లోనికి రండి
అమ్మాయిని ముస్తాబు చేస్తున్నారు
పెళ్ళి చూపుల కొచ్చిన పెద్దమనుషులూ
ముందుకు వచ్చి కూర్చోండి
అమ్మాయిని తీసుకొస్తున్నారు
పిల్ల లక్షణంగా ఉంటుంది
పట్టులాంటి పొడవైన కురులు
ఆడ పడుచులు జుట్టుపట్టుకుని
ఎలా తన్నాలనుకుంటే అలా తన్నొచ్చు
వెన్నెల ముద్దలాంటి ముఖం పువ్వులాంటి కోమలత్వం
మొగుడు సిగరెట్లతో బుగ్గల్ని కాల్చేయవచ్చు
కొలతల్లో ఇమిడే సౌష్ఠవం
బావలో మరుదులో అసభ్యంగా చూసి చూసి
ఒంటరిగా వంటగదిలో ఉన్నపుడు కొంగుపట్టి లాగొచ్చు
బంగారం రంగులో నాజూకు నడుము
జల్సాలకు డబ్బు కావాల్సి వచ్చినపుడల్లా వాతలు పెట్టొచ్చు
అందమైన శరీరం
అత్తామామలు కిరోసిన్ పోసి నిప్పంటించవచ్చు
బాగా పాడుతుంది కమ్మని గొంతు
ఇంటిల్లి పాది కలసి సీలింగు ఫ్యానుకి ఉరితీయవచ్చు
ఇంకా బాగా పరీక్షించుకోండి
గుడ్డిది కాదు మూగది కాదు
అయినా మీరే కుట్రలు పన్నినా చూడదు
మీరెన్ని తిట్టినా మాట్లాడదు
పిల్లల్ని కనగలదు.

మానవుడే మహనీయుడు

డి. ప్రేమ భూషణరావు. యస్.జెడ్-11

మంచితనం కలిగుంటే ప్రతిమనసు పైన మందిరమే
మానవత్వానికి గుడికడితే మానవుడూ మహనీయుడే
గ్రహాంతాల నధిగమించి నవతారల పథము ఎంచినవాడై
సాంకేతిక, వైజ్ఞానిక నైపుణ్యంతో ఇతిహాసాలను
పూర్వ చరిత్రల సృష్టికి ప్రతిసృష్టిచేయు మానవుడూ మహనీయుడే
కులమని బేధం లేక మానవునిలో దేవుని చూస్తూ
సోదర భావంతో సేవ చేస్తూ జీవితాలను
అంకితము చేయుచున్న మానవుడు మహనీయుడే
ప్రేరణదైనాని నైనమా సాధించుచున్నవాడు,
తనమేధతో ఆకాశానికి ఎగురుతున్న
మానవుడూ మహనీయుడే......
మనకులం, మనమతం అన్నది నిన్న
మొన్నటి ఆచారం.
మనమంతా ఒకటని నేడు నలుమూలల చాటు
మనిషి గుండెలోతుల్లో మంచితనపు
మణులున్న ఆ మణులు పైకి తీసి
మనము మనుషులుగా బ్రతుకుదాం
మనమెవరమో తెలుసుకొని మన తప్పులు
తెలుసుకొని మన బాధ్యతను నెరవేర్చి
మనమూ మహనీయులమని నిరూపిద్దాం......

ఆకలి

ఇ. జోసఫ్ ఆర్.హెచ్ - 60

ప్రపంచాన్ని శాసించే
అరచేతి వెడల్పు తుపాకీకన్నా
రక్త సంబంధాన్ని సైతం
రాక్షసంగ నరికే రాజకీయంకన్నా
ప్రపంచాన్ని సైతం
గడగడలాడించే 'ఎయిడ్స్' - వ్యాధికన్నా
ప్రతిమనిషిని కృంగదీసి
లొంగదీసి శాసించేది ఆకలి.

దివ్వెల పండుగ

డా॥ యన్. అప్పన్న యం.యస్.సి., పిహెచ్.డి. రీడర్, వృక్ష శాస్త్ర విభాగం

అణగారిన దళితప్రజావళి.

చైతన్య స్రవంతిలోకి రావాలి.

కులగోత్రాల కుళ్లు లేని సమాజం

మనకందరికీ కావాలి.

అసమానతలు, అస్పృశ్యతలు అదృశ్యం కావాలి.

చరిత్రపుటల్లో క్రొత్త అధ్యయనానికి నాంది పలకాలి.

అణువు అణువున అశ్లీలత, అతిహింస పెరిగిపోయే.

స్వంత సంస్కృతి వికారమాయె పరసంస్కృతే ఆకారమాయే.

అవమానాలు, అనాదరణలు, దోపిడి, దౌర్జన్యాలు.

భయంగుప్పెట్లో ప్రజ. బాధ్యత మరచిన అధికారులు.

మిషన్ గన్‌ల మధ్య పాలకులు. సామాన్యుల చావులు.

నీతికి తిలో దకాలు అన్యాయానికి అతిథి పూజలు.

రాజ్యంవీర భోజ్యమంటున్న భూబకాసురులు.

నరకాసురులై స్వైరవిహారం చేస్తున్నారు.

గుండుకు ఎదురుగా గుండెనిలిపే ధైర్యవంతుడేడి?

'అన్నమో రామచంద్రా' అనే వారు

ఏఏటి కాయేడు ఎక్కువౌతున్నారు

మమతా అనురాగాలను మరచి

మహాంధకారంలో సంచరిస్తున్నారు.

చిరుదివ్వె వెలిగించు జ్ఞాన జ్యోతినిపంచు

చిన్నారుల హృదిలో ప్రేమభావం మొలిపించు.

ఆ రోజే 'నిజదీపావళి'. నిత్యదీపావళి.

విద్యార్థి

జె. రాజేష్ డి.బి.13

విద్యార్థి ఓ విద్యార్థి! జాగ్రత్తగా చదువుకో
నీ బ్రతుకు చక్కగా మలుచుకో
నీవే భావిభారత పౌరుడివి
దేశాన్ని ప్రగతి పథాన నడిపించేవాడివి.
అరికట్టు అన్యాయాలను అక్రమాలను
నడువవోయి నీతిపథాన.
ఇదేరా టీనేజీ పడకురా సప్తవ్యసనాలబారి
వాటిబారిన పడ్డావో నీగతి అధోగతే
ఇదేరా నీ జీవితంలో ముఖ్య ఘట్టం
దీనిని వ్యర్థపరచుకురా! విద్యార్థి ఓ విద్యార్థి.
జీవితమే ఒడుదుడుకులమయం
భయపడకురా వాటిని చూసి
జడవకురా! ధైర్యంగా నిలబడు.
ఎందరో పిరికివాళ్ళు జీవితాన్ని చూసి భయపడతారు
కానీ నువ్వలా భయపడకూడదు
నువ్వు చదువుకున్నవాడివి
జీవితాన్ని నువ్వు శాసించగలగాలి.
ఓ విద్యార్థి శ్రమించి చదువు
నీ జీవితం పూలబాటగా మారుతుంది
క్షణకాలం ఏమరుపాటుగా ఉన్నావా
నీ బ్రతుకు ముళ్ళబాటకు గురి అవుతుంది
జీవితంలో నువ్వు నిత్యకాంతిలాగా ఉండాలని కాని
కొండెక్కే దీపంలాగా ఉండకూడదు నీవు
నీవు నీ జీవితానికి చైతన్యాన్నిచ్చి ఆదర్శం కావాలి
వీరుడువై, శూరుడువై వెలుగొందాలి.

డక్ అవుట్ - గెట్ అవుట్

జి.వి.ఎన్.సుధాకర్, యన్.బి.33

అది ఒక విద్యాలయం,

విద్యార్థులకది క్రికెట్టాలయం

అందుబోధన కోసం ఉపాధ్యాయుల పరివేదన

పిల్లలమనసుకు క్రికెట్‌కోసం మనో వేదనం,

ఉపాధ్యాయుడు బోధించేది బోటనీ

విద్యార్థి మనసులో అది క్రికెట్ కహానీ.

మాష్టారు చెప్పేవి వృక్షాల నామాలు

విద్యార్థి మనసుకు అవి కపిల్ బౌలింగులు

క్లాసు టీచర్ టీచింగు

విద్యార్థి పగటి కలలో అజహర్ బ్యాటింగు

మార్చిలో పెట్టే ప్రభుత్వపు టెస్టులు,

టి.వీలో విద్యార్థి చూసే క్రికెట్ టేస్టులు.

Botony పరీక్ష మందు క్లీన్ బౌల్డు.

Zoology పరీక్ష మందు కాటండ్ బౌల్డు.

Chemistry పరీక్ష మందు క్యాచవుటు.

తెలుగు, ఇంగ్లీషులందు రన్నవుటు.

ఆల్ సబ్జక్టులలో డక్అవుట్,

మనవాడు ఇంటి నుండి గెట్ అవుట్.

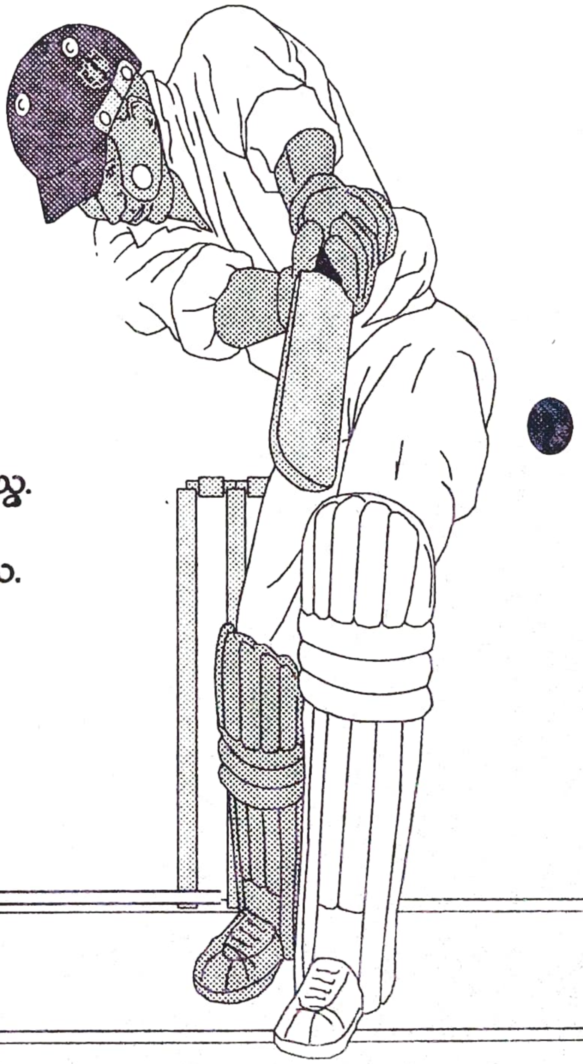

మధురస్మృతులు

యన్. లింగరాజు, డి.బి. 29

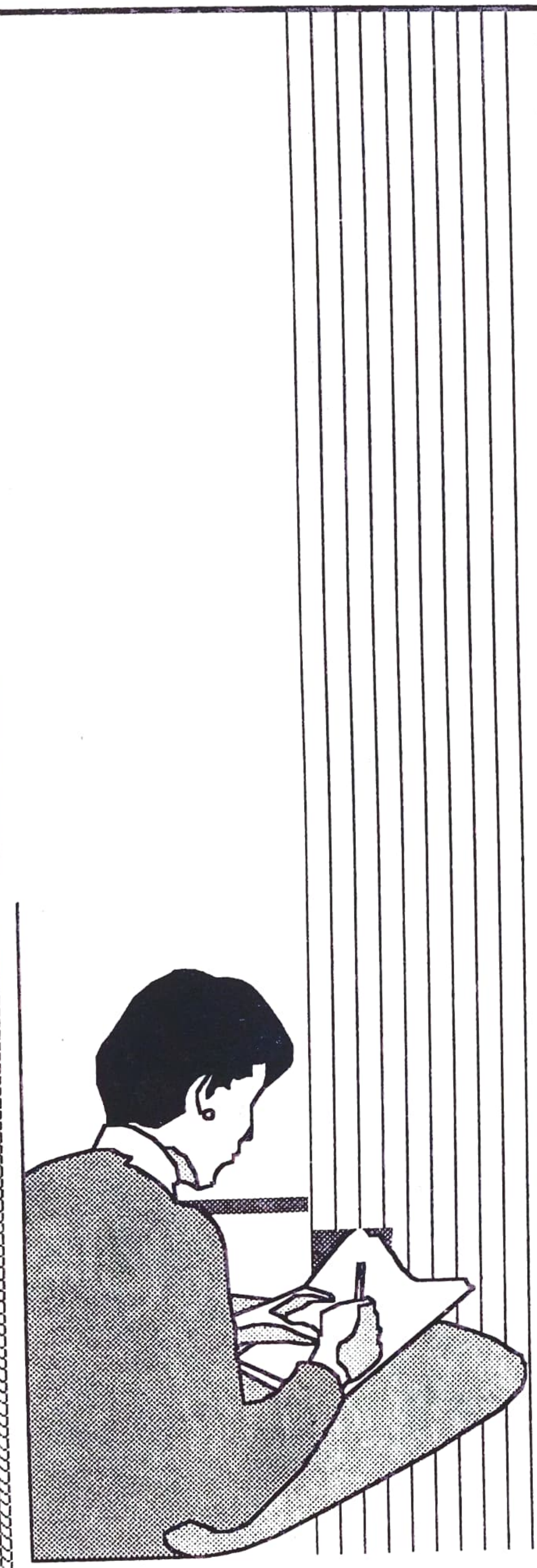

మిత్రమా! నేను
తొలి అడుగు పెట్టిన మరుక్షణం
'లొయోల' ప్రాంగణ మేనా! అని నాలో ఓ సందేహం!
కాని కొద్ది సేపట్లో చేరబోతున్నాననే చిరుగర్వం.
అమూల్యాలమైన ప్రశ్నలతో ఇంటర్వ్యూ ముగింపు
ఆనందోత్సాహంతో సీటు వచ్చిందన్న అనుభూతి
క్లాసులో స్నేహితుల పరిచయం
మైమరపించే ఉపాధ్యాయుల బోధన
విద్యావృత్తికే అంకితమైన వారి అనితరశ్రమ
ఫాదర్స్ యొక్క కరుణ, ఆప్యాయతా భావం
సంభ్రమాశ్చర్యాలతో నిండిన ఉద్వేగం
మధ్యలో నా పరీక్షల్లో విజయం,
కలిగింది నాలో అడ్డంకులను అధిగమించి
దేనినైనా సాధించగలననే ఆత్మ విశ్వాసం
కనుల ముందే మూడు సంవత్సరాలు
మూడు క్షణాల్లా గడచిన కాలం
మరల రాని మరుపురాని జ్ఞాపకాలు
కాని చివరి క్షణాలు యుగాలు మల్లే
నెమ్మదిగా గడవాలని మరింత ఆశ,
బాధతో బరువెక్కిన హృదయం,
ష్ఫ్! కన్నీటిని అదిమి పెట్టి వ్రాస్తున్నా,
జీవితంలో మరచిపోనంత అనుభవహృదయంతో
నింపుకున్న నిన్ను మరలా ఎప్పటికైనా
కలుసుకోలేకపోతానా అనే ఆత్మస్థైర్యంతో!

నీ కోసం

సి.హెచ్.వి. సురేష్, డి.సి : 23.

చెలి .....

నీ కోసం ....

కలం పట్టాను కాని కవిని కాలేదు.

కుంచె పట్టాను కాని కళాకారుణ్ణి కాలేదు.

నటించాను కాని నటుణ్ని కాలేదు.

గొంతెత్తి పాడాను కాని కోకిలను కాలేదు.

నా ఆశలన్నీ అడిఆశలయ్యాయి.

కలం పట్టిన ప్రతివాడు కవి అయితే కాళిదాసు ఏల

గళం విప్పిన ప్రతివాడు కోకిల అయితే బాల మురళీకృష్ణ ఏల

కుంచె పట్టిన ప్రతివాడు కళాకారుడైతే రవివర్మ ఏల

నటించిన ప్రతివాడు నటుడైతే చిరంజీవి ఏల

అని తెలిసి కూడా .....

కాని నిన్ను ప్రేమిస్తున్నాను.

తప్పక ప్రేమికుడ్నీ అవుతాను.

చెలీ.....

నా ఆశల్ని అడియాశలు

చేయవని ఆశిస్తూ ......

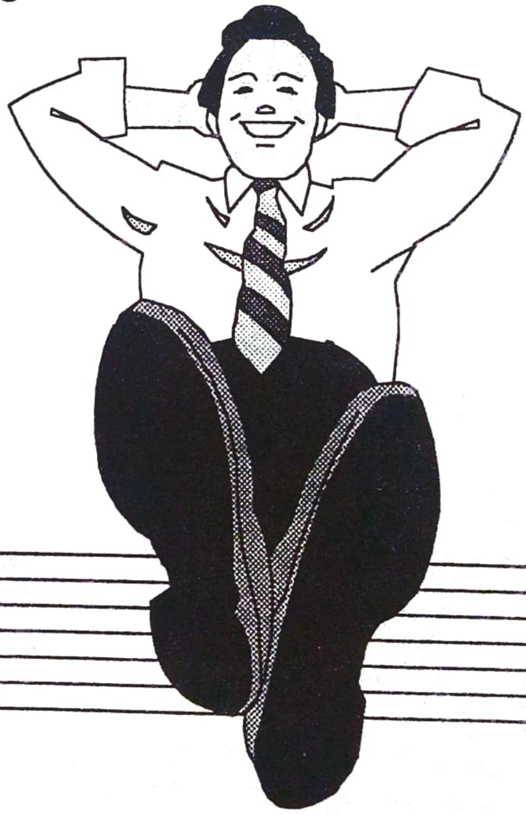

శ్రవణానందం

భాస్కర్ ఆర్.హెచ్.50

డూర్‌ర్‌ర్ .... ఢ్ఢఢ్ఢఢ్ఢ .... పాం .... పాం......... పీ.........పీ.........

కుంమ్‌కూ .... కుంమ్ ....కూ కిర్‌ర్‌ర్ ....కిచ్‌క్..........జంయ్ ....

కూ .... చూక్ .... చూక్......... చూక్ ....

ధాన్ .... టప్ .... టన్‌స్ .... ఢంఢం ....

టున్‌స్ .... ఇంకా అర్థం కాలేదండి?

"ఇది మన నగరంలోని శబ్ద కాలుష్యమండి బాబు"

జోక్స్

భాస్కర్, ఆర్.హెచ్.50

హిరోయిన్ షాక్ అయ్యేదెప్పుడు

ప్రతి సినిమాలో మీకు పెళ్ళి, శోభనం తప్పవా అని హిరో అడిగినప్పుడు.

బోరు కొడితే ఏం చెయ్యాలి

నీళ్లోసుకోవాలి

ప్రేమించడానికి అర్హతలు

పర్సు, పర్సనాలిటీ.

జోతిష్కుడు షాక్ అయ్యేదెప్పుడు.

అమ్మాయిని మీదేం రాశి అని ప్రశిస్తే

"అందాల రాశి" అనే సమాధానం వచ్చినప్పుడు

నిజం తెలియాలంటే

అబద్ధమాడాలి

కష్టాలెందుకు వస్తాయి.

దేవుణ్ణి గుర్తుచేసుకొవడానికి.

అమ్మాయికి కోపం వచ్చేదెప్పుడు.

కుర్రోడు ' ఒక ముద్దు అప్పీయావు రేపిచ్చేస్తానుగా' అన్నప్పుడు.

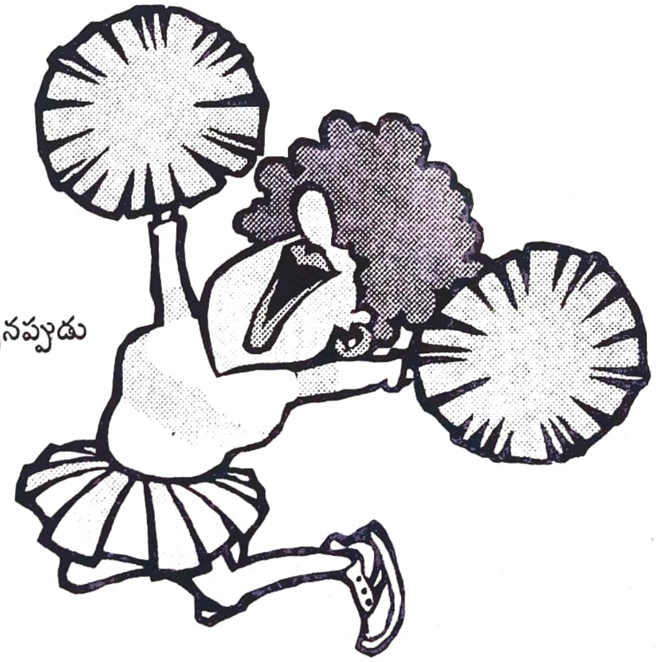

యువవాణి

వి. భాస్కర్, డి.ఇటి.15

వద్దురా తమ్ముడు ! వద్దురా!
వద్దురా తమ్ముడు ! వద్దురా!
రాజకీయ హస్తాలను చేరవద్దురా!
దోపిడీదొరలను చేరవద్దురా!
దగా కోరుల మాటలు నమ్మవద్దురా!
వద్దురాతమ్ముడు! వద్దురా!
వద్దురా తమ్ముడు! వద్దురా!
గుట్ఖాలను మింగవద్దురా!
గుండెలను కోసుకోవద్దురా!
మత్తులను జీర్ణించుకోవద్దురా!
ధూమాలను పీల్చవద్దురా!
ప్రకృతిని కబళించవద్దురా!
వద్దురా తమ్ముడు! వద్దురా!
వద్దురా తమ్ముడు! వద్దురా!
కపట ప్రేమలను నమ్మవద్దురా
కాంత దాసులు కావద్దురా
చెలిమిని చెరుపుకోవద్దురా!
వేశ్యల సాంగాత్యాలు వద్దురా!
ఎయిడ్స్ భూతంను చేరవద్దురా!

భరతమాత

కె. జోషి జయంత్, ఆర్.ఎ.109

రగులుతోంది రగులుతోంది
భరతావని రగులుతోంది.
సెగలు పొగలుగా చల్లని
ఈ పుడమితల్లి రగులుతోంది
కుల కలహపు కారుచిచ్చుల్లో
మత మారణహోమపు మంటల్లో
కాలుతోంది కాలుతోంది కాష్ఠమై కాలుతోంది
భరతావని భవ్య కిరీటం కాశ్మీరం,
పంచ నదుల సిరుల పంట పంజాబు
జ్వలిస్తోన్నవి ఉగ్రవాదపు మహోగ్రజ్వాలల్లో
పెల్లుబిగె లంచగొండి తనపు లావాలు, కుంభకోణాలు
పెటిల్లుమనే అక్రమాల అగ్ని గోళాలు, అన్యాయాలు
దావానలమై దహిస్తోంది దారిద్ర్యం, ఈ దేశాన్ని
రత్న గర్భ గర్భంలో రగులుతున్న రావణ కాష్ఠాలు
ఆరేదెప్పుడు చల్లారేదెప్పుడు.
మానవత్వపు చిరుజల్లులు కురిసినపుడు
మంచి తనపు మరుమల్లెలు విరిసినపుడు
నువ్వు నేను ఒక్కటై అందరం మనమందరమై
ఒక్క త్రాటిపై నడిచినపుడు
మతం మరచి, కులం విడిచి, వందేమాతరం
అని నినదించినపుడు.

పరీక్షలు

పది పదుల మార్కుల యుద్ధంలో వివిధ
రీతుల నేర్చిన విజ్ఞానమనే కవచం ధరిస్తే, నిర్దేశిత
క్షణాలలో నీపై సంధించే ప్రశ్నలనే శరపరంపరలు
నీలో అర్జునుడిని చూస్తాయి, కవచం లేకుంటే
పరీక్షలలో నిన్ను మరో కర్ణుడిగా మారుస్తాయి.

బి. మాధవి. డి.జెడ్.యఫ్-60

హ్యూమన్ కల్చర్ Vs ఆక్వా కల్చర్.

వి. అనిల్, అధ్యాపకులు. మత్స్యశాఖ

మనిషి
"కట్ల" లా బలంగా ఉండాలి.
'మ్రిగాల్'లా
ఏదైనా తినేయాలి.
'రోహు'లా
సిగ్గుపడకూడదు
అసలు సిప్రినస్ కార్పియోలా
అందరితో కలిసిపోవాలి.
అంటే
మరీ 'గ్రాస్‌కార్ప్' లా
కక్కుర్తిపడమని కాదు.
మనిషి
అల్లర్లు జరిగే 'ఈరోషన్' జోన్‌లో కాకుండా
ప్రశాంతంగా "షాడోజోన్'లో జీవించాలి
సమాజం 'అల్కలినిటీ'ని
ఎప్పటికప్పుడు టెస్ట్ చేస్తూ
అవసరమైతే లైమ్ టెక్నిక్
అప్లై చేస్తే
'పి.హెచ్' అరాచకశక్తులు
'7' పోలీసులు
అదుపులో ఉంటాయి.
'ఫ్రెష్ వాటర్' అమ్మాయి
'సీవాటర్' అబ్బాయి
లవ్‌లో పడితే
లోటైడ్, హైటైడ్
గొడవలు పడకుండా
లామినార్ అభ్యుదయంతో
అర్థం చేసుకుని
ప్రోత్సాహం ఇన్‌జక్షన్స్ ఇస్తే
టర్బులెన్స్ సమస్యలు
ఏర్పడవు.
కాబట్టి 'ఎడ్డి' విద్వేషాలు పెరగవు
'ఎచ్చురీస్' వాటర్‌లా
భార్యాభర్తలు కలిసిపోయి
'హాచరీ' సంసారాల్లో
'హాపా' కాపురాలుచేసి
ముద్దొచ్చే 'ఫింగర్‌లింగ్స్'ని కని
'నర్సరీ' క్రమశిక్షణలో పెంచి
దేశానికి పనికి వచ్చే
'ఈల్డ్' అందించాలి.
అలా అని
మరీ
'తిలాపియా' కుటుంబం
కమ్మని కాదు.
'వీడ్' ఆలోచనల్లో ఉంటే
'ప్రిడేటరీ' కష్టాలు
తప్పవు.
'వైల్‌లింగ్' తిరుగుళ్ళు తిరిగితే
'డిప్లిషన్' రోగాలు వచ్చి
'గాస్పింగ్' అరుపులు ఎన్ని అరిచినా
'ఫర్టిలైజర్' దేవుళ్ళని ఎందర్ని మ్రొక్కినా
'మొర్టాలిటీ' తప్పదు.
'ప్రివెన్షన్ ఈజ్ బెటర్ దాన్ క్యూర్'
అని ఊరకే అన్నారా పెద్దలు.
అందుకే
'ప్రొఫైలాక్సిస్'
ముందు చూపు ఉంటే
'హైజిన్' ఆనందం నిండి
'థెరపీ' అవసరం ఉండదు.

అమృతవాక్కులు

ANDHRA LOYOLA COLLEGE
LIBRARY, VIJAYAWADA

1. అనుభవమే గురువు.
2. దయగల హృదయమే దైవమందిరం.
3. ప్రతి ప్రాణిలోనూ పరమాత్మను దర్శించుము.
4. చిత్తశుద్ధిని సాధించడమే అన్ని మతాల సారాంశం.
5. భక్తి మార్గము సహజము, సంతోషదాయకము.
6. దానము చేయు అవకాశము కల్గుట మన భాగ్యము.
7. లోపములను బట్టి మానవులను నిర్ణయించకుము.
8. ఈ ప్రపంచ మంతయూ భగవంతుని ప్రసాదమే
9. మహోన్నతమైన ఆదర్శమునెన్నుకొని ఆ ప్రకారము జీవితము మలుచుకొనుము.
10. మాటలతో నీ శక్తిని వృధా చేయక నిశ్శబ్దముగా ధ్యానమొనర్చుము.
11. నీ సంపద దేవునికి చెందినది. కావున దానిని సంరక్షకునివలె కాపాడుము.
12. ఆత్మ విశ్వాసము కోల్పోనిచో నీకీలోకమున అసాధ్యమేమీ లేదు.
13. ప్రాచీన మూఢవిశ్వాసములనంటి పెట్టుకొనక నవ్యసవ్యముల కొరకు సిద్ధపడుము.
14. జీవితము క్షణభంగురము, భౌతిక సందపదలు నశ్వరములు.
15. ఎల్లవేళలా భగవంతుని తలంచుము. అది నిన్ను పరిశుద్ధుని చేయును.
16. అసత్యమైన ప్రతిదానిని చూచి జాగ్రత్తపడుము.
17. పరులకై పాటు పడినవారే నిజముగా జీవించినవారు. మిగిలినవారు బ్రతికియున్నా చచ్చినవారితో సమానమే.
18. వెయ్యిసార్లు పడిపోయిననూ శీలనిర్మాణమునుగావించుకొనవలెను.
19. లోకములో సత్సాంగత్యము కంటే పవిత్రమైనది వేరొకటి లేదు.
20. మన ప్రార్థనలలో భగవంతుడు మనకి తండ్రియని చెప్పుచూ మన నిత్య జీవితములో ఇతరులను మన సోదరునివలే చూడనిచో ఆ ప్రార్థనల వల్ల ప్రయోజనమేమున్నది?
21. స్వార్థ చింతన లేనప్పుడు మనము ఘన కార్యములు సాధింతుము. మన ప్రభావము ఇతరులపై పడును.

సేకరణ

ఐ. శివరామకృష్ణ, DB - 52 III B.Sc BZC
B. శ్రీధరబాబు, DB - 35
J. ప్రతాప్, DB - 31.

ఆణిముత్యాలు

- "జీవితంలో ఏదీ వ్యసనంగా పరిణమించకూడదు". అదే జీవిత సూత్రం.
- నీ మీద వేసిన నింద నిజమైతే తప్పు సరిదిద్దుకో, అబద్ధమైతే నవ్వేసి ఊరుకో.
- భయం ఎప్పుడూ అజ్ఞానం నుండే పుట్టును.
- పిరికివాడవై నీవు సాధించేదేమీ లేదు. వెనుకంజ వేసి ఏ ప్రమాదాన్నీ తప్పించుకోలేవు.
- అసాధ్యమనేది మూర్ఖుల నిఘంటువులో మాత్రమే కానవచ్చే పదం - నెపోలియన్.
- బావిలో నీరు ఎండిపోయినప్పుడు దాని విలువ తెలుస్తుంది.
- కనీసం ఒక్క చెడ్డగుణం లేనిదే మనిషి మంచివాడు కాలేడు - లింకన్
- విద్య అనే మహావృక్షం మొక్క వేళ్ల చేదుగాను, అది అందించే ఫలితం మధురంగానూ ఉంటుంది. - ఆరిస్టాటిల్
- మానవుని రోగాలలో లొంగని రోగం అహంభావం.
- సూర్యకాంతి మీద పడుతున్నంత సేపూ మురికి గుంట కూడా మెరుస్తుంది - గేదే
- పొగడటానికి నాలుక చల్లదనం ఒక్కటే చాలదు, హృదయ చల్లదనం కూడా కావాలి.
- ఈ లోకానికి వింత వారముగా వస్తాము, అతిథుల్లా ఉంటాము, స్నేహితుల్లా వెళ్లిపోతాము. - ఠాగూరు
- స్త్రీ ప్రేమ, అనంత సముద్రం వలె దాని తీరాలు కంటికి కానపడవు. - గెలుపు, ఓటములు సమంగా స్వీకరించినవాడు జీవితంలో గొప్పవాడుగా గుర్తించబడుతాడు.

సేకరణ

బి. జోసెఫ్ కుమార్. ఎన్.ఇ.పి. 46.

ఆ(ట)డబ్రతుకు

జయరాజ్. టి.హెచ్. 81.

ఆడదాని జీవితమే ఓ గేమ్
పెళ్ళి చూపులే ఓ క్వాలిఫైయింగ్ టెస్ట్
ఇదివరకెన్నడు ఆడని సరికొత్త గ్రౌండ్‌లో
ఇకనుంచి ఆమె ఆడే ఆట సరికొత్త కాపురం
అత్తగారి అరళ్ళకి మామగారి విసర్లకి
భారంగా ఆమె ఆడాలి డిఫెన్స్
ఎవరేమన్నా మౌనంగా పెనాల్టీకార్నర్‌లో
కూర్చొని ఏడవాలి.
మొగుడు అంపైర్
ఇష్టముంటే జీవితాంతం ఆడనిస్తాడు
కాకుంటే మధ్యలోనే ఔటు చేసి
ప్లేగ్రౌండ్ అనే మెట్టినింటి నుండి
పంపిస్తాడు పుట్టినింటికి

దృక్పథం

కె. రాజేష్ కుమార్, టి.బి - 29.

భగ్గున మండింది భరతమాత
అన్నార్తుల ఆకలి మంటలలో
కూరుకుంది దేశ భవిత
అవినీతి అక్రమాల అడుసులో
దుమ్ము కొట్టుకుపోయింది దేశ సమగ్రత
కులమతాల రక్కసి గాలిలో
చిక్కుకుంది నేటి యువత
అసాంఘీక ఉచ్చులో
మట్టి కరిచెను మానవత్వం
విద్రోహుల విషదాడులలో
భరత ఖండాన అవినతినీ, అనైఖ్యత అశాంతులకు
చరమగీతమెప్పుడో!

కారాలతో తమాషా

బి. మాధవి. డి.జెడ్.ఎఫ్.60

చదువుకున్నవాళ్ళకుండేకారం - సంస్కారం

గొప్పవారికుండేది ఏకారం? - అహంకారం

ఆడువారు ఇష్టపడే ఏకారం? - అలంకారం

వ్యంగ్యంగా చేసేకారం - వెటకారం

మన తెలుగు సినిమాలలో ఎక్కువగా ఉండేది ఏకారం?

- ప్రతీకారం.

కళ్ళులేనివాడి కారం - అంధకారం

అధికారులకు నచ్చేది ఏకారం - అధికారం

నేటి పెళ్ళి కొడుకులు కోరేకారం - లకారం

తల్లి పంచేది ఏకారం? - మమకారం

సజ్జనులు పాటించేది ఏకారం? - పరోపకారం

పండితులు పొందేకారం - పురస్కారం

మంత్రులు పదవిలోకి వచ్చిన తరువాత చేసేది

ఏకారం - ప్రమాణస్వీకారం

ఇరువురి మధ్య ఉండవలసిన కారం - సహకారం

తప్పుచేసినవాడు పొందేకారం - ఛీత్కారం

మిత్రుడు చేసేది ఏకారం? - ఉపకారం

శత్రువు చేసేది ఏకారం? - అపకారం

మనసుకులేనిది ఏకారం? - ఆకారం

ఎల్లప్పుడు పెద్దలకు చేయవలసినది ఏకారం? - నమస్కారం

ప్రేమ శీర్షికలు

ఎన్. ప్రభుదాసు, ఎస్.ఐ.హెచ్.30

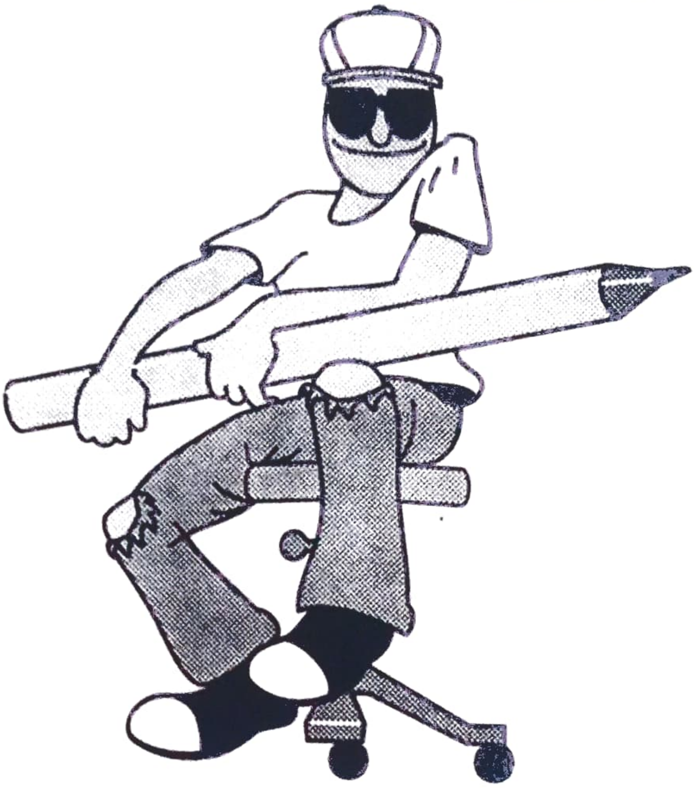

ప్రియా! నేనొక ప్రేమికుడిని

నీ ప్రేమ కోసం

ప్రేమ పుస్తకంలోని పేజిని చించి ప్రేమలేఖ వ్రాసి

ప్రేమపావురాలద్వారా

ప్రమనగర్‌లోని

నీ ప్రేమాలయానికి పంపాను

నీవే నా ప్రేమ దేవతవు

నీకోసం ప్రేమయుద్ధం చేస్తా ప్రేమఖైదిగానైనా మారతాను

ప్రేమే నాప్రాణం అంటూ

నా ప్రేమకోరికను నీ ముందుంచుతున్నాను

మనం ప్రేమించి పెళ్ళాడి

ప్రేమా జిందాబాద్ అంటూ

ప్రేమదేశాన్ని స్థాపిద్దాం

అందాల పోటీలు.

వై. సుధీర్ కుమార్. యన్.జెడ్.యఫ్.45

ఈ సమస్త సృష్టిలో అందానికి ప్రతీతక 'స్త్రీ'. అటువంటి స్త్రీలో అందాల పోటీలేమిటి? మన దేశవనితలు విశ్వసుందరులు, ప్రపంచ సుందరులు అయ్యారని గొప్పలు చెప్పుకొంటున్నాం గాని...... మన దేశవనితలు తమ అందాలను బహిరంగా ప్రదర్శించి ఈ కిరీటాల్ని పొందారని ఆలోచించటంలేదు. ఎందుకు ఈ విషయంలో మనం గర్వపడాలి? మన వాళ్లేమయినా 'రామర్ పిళ్లై' లా పెట్రోలు కనిపెట్టారా? లేదా డార్విన్‌లా ప్రకృతి వరణ సిద్ధాంతాన్ని ప్రతిపాదించారా? ఏ విషయంలో మనం ఇతరదేశాలకు సవాల్ విసరగలుగుతున్నాం. మన దేశం వనితల ద్వారా భారతమాత అందాలను బహిరంగం చేసి సభ్య సమాజం తలెత్తుకోకుండా చేస్తున్నాం. ఈ విధంగా చేస్తుంటే తల్లి భారతి కన్నీళ్ళు రాల్చటం తప్పమరేమీ చేయలేకపోతుంది.

అందానికి మరో పేరు అయిన 'స్త్రీ'తో అందాల పోటీల పేరుతో అత్యాచారమేమిటి? నలుగురి ముందు స్త్రీని నిలబెట్టి వారి సౌందర్యపు కొలతలకు బహుమతు లివ్వడమేమిటి? అనేక పురాణాలు, వేదాలు, ప్రబంధాలు ఘోషించే ఈ నేలపై .... నలుగురిలో నారాయణ అన్న విధంగా అందాల పోటీల నిర్వహణ ఏమిటి? ఏ రాజ్యాంగంలో రాయబడి ఉంది స్త్రీతో వ్యాపారం చేయమని? ఏ ప్రజా నాయకుడు చెప్పాడు స్త్రీతో వ్యాపారం చేయమని? ధన వ్యామోహంలో పడి స్త్రీలు కూడా తమ జీవితాన్ని అత్యద్భుతంగా .... పాడు చేసుకొంటున్నారు.

ఏ స్త్రీ కూడా తన అందానికి బహుమతి లీయమని అడగడం లేదు. కానీ పురుషుడు ఈ విధంగా కూడా స్త్రీ పై తనకు గల ఆధిపత్యాన్ని చాటుకొంటున్నాడు. ఇది అనాదినుండి వస్తున్న క్రమం. ఈ విశాల భారతదేశంలో స్త్రీ 'శీలానికి' ఎంతో ప్రాముఖ్యం ఉంది. అటువంటి స్త్రీ 'శీలాన్ని' కొంతమంది తమ స్వార్థం కోసం అమ్మకానికి పెడుతున్నారు. ఈ విధంగా చేయడం ద్వారా మన తల్లి భారతిని దేశనడిబొడ్డున ఉరితీసి తమ స్వార్థాన్ని చాటుకొంటున్నారు. శీలం పోయిన స్త్రీ బ్రతుకు చిరిగిన విస్తిరి లాంటిది అన్న నిజాన్ని మరచి ఈ విధంగా చేస్తున్నారు.

పురుషులతో పాటు మాకు అన్ని రంగాలలో సమానత కావాలని అనేక విప్లవాలు ఉద్యమాలు చేపట్టి విజయ పథంలో నడుస్తూన్న స్త్రీలు .... ఇటువంటి పోటీలకు ఎందుకు తమ ఆసక్తిని వెల్లడిస్తున్నారో, అర్థం కావడం లేదు. కోరికల అశ్వాల మీద స్వారీ చేసే స్త్రీ కూడా ఈ అందాల పోటీలకు సహకరించబట్టే అవి నిర్విఘ్నంగా సాగిపోతున్నాయి. స్త్రీ తన నైతిక విలువలను, తనకు ఉన్న గతచరిత్రను మరచి డబ్బుకోసం, పేరు కోసం తన అందాన్ని బయట పెడుతున్నది. అయితే ఇలా బయట అందాలు ప్రదర్శించే 'స్త్రీ' ఉన్నంతకాలం ఈ అందాల పోటీలు ఎటువంటి ఆటంకాలు లేకుండా సాగిపోతాయి.

తల్లి కడుపు నుండి భూమిపై పడినప్పుడు నుండి .... అనేక రూపాలలో సేవలందించే 'స్త్రీ' గూర్చి........ విశ్వసౌందర్యాన్ని సవాల్ చేసే పాలపుంతనైనా ఎదిరించే సత్తాగల 'స్త్రీ' గూర్చి .... సిందూరాంబరం నుంచి రసాతలం వరకూ విస్తరించిన ప్రకృతినైనా శాసించగల స్త్రీ గూర్చి ఏనాడైతే పూర్తిగా అవగాహన చేసుకొంటామో .... ఆనాడే ఈ అందాల పోటీలు ఆపడం జరుగుతుంది.

భావ ప్రపంచం

ప్రియనేస్తమా!!

బండి. దుర్గాప్రసాద్,
III B.Sc., (Computer)DCP - 43.

నాలోని భావకుడు నిద్రలేస్తే ఈ ప్రపంచాన్నే మరచిపోయేవాణ్ని, బయటి ప్రపంచానికి పిరికివాడ్ని కావచ్చు, కానీ నా ప్రపంచంలో నేనే మహారాజును.

కానీ .... ఈ ప్రపంచంలోని స్వార్థం నా చిన్ని ప్రపంచాన్ని నాశనంచేసి, నాలోని భావకుడిని గాయరచి, నావైపు హేళనగా చూస్తుంది. అపుడే నేను నా ప్రపంచం నుండి మెటీరియలిస్టిక్ ప్రపంచంలోకి ఊడిపడ్డాను.

ఈ ప్రపంచంలోకి తొంగి చూస్తే ఏముంది...... ఎక్కడ చూసినా స్వార్థం, రాజకీయం.

ఈ ప్రపంచం ఎంత స్వార్థమయమో తెలుసా? ప్రతివాడూ ఎదుటివాణ్ణ దోచుకోవాలన్న ఆలోచన.

మనిద్దరం కలసి తిరిగిననాడు ఈ ప్రపంచం ఎంతో పచ్చగా ఆహ్లాదకరంగా కన్పించింది...... కానీ ఇపుడు ఎక్కడ చూసినా అశాంతి, అలజడి, స్వార్థం, రాజకీయం...... ఇవన్నీ అపుడూ ఉన్నాయి, కానీ తేడా ఏమిటంటే మనం ఒకరి సమక్షంలో మరొకరం ప్రపంచంలోని బాధలన్నింటిని ఒకవైపుకు నెట్టి సుఖాల్ని కామించాం! ఎవడూ తన చెలికి స్వార్థం, రాజకీయం అంటూ లేఖ వ్రాయడేమో కదూ? కానీ నేనిలా వ్రాసినా నవ్వుకోవని తెలుసు.

ఇక్కడ ఎవడిపనివాడు చేసుకుంటున్నాడు. ఎవడి కుటుంబం వాడిది. ఎవడి పిల్లల కోసం వాడు కష్టపడుతుంటాడు.

కుటుంబం, భార్య, బిడ్డలు, బంధుత్వం .... ఇన్ని బంధాలు మనిషిని కదలకుండా చేస్తాయేమో! అందుకే వాళ్ళు ఆలోచనలను కోల్పోతున్నారు. యంత్రాల్లా పనిచేస్తున్నారు. మరి ఇక్కడ నా ఘోష పట్టించుకొనేదెవరు? చివరికి ఆలోచిస్తే, నా బాధ అర్థం చేసుకోగల పరిజ్ఞానం నీ ఒక్కదానికే ఉందని వ్రాస్తున్నాను! నా గురించంటావా! నా గురించి నాకంటే నీకే ఎక్కువ తెలుసు! నా ఆలోచనలను, మనసును చదివిన దానివి. నాకు ఈ ప్రపంచాన్ని బాగుచెయ్యాలనే, స్వార్థం దుమ్ముదులపాలనే ఆలోచన లేదు.

ఈ వేగమయ జీవితంలో ఏ ఒక్కడైనా రోజుకు, కనీసం సంవత్సరానికి ఒక్కసారైనా ఆత్మవిమర్శ చేసుకుంటున్నాడా?

ఎందుకు వారి జీవితం ఇలా యాంత్రికంగా మారిపోతుంది? దేనికోసం వారి తాపత్రయం? ...... మనిషి తయారు చేసిన నోట్లకట్టలకు వాడే బానిస అయిపోతున్నాడేమో .... ఏమో...... వారి ఆశకు ఆకాశమే హద్దా? .... రేపు చనిపోతానని తెలిసినవాడికి సైతం ఇంకా బ్రతకాలని ఆశ .... పరీక్షలో 90 మార్కులు సాధించినా నూరు శాతం సాధించాలనే ఆశ .... ఆశ, అది మనిషిని ముందుకు నడిపిస్తుంది. సమాజాన్ని నడిపిస్తుంది. కానీ కోట్లకు పడగలెత్తిన హర్షద్ అన్ని బ్యాంకుల్ని ఎందుకోదోచాడు? అతనిదీ ఆశేనేమో .... ఆశే .... కానీ అత్యాశ .... దురాశ .... అదే అతన్ని కుప్పకూల్చింది.

మనదేశంలో పదివేలమందికిపైగా బాలకార్మికులు తమ బాల్యాన్ని కోల్పోతున్నారని సర్వేలు చూసి మనం సానుభూతి చూపుతున్నాం. కానీ మన మధ్య, ప్రతి కుటుంబంలోనూ సానుభూతికి కూడా నోచుకోకుండా తమ బాల్యాన్ని ఎంతమంది కోల్పోతున్నారో తెలుసా!

ఇంగ్లీషు చదువుల పేరుతో, బండెడు పుస్తకాల్ని భుజాన వేసి ఎంతమంది తల్లిదండ్రులు చిన్నారుల బాల్యాన్ని నరకప్రాయం చేస్తున్నారో తెలుసా!

వాళ్ళకు కంప్యూటర్‌లు, టి.వి.లు తప్ప, పిట్టకథలు, జోలపాటలు తెలియవు.

లెక్కలు, ఎక్కాలు తప్ప, దాగుడుమూతలు, ఆటలుపాటలు తెలియవు. పుస్తకాలు తప్ప కథలు, కవిత్వాలు తెలియవు.

విజ్ఞానం మనజీవితాల్లోకే కాదు, వాళ్ళ జీవితాల్లోకే ప్రవేశించి జీవితాల్ని యాంత్రికంగా మార్చింది.

మనం సంక్రాంతుల్ని, ఉగాదుల్నీ మరచిపోతున్నాం......

వాల్మీకీల్ని, జాషువాల్నీ మర్చిపోతున్నాం......మహాకవులని మరచిపోతున్నాం....... మనం కేవలం 'బ్రతుకుతున్నాం' అంటే, బ్రతకడానికి, జీవించడానికీ చాలా తేడా ఉంది.

మనిషి అట్టడుగు పొరల్లో నిద్రించాల్సిన రాక్షసత్వం ఎందుకు మానవత్వాన్ని చంపివేస్తుంది?

మనిషి నిర్మించుకొన్న కుల, మతాలు వాడికే ఎందుకు ప్రతిబంధకాలుగా మారాయి?

ప్రపంచాన్నంతా గుప్పిటలో చూపించగలగిన విజ్ఞానం సాధించినా.....

ఎందుకు ఇంకా ఈనాటికి ఇపుడు చుండూరులాంటి సంఘటనలు జరుగుతున్నాయి. ఏమిటీ గోల అనుకుంటున్నావా? ఈ ప్రపంచాన్నంతా ఒకే కోణంలో చూసిన నాకు Realise అయితే, అన్యాయం, త్యాగం, స్వార్థం .... అన్నీ కన్పిస్తున్నాయి.

ప్రతివాడి ఆలోచనలు అంతరిక్షంలోకి దూసుకుపోతుంటాయి, కానీ తమ ప్రక్కనే ఆకలితో మలమలలాడి శోషతో పడిన దీనుడు గుర్తుకురాడు. ఈ పిరికివాడికి ఇన్నీ ఆలోచనలా! అని ఆశ్చర్యపోతున్నారా! నేను పిరికివాణ్ణి కాదు, నా భావాలు చెప్పలేని మూగవాణ్ణి మరి నీ ప్రేమలో ఎందుకు ఓడానంటావా?

నీ సుదూర ప్రయాణపు జీవన నౌకలో ఈ చిరుదీపాన్నుంచి, చివరిదాకా ప్రయాణిపంచేయలేవు..... మధ్యలోనే ఒంటరిగా చీకటిలో మిగిలిపోతావు. అందుకే, నీ జీవితం సుఖంగా ఉండాలని ఇలా చేశాను. నీతో అపుడే చెబితే త్యాగమనేదానివేమో! .... కానీ ఇది త్యాగం కాదు........ నా ధర్మం, నా స్నేహితురాలికి నేను చేయవలసిన న్యాయం. నా రోగానికి ఈ డాక్టర్లు ఏ పేరు పెట్టారో నాకు గుర్తు లేదు, అదేమైతేనేంగాని, ఈచుట్టూ ఉన్న జనాలు మాత్రం రాబందుల్లా నాకేసి చూస్తున్నారు! రేపు చావబోయే వీడికి ఈ ప్రపంచం గోల ఎందుకో అంటూ విచిత్రంగా చూస్తున్నారు. నా మీద సానుభూతి చూపిస్తున్నారు! ఎందుకు నా మీద సానుభూతి చూపడం .... నేను చనిపోతానని నాకే బాధ లేదు, నా బాధల్లా ఈ జనాల మీదే .... వెర్రిజనం ......తాము ఓట్లేసి గెలిపించిన నాయకులు కోట్లకు కోట్లు నొక్కుతున్నా అడగలేనివాళ్ళు, పన్నుల పేరుతో వీళ్ళను పీక్కుతింటున్నా నోరు మెదపలేని వీళ్ళు నా మీద సానుభూతి చూపటానికి అర్హులా.....? తమ మీద తామే సానుభూతి చూపుకోవాలి.

వాళ్ళు బ్రతికనన్నాళ్ళు భయంతో అడుగడుగునా అధైర్యంతో చచ్చినశవాల్లా బ్రతుకుతున్నారు....... నేనే నయం...... బ్రతికనంత కాలం ఈ ప్రపంచంలో ఏ బాధకూ భయపడలేదు. నా ఊహా ప్రపంచంలో ఉన్నపుడు నాలోని భావుకత్వం అనుక్షణం నాకు ప్రేరణనిస్తూ నన్ను సంతోష పరిచేది.

కానీ ఈ మెటీరియలిస్టిక్ ప్రపంచంలోని అన్యాయం నన్ను ప్రతిక్షణం బాధపెడుతుంది.

అయినా నేను ఊహాలోకంలో విహరించే "కృష్ణశాస్త్రి"లా కాకుండా, అన్యాయాన్ని దుమ్మెత్తిపోసే 'శ్రీశ్రీ'లా ఇప్పటినుంచి పోరాడుతాను. నీ సమాధానం కోసం ఎదురుచూస్తూ,

నీ స్నేహరూపం,

మహర్షి.

ఎటు వెళ్ళిపోతున్నాం, మనం?

మౌలాలీఖాన్ (ఎమ్.ఎ) ఫైనల్

ఇటీవల కోనసీమలో జరిగిన ఘోరం మనం ఏనాటికి మరువలేము. ఎంతమంది ప్రాణాలు బలిగొన్నది పెనుతుపాన్. ఎంతమంది పిల్లలు అనాథలు అయ్యారు. ఎన్ని శవాలు కుళ్ళిపోయి దీనాతి దీనంగా ఎదురుచూశాయి. ఇవి అన్నియు చూస్తుంటే మానవ జీవితం అంటే విసుగు, భయం కలుగుతున్నాయి. అసలు జీవితం అంటే ఏమిటి? అంతా బంధాల మయం. ఈ బంధాలు అనుబంధాలు శాశ్వతమైనవా! లేక అశాశ్వతమైనవా! దీనికి సమాధానం జీవితం అంతు తెలియని ఆకాశం వంటిది. మనకు కనిపించేది అంతా అభూత కల్పన. ఈ ప్రపంచములో ఏది శాశ్వతమైనది? "Nothing is Certain in this world". ఉదాహరణకు ఒక కుటుంబం యొక్క పరిస్థితులు గమనిస్తే తెలుస్తుంది. అశాశ్వతమైన వాటికోసం మన మధ్య జరిగే జాతి సంఘర్షణ. నైతికంగా మానవుడు ఎంత దిగజారినాడు. తల్లి తండ్రి ఎవరు? ఎంత కాలం మనతో ఉంటారు. మన బాధలలో, సుఖాలలో సమభాగం పంచుకుంటారా? అలాగే బిడ్డలు ప్రవర్తిస్తారా! ఎవరూ అలా ప్రవర్తించరు. ఎందుకంటే మన ప్రపంచ పరిస్థితులు అలా ఉన్నాయి. ఐహిక సుఖాలకు అలవాటు పడిన వాళ్ళు అవకాశం ఉన్నంత వరకు మంచిగా ప్రవర్తిస్తారు. ఆ తరువాత ఎవరి దారి వారిది.

క్షణ క్షణం నైతిక విలువలు దిగజారుతున్న ఈ రోజులలో ఒకరికొకరు తోడు - నీడగా ఉండటం అనేది అసాధ్యమైన విషయం. పరిస్థితులు మారుతున్నాయి. వాటితో బాటుగా మనిషి పెరుగుదల అయోమయంగా ఉంది. కాని మానసికంగా ఎంతో క్రిందికి దిగజారి నీరశించి పోతున్నారు. అలాంటి వాళ్ళకు మానసిక ధైర్యాన్ని ఇచ్చి వారి కష్టసుఖాలలో పాలు పంచుకున్ననాడే సమాజం యొక్క పరిస్థితులు సరియైన కొలిక్కిరావు. ప్రస్తుతం ఏది ముఖ్యం అనటం కన్నా నవ సమాజానికి ఏది అవసరం అనేది అత్యావశ్యకం. దేనిని తేలికగా తీసిపారేయరాదు. సమాజంలో ఉన్న ప్రతి ఒక్కరి అభిప్రాయాలకు విలువ ఇస్తూ ఉన్ననాడే నిజమైన మార్పు అందరిలో వస్తుంది.

తాత్కాలికమైన ఈ మున్నాళ్ళ జీవితం కోసం ఎందరో ఎన్నో దారులు వెతుకుతున్నారు. చివరకు సాధించేది ఏమిటి? అంటే ఏమి లేదు. ఈర్ష్య, అసూయ, ద్వేషాలు పెరిగి పోయి ఒకరి జీవితాన్ని మరొకరు మధ్యలోనే ముగించుకుంటున్నారు. ఒకే తల్లి కడుపున పుట్టిన ఇద్దరు అన్నదమ్ముల మధ్య వ్యత్యాసం ఎంతో ఉంది. దీనిని బట్టి ఎవరు నిస్వార్థంగా ఉండరు అనేది తెలిసిపోతుంది. ప్రేమ అనురాగాలు కరువైనపుడు జీవితానికి అర్థం ఉండదు. ప్రతిచిన్న విషయంలో సరియైన గుణం ఉన్ననాడే మానవుడు పరిపూర్ణంగా జీవించగలడు.

మన నిజ జీవితంలో ఎన్నో ఒడుదుడుకులు ఎదుర్కొంటు ఉంటాము. ఎవరు ఏ విషయాన్ని ధైర్యంగా ఎదుర్కొనే స్థితిలో లేరు. ప్రతి విషయంలోను సంకుచితమైన అభిప్రాయాలు కలిగి, ఎదుటి మనిషి యొక్క మనోధైర్యాన్ని కించపరచే విధంగా మన సమాజంలో జీవిస్తున్న ప్రజలు. మారుతున్న పరిస్థితులలో జీవితానికి పరిపూర్ణ అర్థం ఏనాడో సమసిపోయింది. వ్యక్తిగత విషయాలకు తావులేదు. తాను జీవిస్తున్న జీవిత ప్రపంచము అందరు బ్రతకటానికి అవకాశం కల్పించలేక పోతున్నది మన నవ నాగరికత. జీవితాన్ని జీవితంగా చూడలేని వాళ్ళు సహృదయం లేనివాళ్ళు. ఎలా అంటే సాహిత్యాన్ని - సాహిత్యంగానే చూడాలి గాని, సాహిత్యంలోని బూతు పదాలకు విపరీత అర్థాలతో రాచి రంపనా పెట్టుకూడదు. మన సమాజంలోని విభిన్న పరిస్థితులు మనిషిలోని స్వార్థ పూరిత భావాలను పెల్లుబికేటట్లు చేస్తున్నాయి. ప్రస్తుత కాలంలో మానవ జీవితానికి అసలు అర్థం లేకుండాపోతుంది. గతకాలం సరిగ్గా ఆలోచిస్తే అనాటి మధుర స్మృతులు మనలను నిద్ర పోనివ్వవు. అంటే మనం ప్రస్తుతం జీవిస్తున్న పరిస్థితులు కన్నా ఆనాటి పరిస్థితులు ఎంతో మేలు అనిపిస్తుంది. సమాజంలో జరుగుతున్న విపరీత మార్పుల వలన సాధారణ మానవుడు జీవించలేకపోతున్నాడు. సాంఘీకంగా, ఆర్థికంగా వస్తున్న మార్పులు దేశ ప్రగతిని మార్చివేస్తున్నాయి. ఒక వైపు విజ్ఞానం పెరిగి మనిషి ఎదుగుతున్నాడు అనుకుంటే, అదే సమయంలో మానవుని అంతులేని కోర్కెల కారణంగా అంతకన్న వేగంగా తన నాశనానికి తానే కారణం అవుతున్నాడు. మనిషి జీవన మనుగడ కొసం పోరాటంలో ఎన్నో అవాంతరాలు ఏర్పడి, మానవుని స్వేచ్ఛా, స్వాతంత్ర్యాలు కరువై దిక్కు తెలియని పరిస్థితిలో అలమటిస్తున్నాడు.

చివరకు ఈ భేదాలన్నీ సమసిపోయి అందరూ సమానమనే స్థాయిలో ఎవరికి, ఎటువంటి అసౌకర్య పరిస్థితులు కలగకుండా మానవ జీవితానికి మానసికంగా, శారీరకంగా స్వేచ్ఛ కలిగేది ఎప్పుడు? మానవ జీవితానికి పరిపూర్ణమైన స్వాతంత్ర్యం వచ్చి నిజమైన అర్థం వచ్చేది ఎప్పుడు? అంతవరకు మానవ జీవితం అనే మాటకు విలువ లేక అంధకార బంధురమై కొట్టుమిట్టాడుతుంది. పై విషయాలన్నిటిని దృష్టిలో ఉంచుకొని ఆలోచిస్తే 'ఎటు వెళ్ళిపోతున్నాం, మనం' అనిపిస్తుంది.

తల్లి ప్రేమ

అహోరాత్రులు కష్టపడి శ్రమతో నవమాసాలు మోసి ప్రసవ వేదనను భరిస్తుంది తల్లి! అంతేకాక అంతటితో ఆ తల్లి భారం అయిపోలేదు! ఆ బిడ్డ కోసం, తపన, ఆరాటం, అంతా, ఇంతా కాదు.

దానిని ఏ మాటలో వర్ణించాలి? ......

ఆమె పడే వేదనా భారాన్ని చూస్తే కన్నీరు కార్చనివారెవరు?......

తల్లి తన ప్రేమను అంతటితో సరిపెట్టదు! పుట్టిన బిడ్డను,

ఎంతో ఉదారమైన మనస్సుతో ప్రేమించి, ఆదరించి, పెంచి

పెద్దవాడిని చేస్తుంది తల్లి! బాల్యం నుండి తాను బ్రతికినంతకాలం

ఆమె తన కనురెప్పలా తన ప్రాణంతో సమానంగా "చెట్టుకు వేరు" లా

చూసుకుంటుంది అమ్మ! అందుకే కాబోలు పుట్టిన ప్రతి బిడ్డ

తాను మొదట నేర్చుకొనే మాట "అమ్మా! అమ్మా!" .....

అనే మాటే! ...... అంతేకాదు

ఎంత చిన్న దెబ్బ తగిలినా ముందుగా అనేది "అమ్మా' ' అనే కదా!

అంటే ప్రతి దానికి "అమ్మా" అను దినమే ముందు మాట!

తన బిడ్డకు బాల్యంలో ఎంతో ప్రేమతో

గోరు ముద్దలు తినిపిస్తూ, ఆకాశంలో చంద్రుని చూపిస్తుంటే తల్లి

ప్రేమ ఎంతో కన్పిస్తుంది! ఏ తల్లయినా తన కుమారుడు

చెడుగా మారుతుంటే సహించలేక పైపైకి తిడుతుందే కాని,

అంతరంగంలో చాలా బాధపడుతుంది!....

అయ్యో అనవసరంగా తిట్టానే అని చాలా బాధపడుతూ ఉంటుంది!

తన బిడ్డల తప్పులను తన ప్రేమ చేత కప్పిపుచ్చుతుంది!......

తన బిడ్డను గొప్ప ప్రయోజకుడిని చేయాలని తహతహలాడుతుంది.

కారణం ఆ బిడ్డ మీద ఉన్న అనురాగమేకదా!

"అందుకే ఇలా అంటాను"

ఎవరు రాయగలరు "అమ్మా' అను మాటకన్నా తీయని వాక్యం! కావ్యం!

ఎవరు పాడగలరు "అమ్మ" అమ్మ అనురాగం కన్నా తీయని రాగం!

"అమ్మాగా ఆదిస్వరం పలుకుచున్న మాటకి"

అంతేకాకుండా తన ప్రేగు తెంచుకొని పుట్టిన బిడ్డకోసం తాను తినడం మాని ఆ బిడ్డకు పెడుతుంది! అటు తరువాత తాను అనుకొంటుంది

బిడ్డ ఏడ్పును వినగానే ఎంతో ఆప్యాయతతో వచ్చి "జోలపాట"

పాడి, బుజ్జగించి, నిద్రబుచ్చుతుంది! అందుకే అంటారు

"అమ్మ ప్రత్యక్షదైవం" అని

ఇలా, ఎన్నెన్నో విధాలుగా తన ప్రేమను ఆ బిడ్డ మీద కురిపిస్తుంది అందుకే "తల్లిని మించిన దైవం లేదంటారు.

ప్రియసోదరులారా! అమ్మను గౌరవించి అమ్మమాట, అమ్మకనే కలలు పండించి అమ్మకు విధేయులుగా జీవిస్తారని నా ఆకాంక్ష, ఆశ.

ఇట్లు,

మీ సహోదరుడు,

యస్. జయరాజ్ టి.హెచ్.81

(బ్రిట్టో - హాల్).

ధ్యానము

సి.హెచ్. లక్ష్మీస్మిత, యన్.బి:39.

అనంత ఆనందాన్ని మనకు ప్రసాదించే మార్గము ధ్యానము

ధ్యానము అంటే ఏమిటి?

ప్రకృతికి బానిసలుగా ఉండు తత్త్వమును ప్రతిఘటించుటకు దోహదం చేయు శక్తియే ధ్యానము. ధ్యానమును పొందుటకు మనసును స్వాధీనంలో ఉంచుకోవాలి. మనస్సు ఒక సరస్సు వంటిది. దానిలో వేసే ప్రతి రాయీ తరంగాలను రేపుతుంది. ఈ తరంగాలు మనమేమిటో మనల్ని చూడనివ్వవు. పూర్ణ చంద్రబింబం సరస్సులోని నీళ్ళలో ప్రతిబింబింపబడుతుంది. కాని నీటిపై పొర సరిగ్గా లేనందున ఆ ప్రతిబింబం స్పష్టంగా అగుపించదు. ప్రకృతి ఆ తరంగాలను లేవనీయకుండా ప్రశాంతంగా ఉంచినట్లయితే కొంతకాలానికి మనమేమిటో మనకు తెలుస్తుంది. భగవంతుడు ఇంతకు ముందే అచట ఉన్నాడు. కాని మనస్సు అల్లకల్లోలంగా ఉండి ఎల్లప్పుడు ఇంద్రియముల వెంట పరిగెడుతున్నది. ఈ క్షణంలో నేను బాగానే ఉన్నాననుకొని దైవంపై ధ్యానం చేస్తాను. హఠాత్తుగా నా మనస్సు అమెరికా వెళుతుంది. అచ్చట నుంచి దాన్ని లాగితే మరొక నిమిషంలో లండను వెళుతుంది. ఈ అలలను ధ్యానశక్తి ద్వారా నిరోధించాలి.

ప్రార్థనలు, కర్మకలాపములు ఇతర విధములైన పూజలు యివన్నీ ధ్యానము యొక్క ప్రాథమిక స్థితులు మాత్రమే. ప్రార్థన చేస్తూ ఏదో ఒకటి నివేదన చేస్తాం. ఒక సిద్ధాంతం ప్రకారము ప్రతి ఒక్కటి ఆధ్యాత్మిక శక్తిని జాగృతం చేస్తుంది. కొన్ని పుష్పములు, ప్రతిమలు దేవాలయములు. హారతి ఇచ్చుటకు ఉపయోగించే దీపారాధనలు ఇత్యాదులు అధ్యాత్మిక దృక్పథమునకు మనస్సును చేరుస్తాయి. కానీ ఆ దృక్పథము మరెచ్చట లేదు, మానవుని ఆత్మలోనే ఉన్నది. మనుష్యులంతా ఇది చేస్తూనే ఉన్నారు. కానీ వారు తెలియకుండా దేనిని చేస్తున్నారో, అదే ధ్యానము యొక్క శక్తి.

నెమ్మదిగా క్రమక్రమంగా మనకిమనం తర్ఫీదు ఇచ్చుకోవాలి. ఇది ఒక రోజుతో అయ్యే పనికాదు. కొన్ని సంవత్సరాలు పట్టవచ్చు. పర్వాలేదు. కొద్ది కొద్దిగా మనం గ్రహించగలుగుతాము. మనం అనుభూతి చెందటం ప్రారంభించి నిజమైన వస్తువులన్ని పొందగలుగుతాము. వాటిని మన నుంచి ఎవరూ తీసుకుని వెళ్ళలేరు. నాశనం చేయలేరు. అంతేకాదు ఆ ఆనందాన్ని ఏ విషాదమూ ఎన్నడూ కప్పివేయలేదు.

ప్రాణస్నేహితుడు

యస్.యస్. విజయమోహన్, యన్.జెడ్ - 7.

ప్రాణస్నేహితుడు అంటె, ఎవరివద్ద అయితే నువ్వునువ్వుగా ఉండటానికి ధైర్యంచేస్తావో అతడే ప్రాణస్నేహితుడు. నీవు నీవుగా అతడితో ఉండడం వలన అతడు నీ ఆత్మను సైతం క్షుణ్ణంగా చదువగలడు. నీవు ఎల్లప్పుడు మంచిగా, సదా పై స్థాయిలో ఉండాలని మాత్రమే కాంక్షిస్తాడు కాని నీకు చెడు జరగాలని మాత్రం కలలోనయినా కాంక్షించడు.

నీవు నీ ప్రాణ స్నేహితుడి వద్ద ఉన్నపుడు నువ్వ అనుభవించే ఆనందం. అన్యాయంగా జైలుశిక్ష అనుభవించే వ్యక్తి నిర్దోషిగా గుర్తించి విడుదల చేసినపుడు అతడికి కలిగే ఆనందం కంటే ఎక్కువ ఉంటుంది. నువ్వు అతడితో మాట్లాడేటప్పుడు తప్పు మాట్లాడుతానేమో అని భయపడనవసరం లేదు. నీకు తోచింది, నీకు నచ్చినది నీవు చెప్పవచ్చు. అతడు నిన్ను తప్పుగా అర్థం చేసుకోకపోవడం కాకుండా ఇతరులు నిన్ను తప్పుగా అర్థం చేసుకోకుండా కాపాడుతాడు. నీవు అతడితో ఏ రహస్యాలయినా చర్చించవచ్చు. నీ బాధల సంతోషాలు పంచుకోవచ్చు. ఈ విషయాలు ఇతరులకు చెపుతాడేమో అని నువ్వు జాగ్రత్తపడవలసిన అవసరం లేదు. అతడిని పట్టించుకొనవలసిన అవసరం లేదు ఎందుకంటే అతడి నుంచి మనకు మంచేగాని చెడు జరిగే అవకాశం లేదు.

అతడు నిన్ను నిన్నుగా చూస్తాడు కనుక, నిన్ను అర్థం చేసుకుంటాడు, నిన్ను తెలుసుకుంటాడు మరియు ప్రేమిస్తాడు.

అందుకే అతడు ప్రాణస్నేహితుడు.

నిరీక్షణ

ఆంటోని జార్జి, యన్.ఇ.పి.37

సమయం పన్నెండు కావస్తోంది. ఆరుబయట వెన్నెల కాస్తోంది. ఎంతో ప్రశాంతముగా, నిశబ్దము కూడా నిశబ్దముగా ఉన్నది. పగలంతా కష్టపడి అలసిపోయిన పక్షులన్నీ తమ గూట్లో హాయిగా నిదురిస్తున్నాయి. చిరు చల్లని గాలుల స్వైరవిహారం చేస్తున్నాయి. కీటకాలు ధ్వనులు ఆ నిశబ్దతకు భంగం కలుగజేస్తున్నట్లుగా ఉన్నది. చాలా మంచుగా ఉన్నందువలననే కాబోలు కనీసం ప్రయాణికులు కూడా కానరావడం లేదు. ఆ చిరుగాలికి చెట్లన్నీ కదలాడుతున్నాయి. ఎంతో కష్టాలను బాధలను అనుభవించే వారికి ఓదార్పును ఇచ్చే ఆచల్లని రేయి ఒడిలో అందరూ గాఢ నిద్రలో ఉన్నారు.

కాని దూరంగా ఉన్న ఒక ఇంట్లో మాత్రం దీపం వెలుగుతూనే ఉన్నది. గాలికి ఆ ఇంటి కిటికీల చప్పుడు వినిపిస్తున్నాయి. ఆ ఇంట్లోని ఒక చిన్న గదిలో మౌనముగా మోకాళ్ళపై తలవాల్చి కన్నీరుమున్నీరుగా విలపిస్తూ కూర్చొనిఉన్న ఒక నిర్భాగ్యురాలిని మాత్రం ఆ చల్లని రేయి నిదురబుచ్చలేకపోయింది. ఆ రేయి నిశబ్దతకు ఆమె మౌనం కూడా తోడై ఒక విషాద గాథను వ్యక్తపరుస్తూ ఉన్నది. ఆమె ముఖములోని ఆతురత ఎవరికోసమో నిరీక్షిస్తున్నట్లుగా ఉన్నది. హృదయమంతా ఆ వ్యక్తినే నింపుకొని, తన్ను తానే మరచిపోయి, తన గురించి తాను ఎంతగా పట్టించు కొంటున్నదో, అందవిహీనమై విరబోసియున్న ఆమె శిరోజాలే చెబుతున్నాయి. పాలిపోయిన ఆమె ముఖములోని సౌందర్యం, యవ్వనం మూగబోయిన తన ప్రేమను ప్రతిబింబిస్తూ, ఎన్నటికైనా, తన బావ తిరిగి వస్తాడు అనే ఆమె ప్రగాఢ నమ్మకానికి సాక్ష్యం పలుకుతున్నాయి. కలువ - రేకుల వలె ఉండెడి ఆమె కన్నులు, ఎన్నో రోజులుగా నిద్రాహారాలకు దూరమై ఉన్న ఆమె నిరీక్షణకు బలై అందవిహీనమయ్యాయి. హృదయాలనే దోచే విధంగా ఉండెడి ఆమె అమాయకత్వపు చూపులు, ఇపుడు జాలికలిగించే విషాదపు చూపులుగా మారాయి. ఏదో ఒక శబ్దము విని బావ వచ్చాడని భ్రమతో ఎన్నో మారులు తలుపు తెరచి నిరాశకు గురైనా, ఆమె తన నమ్మకాన్ని మాత్రం కోల్పోలేదు. ''ఒసే! యుద్ధంలో చచ్చిపోయిన నీ బావ ఎలా తిరిగి వస్తాడే? అది నీ పిచ్చిగానీ!' ' అనే ఇరుగుపొరుగు వారి బాకులవంటి మాటలు జ్ఞప్తికి వచ్చి ఆమె హృదయాన్ని పొడుస్తూ మరింత దుఃఖపెడుతున్నా యదార్థమును మరపించే విధంగా ఆమె నిరీక్షణ మాత్రం ఆగలేదు. "ఈ రోజు కాకపోయినా రేపైనా వస్తాడు, నన్ను చేసుకొంటాడు", అనే ఆమె పిచ్చి నమ్మకాన్ని చూసి జాలిపడని హృదయం ఒకటైనా ఉంటుందా? నీ గుండెభారం తగ్గితే చాలంటూ ఆమె కంటి నుండి రాలిపోతూ ఉన్న కన్నీటి చుక్కలే, తోడెవరూ లేని ఆమెకు తోడై ఓదార్చసాగాయి. విషాదపు ఛాయలచే కప్పబడిన ఆమె హృదయం, మమతానురాగాలను ఎందుకు సృష్టించావని భగవంతుణ్ణే నిలదీసి అడగసాగింది.

చల్లని వెన్నలను కురిపిస్తూ ఉన్న ఆ చంద్రునిలో బావరూపాన్ని చూస్తూ అతనితో గడిపిన మధుర క్షణాలను గుర్తుకు తెస్తూ మళ్ళీ దుఃఖసాగరంలో మునిగిపోయింది. ఏడ్చి ఏడ్చి చివరికి కళ్ళలో కన్నీళ్ళే కరువయ్యాయి. అంతలో ఎవరో తలుపు తట్టారు. వెంటనే ఆమె తలపైకెత్తి చూసి అది కూడా తన భ్రమే అనుకొని నిరాశతో తలవాల్చింది. మళ్ళీ ఆ శబ్దం వినబడేసరికి ఆమె ఎంతో ఆతృతతో తలుపు వైపు పరుగుతీసి అక్కడే ఆగిపోయింది. "ఆ వ్యక్తి కూడా నా బావ కాకపోతే"? అనే ప్రశ్న మనసులో మెదిలింది. కాని చివరికి మిగిలిన తన ధైర్యాన్నంతా కూడగట్టుకొని మెల్లగా తలుపు తెరచింది. అంతే. ఇన్నాళ్ళుగా ఎవరికోసమైతే తాను నిరీక్షించిందో, ఎవరికోసమైతే తన అణువణువునూ అర్పించుకొన్నదో, ఎవరికోసమైతే నిద్రాహారాలు మాని వేచిఉన్నదో, ఎవరినైతే తన హృదయములో నింపుకొన్నదో, ఎవరికోసమై తాను మనోవ్యధను అనుభవించిందో, అతనే, తన బావే ...... ఇది కలయో నిజమో తెల్చుకోలేక నిశ్చలముగా ఉండి పోయింది. "స్నేహ!" అనే బావ పిలుపుకు ఉలిక్కిపడి అంతటితో ఆగకుండా అతన్ని గట్టిగా కౌగిలించుకొని విలవిలా ఏడ్చింది. ఇన్ని రోజులుగా తాను పడిన పాట్లను పీడకలలా భావించి వాటిని ఆ క్షణములోనే మరచిపోయింది. "ఏయ్! నిన్ను చాలా బాధపెట్టాను కదూ ? నన్ను క్షమించు. నేను మరణించినట్లుగా వినికూడా నా కొరకు వేచిఉన్న నిన్ను ఈ స్థితిలో చూస్తుంటే ఓదార్చి ఓదార్చాలని ఉంది. ఇకనుండి నీకు ఎలాంటి కష్టాలు ఉండబోవు. రా......మన ఇంటికి వెళ్దాం", అనే బావ మాటలను విని ఆమె ఆనందానికి ఇక హద్దులే లేవు. తన బావ శత్రుసైనికులను ఎలా హతమార్చాడో ఆ గాథను వింటూ, తియ్యని అనుభూతులను తిరిగి తెచ్చిన ఆ వెన్నెల రాత్రిలో అతని భుజాలపై వాలి ఇంటివైపు నడక సాగించింది.

ఆంధ్రసాహితీ భారతికి దుష్టగ్రహణం

యం. రవిశంకర్, డి.ఇ.టి - 14.

సాహితీ విద్య ఒక వరము. దాన్ని అనుభవించి అనుభవింపచేసేవాడే గొప్పకవి. విద్య, ధనం ఒకే చోట స్థిరంగా ఉండవు అని ఒక నానుడి ఉన్నది. కాని ఈనాడు సాహితీవేత్తలు దీనిని ఖండించి విద్యాలక్ష్మిని, ధనలక్ష్మిని తమ తమ గుప్పిట్లో నిలుప గలుగుతున్నారు. అటువంటి వారి గమ్యం గమనార్హం.

తెనాలి రామలింగడు ఆ రెండు కోరబట్టే "వికటకవి' ' అయిన రీతి మనకు తెలుసు. తెలుగు భాష ఒక ప్రక్క ఆంగ్ల ధోరణులతో విలపిస్తుంటే మరొక ప్రక్క ఈ వికట కవీశ్వరులతో శుష్కిస్తున్నది. ఈ 'వికటకవీశ్వరుల' బూతు ధోరణులు సమాజంపై, సమాజంలో వ్యక్తులపై ఎంతైనా ఉంది.

"దేశభాషలందు తెలుగు లెస్స" అని ఆనాటి శ్రీకృష్ణదేవరాయలు గర్విస్తే తమ బూతు రచనలతో తెలుగు సాహితీ భారతిని తప్పుదోవ పట్టించి అంగడిలో 'వెల' కోసం కాచుకూర్చుంటున్నారు లక్ష్మీ దాసులు నేడు.

ఈనాడు సాహిత్యరచన అలవోకగా జరుగుచున్నది. ఆ సాహిత్యంలో అశ్లీలభావాలు, వికృతపద ప్రయోగాలు భాషను పెడదారి పట్టిస్తున్నాయి. ముఖ్యంగా మనకు ఈ దుష్ట సాహిత్యం 'చలన - చిత్రరంగ,సాహితీ కారులలోను' , 'నవీన నవలా, కవితా' మొదలైన రచనల్లో తఱచు గోచరిస్తూ ఉంటుంది.

పూర్వం సినీ సాహిత్యం పదిమంది ముందు పాడడానికి ఆనందముగా ఉండేది. వినే వాని మనస్సులో కొన్ని ఏళ్ళతరబడి ఆ సాహితీరచన మారుమ్రోగుతుండేది. కాని నేడు తెరపై గానపరంగా, సంగీతపరంగా నటీనటులు హావభావముల పరంగా తప్పితే ఆ సాహిత్యం నోటితో పది్మంది ఆనందంగా ఆలపించటానికి నేడు మనం నోచుకోవటం లేదు. అసలకు ఆ సాహితీ రచన మనస్సుకు చేరితే కదా! ఇంకొకరికి రుచి చూపించేది. "మనస్సు బూతు, ఆలోచన బూతు, రచన బూతు దానితో సర్వసాహితీ సృష్టి బూతుమయం".

ఆనాడు కొన్ని 'సినీగీతాల' సాహిత్యాన్ని మచ్చునకు చూస్తే అలనాటి గీతరచనా వైభవం ఇంకా నేటి ప్రజల నాలుకలపై జీవించిఉంది అని చెప్పవచ్చు.

"భారతమాతకు జేజేలు బంగరు భూమికి జేజేలు' ' ....

"దేశంబు మారిందోయ్, కాలంబు మారిందోయ్" ....

"శాంతి దూతగా వెలసిన బాపు

జాతి రత్నమై వెలిగిన నెహ్రూ

విప్లవ వీరుల వీరమాతలు

ముద్దుబిడ్డలై మురిసిన భూమి" ....

"జననీ జన్మ భూమిచ్ఛ, స్వర్గ దపి గరీయసి".........

"లేచింది, నిద్రలేచింది మహిళాలోకం"........

"మనిషి బ్రతుకింతే, మనసు గతి అంతే

మనసున్న మనిషికి సుఖములేదంతే" ....

"చేతిలో చెయ్యేసి చెప్పు బావ

చెప్పు కొన్న ఊసులు, వ్రాసుకొన్న బాసలు చెరిగిపోవని"......

మొదలైన గీతముల రచనలు, నాటి రచయితలు ప్రజల మనస్సులలో స్థిరరూపాలు, ఈ సాహితీరచనలో కరుణ, ప్రేమ, దేశభక్తి మొదలైన అంశాలు అపారంగా ఉండి శ్రావ్యంగా సాగుతాయి.

"నేటి" సినీ గీతాలను పరిశీలిస్తే ఈ విలువలు తీవ్ర స్థాయికి పెరిగాయి. కాని అందు "సాహిత్య విలువలు" శూన్యం. ఈనాటి గీత రచనలను పరిశీలిస్తే ఈ విలువలు అర్థం అవుతాయి.

"కొండగాలి తగిలింది".

నా కొంగు నిల్వనంటుంది బాబోయ్".....

అదుగో పాముంటే తోకే తొంభైఅమడ అన్నాడంటా!

"మామ కొడుకు రాతిరికివస్తే

వదలకు రేచుక్కో

మంచం చెప్పే సంగతులన్నీ మరువకు ఎంచక్కో"

.....

"సూదికి దారం ఎక్కించేస్తే"......

"సెంటర్ స్టైడ్ చూసా"........

"బాలయ్యో, బాలయ్యో గుండెల్లో గుబులయ్యో"

"సన్న జాజి పక్క మీద సంకురాత్రి

మొగుడు పెళ్ళాలుగా మొదటి రాత్రి".....

వీటిలో సాహిత్యాంశాలు ఏ కోణం (జానపద, శృంగార మొ॥) నుండి వెదకినా మనకు తోచవు. వీటిలో సినిమా కథకు, సాహిత్యానికి 'జోడి' ఎక్కడా కుదరదు. అంతే కాదు రససాహిత్యం శూన్యం. 'దుష్టసాహిత్యం' ఎక్కువ.

ఒక్కొక్కసారి రచయిత ఈ రచనలను పదాల కొరవడితో ఇట్లు రచిస్తున్నాడా! లేదా! మతి చలించి ప్రజల ఆనందానికి విలాసానికి గురియై రచిస్తున్నాడో మనకు కానరాదు. దీనికి ఈ క్రింది రచనను మనము ఉదాహరణము స్వీకరించవచ్చు.

"జిమెరే, జిమెరే, జిబజిబ, జోరే, జబ,జబ

పాపోచి పాపయమ్మ, పాపో చిపాపయమ్మ పాప"

(మిస్టర్‌మాయగాడు) చిత్రం

ఇలా సాగుతుంది వారి దుష్టరచనా వైభవం.

ఇందు చక్కటి లయలేదు,పదాలకు అర్థం లేదు, సాహిత్యం లేదు, పదాల బాణిలేదు,

ఈ "దుష్టగ్రహణం" ఒక్క గీతా రచనలపై కాకుండా నేడు సమాజమును పునరుద్ధరణకు పూనుకొంటున్న కొన్ని 'రచనలు', 'గ్రంథాలలో' కూడా ఇది తాండవిస్తుంది. ఇక్కడ కవితా వస్తువు శూన్యం. ప్రతి ఆలోచనా తీవ్ర స్థాయిని అందుకోవాలనే ప్రయత్నమే.

"అత్త మీద కోపం దుత్త మీద చూపినట్లు" వారికి అందని పదజాలం, సుఖవైభవాలను ఈ బూతు సాహిత్యం ద్వారా వెలువరించటం ఎంతవరకు న్యాయం. ఆధునిక కాలంలో వెలువడుతున్న రచనలు కులాల నిర్మూలనకో, సెక్యూలరిజం కోసమో, ఫ్యూడల్ నాశనానికో, సోషలిస్టు స్థాపనకో ఆలవాలమయ్యాయి. వారి ఆశయాలు, ఆదర్శాలు, మంచివే అయినప్పటికి, ఈ రచనలను పరిశీలిస్తే ఇందువారు అందజేసే వస్తువుల వర్ణనలో మేలు పదాల కూర్పుకన్నా, బూతు,దుష్ట పదాల కూర్పే ఎక్కువగా కనబడుతుంది. దీనివలన వారు రచించిన రచనలు ప్రజలకు తొందరగా చేరువు అవుతాయి అని వారి ఉద్దేశ్యం!

ఇది ఎంతవరకు సమంజసం?

ఈ పద్ధతులనే నాడు మన ఆర్యులు (నన్నయ, తిక్కన, ఎఱ్ఱన) వంటి మహానుభావులు ఉపయోగిస్తే నేడు మనకు ఇంత "శ్రేయస్సు" కరమైన సాహితీభారతి" లభ్యమయ్యేదా? నాడు కూడా పామరుల మెప్పు కొరకు ప్రయోగాలు సాగాయి. నన్నయ తన భారతావతరికలో ఇలా తెలియజేశారు కదా.

"ఇతరుల అక్షర రమ్యతననాదరింప" ఇలా నన్నయ, పండిత, పామర జనుల ప్రశంసలు పొందారు కదా. 'శ్రీనాథుడు' అద్భుత శృంగార ఘట్టాలతో ప్రేయసీ, ప్రేమికుల గుండెల్లో నిద్రించుట లేదా; ఆధునికులైన కందుకూరి, గురజాడ, మొ॥ 'సాంఘిక కవుల' "నవ సమాజ స్థాపనకు" చేపట్టిన సాహితీ విలువలు అభివృద్ధి పథంలో పయనించుట లేదా!

సమస్యల పరిష్కారం, నవ సమసమాజ నిర్మాణం కోసం ఈ బూతు సాహిత్య ప్రయోగం ఎంతైనా సమాజానికి, సాహితీ విలువలకు అనర్థం.

మన ఆర్యులు అనుసరించిన పద్ధతుల్ని అనుసరించి **"ఆంధ్రసాహితీ భారతి"**కి పట్టిన దుష్ట సాహిత్య గ్రహణం వదిలించి, దాని నీడను రూపుమాపి **"ఆంధ్ర సాహితీ భారతి"**కి వెలుగును కలిగింపజేయడం నేటి కవీశ్వరులకు ఎంతో **శుభదాయకం**, వారి రచనలకు శ్రేయస్కరం.

ఎందరో మహాకవీశ్వరులు వారందరికి

'నా' వందనములు.

33% రిజర్వేషన్ స్త్రీలకు అవసరమా?

ఏ. కామేశ్వరి, యం.యస్.డబ్ల్యు (పి)

అనాది నుండి స్త్రీని దేవతగా కొలుస్తున్న మన భారతదేశంలో ఈనాడు స్త్రీ అనేక విధాలుగా హింసలకు గురికావడం, బలికావడం శోచనీయం! ఒకనాటి స్త్రీని పూజించారు, గౌరవించారు. ఈనాడు వరకట్న వంకలతో, హింసలకు గురిచేస్తున్నారు. కుటుంబంలో భర్తతో, సమాజంలో మనుషులతో మనుగడ అనేది నేటి స్త్రీకి కత్తిమీద సాములాగా ఉంది. ఈ క్షణంలో అన్ని విధాలుగా అణగదొక్కబడుతూ, అనుక్షణం పురుషహంకారానికి బలి అవుతున్న స్త్రీ ఈ 33% రిజర్వేషన్ కోరుకోవడం అసమంజసం ఏమీ కాదు.

అయితే 'హక్కుల' విషయంలో మన రాజ్యాంగం ఏమంటోంది? రాజ్యాంగంలో ఆర్టికల్ 14,15 - "ప్రతి భారత పౌరుడు సమానంగా చూడబడాలని, ఏ విధమైన వివక్ష జాతి చేతగాని, లింగబేధము చేతగాని, మరి ఏ కులము చేతగాని చూడబడరాదు' అని పేర్కొంటోంది. కానీ అన్ని చట్టాలు, న్యాయాలు మాదిరిగానే అవీ కాగితాలకే పరిమితమైయ్యాయి. ప్రజల ఆదరాభిమానాలను కాని నమ్మకాన్ని గానీ పొందలేకపోతున్నాయి.

వివక్ష అనేది స్త్రీల విషయంలో ఒక్క ప్రాంతానికే పరిమితం కాలేదు. అది దేశదేశాలలోనూ ఉంది. ప్రపంచ సభలలోనే, పార్లమెంటులలో స్త్రీల శాతం చాలా తక్కువ ఉందని ప్రముఖ బీజింగ్ మహిళా మహాసభ పేర్కొంది. ప్రపంచంలో 70% పేదవారు మహిళలే అని కూడా ఈ సభ పేర్కొంది. ఇటువంటి స్థితిలో మరి చేపట్టిన కార్యక్రమాలు, రూపొందించిన చట్టాలు సవరించి, ఇంకా వాటిని పటిష్ఠపరచాల్సిన అవసరం ఉంది. అన్నింటికీ మించి ప్రతి మహిళా తనకు తానుగా కొన్ని అవసరంలేని బంధాలను, అర్థం లేని కట్టుబాట్లు ఛేదించుకుని ధైర్యంగా ముందుకు రాగలిగిననాడు, కొంతవరకు స్త్రీల పై వివక్ష తొలగుతుందనే ఆశ ఉంది అంతేకాదు పురుషులు కూడా కొంత ఆలోచించాలి. తమలో ఏ లోపం వల్లన, ఏ అవాంఛనీయ ప్రవర్తన వలన స్త్రీ లేదా తమ భాగస్వామి బాధకు లోనౌతూన్నరో గుర్తించి తామను తాము సరిదిద్దుకుంటే ఏసమస్యా ఉండదు. లేకుంటే ఈ విధంగా స్త్రీలు రిజర్వేషన్ల కోసం ఉద్యమాలు చేపట్టారంటే ఆశ్చర్యపోనక్కరలేదు.

దాహం వేసిన మనిషి మంచి నీరు కోరుకోవటం ఎంత సహజమో, అనేక విధాలుగా వివక్షకు గురి అవుతున్న స్త్రీలు 33% రిజర్వేషన్ కోరుకోవడం కూడా అంతే సహజం. అయితే గమనించాల్సిన విషయాన్ని వారే విస్మరిస్తున్నారు. రాజ్యాంగం అన్ని విధాలుగా సమానత్వం ఉండాలన్నపుడు, స్త్రీలు నిజంగా సమానత్వం కోరుకునే వారైతే ఈ విధంగా రిజర్వేషన్ కోరడం - రిజర్వేషన్ పేరుతో వారికి వారే అసమానత్వాన్ని ప్రోత్సాహిస్తున్నారు. ఈ విషయం రిజర్వేషన్ కోరుకునే ప్రతి స్త్రీ గమనిస్తే ఎవరూ ఈ పద్ధతిని ప్రోత్సాహించరు.

అలా గాకుండా, అట్టడుగు స్థాయి నుండి ప్రణాళికబద్ధమైన కొన్ని లక్ష్యాలతో కూడిన కార్యక్రమాలు రూపొందించి గ్రామస్థాయి నుంచి, పట్టణస్థాయి వరకు వీధి నాటకాలను, స్లోగన్స్, సెమినార్స్, సభలు వాటి వాటి అవసరం బట్టి అనుకూలతను బట్టి ఏర్పాటు చేస్తూ ఆ కార్యక్రమాలకు కుటుంబాలు, భార్యాభర్తలు కలిసి వచ్చేటట్లు వారిని ఆహ్వానించి వారిని అందుల్లో భాగస్వాములను చేస్తే చాలావరకు ప్రయోజనం ఉంటుందనే విషయాన్ని బొంచేలో ఉన్న కొన్ని స్వచ్ఛంద సంస్థలు, వ్యక్తులు నిరూపిస్తున్నారు. ఇందులో ఎక్కువగా పురుషులు పాల్గొని స్త్రీలు ఎదుర్కొంటున్న వివక్షలను చర్చిస్తూ వాటిని పరిష్కరిస్తున్నారనేది గమనించదగిన విషయం!

అయితే ఎవరు చేయాలి ఈ కార్యక్రమాలను ? విద్యార్థులేఅంటే వాళ్లెందుకా అనే సందేహం కలగవచ్చు కాని ప్రారంభ దశలో వారే తలచుకుంటే ఏ పనినైనా ఉత్సాహంతో, కొత్త స్ఫూర్తితో పూర్తి చేయగలరు. విద్యార్థులు స్పందించి తమతమ కళాశాలలోనే కాక, కమ్యూనిటి

సెంటర్స్‌ని సంప్రదించి, అనుకున్న ప్రణాళిక ప్రకారం కార్యక్రమాలను నిర్వహించి, ఇంకా వీటిని ఫ్యాక్టరీలకు గ్రామాలకు సైతం విస్తరింపజేయాలి.

ఇక స్వచ్ఛంద సేవాసంస్థల విషయానికొస్తే ఈనాడు గ్రామీణ, ఆర్థిక, సాంఘిక విషయాలలో అవి చేపట్టిన అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు, వాటి సేవ నిజంగా గర్వించదగిన విషయమే అయినప్పటికీ స్త్రీల విషయంలో కొంత వెనుకబడి ఉన్నాయి. కాబట్టి ఈ సంస్థలు కూడా స్త్రీల సమస్యలపై సమానత్వం అనే అంశాల అసలైన అర్థాన్ని లక్ష్యాన్ని వివరించాలి.

అన్నింటికీ మించి అందరూ గుర్తుంచుకోవలసిన విషయం ఈనాడు స్త్రీలు రిజర్వేషన్ కోరుతున్నారూ అంటే దాని వెనుక పురుషుని ధోరణ ఉంది. అతని ప్రవర్తన ఉంది. ఆ ప్రభావమే నేడు స్త్రీలు ఇలా అడగటానికి ఆస్కారం ఏర్పడింది. ఒకనాడు భర్త భోజనం చేస్తేనే భార్య భోజనానికి కూర్చునేది. అంటే ఆనాడు పురుషుని పట్ల ఆమెకు గల గౌరవం భక్తిని మనం గమనించవచ్చు. మరి ఈనాటి పరిస్థితి అందుకు పూర్తి విరుద్ధం. ఎందుకంటే పురుషుని ప్రవర్తన స్త్రీని మార్చివేసింది. ఈనాడు భక్తికి బదులు ఒప్పందమే మిగిలింది. పురాణ పురుషులు అంత గొప్ప లక్షణాలు లేకపోయినా, స్త్రీపట్ల కనీస స్నేహపూరిత ధోరణి ఉంటే ఈనాడు ఇలా సమస్యలు వచ్చేవికావు.

కుటుంబ వ్యవస్థలో ఉంటే భార్య, భర్త ఇద్దరూ ముఖ్యమైన భాగాలు! వేటి ప్రాధాన్యతా తీసేయలేము. ఇద్దరి మధ్య ప్రేమ, నమ్మకం, గౌరవం, చేసే పనిలో సమన్వయం, సహకారం ఉంటే ఏ స్త్రీ రిజర్వేషన్స్ పట్ల ఆసక్తి చూపదు. పైగా వాటి వలన నష్టపోయేది స్త్రీలే! పురుషుల ఆర్థిక స్వాలంబన దెబ్బతీసే ఈ పద్ధతి ఏమాత్రం ఆమోద యోగ్యం కానిది. విద్యా ప్రధానంగా, ప్రాథమికాంశాలలో గనుక పైన చెప్పబడిన సంస్థలు చర్యలు చేపడితే వ్యక్తి సంస్కరణతో పాటుగా సమాజశ్రేయస్సు కూడా లభిస్తుంది.

జీవితం

వై. శివప్రసాద్ బాబు, టి.యం - 80.

అటమీద ధ్యాసతో

చదవాలని లేక

చదువురాక

తప్పించుకొనుటకు

ఎత్తుకుపై ఎత్తులు వేస్తూ

ఏమి పట్టనట్లు తిరుగుతుంటే

అమ్మపోరు పడలేక

నాన్న గోడు వినలేక

ఏదో పోనిలే అనుకుంటూ

గురువగారి చెంతజేరి

బుద్ధిగా చదువకుంటూ

పై క్లాసులకెగబ్రాకి

పరీక్షలన్నీ పాసయ్యి

ఉద్యోగపర్వంలో

నిరుద్యోగ సమరంలో

దరఖాస్తులురాసిరాసి

చేతులు పడిపోతే

ఆఫీసుల చుట్టూ తిరిగితిరిగి

కాళ్ళరిగిపోతే

కానరాని యౌవ్వనం

కదిలిపోయింది.

నైతిక విలువలు - ధర్మాలు "ధర్మక్షేత్రే కురుక్షేత్రే"

ధర్మసంస్థాపన కోసం పాండవుల కౌరవుల మధ్య జరిగిన కురుక్షేత్ర మహాసమర ప్రారంభంలో ఇరుపక్షాల్లోని అతిరథమహారథులు, యోధాను యోధులు కలిసి యుద్ధ నియమాలను చర్చించుకున్నారు. సూర్యోదయాన్నుండి అస్తమయం వరకూ యుద్ధం చేయాలి. సూర్యాస్తమయం తర్వాత ఇరుపక్షాలు స్నేహంగా మసలుకోవాలి సరిసమానుల తోనే ద్వంద్వయుద్ధం చేయాలి. అశ్వయోధునితో అశ్వయోధుడూ - అలాగే ఏనుగుమీది యోధులూ, కాల్బలము కూడా సము ఉజ్జీలతోనే యుద్ధంచేయాలి యుద్ధరంగం నుండి పారిపోయిన వారితోనూ నిరాయుధులతోనూ శరుణువేడిన వారితోనూ యుద్ధం చేయకూడదు. యుద్ధం చేయని సహాయకులను వార్తాహరులనూ శంఖధ్వానం చేసేవారిని కూడా యుద్ధ పరిధినుండి మినహాయించాలి. ఇలా విధించుకున్న యుద్ధ నియమాలను ఇరుపక్షాల వారు తప్పక పాటించాలి. ఇటువంటి ఉన్నతమైన నైతిక విలువలలో ఉత్కృష్టమైన మానవతాధర్మంతో యుద్ధం జరగబట్టే విజయమో వీరస్వర్గమో తేల్చేమహాసంగ్రామ రణరంగ క్షేత్రమైన కురుక్షేత్రాన్ని ధర్మక్షేత్రం అన్నారు.

నైతిక విలువలు, ధర్మాలే చక్కటి సమాజానికి, సంస్కృతికి మూలధారాలు. భారతదేశ సంస్కృతి ప్రపంచ దేశాలలో ప్రఖ్యాతి గాంచటానికి ముఖ్యకారణం ఈసంస్కృతిలోని నైతిక కట్టుబాట్లే. భారతదేశపు పవిత్ర గ్రంథాలు బోధించిన నైతిక విలువలను ధర్మాలనూ, ప్రాణంపోయే స్థితిలో కూడా కట్టుదిట్టంగా పాటించిన మహనీయుల వలన భారతదేశ సమాజం, సంస్కృతి, సంప్రదాయాలు ప్రపంచ దేశాలకు ఆదర్శం అయ్యాయి. ఇటువంటి మహోన్నతమైన విలువలను ప్రపంచ దేశాలకు, చాటిచెప్పిన భారతదేశంలోనే నేడు ఈ నైతిక విలువలకు ధర్మాలకు బీటలు పడుతున్నాయి. ఎందరో ప్రాణప్రదంగా పాటించిన ఈ నైతిక విలువలు ధర్మాలు నేడు మనదేశంలోనే పాతాళంలోకి నెట్టి వేయబడుతున్నాయి.

వై. సౌజన్య, యం.యస్.డబ్ల్యు

"స్త్రీ" అనే ఒక్క అక్షరంతోనే పరిపూర్ణతను ప్రతిబింబిస్తూ మానవసృష్టికి మూలాధారమైన స్త్రీ జాతిని గౌరవించాలని మన పవిత్రగ్రంథాలు చెప్పిన నైతిక ధర్మాలు, విలువలు, నేడు మంట గలసిపోతున్నాయి. స్త్రీ జాతిని పరిపరివిధాలా వేదిస్తూ, హింసిస్తూ, వాళ్ళ కంట కన్నీరొలికిస్తున్న మానవమృగాలు పెరిగిపోతూ ఇటువంటి విలువలను, ధర్మాలను భ్రష్టుపట్టిస్తున్నారు.

"గురుబ్రహ్మ, గురుర్విష్ణు, గురుదేవో మహేశ్వర:" అని పలకాల్సిన నోటితోనే విద్యార్థులు గురువులను దూషిస్తున్నారు, కులం, మతం, ధనం, జాతి అనే భేదభావాలను మరచి తమ దగ్గరికి వచ్చిన విద్యార్థులకు విద్యాదానం చేయాలనే నైతిక ధర్మాన్ని విసర్జించి డబ్బున్న వారికి ఒక విధంగానూ, డబ్బులేని వారికి మరొక విధంగానూ చదువు చెప్పే ఉపాధ్యాయుల వలన మొత్తం ఉపాధ్యాయులనే దూషించే స్థాయి కొస్తున్నారు - నేటి విద్యార్థులు. నేటి విద్యార్థులే రేపటి భావి భారత విధాతలు ! అటువంటి వారికి అనుసరణీయమైన నైతిక విలువలను ధర్మాలను బోధించవలసిన ఉపాధ్యాయులనే దూషించడం అంత వాంఛనీయం కాదు. ఇది ప్రతి ఒక్కరూ గుర్తెరిగి మసలు కోవాలి. అధ్యాపకులకు ఎదురు తిరగడం, వారిని కించపరచడం వంటి అనైతిక ధోరణులను నేటి విద్యార్థులు గొప్పగా భావించడం దారుణ గర్హనీయం.

ప్రజలే ప్రభుత్వ రథసారథులై నడిపిస్తున్న ప్రజాస్వామ్య భారతదేశం ఇది. కాని నేటి ప్రజాస్వామ్య రాజకియాల్లో నైతిక విలువలు, ధర్మాలు కాగాడాపట్టి వెతికినా కన్పించవు. అత్యున్నతమైన చట్ట సభలు అధికార ప్రతిపక్షాల మధ్య ముష్టియుద్ధాలకు, చెడ్డమాటలకు వేదికలవుతున్నాయి. రాజకీయనాయకులు ప్రజా సేవకులుగా కాక, ప్రజానాయకులు స్వార్థంతో విలువలకు ధర్మాలకు

వలువలూడదీసి పదవుల నధిష్ఠించడానికి సిగ్గులేకుండా ముందుకు సాగిపోతున్నారు. విచారించవలసిన విషయం ఏమిటంటే ఇటువంటి రాజకీయ నాయకుల్లో అత్యధికం చదువుకున్నవారే. ప్రతితల్లి, తండ్రీ. తమ బిడ్డ ఇంజనీరో, డాక్టరో, లాయరో కావాలనుకుంటారు. కానీ రాజకీయ నాయకుడు కావాలని కోరుకోవడమే దిగిజారి పోయిన నేటి రాజకీయాలకు పరాకాష్ఠ.

దేశభవితను నిర్ణయించే యువతను, పవిత్ర బంధాలను కూడా ఊహింపశక్యంకాని, రోతకలిగించే విధంగా చలన చిత్రాలలో చిత్రిస్తూ మితిమీరిన హింస, అశ్లీలతల్ని చూపిస్తూ నైతిక విలువలు ధర్మాలు పతనం కావడానికి రాచబాట వేస్తున్నారు. తమ కష్టార్జితాన్ని తమకోసం ఖర్చుపెట్టి అనుక్షణం తమ ఉన్నతిని కాక్షించిన తల్లిదండ్రుల్ని కడగండ్లకు గురిచేసేవారిని మనుషులు అనగలమా? ఇది ఘోరమైన నైతిక విరుద్ధం. మరికొంత మంది మూర్ఖులు మాతృభూమిని, మాతృభాషనే అవమానిస్తున్నారు. ఇది ఎంతో విచారించవల్సిన విషయం.

పటిష్టమైన సమాజానికి నైతిక విలువలు ధర్మాలు పునాదులు వంటివి. పునాదులు లేని భవనం పతనం కావడం ఎంత తథ్యమో నైతిక విలువలు, ధర్మాలు దిగజారిన సమాజం పతనం కావటం అంతే తథ్యం. జీవితంలో ఉన్నత స్థితికి వెళ్ళాలనుకునే ప్రతి వ్యక్తి నైతిక విలువలను ధర్మాలను పాటిస్తే పదిమందికి ఆదర్శప్రాయుడుగా చరిత్రలో నిలిచిపోతాడు. పాశ్చాత్య సంస్కృతి మోజులో నూతనత్వం పేరుతో మన సంస్కృతిని మనమే నాశనం చేసుకోవటం నైతికంగా ఎంత దిగుజారుడుతనం? మన సంస్కృతి సాంప్రదాయాలకు భగ్నం కలిగించమని, నూతనత్వమే మనకు కావాలని నేటి యువతరం తెలుసుకొని, విదేశీ సంస్కృతి అనే సాలెగూడు నుంచి బయటపడడం మంచిది.

నైతిక సమర్థనీయం కాని చర్యలను వదిలి, నైతిక విలువలు, ధర్మాలు పాటిస్తూ సమాజ శ్రేయస్సుకి తద్వారా దేశ ఉన్నతికి యువతరం తోడ్పాడాలి. నేటి యువతే రేపటి భావి భారత భవితలు. ఇది గుర్తుంచుకొని జాతి జాగృతిలో సమిధలై వెలగడానికి యువత అనుక్షణం ముందుకుపోవాలి.

హోదా

యస్. నారాయణ్ అయ్యర్, ఆర్.ఎ. 83.

మంత్రి రాజారావు భార్య కంగారుకంగారుగా రాజారావు దగ్గరకు వచ్చి చెప్పింది. 'ఏవండీ' డ్రెసింగ్ టేబుల్ మీద పెట్టిన నా బంగారు గొలుసు కనిపించటం లేదు. మంత్రి వెంటనే పోలీసు కమీషనరుకు ఫోను చేసాడు. "మా ఇంట్లో బంగారు గొలుసు పోయింది. మూడు తులాలు ఉంటుంది. వెంటనే మీరు రావాలి"

ఆఘమేఘాల మీద మంత్రిగారి ఇంటికి వచ్చిన కమీషనరు ఎంక్వైరి! మొదలు పెట్టాడు. పనిమనిషి, వంటమనిషి, డ్రైవరు, తోటమాలి, మరిద్దరు పనివాళ్ళను అందరిని పిలిచి ప్రశ్నించాడు.

"కమీషనరుగారూ! నేను ఇవ్వాళ టూరు వెళ్తున్నాను. రేపు నేను తిరిగి వచ్చేలోపల దొంగను పట్టుకుని తీరాలి". ఆర్డరు వేస్తున్నట్లుగానే మంత్రి అన్నాడు. "రేపటికల్లా మీ గొలుసు మీ దగ్గరుంటుంది సార్" పోలీసు కమీషనర్ చాలా భయభక్తులతో అన్నాడు.

మర్నాడు ప్రొద్దున, మంత్రిగారు భార్య బీరువా తెరిచి చూస్తే లోపలి అరలో ఎదురుగా తళతళ మెరుస్తూ గొలుసు కనిపించింది. పోయిందనుకున్న ఆ గొలుసు. "దానిని అక్కడ పెట్టిన విషయం మర్చిపోయి ఇల్లాంతా వెతికానేంటి'అని తనను తాను తిట్టుకుంటూ ఆ విషయం చెప్పాలని, వెంటనే పోలీసు కమీషనుకు ఫోను చేసింది. ఆవిడ కంఠం గుర్తుపట్టిన కమీషనరు సంతోషంగా "నమస్కారం అమ్మా! ఇప్పటికీ నలుగురిని అరెస్టు చేసాను. గట్టిగా అడిగిన మీదట మీ పనిమనిషి, డ్రైవరు, మేమే తీశామని ఒప్పేసుకున్నారు". అని అన్నాడు. మంత్రిగారి భార్యకు ఏం చేయాలో తెలియక ఫోను పట్టుకుని బొమ్మలా నిల్చుండిపోయింది.

LIBRARY, VIJAYAWADA

"వార్తలో లొయొలైట్"

మరమనిషి కాదు, ఇది పనిమనిషి

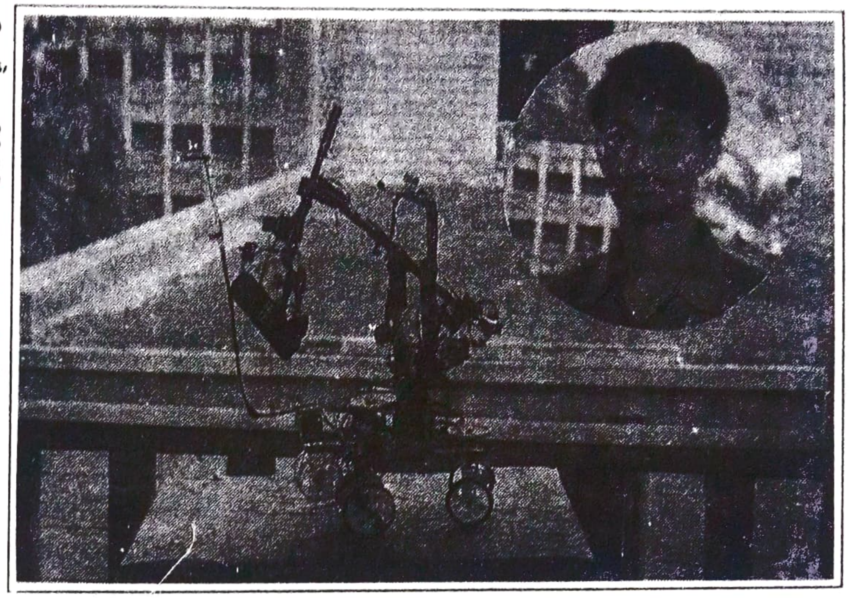

మోడల్ రాబోట్ తయారీతో 'ప్రకాశించిన' మాధవ్

పాడయిన యంత్ర పరికరాల నుంచి కొన్ని విడిభాగాలు తీసి వాటితో' లొయొలా కళాశాలకు చెందిన ఒక విద్యార్థి 'మోడల్ రోబోట్'ను తయారుచేసి తన ప్రతిభను చాటుకున్నాడు. మనిషి ప్రతిభకు అభివృద్ధి చెందిన సాంకేతిక పరిజ్ఞానానికి ఈ రోబోట్ ఒక మచ్చుతునకగా చెప్పవచ్చు. గతంలో వాటిని ప్రమాదకర పరిస్థితులలో సరైన చర్య తీసుకోవడానికి ఉపయోగిస్తే, ఇప్పుడు ఇల్లు ఊడ్చే పని నుంచి చంటి పిల్లలను సాకే పనివరకు దాదాపుగా మనిషి చేసే అన్ని రకాల పనులని ఈ రోబోట్‌లు చేస్తున్నాయి. స్థానిక లొయొలా కళాశాలలో ఎలక్ట్రానిక్స్ మూడవ సంవత్సరం చదువుతున్న ఎస్. మాధవ్ ముఖర్జీ ఈ రోబోట్‌ను తయారుచేశాడు. ప్రకాశం జిల్లా గిద్దలూరు గ్రామానికి చెందిన ఎస్. రాఘవరావు, శ్రీమతి శోభల కుమారుడైన మాధవ్, పెరుగుతున్న సాంకేతిక పరిజ్ఞానం ద్వారా, ఒక నూతన పరికరాన్ని కనుగోనాలనే ఆసక్తికి మరో రూపమే ఈ రోబోట్. సుమారు మూడు నెలల కాలం అవిశ్రాంతంగా పరిశ్రమించి తన ఆలోచనలకు రూపం ఇచ్చి రోబోట్‌ను తయారుచేశాడు.

రిమోట్ కంట్రోల్‌ను ఉపయోగించి ఒక చోటు నుంచి మరో చోటుకు కదల్చవచ్చు. 'మోడల్ రోబోట్'కు ఉన్న చేతుల సాహాయంతో చిన్నపాటి వస్తువులను ఒక ప్రాంతం నుంచి మరో ప్రాంతానికి చేర్చవచ్చు. మన అవసరాలకు అనుగుణంగా రోబోట్‌చే పని చేయించుకోవడానికి వీలుగా తయారుచేశారు. ఈ 'మోడల్ రోబోట్'లో ప్రత్యేకించి ఏర్పాటు చేసిన రిమోట్ డికోడింగ్ సిస్టమ్, స్విచ్చింగ్ సిస్టమ్, సెలక్టింగ్ సిస్టమ్, ఎలక్ట్రానిక్ సెన్సార్ సిస్టమ్‌లు కరెంటు సహాయంతో నిర్విరామంగా పనిచేస్తాయి. రేడియోలు, టేప్ రికార్డర్స్‌లలో ఉపయోగించే మోటార్లు, రిలేలుగాక బేరింగ్‌లు చక్రాల సహాయంతో ముఖ్యమైన భాగాలను పని చేయించడం జరిగింది. రోబోట్‌కున్న 'స్టీరింగ్' కంట్రోలు చేయడానికి వీలుగా ఒక మోటార్‌ను ఉపయోగించారు. దీనివల్ల రోబోట్ ప్రయాణించే సమాయంలో పలు దిశలలోకి మారడానికి ఉపయోగ పడుతుంది. రోబోట్‌కున్న చేతులు కదపడానికి, వస్తువులను ఒకచోట నుంచి మరో చోటుకు కదల్చడానికి వీలుగా ఒక మోటార్‌ను ఉపయోగించారు. చేతివేళ్ళు కదల్చడానికి వీలుగా, మరి ఇతర పార్టులు పనిచేయడానికి వీలుగా మొత్తం నాలుగు మోటార్లను ఉపయోగించడం జరిగింది.

రిమోట్ అదేశాలను అమలుచేయడానికి మైక్రోప్రాసెసర్ సిస్టమ్ ఏర్పాటు చేశారు. దీని వల్ల ఒక పార్టు నుంచి రెండవ పార్టుకు ఆదేశాలు అందజేయాలంటే రోబోట్‌లో ఉన్న 'బేస్ యూనిట్'తో సంబంధం లేకుండా 'సిగ్నల్'ను అందజేయవచ్చు. ఈ ప్రక్రియలో 'ఇన్‌ఫ్రారెడ్ లెడ్'రిలేగా ఉపయోగపడుతుంది. రోబోట్‌కు అమర్చిన 'మోటార్ల' సాయంతో నిర్విరామంగా పని చేయడంతో పాటు రిమోట్ ఆదేశాల ద్వారా, మోటార్ సెలక్షన్ కూడా స్వయంగా చేసుకుంటుంది. మొత్తం ఆరు దిశలలో తిరిగి, ప్రయాణించే ఈ రోబోట్‌కు 'ఎలక్ట్రానిక్' ఐ '(కన్ను)'ను ఏర్పాటు చేశారు. దీని ద్వారా రోబోట్ తాను ప్రయాణించే మార్గంలో ఏవయినా అడ్డంకులు వస్తే, తనంతట తానుగా

దిశను మార్చుకుని ప్రయాణం చేస్తుంది. సునిశిత బుద్ధితో తయారుచేసిన ఈ రోబోట్‌కు 'మనిషి' ఆకారంలోగల కవచాన్ని తగిలిస్తే, ఒక అందమైన పనిమనిషి మన ఇంట్లోనే ఉన్నట్లు లెక్క. రేడియోలు, టేప్‌రికార్డర్స్‌లలో ఉపయోగించే చక్రాలు (వీల్స్) ద్వారా రోబోట్ కదలడానికి చక్రాలు ఏర్పాటు చేశారు. ఎల్.ఇ.డి మూడు రంగులలో ఉపయోగించి, రిమోట్ ద్వారా వచ్చే ఆదేశాలు ఏ మేరకు స్వీకరిస్తుందో కూడా తెలుసుకోవచ్చును. ఈ రోబోట్ అంతటికీ మూలాధారంగా విద్యుత్ ట్రాన్స్‌ఫార్మర్‌ను ఏర్పాటు చేశారు. దీని ద్వారా విద్యుత్తును ఉపయోగించి ప్రస్తుత మోడల్‌లోని రోబోట్‌చే పనులు చేయించుకోవచ్చు. ఈ రోబోట్ బ్యాటరీలో అమర్చినా కూడా చక్కగా పని చేస్తుందని ఈ రోబోట్ సృష్టికర్త మాధవ్ తెలిపాడు. సుమారు మూడు వేల రూపాయిల వ్యయంతో తయారుచేసిన ఈ రోబోట్ గంటలకు 5 కిలోమీటర్ల స్పీడుతో ప్రయాణించగలదు. శక్తివంతమైన నూతన మోటార్లు, ఇతర పరికరాలు ఉపయోగించి రోబోట్‌ను చేయగలిగితే మరింత దృఢంగా రోబోట్ పని చేస్తుందని 'మాధవ్' స్పాట్‌న్యూస్‌కు వివరించాడు. ఈ రోబోట్ తయారీలో మరింత అభివృద్ధి సాధించడానికి వీలుగా, కంప్యూటర్ సిస్టమ్‌కు అనుసంధానం చేయడానికి ప్రయత్నిస్తున్నట్టు మాధవ్ తెలిపాడు. దీనివల్ల రోబోట్ ప్రయాణాన్ని, పనితనాన్ని ఎంతో దూరం నుంచి కూడా కంప్యూటర్‌లో గమనించవచ్చని తెలిపాడు. తన ప్రయత్నానికి ఎనిమిదవ తరగతిలోనే నాంది పలికానని, అయితే అప్పట్లో తనకు సరైన ఆలోచన రాకపోవడంతో పట్టుదలతో కృషి చేసి ఇన్నాళ్ళకు దీనిని సాధించగలిగానని మాధవ్ తెలిపాడు.

తాను ఈ విజయం సాధించడానికి తన అధ్యాపకులు శాయిరామ్, సహాయభాస్కర్‌లతో పాటుగా తనకు పరికరాలిచ్చి భానోదయా ఎలక్ట్రానిక్స్ ప్రిన్సిపల్ 'బాబ్', తోటి విద్యార్థులు సహాయపడ్డారని తెలిపాడు.

మన దేశంలో రోబోట్ విడిభాగాలను ఒక రూపుకు చేర్చి విదేశాలకు పంపే కేంద్రాలు బెంగుళూరు, కలకత్తాలలో మాత్రమే ఉన్నాయన్నారు. సరైన ఎడ్వైజర్లు ఉన్నప్పటికీ తయారీదారులు లేకపోవడం, ఈ రోబోట్‌లపై ఆసక్తి కనబరిచేవారు లేకపోవడం దురదృష్టకరమని అన్నాడు. దీని పర్యవసానంగా రోబోట్‌లపై ప్రచారం, దానిపై నమ్మకం ఎక్కువమంది ప్రజలకు లేదని అన్నారు. త్వరలో నూతన ప్రక్రియలు అవలంభించి తయారుచేసిన 'రోబోట్'కు కృత్రిమ జ్ఞానేంద్రియాలు అమర్చి, కంప్యూటర్‌కు అనుసంధానం చేయడం ద్వారా 'వికలాంగుల'కు ఉపయోగపడే రీతిలో పని చేస్తుందని మాధవ్ తెలిపాడు. మనుష్యులు వెళ్ళలేని ప్రమాదకర ప్రాంతాలలో కూడా ఈ రోబోట్‌ను పంపి కావలసిన విధంగా పనులు చేయించుకోవచ్చని తెలిపాడు.

అతడి ఆశలు నిజమై, నూతన ప్రక్రియల ద్వారా మరో కొత్త రూపంలో 'రోబోట్' తయారై ప్రజావసరాలకు అనుగుణంగా ఉపయోగపడుతుందని ఆశిద్దాం.

ఆంధ్రజ్యోతి (దినపత్రిక 26-2-97) వారి సౌజన్యంతో

యస్. మాధవ్ ముఖర్జి డి.ఇ.సి.41

స్నేహం

జి. మనోజ్ కుమార్, యన్.జెడ్.యఫ్.38

చాలామందికి ఉంటుంది ఎవరితోనైనా దోస్తి
దానిని పొందటానికి చేయకూడదు జబర్దస్తి
సృష్టిలో "స్నేహం" అనేది మనకి ఒక ఆస్తి
చాలామందికి మంచి స్నేహితులు నాస్తి
స్నేహితునితో పట్టకూడదు మనం కుస్తి
మిత్రద్రోహులకు జరుగుతుంది శాస్తి
మంచి స్నేహితుడు చేయిస్తాడు మన
దురలవాట్లకు స్వస్తి.

బుక్కులు

వై.యన్.వి.యస్. కిరణ్, యన్.బి - 56.

గాయపడిన హృదయం రాసే గేయం మహాకావ్యం

జనం నలగాలని కాలెత్తిన ఇనుప చెప్పుల కామందు

కాలే కొలిమిలో ఇనుపచువ్వలు జనమని తెలియదా

నాడు 'మీరే నా సర్వస్వం' - అంటే నమ్మి ఓట్లేసిన జనం

నేడు నిలదీసి అడుగుతుంటే నీళ్ళు నములు తారెందుకు.

వక్త - వ్యక్తీకరణకళ

డా ॥ వీరంరెడ్డి గోపాలరెడ్డి, ఆంధ్రశాఖ

అభివ్యక్తము అంటే చక్కగా తెలియచేయ బడునది, తెల్లమైనది - అని నిఘంటువు అర్థం (శ.ర) మనోభావాలను చక్కగా అందంగా హుందాగా ఇతరులకు తెలిపే కళనే అభివ్యక్తీకరణ కళ లేదా వక్తృత్వపు కళ అంటాం. ఈ కళ ద్వారా మనిషితత్వాన్ని వ్యక్తిత్వాన్ని అర్థం చేసుకోవచ్చు. అందుకే ప్రాథమిక స్థాయి నుంచి ఉన్నత విద్యా స్థాయి వరకూ విద్యార్థులకు వక్తృత్వపు పోటీలను నిర్వహిస్తూ ఉంటాం..

ఈ పోటీల్లో వస్తువు (Content) దాదాపు సమకాలీన సమస్య అయి ఉంటుంది. ఒక సమస్య పట్ల అభిప్రాయ సేకరణ చేసే విధంగా, చర్చించే విధంగా వస్తువు ఉండడం సమంజసంగా ఉంటుంది. విషయం ఏదైనా అనర్గళంగా ఉపన్యసించ గల సర్వజ్ఞులే ఈ పోటీల్లో గెలుపును సాధించగలరు. ముఖ్యంగా ఉపన్యాసకుడి ధారణ, దార్ఢ్యం, ధార మొ॥ గుణాలు ఇక్కడ పరిక్షించబడతాయి. భావవ్యక్తీకరణకళ పుట్టుకతోనే వస్తుందని కొందరు పెద్దలు అంటుంటారు. అందులో కొంత నిజంలేకపోలేదు. సామాజికులలో అతితక్కువ మంది మాత్రమే ఈ కళలో ప్రావీణ్యులై ఉంటారు. సహజంగా రాని ఈ కళను సాధన ద్వారా కూడా పొందవచ్చునని చాలామంది నిరూపించి చూపారు.

ఈ పోటీలో వక్తకు ఉండవలసిన లక్షణాలు ఏవి? వ్యక్తీకరణలో వాదికి ఉపకరించే సాధనాలు ఏవి? న్యాయనిర్ణయ విధానం ఎలా ఉంటుంది. కళకు భంగపాటు ఎక్కడ,ఎప్పుడు, ఎలా జరుగుతుంది? ఈ కళ వ్యక్తికి ఎప్పుడు సొంతం అవుతుంది? కళ ప్రయోజనం ఏమిటి? మొ॥ అంశాలన్ని అందరికి ఆసక్తికరమైనవే. అనుభవం, అభిప్రాయాలతో కూడిన అక్షర మాలికను మీ ముందుంచుతాను.

వక్తృత్వం పోటీలో వక్తకు ఉండవలసిన ప్రధాన లక్షణం పోటీ మనస్తత్వం. అవకాశం కోసం వేచి ఉండడం, పోటీలో గెలుస్తాను అనే అచంచల ఆత్మ విశ్వాసాన్ని కలిగి ఉండడం అవసరం. సాదాసీదాగా పాల్గొనే పోటీలు కావు ఇవి. 'విద్వాంసులు లేని చోట అల్పబుద్ధులే గౌరవించ బడతారు - అనే మనస్తత్వం ఈ పోటీలకు పనికిరాదు. వ్యక్తి మానావమానాలకి నిదర్శనంగా ఈ పోటి నిలుస్తుంది. వక్త ఉపన్యాసం ఎప్పుడూ సామాజిక శ్రేయస్సును ఆకాంక్షించేదిగా ఉండాలి. సామాజిక బాధ్యతల దృష్టిపథం వక్త మాటల్లో కనిపించే విధంగా ఉండాలి. ఉపన్యసించేందుకే వక్త అనే విధంగా కాకుండా అవసరముంటే ఉపవాసానికి, ఉపాసనకి కూడా సిద్ధపడి ఉన్నట్లుగా కనిపించాలి. ఇలాంటి గొప్ప లక్షణ నిర్దేశాలతోనే ఈ పోటీలను ఎదుర్కోవాలి.

అభివ్యక్తీకరణ కళలో సాధకుడికి ఉపకరించే సాధనాలు చాలా ఉన్నాయి. వాది శోధించి సాధించవలసిన అంశాలు చాలా ఉన్నాయి. అతను పడవలసిన పరిశ్రమ అంతా ఇంతా కాదు. వీటిని వివరంగా తెలుసుకుందాం.

ఈ పోటీలో పాల్గొనే వక్తకి ముఖ్యంగా మూడు అంశాలపై పట్టు ఉండాలి. 1) భాష 2) విషయం (Content) 3) వ్యక్తీకరణ సామర్థ్యం.

మనోభావాలని ఇతరులకి చెప్పడానికి, అత్యంత శక్తి వంతమైన సాధనం భాష. పొత్తిళ్ళ నుండి జీవితం పూర్తి అయ్యేంత వరకూ ప్రతి ఒక్కరికి భాషతో అవసరం ఉంటుంది. ఉపన్యాసంలో వక్త ప్రయోగించే పదాలు, ప్రయోగధోరణినిబట్టి అతని సాంఘిక సాంస్కృతిక ఆర్థిక స్థాయిని తెలుసుకోవచ్చు. అలాగే కులం, మతం, వర్గం, వర్ణం, జాతి, మొ॥ అంశాలన్నీ వక్త ఉపన్యాసంలో వ్యక్తమవుతూ ఉంటాయి.

సాధారణ సంభాషణలోనే వక్త భాషను కళాత్మకంగా వాడుకోవడానికి ప్రయత్నించాలి. ఇందుకోసమై భాషా సంపదను తగిన విధంగా సంపాదించుకొని ఉండాలి. ఈ సంపాదన సాధకుడి పరిశ్రమ మీద ఆధారపడి ఉంటుంది. లక్షలాది పదాలు పెదవుల దగ్గరే తాండవమాడించే విధంగా వక్త తయారు కావాలి. వక్తకు పద సంపద సొంతం కావడానికి

'కంఠస్థం' (Recitaiton) తప్ప మరొక మార్గం లేదు.దీర్ఘ ద్విత్వ, సంయుక్తాక్షర పదాల పఠనం కఠినం అని తెలిసీ కూడా బ్రాహ్మణులు చిన్న పిల్లలచేత అమరకోశాన్ని (సంస్కృత నిఘంటువు) కంఠస్థం చేయిస్తారు. పాములు, తేళ్ళు తన నేస్తాలు అనే మనస్తత్వంతోనే సంస్కృత నిఘంటువును కూడా నేస్తంగా భావిస్తాడు.

ఇలా భాష మీద పట్టుపుట్టుక నుండే వక్త సాధించాలి. 'శతశ్లోకేన పండితః' - అని పెద్దలంటారు. వంద శ్లోకాలను అప్పజెప్పగలవాడు పండితునితో సమానమని అర్థం. 'అడిగితే అర్ధరాత్రి పూటైన ఆరువందల పద్యాలను అట్టే చెప్పగలవాడే తెలుగు అధ్యాపకుడికి అర్హుడు" అని మా మాష్టారు అంటూ ఉండేవారు. అవధాన విద్యలో అవధానికి ఉండే భాషాపటుత్వం, పటిష్టతను ఈ సందర్భములో వక్త జ్ఞప్తికి తెచ్చుకోవాలి. ఉపన్యాసంలో పుంఖానుపుంఖంగా పదాలను దొర్లించినపుడే వక్తతత్త్వ వ్యక్తిత్వాలు ప్రశంసించబడతాయి.

ఉపన్యాసంలో వక్తకు భాషాగత నైపుణ్యాలు (Language Skills) చక్కగా తెలిసి ఉండాలి. ఇతర భాషల నిర్మాణం, పదాల ఉచ్చరణ తెలిసి ఉండడం ఎంతేని ఎంతేని అవసరం. భాషలోని సున్నితమైన కాకువు, ఆక్షేపణ, అవహేళన, వ్యంగ్యం, ధ్వని మొ॥ భాషా సంబంధ నైపుణ్యాలను వక్త చక్కగా ప్రయోగించగలిగి ఉండాలి. అలాగే స్వరం (tone) ఊనిక (stress) స్థాయి (pitch) స్వరభేదం (Intonation) మొ॥ ముఖ యంత్ర నైపుణ్యాలని జాగ్రత్తగా వాడుకోవాలి. వక్తకు జీవ భాషపై అభిమానం, పట్టు ఉండాలి. భాషాప్రమేయం ద్వారా నిరంతరం జరిగే సామాజిక మార్పులను వక్త గ్రహిస్తూ ఉండాలి.

ఉపన్యాసకుని ముఖ యంత్రం భాషాధ్వనులను స్పష్టంగా ఉచ్చరించేదిగా ఉండాలి. అవసరం లేకపోయినా ఒత్తిపలకడం అవసరం ఉన్నచోట తేల్చి పలకడం వంటివి వక్త చెయ్యకూడదు. మాటకు పదును. ఉంటుంది. దానిని మంచి భావన కోసమే వాడుకోవాలి. అందుకే 'Best words in best order is called poetry' అన్నారు. ఉపాన్యస వేగంలో దొర్లే ప్రతి అక్షర, భావ దోషాలనుశ్రోతలు వెంటనే గ్రహిస్తారు. తదనుగుణంగా శ్రోతలు ఏదో ఒక రూపంలో ఆ దోషాలని వక్తకు తెలియచేస్తారు.

ఉదా ॥ పదం - పదం - ఒత్తిపలకడం
ప్రీతి - పీతి - వేగత్వరణం
రూపాలు - రూపాయలు - అసంకల్పితం
ఉత్సాహం - ఉచ్ఛాహం - ఉచ్చరణ
నీతల్లి - నీ ...... తల్లి - ఊనిక
ప్రతిఘటన - ప్రతి ఘటన - స్వరభేదం

ఉపన్యాసంలో వక్త అనుచిత అసందర్భ పదప్రయోగాలు చెయ్యకూడదు. ప్రతిపదం సముచిత ప్రయోగరీతిని పొంది ఉండాలి. వక్తకు పదార్థ సంబంధ సిద్ధి తెలిసి ఉండాలి. అర్థ పరిజ్ఞానం లేకపోతే ఉపన్యాసంలో విషయ సంబంధ దోషాలు ఎక్కువ అవుతాయి. వినేవారి స్థాయి, అవసరం, సందర్భం బట్టే పదాల వాడుక ఉండాలి. సంయుక్త, సంక్లిష్ట వాక్యాలతో చేసే ఉపన్యాసం అందరిని ఆకర్షించలేదు. అలాగే చిన్న వాక్యాల ఉపన్యాసాన్ని కూడా శ్రోత మెచ్చుకోలేడు. శ్రోత పరిజ్ఞాన పరిరక్షణకి తగినట్లుగా వాక్యనిర్మాణం ఉంటేమంచిది.

ఇక విషయ సంబంధ పరిశీలన చేద్దాం. వక్తకి భాష మీద ఉన్న అధికారమే భావం మీద కూడా ఉంటుంది. భాషని భావనని వేరు చేసి చూపలేము. ఉపన్యసించే విషయానికి వక్త అధికారి కావాలి. అధికారికంగా ఉపన్యసించగలవారే గొప్ప వక్తలవుతారు. ఉపన్యాస విషయం వక్తకి కరతలామలకం కావాలి. విషయ సంబంధ పూర్వాపరాలు, సామాజిక, సాంస్కృతిక, చారిత్రక నేపథ్యం,విశ్లేషణ శక్తి వాదపటిమ, సాపత్తికంగా సిద్ధాంతీకరించగల సామర్థ్యం వక్త పొందిఉండాలి.

ఉదా ॥ సంస్కృతి, నాగరికత, నివాళి, జోహర్లు, వేవేలు వర్ధంతి, జయంతి, నృత్తం, నృత్యం ఉత్కృష్టం, నికృష్టం మొ॥ పదాల అర్థం, సందర్భ భేదం తెలియకుండా ప్రయోగించకూడదు.

నిరంతర పఠనం, జిజ్ఞాస, అన్వేషణ, ఆసక్తి, పరిశీలన, చక్కని జ్ఞాపకశక్తి మొ॥ అంశాలు వక్తకు ఉండే విషయ పరిజ్ఞానాన్ని తెలియచేస్తాయి. విషయ గ్రహణకి, అవగాహనకి వక్తకు పుస్తకజ్ఞానం కంటే అనుభవ జ్ఞానం ఎంతో ఉపకరిస్తుంది. అలాగే వివిధ వ్యక్తులనుండి, సంస్థల

నుంచి స్వీకరించిన అభిప్రాయ సేకరణ కూడా కొంత సహాయకారి కాగలదు. గొప్ప వక్తలు ఎప్పుడూ లోకజ్ఞులై ఉంటారనడం జగమెరిగిన సత్యం. అవసరాన్ని బట్టి వక్త విషయ పరిగ్రహణకు పూనుకోకూడదు. చాలామంది విద్యార్థులలో ఈ లక్షణం స్పష్టంగా కనిపిస్తుంది. వక్తృత్వపు పోటీలకు 'ప్రిపరేషన్' అవసరమేకానీ వెంటనే విషయ సేకరణకు 'ప్రిఫరెన్స్' ఇవ్వకూడదు. 'విషయమిది' అని తెలియగానే జీర్ణించుకబోయిన విషయాలను క్రోడీకరణ చేయాలేగానీ తెలియని విషయాలను అప్పటికప్పుడు జీర్ణం చేసుకోవాలనే ప్రయత్నం తప్పు. జీర్ణించుకొన్న భావాలతో చేసే ప్రసంగం అధికారికంగా ఉంటుంది. అరువు తెచ్చుకొన్న భావాలతో చేసే ప్రసంగం ఆదిలోనే తుస్సుమంటుంది.

ప్రసంగం ప్రారంభపు ఎత్తుగడలోనే విషయంపై వక్తకు ఉండే పట్టు శ్రోతలకు తెలుస్తుంది. కొన్ని నిముషాల తర్వాత శ్రోతలు ఉపన్యాసాన్ని వినడమో, అన్యమనస్కంగా ఉండమో లేదా కామెంట్ చేయడమో చేస్తారు. చెవులు కోసుకొనే విధంగా ఉపన్యాసాలు ఇచ్చే వారందరూ అహర్నిశలు విషయ గ్రహణ సాధన చేయవలసి ఉంటుంది. 'కడుపులో ఉంటేనే కక్కువస్తుంది' అన్నట్లు వాదికి తలపట్టనంత విషయజ్ఞానం ఉంటేనే తాతమత్తాతలను కూడా మెప్పించగల శక్తి ఉంటుంది. మంచి వక్తకావాలంటే మంచి శ్రోత కూడా అయిఉండాలి. అందుకే 'పుస్తక పఠనం ఒక్కటే నాకున్న వ్యసనం' - అని నార్లవారు అంటారు.

వ్యక్తీకరణ విధానాన్ని పరిశీలిద్దాం. వ్యక్తీకరణ విధానాన్నే ఇంగ్లీషులో 'Art of expression' అంటారు. మనసులోని భావాలని మాటలరూపంలో ఇతరులకి చెప్పడం ఒక కళ. ప్రతి వక్తకి అంతో ఇంతో భాష భావనా పటిమ తెలిసే ఉంటుంది. వేకువ మొదలు సంధ్యా కాలం వరకూ మనం రకరకాల మనస్తత్వం గల వ్యక్తులతో మాట్లాడుతూ ఉంటాం. సాధారణ సంభాషణలో భాషా ప్రమేయాన్ని మనం అంతగా పట్టించుకోము. కానీ ఇదే భాషాప్రమేయాన్ని ప్రత్యేక సందర్భం, స్థలం, వ్యక్తుల మధ్య ప్రదర్శించాలంటే భయపడిపోతాం. కారణం ప్రసంగించే స్థలం, విషయం వ్యక్తులు మొ॥ వాటిని వక్త కృత్రిమంగా భావించడమే. ప్రారంభ ఉపాన్యసకుని విషయంలో ఇది అక్షర సత్యం. కాని అభ్యాసం అన్నింటిని జయించగలదు - నిజానికి వక్త ప్రసంగించే స్థలానికి, శ్రోతలుండే స్థలానికి పెద్ద దూరం, తేడా ఉండదు. ఎంతటి గొప్ప వక్తకైనా ప్రసంగించే స్థలం దగ్గరకు రాగానే లిప్తపాటు కాలమైన బెరుకుగా ఉంటుంది. ఇది సామాన్య విషయమే.

విషయ వ్యక్తీకరణలో వక్త చాలా విషయాలలో జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలి. వక్త నిలబడిన తీరు, హావభావ ప్రదర్శనలు, ముఖ కదలికలు, ఉద్వేగ, ఉద్రేక, ప్రదర్శనలు, ఊతపద ప్రయోగాలు, భావానుగత ప్రదర్శితం కాని అంగ ప్రదర్శనలు మొ॥ అంశాలలో చాలా జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలి. భయం, ఆందోళన, ఆగిపోవడం, అన్యమనస్కంగా ఉండడం మొ॥వి. ఈ కళను దెబ్బ తీసే అంశాలు. వక్తలోని వ్యక్తీకరణ శక్తి శ్రోతను వశీకరణం చేసుకొనే విధంగా ఉండాలి. ఉపన్యాసకుడు 'స్టేజి' దగ్గరకు వెళుతూ ఉంటే శ్రోతలు చేసే ప్రతిస్పందన ధ్వనులే ఆ వ్యక్తిలోని వ్యక్తీకరణ శక్తి ఎంతటి శక్తివంతమైందో తెలియజేస్తాయి.

చాలామంది వక్తలకు ఉపాన్యాస సమయంలో స్వరం మారుతుంది. సహజంగా మాట్లాడే స్వరానికి వేదిక దగ్గర మాట్లాడే స్వరానికి తేడా ఉంటుంది. రసప్రధానమైన విషయాలు చెప్పేటప్పుడు ఈ విషయాన్ని మనం గమనిస్తాము. శృంగార, వీర రసప్రధాన విషయాలను వ్యక్తీకరించే సందర్భంలో వక్త ఆవేశ కావేశాలకిలోనయ్యే అవకాశం ఎక్కువ. కొంతమంది గుక్కతిప్పుకోకుండా ఉపన్యసించేవారు ఉంటారు. కొంతమంది ప్రతి పదానికి మధ్య కొద్దిపాటి విరామాన్ని పాటిస్తూ మాట్లాడుతారు. వేగం పెరిగినా, విరామం పెరిగినా ఉపన్యాసం చక్కగా ఉండదు. మరికొంతమంది విషయంలో మమేకమై పోయినట్లుగా ఏంవాగుతూన్నరో వారికే తెలియకుండా ఉంటుంది. సహజంగా ఉండే స్వర లోపం వలన కొంతమంది వ్యక్తీకరణ విధానం అందరిని ఆకట్టుకోలేకపోతుంది. విషయ వ్యక్తీకరణలో అంగ ప్రదర్శనలు అమితమైన, అనతి అయినా అదిలోపంగనే కనిపిస్తుంది. వక్త జెంటిల్‌గా, పొలైట్‌గా విషయ ప్రదర్శన చెయ్యగలిగి ఉండాలి. సందర్భానుసారంగా విసిరే చలోక్తులు, హాస్యోక్తులు వ్యక్తీకరణలో విధిగా ఉండాలి. సందర్భోచితంగా వాడే సామెతలు, జాతీయాలు

అందరిని ఆకట్టుకొంటాయి.

విషయ వ్యక్తీకరణలో వక్తకి ‘ నేను చక్కగా మాట్లాడగలను’ అనే నమ్మకం ఉండాలి. ఆత్మన్యూనతా భావం (Inferiarity Complex) ఏకోశాన ఉండకూడదు. వేదికదగ్గరకు వెళితే ఏమౌతుందో ఏమో అనే ఆలోచన వక్తకు రాకూడదు. అపనమ్మకం, అనుమానతో వెళ్ళిన వారికి గుండెదడ పెరగడం, తడబాటు, తబ్బిబ్బు, చెమటలు పోయడం, మాటపెగలకపోవడం, దిక్కులు చూడడం, శ్రోతలను చూసినవ్వడం, పొంతనలేని విషయాలు అవ్యక్తంగా నోటి నుండి రావడం, ఎగబుస పట్టడం మొ॥ సమస్యలు వక్తకు ఎదురయ్యే అవకాశం ఉంది. ‘మనసులోని మాట చెప్పేటందుకే అక్కడికి వెళ్ళుతున్నాను’అని భావించడం వలన కొంత కాలానికి వీటిని అధిగమించవచ్చు. అలా కాకుండా ‘నేను ఓ పెద్ద సమస్యపై చర్చకు వెళుతున్నాను, చాలా గొప్పగా చెప్పిరావాలి’ - అనే ఆత్మస్తుతి భావన (Superiarity Complex) ఉండడం వక్తకు మంచిది కాదు.

ఈ పోటీల్లో న్యాయమూర్తుల న్యాయనిర్ణయ విధానం ప్రధానాంశం. పోటీల ద్వారా మంచి వక్తను ఎంపిక చేయడానికి పండిత పామర రంజకమైన విద్వాంసులనే నిర్వాహకులు ఆహ్వానిస్తారు. దాదాపు ఉపాన్యాస కళా విన్యాసాలు తెలిసిన వారే న్యాయనిర్ణేతల అర్హతను పొంది ఉంటారు. వివిధ రంగాలలో విశేష కృషి చేసిన వారికే న్యాయనిర్ణేతగా ఆహ్వానం పంపబడుతుంది.

న్యాయనిర్ణేతలుగా వచ్చిన న్యాయమూర్తులు వక్తలోని మూడు ప్రధాన ఉపన్యాసలక్షణాలని పరిశీలిస్తారు. అవి భాష (Language) భావం / భావన (Idiology) వ్యక్తీకరణ (Art of expression) భాషకి, భావనకి దగ్గర సంబంధం ఉంటుంది.ప్రత్యేకంగా పరిగణించే అంశం వ్యక్తీకరణ విధానం. వక్త ముఖ యంత్రంలో జరిగే ప్రతిమార్పును న్యాయనిర్ణేతలు గమనిస్తారు. భాషా, భావ సంబంధ దోషాలని అట్టే పట్టేస్తారు. ఉద్రేక పూరిత ధోరణులు, అసందర్భ ప్రేలాపనలు, అర్థం కాని సందర్భాలు ఉపన్యాసదోషాలుగా న్యాయ నిర్ణేతలు భావిస్తారు. సుదీర్ఘమైన అంశాలను ఐదు నిముషాల్లో విశ్లేషించి ముగించడం కష్టసాధ్యమైన పనే అనే సంగతి వారికి కూడా తెలుసు. కాని తీసుకొన్ని సమయంలో ఎన్ని గజాలు, నిజాలు చెప్పినారు అనే అంశం కాకుండా చెప్పడంలో ఎంతటి అందం, హుందాతనం పాటించారన్నదే ముఖ్యాంశంగా లెక్కిస్తారు.

ఈ కళను పరిక్షించడానికి వెళ్ళే న్యాయనిర్ణేతలకి కొన్ని నిర్దిష్ట లక్ష్య లక్షణాలుండాలి. భాష మీద పట్టు, పామర రంజకమైన వ్యక్తీకరణ విన్యాసం, సభారంజక సహృదయత మొ॥ అంశాలు చక్కగా తెలిసి ఉండాలి. ఏ లోపం ఎక్కడ ఉన్నా న్యాయనిర్ణయం సరి అయినదిగా ఉండదు. అర్హతలున్న వ్యక్తులే న్యాయ నిర్ణేతలుగా వెళ్ళడం సమంజసం. నామకవాస్తే పరిశీలన చేసి వద్దాంలే, ఎవరినో ఒకరిని ఎంపిక చేద్దాంలే అన్న ధోరణి న్యాయనిర్ణేతలకు ఉండకూడదు. పోటీలు నిర్వహించే వారు కూడా ఈ విషయాన్ని విధిగా పరిశీలించవలసి ఉంది. అర్హులు దొరకక పోతే దొరికిన వారే అర్హులని భావించడం అంత మంచి పద్ధతి కాదు.

ఈ పోటీలు వ్యక్తిత్వాన్ని, వ్యక్తితత్వాన్ని తీర్చి దిద్దడానికి నిర్దేశించబడినాయి. అవసరసమయాల్లో పదిమందిని ఒకతాటిపై నడిపించగల శక్తి ఈ కళకి ఉంది. సామాజిక శ్రేయస్సు ఆకాంక్షించే ప్రగతి శీలురైన ప్రతి ఒక్కరికి ఈ కళవలన ప్రయోజనం ఉంటుంది. నిద్రాణమైన జాతిని జాగృతపరచాలంటే ఇంతకంటే శక్తివంతమైన కళ ఇంకొక్కటి లేదు. స్వామివివేకానందుని ఉపన్యాసాలు యావత్ప్రపంచాన్నే కదలించాయి. చంద్రపాల్, సావర్కర్, నేతాజీల ఉపనన్యాసాలు కోటికాంతి వర్షాలను మించి పయనించి అనాటి ప్రజలను ప్రభావితం చేశాయి. మహాత్మాగాంధి గారి ఉపన్యాసాలు ఒక్కొక్కటి ఒక్కొక్క కళాఖండం.

“మాటేశృంగారం - మాటే బంగారం
మాటే ప్రాణం - మాటే మరణం
మాటే అవమానం - మాటే సన్మానం
మాటే మనిషి మనుగడకి ఆధారం”

పెద్దిభొట్ల సుబ్బరామయ్య కథలు

సమీక్ష డా॥ జి. సాంబశివరావు ఆంధ్రశాఖ.

పెద్దిభొట్ల సుబ్బరామయ్య పరిచయం

1938 డిసెంబరు 15వ తేదీన జననం - గుంటూరు. విద్య ఎం.ఏ. ఆంధ్రలొయోలా కళాశాలలో ఆంధ్రశాఖలో 1957 నుంచి ఉద్యోగం చేస్తూ 1996 డిసెంబరులో ఆంధ్రశాఖాధ్యక్షునిగా పదవీ విరమణ.

అచ్చయిన కథా సంపుటాలు నయనతార, నీళ్ళు, ముసురు పొగమంచు, కళ్ళజోడు, పెద్దిభొట్ల సుబ్బరామయ్య కథలు నవలలు - ధ్రువతార, చేదుమాత్ర, అంగారతల్పం, ముక్తి, పంజరం, కాలుతున్న పూలతోట, సూర్యోదయం అర్జునుడు, త్రిశంకువర్గం.

1993లో తెలుగు విశ్వవిద్యాలయంలో వారి ఉత్తమ కథారచయితఅవార్డు.

1995లో - రావి శాస్త్రి అవార్డు.

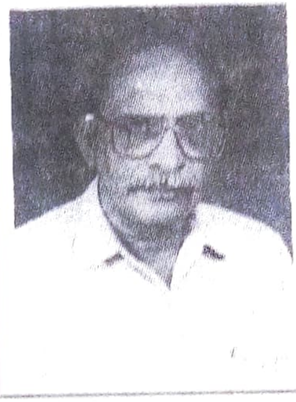

నవయుగ వైతాళికుడైన కందుకూరి వీరేశలింగం పంతులుగారు తెలుగుసాహిత్యంలో అనేక ప్రక్రియలకాద్యు లయ్యారు. కాని కథానిక సృష్టిగావించలేదు. తెలుగులో తొలికథగా గురజాడగారి దిద్దుబాటు ప్రసిద్ధి చెందింది. రెండవ ప్రపంచ సంగ్రామంవల్ల దేశదేశాల ప్రజల జీవితాలు అస్తవ్యస్తంగా తయారయ్యాయి. మధ్యతరగతి ప్రజల అరని వ్యధలు, తీరని ఆశలు ఇతివృత్తాలుగా గ్రహించబడి తెలుగునాట కథానికా ప్రక్రియ రూపంలో వివరించబడ్డాయి. 1946-45 మధ్యకాలంలో తెలుగుకథానికా సాహిత్యం విశేషంగా ప్రజాదరణ పొందింది. పాలగుమ్మి పద్మరాజువంటి కథారచయితల వల్ల తెలుగు కథకు అంతర్జాతీయ ఖ్యాతి కలిగింది.

1955 తర్వాత వచ్చిన తెలుగు కథా రచయితల్లో ఎక్కువమంది మధ్యతరగతి ప్రజలజీవన విధానాన్ని ఇతివృత్తాలుగా గ్రహించి రచనలు చేశారు. ఆవిధంగా సామాజిక జీవన ప్రతిబింబంగా కథానికా సాహిత్యాన్ని సృష్టించిన శ్రీ పెద్ది భొట్ల సుబ్బరామయ్యగారికి తెలుగు కథా రచయితల్లో ఒక విశిష్ట స్థానమున్నది. వారు రచించిన వందల కొద్దీ కథల్లో ముచ్చటగా ముప్పైకథల్ని సంకలనం చేసి విశాలాంధ్ర ప్రచురణాలయం వారు ప్రచురించారు. సుబ్బరామయ్యగారి కథలింతకు ముందే నయనతార, నీళ్ళు, ముసురు, పొగమంచు, కళ్ళజోడు మొదలైన శీర్షికలతో సంపుటాలు వెలువడ్డాయి. ప్రస్తుతం 'పెద్దిభొట్ల సుబ్బరామయ్య కథలు' పేరుతో కథా సంపుటి వెలువడింది.

పెద్దిభొట్ల వారిది ఒక ప్రత్యేకమైన మార్గం. వారి కథల్ని చదువుతున్నప్పుడు పాఠకుల్ని ఊహాలోకాల్లో విహరింపజేసే వర్ణనలుగాని, అవాస్తవికమైన అంశాలుగాని మచ్చుకైనా కన్పించవు. సమాజంలో వివిధ మనః ప్రవృత్తులు గల మానవుల్ని దర్శించినట్లు, వారు వర్ణించే విషయాలన్నీ ప్రతినిత్యం ఎక్కడో ఒకచోట జరిగే అంశాలే అన్నట్లు అనుభూతిని పొందుతారు పాఠకులు. వీరి కథల్లో శబ్దాడంబరం, అనవసరమైన అంశాలు ఎక్కడా తటస్థపడవు.

పెద్దిభొట్ల వారు ఇతివృత్తాన్ని ఎంచుకోవడంలోనే తమదైన ప్రత్యేక పద్ధతిని ప్రదర్శిస్తారు. మధ్యతరగతి కుటుంబాల జీవన విధానాల్ని గూర్చి, పేదల బాధల్ని గూర్చి కొడవటిగంటి కుటుంబరావు, రావిశాస్త్రి మొదలైన వారు కథలు వ్రాసినా వారి పద్ధతి వేరు, సుబ్బరామయ్యగారి కథా కథనం వేరు. వీరి కథల్లో బీదబ్రాహ్మణులు, మధ్యతరగతి

ఉద్యోగులు, చిల్లరకొట్టు సింహాచలాలు, నిరుద్యోగులు, మోసగాళ్లు, ప్రెస్‌వర్కర్స్, బొమ్మలు తయారుచేసేవాళ్లు, టీ దుకాణాలు నిర్వహించే వాళ్ళు, ఒకటేమిటి? సమాజంలో కనిపించే పేదల బాధామయ గాథలన్నీ దర్శనమిస్తాయి. సుబ్బరామయ్యగారి కథల్లో కరుణరసం బాగా పోషించబడింది. 'ఏకోరసః కరుణయేవ' అని భవభూతి దత్తరామ చరిత్రలో వలికించినట్లు కరుణ రసాత్మకమైన కథలనే సుబ్బరామయ్యగారు ఎక్కువగా రచించి పాఠకుల హృదయాల్ని ద్రవింపజేసి సజల నయనుల్నిగావిస్తారనడం సహజోక్తి.

ఈ ముప్పై కథల్లోను భిన్నరీతుల్లో సాగిన ఇతివృత్తాలున్నాయి. వీరి కథల్లో వర్షం ప్రస్తావనగాని, ఎండవర్ణనగాని, కలల వివరణగాని పెక్కుచోట్ల దర్శనమిస్తాయి. ఆవర్ణనలు చాలా సంక్షిప్తంగా ఉండి కథాగమనానికి అనువైన పద్ధతిలోనే సాగుతాయి. పేరయ్య బావి అనే మొదటి కథలోనేరచయిత పేదవాడైన పేరయ్య కష్టపడి సంపాదించిన డబ్బుతో ప్రజోపకారార్థం బావి త్రవ్వించి బాటసారుల సేదదీర్చే అవకాశం కల్పించాడని చెప్పి ఎవరికి చేతనైన సాయం వాళ్ల సమాజానికి చెయ్యాలనే ఉపదేశాన్ని భంగ్యంతరంగా తెలిపారు. ఈ కథాసంపుటిలో నీళ్ళు అనే కథ హృదయాల్ని కదిలిస్తుంది. నీటి కరువు ఏర్పడిన పరిస్థితిని చక్కగా వర్ణించారు రచయిత. జోగినాథం ఒక గుమాస్తా. అతనికి నీళ్లంటే ప్రాణం. అతడు ఎక్కువసేపు స్నానం చేస్తుంటే అతన్ని గూర్చి పలువురు పలువిధాలుగా అంటుంటే జోగినాథం "పిచ్చివాడిలా గంటల తరబడి స్నానం చేస్తాను. లేకపోతే ఏదన్నా మంచి ముహూర్తం చూసి కృష్ణలో పడి ఛస్తాను. అయితే మాత్రం మీ కెందుకు?" అంటాడు. ఆ తర్వాత స్నానానికి వెళ్లి చనిపోతాడు. జోగినాథం మరణాన్ని రచయిత అతని మాటల్లోనే సూచించారు. జోగినాథం చనిపోయినప్పుడు పల్లెటూళ్లో పూరియింట్లో నిద్రలో ఉన్న తల్లి ప్రేగు కదిలింది' అన్నప్పుడు రచయితపై పడిన శ్రీ శ్రీ ప్రభావం స్పష్టం కాకమానదు.

రాళ్లు రత్నాలు కథలో మంచి నగలు, గిల్టు నగలు ఉన్నట్లే మంచి మనుషులు నకిలీ మనుషులుంటారని తెలిపారు. మనసుకథలో రిటైరైన వ్యక్తికి ఇంట్లో కాలం గడవని పరిస్థితిని వివరించారు. మబ్బు విడిచిన ఎండ కథలో స్నేహం ప్రాధాన్యాన్ని అందునా వయసు మీరినప్పుడే వేరే కాలక్షేపం ఏమీలేనప్పుడు - రోజూతనతో సరదాగా గడిపే మిత్రుడు దూరమైనప్పుడు నిజమైన మిత్రుని ఆవేదన ఎలా ఉంటుందో ధనంజయరావు పాత్రద్వారా సూచించారు. చీకటి, సతీసావిత్రి కథల్లో వేశ్యల జీవితాల ఎంత దయనీయంగా ఉంటాయో వివరించారు. నిప్పుకోడి, ఎక్స్‌ట్రా కథల్లో రామకోటిలాంటి వస్తాదును,భైరవమూర్తి, వామనరావులాంటి నాటకాల రాయుళ్లను పరిచయం చేశారు. 'పూర్ణాహుతి' హృదయాల్ని కదిలించే కథ పిండ ప్రదాన కార్యాలను నిర్వహించే బ్రాహ్మణుల వ్యవహారాలు స్పష్టంగా వివరించబడ్డాయి.

అద్దె కొంపల్లో గాలిరాక బాధలు పడి చివరకు మరణాన్ని కొని తెచ్చుకొనేవారి దయనీయగాథ 'గాలి' కథలో వర్ణించబడింది. కళ్లజోడు కథలో 'మాచమ్మ' అనే పేద ముసలమ్మ కళ్లజోడు పెట్టుకోవాలనే కుతూహలాన్ని కలిగి ఉండడం ఆకోరిక తీరినట్లే తీరి వెంటనే కళ్లజోడు పగిలిపోవడం కరుణరసాత్మకంగా వర్ణించబడింది. ఇంకా దుర్దినం, దగ్ధగీతం, శుక్రవారం మొదలైన కథలన్నీ ఏదో ఒక విశిష్టతకలిగి రచయిత పరిశీలనానైశిత్యాన్ని, విషయ వివరణని పట్టిస్తాయి.

సుబ్బరామయ్యగారి ప్రతికథలోను ఇతివృత్తాన్ని ఎంచుకోవడం, దాన్ని తమదైన మార్గంలో వివరించడం, కథలు పాత్రల యొక్క బాహ్య, ఆంతరంగికమైన రూపాలను స్పష్టం చెయ్యడం. ప్రత్యేకమైన పంథాలో జరుగుతుంది. వైవిధ్యం ఉన్న కథలు వ్రాసినా సుబ్బరామయ్యగారు వైదిక బ్రాహ్మణ కుటుంబాలలోని పాత్రల్ని స్వీకరించి చేసిన రచనల్లో తమదైన ప్రత్యేకతను ప్రదర్శించారు. తమదంటూ ఒక మార్గాన్ని ఏర్పరచారు. వీరి కథ లెక్కువభాగం సంభాషణా రూపంలో కాకుండా వివరణాత్మకంగానే సాగుతాయి. వృత్తి రీత్యా ఆంధ్రోపన్యాసకులు కావడం వల్ల వీరి భాష సరళమై, సుబోధకమై ఉంటుంది. వీరి కథల్ని ప్రచురించి విశాలాంధ్ర వారు మంచి పనిచేశారు. 'సమాజ జీవితదర్పణమైన ఈ కథల సంపుటి ప్రతి ఒక్కరూ చదవదగింది. ఎన్నో కథల్ని రచించిన సుబ్బరామయ్యగారి కథల్లో కేవలం ముప్పైకథల్ని మాత్రమే ప్రచురించిన విశాలాంధ్రవారు తరువాతి ముద్రణలో ఈ సంఖ్యను పెంచి సుబ్బరామయ్యగారి కథల్ని పాఠకలోకానికందిస్తారని ఆశిద్దాం.

తుఫాను సహాయ కార్యక్రమాల్లో N.S.S.

ఆంధ్రదేశ అన్నపూర్ణగ విరాజిల్లుతున్న కోనసీమ గత సంవత్సరం నవంబరు 6వ తేదీన భీకర తుఫాను తాకిడితో అతలాకుతలమైన సంగతి అందరికీ తెలిసిందే. ప్రజాజీవనం అస్తవ్యస్తమయింది. రహదారి, విద్యుత్తు, త్రాగునీరు వంటి కనీస అవసరాలే కాక నిలువనీడను

సైతం కోల్పోయిన మానవులెందరో. దీనికి స్పందించిన మానవ సమాజం అక్కడ నిర్వహించిన సహాయ కార్యక్రమాలు అనేకాలు. దీనికి చలించిన ఆంధ్రలొయోలా కళాశాల ప్రిన్సిపాల్ Rev.Fr. C.J. జాన్ తగురీతిని స్పందించి సమాజసేవలో పాలుపంచుకొనే జాతీయసేవాపథకం (N.S.S.) ద్వారా కల్లోలిక ప్రాంతాలో సేవాకార్యక్రమాలు నిర్వహించేందుకు ప్రోగ్రాం ఆఫీసర్లను సన్నద్ధం చేశారు. నాగార్జున విశ్వవిద్యాలయం (N.S.S.) కో ఆర్డినేటర్ ప్రొఫెసర్. N. సుధాకర్‌రావుగారి చొరవతో 50 మంది లొయోలా (N.S.S.) వాలంటీర్లు ప్రోగ్రాం ఆఫీసర్లు డా॥ చల్లా శ్రీరామచంద్రమూర్తి, డా॥జి. సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిల నేతృత్వంలో తూర్పుగోదావరి జిల్లా అమలాపురం సమీపంలోని కాట్రేనికోన మండలానికి చెందిన ''నడవ పల్లి '' గ్రామంలో సేవాకార్యక్రమాన్ని (16-11-96 to 25-11-96) పదిరోజుల పాటు నిర్వహించారు.

ప్రకృతి వైపరీత్యానికి తల్లడిల్లుతున్న ప్రజలను ఓదార్చేందుకు ప్రయత్నించారు. వారిలో ఆత్మస్థైర్యాన్ని పెంపొందించారు. ఈ సేవా కార్యక్రమంలో మన విద్యార్థులు గ్రూపులుగ విడివడి వాడవాడల, ఇంటింటికి వెడలి కూలిన కప్పులు తొలగించి, తాత్కాలిక ఇళ్ల నిర్మాణానికి తోడ్పడ్డారు. సుమారు 200 ఇళ్ళను విద్యార్థులు పునర్నిర్మించారనడంలోనే వారి సేవ దృష్టి తెలుస్తున్నది. త్రాగునీటి కాలువల్ని పరిశుభ్రం చేయడంతో పాటు సుమారు 8 కిలోమీటర్ల నిడివి కలిగిన పంటపొలాల్ని శుభ్రంచేశారు. నీటి ప్రవాహానికి అనువుగ మార్చి తదుపరి పంటలు నిర్వహించుకోవడంలో రైతులకు విద్యార్థులు అందించిన చేయూత అమూల్యం. రహదార్లపై అడ్డదిడ్డంగపడి ఉన్న కొబ్బరి, జామ, తాటి, మామిడి వంటి మహావృక్షాల్ని పెకలించి ప్రక్కకు తోసి వాహనములు వెళ్లడానికి అనువుగ చేశారు.

అడ్డదిడ్డంగ పడిఉన్న చెత్త చెదారాల్ని చీపుర్లతో ఊడ్చి, అనవసర సామాగ్రిని అగ్నికి ఆహుతి చేశారు. మురికి కాల్వలను శుభ్రంచేసి బ్లీచింగ్ వంటి పౌడర్లను చల్లి పరిసరాల పరిశుభ్రతను దాని ఆవశ్యకతను చాటి చెప్పారు.

నడపల్లి, పంది-పల్లం, కుంచనపల్లి, బలుసుతిప్ప మొదలైన కుగ్రామాలలో మన విద్యార్థులు అందించిన సేవ అపారం. శిబిరానికి వచ్చిన విద్యార్థులందరూ శక్తివంచన లేకుండ సహాయ కార్యక్రమాలలో పాల్గొని గ్రామప్రజలమెప్పును పొందారు.

నాగార్జున యూనివర్సిటీ N.S.S. కో ఆర్డినేటర్ ప్రొఫెసర్ N. సుధాకరరావు, మనకళాశాల ప్రిన్సిపాల్ Rev. Fr. C.J. జాన్ రాష్ట్రప్రభుత్వ N.S.S. విభాగ సలహాదారు శ్రీ పాల్‌గార్లు మా శిబిరాన్ని సందర్శించి ప్రజలకు విద్యార్థులు చేస్తున్న సహాయకార్యక్రమాల్ని ప్రశంసించారు.

ఈ శిబిరాన్ని విజయవంతంగ నిర్వహించడంలో ప్రోగ్రాం ఆఫీసర్లు డా॥ చల్లా శ్రీరామచంద్రమూర్తి, డా॥ జి. సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి కృతకృత్యులయ్యారు.

డా॥ చల్లా శ్రీరామచంద్రమూర్తి

ప్రోగ్రాం ఆఫీసర్
N.S.S.

जिन्दगी के दो पल

जिन्दगी के ये दो पल
यो ही गँवाना है नहीं
इस छोटी–सी जिन्दगी में
कुछ कर दिखाना है

मिट्टी से सोना उगाना है
इस चमन को स्वर्ग बनाना है
अन्याय का सामना करना है
प्यार का संदेश फैलाना है
गरीब को हाँथ बँटाना है
बेघर का सहारा बनना है

दीप से दीप जलाना है
सूरज–सा उजाला देना है
पर हाय अकेला मैं
तुम्हें मेरे साथ चलना है

इस चमन को है स्वर्ग बनाना
जिन्दगी को यों ही नही गँवाना

– अर्जुन कुमार
ए.ओ. 71

मंज़िल अनजाना

सावन की पेहली बूँदों को देखो
बादल से होके जुदा वो चले हैं
फूलों को मेहका रही है यह सावन
खिलने लगा है भौरोंके आँगन

ये पल यहाँ हूँ, कल जाने कहाँ रहूँ
उड़ जारही हूँ मंजिल के आकाश पर
जानूँ नही मैं किसके जीवन को
मेहकाने चली हूँ।

सूरज़ की किरणें नदियों में गिरके
झुकती है आकाश छूने जमीन को
हवा गुनगुनाती चली है ऐसे
बिखरने को फूलों की खुशबु को जैसे

ये पल यहाँ हूँ कल जाने कहाँ रहूँ
बहती चली हूँ मंजिल की किस मोड़ पर
जानूँ नहीं मैं किसके जीवन में
खुशियाँ बाँटने चली हूँ।

नैनों से बरसे आँसू ये मेरे
छुपाती रही है कुछ दर्द गहरे
फिर भी ये मुसंकान होठों पे खिलके
छाई है खुशियों के मौसम ये हलके

ये पल यहाँ हूँ कल जाने कहाँ रहूँ
हँसती चली हूँ मंजिल की किस राह पर
जानूँ नही मैं किसके जीवन के
आँसू मिटाने चली हूँ .... ॥

मृदुला सुमन पाल
एम.सी.ए (द्वितीय)

तनहाँई

धोखा ही धोखा
भरसाहें ही धोखा
नहीं है साथी
जो बन सके परमार्थी।

मिलना तो है यार पर
दरियाफ्त करने से पहले ही
दे देता है फरार
उफ् क्या करूँ इस झरोखे को।

दोष नही देता जन्म देनेवालों को,
बेहोश में जोश कर बैठे
रोम–रोम पे आर्त हैं जन्म लेनेवालो को
पग–पग पर काँटे हैं जीनेवालो को।

शिथिलता पे पला वह
दहशत का माजरा वह

सकुचाहट का फासला वह
बेडा गर्क कर गयी बेजुबाँ को।

हाँफ चुका हूँ यार
मर न जाऊँ कही
कलयुग के पश्चात्
यह भी मालूम नही।

कहाँ मिले उन अजीबों को
जो सुख का भोगी हो
कम्बख्त! शिखा देती है बहुत कुछ
तनहाँई चीज होती ही ऐसी है।

किरट्टु, के. सी
टि.ए. 45

मुझे ठोस काम करना है।

मै इस शहर मे अनजान हूँ
यहाँ मेरा न कोई पहचान है
फिर भी सबका हूँ एहसानमन्द
सब मुझे अपना लगते है।

बडी तमन्ना लेकर आया था
ज्ञान-प्राप्त कर लौटना है
काम अव्वल करना है
अच्छाई का आभूषण पहनना है

देश की प्रगति में हाथ बँटाना है
सत्य-प्रेम ममता-मानवता बढ़ाना है
बडे-बुजुर्गो का आदर करना है
सबको गले लगाना है।

बरबादी को रोकना है
शोषण को मिटाना है
भटके भाइयो को फिर से
सही राह पर लाना है

राष्ट्र के है जो भक्षक
बनाना है उन्हें रक्षक
लालची दानव को भी
फिर मानव बनाना है।

- सुनीत कुमार

यह क्या हो रहा है?

शाम ढ़लती नही कि रात हो जाती है;
सुबह होती नहीं कि शाम ढ़ल जाती है।
यह क्या हो रहा है?

अपने थे जो वे पराये हो रहे है,
किले थे जो वे खंड़हर हो रहे हैं,
गिरगिट की तरह लोग
अपना रंग बदल रहे है।

परीक्षाएँ होने से पहले प्रश्न-पत्र आउट हो रहे हैं,
बीमार होने से पहले इलाज हो रहे हैं,
इसके आगे क्या कहना,
जन्म होने से पहले बीमे हो रहे हैं।

कहीं राष्ट्रपति शासन तो कहीं कर्फ्यू लागू हो रहा है,
अपना यह चमन अब वीरान हो रहा है।
आजादी के दीवानों का सपना बिखर रहा है,
भविष्य का आईना चटक रहा है।

सियासी नजर से धर्म गुनाह लग रहा है,
दीपक से यूँ सूर्य लजा रहा है।
मेल जोल करना बेकार लग रहा है,
ठगे का काम चमत्कार लग रहा है।

कत्ल किया किसी ने फाँसी लगी किसी को,
यह करिश्मा दिखाया जा रहा है।
बहुँओं को जलाकर,
बहाना बनाया जा रहा है।

अब जाकर किसे सुनाएँ अपना गम,
यहाँ तो अपने आप डूबे हुए हैं लोग,
मिलने की बात छोड़ों यहाँ तो बिछुड़ रहे हैं लोग
एक के बाद एक सहारा छीन रहे हैं लोग।
यह क्या हो रहा है?

डी. आनन्दा कुमारी
एम.एस. डब्लयू (प्रथम)

हे बापू एक बार फिर आओ।

हे बापू एक बार फिर आओ
इस अधकारमय युग को प्रकाश दिखलाने
एक बार फिर आओ।

इस असत्यमय जग मे सत्य फैलाने
इस हिसामय जग मे अहिसा का महत्व सिखाने
इस अधर्ममय समाज मे धर्म को सँभालने
इस अनीतिमय जग मे नीति के फूल खिलाने
जाति-पाँति के भेद-भाव मिटाकर
सबको एकता के रास्ते चलाने

हे बापू! एक बार फिर आओ॥

टी.वि. सतीश बाबू
ए.ओ. 58

एकता की आग

क्या हुआ, भिन्न है हमारी जाति
आखिर हम है, सुख-दुःख के साथी।
जीना मरना साथ-साथ
आखिर हम है भारत वासी॥

देश की शान के लिए सब कुछ
कर गुजरने को तैयार है हम।
चाहे मौत ही क्यो न आवे
सहने को तैयार है हम॥

धरती-आसमान एक कर देगे
लड़ पड़ते दीवारो से।
अगर सफलता नही मिली
तो टकराएंगे तूफानों से ॥

लक्ष्य पाकर ही रहेंगे
यही हमारा वादा है।
'वन्दे मातरम्-वन्दे मातरम्'
यही हमारा नारा है॥

- के. जोशफ़ कोंडलराव
ए.बी: 45

भगवान कहाँ है?

चल पडी, मै चल पडी
भगवान को ढूँढने चल पडी।

सुना है, वह है वनस्पति मे
फूलो के मकरद मे
हर फूल को चुनती चली
हर पत्ते को टटोलती चली

सुना है, वह है हवा मे
प्रकृति की साँसो मे
पर मिला नही वह निष्ठुर
धोखा ही दे गया

चली मै गुरु के पास
उम्मीद व उपदेश लेने
पर गुरु भी खुद ढूँढ रहे है
सालो से कोशिश जारी है

आखिर भगवान है कहाँ?
मै थकी-हारी ढूँढती रही
घोर निराशा-ग्रस्त हूँ मैं
टपक पडे दो बूँद आँसू
मेरी गीली आँखो से
तभी चमक उठी ज्योति-किरण
भगवान का हुआ साक्षात्कार
अब मै समझ गयी
वह है पराजय मे, जय बनकर

वह है घोर निराशा में
आशा बनकर
वह है मरुस्थल में
पानी बनकर
वह है हम तुम में
प्यार बनकर

- लीला लावण्या
एन.बी. 36

क्या जाति–क्या धर्म ?

उधर लोग मरते जाति के नाम पर
इधर भूखे–प्यासे मरते हजारों लोग
उधर लोग लडते धर्म के नाम पर
इधर धर्म देगा क्या फिर जीवन?

कूडादान देखो, बच्चे लडते कुत्तेसे जूठा अन्न पाने
गली में बच्चे तरसते, प्यास बुझाने
धर्म, क्या उन्हें देगा, जीवन की आशा?
वे क्या जाने धर्म–जाति,
सिर्फ घूमते फिरते है दिशा–दिशा

बोले हजारो शब्द, धर्म की दुहाई देते
भाषण हजारों दिये, जाति का बखान करते
देखो चारो ओर बिलख रहे हैं इन्सान
क्या उत्तर देगा तुम्हारा धर्म, तुम्हारी जाति?

के. जेसु राज
एन.ओ. 7

जय हिन्द कहो

हे भारत के वीरो
तुम्हें हिन्द बचाना है
आजादी की नौका को
तूफानों से पार लगाना है

बापू ने बोया आजादी का बीज अमर
फलता–फूलता बगिया आज बना है
आग लगाओ मत उसमें तुम
और एक फूल जुडाओ उसमें तुम

फाँसी पर चढ़ा जब सावरकार
मौत डरी हहराकर
आजादी का परवाना है वह
वंशज हो तुम उसी का

देश की अमर कहानी याद करो
उठो जागो जय हिन्द कहो

अमरेन्द्र कुमार ओझा
बी.काम. (द्वितीय)
एन.ओ. 55

उठो दलित! जागो

अरे मानव! तू शोषित क्यों?
क्या तुममें ताकत नहीं
मर्द हो तो दिखाओ
अपनी मर्दानगी
औरत हो तो दिखाओ
अपनी दैवी शक्ति
हारी–सी चुप बैठी क्यों हो?

विज्ञान कहता तुम में
कोई कमी नहीं
टंकार की ध्वनि है
फिर चुप क्यों हो?

उठो जवानो
लडो, लडो अपने हक केलिए
जान चली जाय
पर मान तो बच जाय
भले ईश्वर नहीं
हम खुश हो जाय।

– मुक्ति प्रकाश डानियल
ए. जी. हेच – 16

आखिर तू है कौन?

नारी! कवि की कल्पना–सी सुन्दर रुप तुम्हारा
सौ बार बधाई है जिन्होंने तुझे सँवारा
बडी जतन से तुम्हें बनाया करतार ने
लज्जा आती तुम्हें शब्दों में बाँधते।

फूल–सी कोमलता ही नही
पर्वत–सी दृढ़ता भी है तुममें
सागर–सी विशालता ही नही
गगन–सी गंभीरता भी है तुममें।
तुझे कैसे परिभाषित करुँ?
शब्द छोटे लगते हैं तुमसे?

उषा से गोधूलि तक
दिन से रात तक
तुम्हीं हो हर कहीं
तुम अकेली कैसी?

आज लोग तुम्हारे नाम को धिक्कारते हैं
अनेक हेय उपमानों से पुकारते हैं
तुम वाकई अपनी स्थिति से परिचित नहीं?
शोषित होती हुई भी मौन क्यों हो?
ईंठ का जवाब पत्थर से देती क्यों नहीं?

– **मुक्ति प्रकाश डानियल**
ए. जी. हेच – 16

वफा – बेवफा

हम बेवफा हरगिज न थे,
पर हम वफा कर न सके
कुछ सोच दूर हुए थे
पर तुम्हारी चाहत पूरी कर न सके।

तुझसे बिछुड़ के ही, हो बेखबर,
तेरे ही गम में चलते रहे,
मंजिल पाने की उम्मीद पर,
तेरी ही यादों में डूबे रहे।

कल्पनाओं के सहारे जीता रहा,
मगर तुम्हारा फरेब समझ न सका
तुमने किया जो शिकवा,
मैं वो मिला कर न सका।

मुझको मिली इसकी सजा,
मैं जो खता कर न सका
मैं बेवफा हरगिज न था
पर मैं वफा कर न सका।

– **राकेश**
ए. ओ. 5

लक्ष्य की खोज़

सभी अन्य व्यक्तियों की तरह इसी अभिलाषा से घर से रवाना हुआ कि स्नातक होकर अपना जीवन सुखमय बनाऊँ। सभी लोग इसी आशा से, किसी अच्छे कॉलेज का चयन करते है। यही मुराद लेकर इतनी दूर आया। अपना श्रम लगा कर रोज–रोज कॉलेज के आंगन में झांक–मारता, यार दोस्तो के साथ गुसल–खोरी करता और शाम को अपने भविष्य की चिंता में व्यस्त रहता और उसे सँवारने की कोशिश में दिलो–जान एक कर देता। इसी तरह मेरी जिन्दगी मंजिल की ओर अग्रसर होने लगा। मैं इस रफ्तार पर रुकावट डालना उचित न समझा।

मगर ये सब बातें बदलती जमाने की हैं। जब जवानी आती है तो कयामत भी आता है। मेरी एक मधुबाला से आँखें–चार हो गई और नजर–नजर से उसे निहारता रहा। सचमुच शायरी वाली कयामत हकीकत की कयामत बन गई। शक्ल–सूरत मामूली सी, न बुरी न अच्छी, मगर जवान थी। उसके चेहरे में एक अजीब किस्म का आकर्षण और उसकी त्वचा में एक निराली चमक थी। उसकी पलकें बड़े प्यारे अन्दाज से झुकी–झुकी रहने लगी। दुपट्टा उसके गले में एक खास कोण से टिका रहता जो उसके सौंदर्य को और निखार देती थी।

बस फिर तो बात की बात कयामत आ गई। रोज का समय-सारणी बन गया उसकी एक नजर के लिए दिल तरसने लगा। उसकी ताक-झाक, उसकी दीदा-दलेरी, उसकी टीका-टिप्पणी मे समय बीतता रहा।

घडी दो घडी उससे हल्की-फुल्की बातचीत करने को मन चाहा। लेकिन धीरे-धीरे वह मेरे इरादे को समझने लगी। कभी मेरी ओर मुस्कराकर चचल मयूर की तरह झाक जाती। मिलन की पेशकश मे अपनी शुभयात्रा करता रहा।

तभी प्रथमवर्ष का इम्तहान आया, अपना अमूल्य समय को सम्भालकर अपने जीवन को सिगारने मे दिलो जान एक कर दिया। सजलता की आशा मे अपना वतन लौट गया। गर्मी की छुट्टी मटर-गस्ती मे हज्म हो गई। खेल-कूद, शिकार और मेहमानी मे गर्मी का अवकाश हाथ से निकल गया।

इस वर्ष रग-रेलियाँ नही होना चाहिए। अपनी शिक्षा-दीक्षा मे ही मन और दिल सहेज लूँ। न जाने कब तक यह सिलसिला जारी रहता कि एक दिन वही सुकुमारी का नेत्र मुझ पर टिका जिसमे एक अजीब चमक और आकर्षण था जो अपनी ओर जादुई चुम्बक की भाँति मुझे खीचने लगी। चोट तो दिल मे लगी।

रोज चोरी-छिपे मिलने की कोशिश करता रहा। फिर मेरा कसूर क्या था? दूसरा वर्ष भी निकल गया। अपनी आकाक्षा एव आशाओ की ओर बढ़ता रहा। लक्ष्य तो सामने था जिसे एक पल भी भूल नही पाता। मै अपना दूसरा वर्ष खत्म करके रफू-चक्कर हो गया।

एक दिन मै शाम को घर लौटा, अपनी व्यस्थता से थका-माँदा। मेरे कान चौकन्ने हो गये। सवाल नानी ने किया था, "लड़का अकेले पढ़ाई के लिए इतनी दूर गया है। कहीं गौरीनाथ का मंदिर न हो जाय।" गोरीनाथ के मंदिर के इर्द-गिर्द लड़के-लड़कियों का माहौल है। अम्मा बोली, "अब अपन-तपन का जमाना गया, जहाँ बाबा-अम्मा हाँ कर दिया, तो चले गये। आजकल तो लड़के-लडकियो की मर्जी जरूरी होती है ताकि वे एक-दूसरे को समझ लें, देखभाल लें। कोर्टशिप भी होती है।" नानी पूछी - "कोर्टशिप क्या बला होती है ?" "कोटशिप नही, कोर्टशिप! लड़का-लड़की की शादी।" अम्मा ने जवाब दिया।

"झाड़ू फिरे उसकी कोटशिप सूरत पर! अब एक दूसरे की जिन्दगी खराब करने पर तुले हैं।"

"लेकिन मेरा मिया मुकद्दर का सिकन्दर है, ऐसी नीचता नही करेगा।"

" हाँ हाँ! दूर के ढ़ोल सुहावने होतें है।"

"ऐसा हुआ तो नाक कट जायगी।" अम्मा का माथा ठनका। नानी को समझाई - "इस बार पाठ पढ़ाकर ही भेजूँगी। मुझे अब जवानी का खतरा नजर आ रहा है। इतना दूर कुर्बान किये, मुझे खलता है। पर उसके बापू के आगे असहाय हूँ।

छुट्टी समाप्त हुई और मै अपनी डिग्री हासिल करने की तमन्ना लिए "गुडबाँय" का हाथ दिखा, सभी को गुडलाक का हाथ हिलाया। माँ सफलता का चुम्बन दिया।

रेलगाड़ी पर जम गया। लौट कर आऊँगा तब मेरी शादी की बात चलेगी। उससे पहले नौकरी के लिए तो किसी का दरवाजा ठोकना ही पड़ेगा। मुझे नौकरी की तलाश में इधर-उधर, हाथ-पैर मारना तो पड़ेगा। इसी आशा से, यार दोस्तो के साथ भविष्य की खोज

मे जुट गया। अपनी–अपनी कौशलता, निपुणता एवं होशियारी के अनुसार, अपना अपना लक्ष्य रखा। किसी ने एम.बी.ए., चार्टड आकाउन्टेट, एम.काम. का लक्ष्य रखा।

कॉलेज का महौल बदला–बदला नजर आने लगा। उकताहट गला दबोच रहा था। जब रात का तालिम निबटता तो दिन में चक्रव्यूह मे फंस जाता। मै प्रतीक्षा मे दिन बिता देता।

तब अचानक मेरा माथा–ठनका और माता की वे बाते याद आयी। तब मै अपनी रंग–रेलियो की गहरी नीद से जागा जो मुझे जहन्नुम की ओर खीच रही थी। अब वह सौदर्य की रानी की शौक न थी।

मेरा मकसद, मंजिल और महत्वाकाक्षा बहुत दूर है। इस पथरीली, अन्जान, बेरहमी रास्ते मे, उसकी नाजूक कोमल शरीर को सजा नही देना चाहा। उसकी नाजूक कोमल और शशि रूप चेहरा तो केवल दर्पण में सुन्दर है। अतः उसे "अल्विदा" करना चाहा।

तब मेरा रुख बदला और मै गहरी साँस लेकर राहत की साँस ली, लेकिन मेरा प्यार हमेशा हमेशा के लिए खामोश हो गया। उसने कौतूहलता से कई बार लौट आने का आग्रह किया। लेकिन मेरा आत्म विश्वास, साहस और शौर्य मुझे चुनौती देती रही।

मै उसका ख्याल किये बिना अपना स्नातक पूरा कर सका । अन्त मे खुशी की बाते हुई। खुदा से अरमान मांगे। ऐसा शुभचितक मुझे कभी नजर न आया था। अब भी वह मुस्कान से मेरे पास आती। उसे मेरी रानी की भाति हमेशा शुभकामनाओं की माला ईश्वर के समक्ष चढ़ाता हूँ। आज मै अपने लक्ष्य की खोज में भटक रहा हूँ। लेकिन उसका प्यार आज भी अजर और अमर है। परन्तु खामोश .....।

– सुनील कुमार

डी. ओ. ८

अधूरा सपना

गाड़ी से उतरने के बाद मनीषा और रंजित घर की ओर चले। न जाने आज वे क्यों मौन थे। झरने के पास नाश्ता के लिए रुके। दोनों की आँखे टकरा कर जमीन को बेधने लगी। दोनों अपने हृदय मे छिपी भावना कहना चाहते थे, लेकिन शका और लज्जा रोके रखी थी। रंजित बहती धारा की ओर एकटक ताक रहा था। उसकी विचार–धारा मानो पानी की धारा के साथ बहती चली जा रही थी। मनीषा उसको इस प्रकार मग्न देखकर स्वय उस पर मुग्ध थी। उसने अनुमान लगाया कि जरूर रंजित भी मेरी ही तरह कुछ कहना चाहता है, लेकिन उसे भी राह नहीं मिल रही होगी। अतः उसने कहा, "रंजित, तुम सपना तो नही देख रहे हो "।

"सपना तो मै कभी देखता ही नही मनीषा! " – चौक कर रंजित बोला।

" लेकिन मैं ...... ।"

" लेकिन मैं तो स्वप्न देखती हूँ। यही न कहना चाहती हो। " रंजित ने वाक्य पूरा किया।

"जी हाँ रंजित मैं हमेशा एक ही सपना देखती हूँ। तुम मेरा हाथ पकड़ कर दूर–सुदूर उस जंगल में ले जाते हो, जहाँ सिर्फ तुम और मै रहते है। तुम मुझ से अपने पास बैठने का आग्रह करते हो। मैं शर्मा कर चेहरा छुपा लेती हूँ। तुम चेहरे पर से दुपट्टा हटाने का प्रयत्न करते हो। इसमें हवा का झोंका भी तुम्हारा साथ देता है। मैं असहाय बैठी रहती हूँ। फिर हम तुम हाथ में हाथ मिलाये घंटों बात करते हैं। फिर आगे बढ़ते हो। एक सुन्दर मंजिल दिखाकर कहते हो, " एक दिन मैं भी वहीं पर एक महल खड़ा करूँगा। तुम्हें वही ले जाऊँगा।

पर जब तुम उस मंजिल की ओर बढते हो तो मुझे अकेली छोड़ जाते हो। उसके बाद क्या होता है, मुझे याद नहीं है।"

आह भरता हुआ रंजित ने कहा, "स्वप्न कभी सत्य नहीं बनता मनीषा।" वह तो नींद की चटनी है, मगर तुम अब भी इतनी नादान हो कि उस पर विश्वास करने लगी हो। स्वप्न तो नींद की क्षणिक मिठास है। पानी के बुलबुले बनते हैं और क्षण भर में मिट जाते हैं। स्वप्न भी कुछ ऐसा ही है।

"तो क्या स्वप्न बिलकुल झूठा है? क्या इसे साकार नहीं किया जा सकता है? अगर हम स्वप्न को साकार करे, तो उसमें कोई हर्ज तो नहीं" मनीषा ने कहा और सिर झुका लिया।

रंजित समझ गया कि मनीषा वस्तुतः क्या कहना चाहती है। रंजित मनीषा से मिलता और बात करता जरूर था लेकिन उसको यह पता नहीं था कि मनीषा मन ही मन उससे प्रेम करने लगी है। उसकी आँखे, रंजित पर टिकी हुई है। उसे जिन्दगी भर आँखों में बसाना चाहती है। जीवन-सहारा बनाना चाहती है। उसके मुखड़े पर रंजित को पाने की ललक थी। आँखों में प्रेम-मादकता व्याप्त थी। हृदय में उमड़ता प्रेम उसकी आँखों में झलक रहा था।

अचानक मनीषा में आये इस परिवर्तन का विरोध प्रकट करते हुए रंजित ने कहा " मनीषा, अब से तुम ऐसा स्वप्न देखना छोड़ दो। जो स्वप्न अधूरा ही रह जाता है, उसका क्या अस्तित्व? हवाई किले बनाना आसान है, पर उसको मूर्त रूप देना उतना सहज नहीं है। प्रेम शब्द मात्र डेढ़ अक्षर का है, लेकिन उसे समझना और निभाना बहुत मुश्किल है। स्वप्न को साधना मत बनाओ। अन्यथा तुम बहकोगी।" मनीषा मूर्ति-सी खड़ी रही। वह कुछ भी कहने में असमर्थ थी। आँखों में आँसू भर गए थे।

तदुपरांत रंजित मनीषा से कम मिलने-जुलने लगा। अपनी जीवन मंजिल की ओर अग्रसर होने के लिए उसे मनीषा के समक्ष कठोर निर्णय सुनाना पड़ा। मनीषा में उत्साह एवंआशा की चिनगारियाँ उत्पन्न करनी पड़ी। झुलसानेवाली गर्मी थी। झरने की धारा में पैर डूबो कर मनीषा बच्चों-सी खेल रही थी। पानी उसके हँसीन पैरों को चूमता और बह जाता। वह भविष्य की मधुर कल्पना में झरने की धारा के साथ बही जा रही थी। कभी उत्तेजित होकर आँखे बन्द कर लेती। वह कल्पना कर रही थी कि रंजित उसके पीछे खड़ा है और उसकी क्रीड़ा देख रहा है और कहता है, "मनीषा! क्या आज भी तुम स्वप्न देख रही हो? मुड़कर देखती है, तो वास्तव में रंजित सिर गाड़े खडा है। वह लजा-सी गई।

वह बोली, " उतनी धूप में किधर शिकार खेलने निकला था रंजित? कुछ हाथ लगा?"

शिकार की खोज में तो निकला ही था मनीषा, और वह मिल भी गया।

"तब तो बहुत खुश हो!"

" मैं ऐसा शिकारी नहीं हूँ मनीषा, जो शिकार को देखकर खुश तो होता है अवश्य लेकिन बाण-आहत शिकार को तड़पते देख आनन्दित होता है। मेरे बाण से आहत शिकार जीवित तो रहेगा, लेकिन अन्तिम साँस छोड़ने तक शायद तड़पता रहेगा।" रंजित ने कहा।

मनीषा आश्चर्यचकित होकर बोली, " आज तुमको क्या हो गया रंजित, जो इस प्रकार की बातें कर रहे हो? आखिर कहना क्या चाहते हो?"

"आज मै तुम्हे अपना स्वप्न बताने आया हूँ मनीषा। दो विपरीत पथ के राही एक साथ चल सकते है मनीषा। लेकिन दो विपरीत आदर्श रखने वाले एक साथ रह नही सकते।

"लेकिन मेरी बात तो..... बीच मे ही वह बोली"।

"आज मै कुछ भी सुनना नही चाहता। मै जानता हूँ तुम्हे बहुत दुःख होगा अपने हृदय मंदिर मे बसाई हुई प्रतिमा को निकाल फेकने मे। अपने मन-रूपी पिजड़े मे कैद पक्षी को मुक्त गगन मे उड़ता हुआ भला कैसे देख सकती?"

"लेकिन मेरा भी अपना सपना है मनीषा। एक सच्चा और कर्मठ समाज-सेवक बनने का। यह मेरी अन्तरात्मा की पुकार है। इसके लिए त्याग और समर्पण की जरूरत है। अतः तुम मुझे इस दौड़ मे खुदा के लिए कृपया अकेला ही छोड़ दो।"

"लेकिन तुम्हारे बिना मेरा जीना मुश्किल है। ऐसा मत कहो मनीषा। तुम पहले से कही बेहतर जीवन जीओगी। तुम जैसी बहुत अबलाओ ने जी कर दिखाया है। तुममे भी वह अजेय शक्ति विद्यमान है। तुम हिम्मत मत हारो।" इतना कहकर रजित ने अपने मन का भार हल्का किया।

काल को विश्राम कहाँ? दिन ढल जाते है। लोग कामो से रोज की भाँति वापस लौट रहे थे। उन सबसे बेखबर, मनीषा एकान्त मे अकेली ही बैठी हुई थी। आहट सुनकर वह पीछे मुड़ी तो प्रकाश खड़ा था। उसका चेहरा गिरा हुआ था। आँखो से आँसू बह रहे थे।

" क्यो रो रहे हो प्रकाश?" मनीषा गभीर होकर बोली।

बोलना तो बहुत है मनीषा, लेकिन बात निकलती नही, कोशिश करने पर भी जबान बोल नही सकती है।

" कुछ अनर्थ हुआ क्या? कुछ तो बोलो न?"। मनीषा ने कहा

" यह आघात सहने के लिए अपने दिल पर पत्थर रखो मनीषा। चार दिन पहले से रजित को पेट-दर्द हो रहा था, आज वह हमे छोड़ चला गया।"

मनीषा के सिरपर वज्रपात हुआ। वह छाती पीट-पीट कर रोने लगी। क्षण भर मे उसके अंग-प्रत्यग शिथिल हो गए। प्रकाश ने उन्हे सहारा दिया। प्रकाश के सीने पर वह मुँह छुपाये रोने लगी। प्रकाश ने पहली बार अनुभव किया कि दुःख के आँसू तीर से भी तेज होते है।

प्रकाश ने सहानुभूति प्रकट करते हुए कहा "मत रोओ मनीषा। ऊपर वाले की योजना को कौन टाल सकता है। यह खत् लो, जिसे रजित ने काँपते हाथो से लिखा है। यह भी अधूरी है। उसने लिखने की कोशिश की। लेकिन उसके कमजोर हाथ ने जवाब दे दिया।"

मनीषा ने उसे अपने थरथराते हाथ से पकड़ा और छाती से लगा लिया। पढ़ने की कोशिश की, लेकिन एक शब्द भी पढ़ न सकी।

मनीषा के भाग्य मे प्रेम अधूरा, प्रेम-पत्र भी अधूरा और उसके जीवन का सपना भी अधूरा ही था। आज वह स्वय को भी अधूरी पा रही थी।

रजत पुरती
बी.ए. (द्वितीय वर्ष)
एन.ई.हेच. 35

डॉक्टर (लघु एकांकी)

पात्र

१. प्रमोद – एक डॉक्टर।
२. शंकर – डॉक्टर का नौकर।
३. रामेश्वरी – एक गरीब विधवा, जिसका एक मात्र बैटा है।
४. सुरेश – विधवा का बेटा, जो बीमार है।
५. बिन्देश्वरी – एक सम्मानित औरत।
६. कल्लू – बिन्देश्वरी का नौकर।

(पहला दृश्य)

(सुरेश को तेज बुखार है; रामेश्वरी उसकी सेवा में लगी हुई है।

रामेश्वरी : (रुआंसी होकर) हे भगवान! तूने हमपर यह कैसी विपत्ति भेजी है। दिन तो किसी तरह कट गया, अब रात कैसे कटेगी।

सुरेश : (बुखार से काँपते हुए) माँ! पानी!

रामेश्वरी : हाँ बेटा! (जाती हुई) अभी लायी!

(पानी लाकर पिलाती है। फिर सुरेश के शरीर को टटोलती हुई) बाप रे! बुखार और बढ़ती जा रही है। शरीर तवे की तरह जल रहा है! अरे! कोई मेरी सहायता करो। मेरे लाल को बचाओ। (रामेश्वरी इधर-उधर देखती है, वहाँ कोई नहीं है) ठहरो बेटा! अब मैं ही जाकर डॉक्टर को बुला लाती हूँ। धीरज धरो, मैं जल्दी ही आ जाऊँगी।

(चली जाती है), (पटाक्षेप)

(दूसरा दृश्य)

(डॉक्टर प्रमोद 'बैडमिन्टन' खेलने जाने की तैयारी में हैं। उसी समय बाहर नौकर की किसी से उलझने की आवाज आती है। फिर नौकर और वह औरत मंच पर आ जाते हैं।)

नौकर : (डॉक्टर से) देखिये न साहब यह औरत कुछ सुनती ही नहीं। मैं कह रहा हूँ कि साहब के पास अभी 'टाइम' नहीं है। वे खेलने जा रहे हैं।

रामेश्वरी : (डॉक्टर से) डॉक्टर, मुझपर दया कीजिए। मेरा एक ही लाल है। उसे तेज बुखार आ रहा है। पता नहीं रात कैसी कटेगी। आप जरा उसे देखने आते तो अच्छा होता।

डॉक्टर : अरे! कुछ नहीं होगा उसे। अगर बुखार नहीं उतर रहा हो तो उसके माथे पर भीगा हुआ कपड़ा डाल देना। बस, बुखार उतर जाएगा। जा!

रामेश्वरी : नहीं डॉक्टर, मुझपर दया कीजिए, आप उसे देखनेआइए। कहीं उसे कुछ हो गया तो मैं कहीं की नहीं रहूँगी। मुझ पर दया कीजिए।

डॉक्टर : अरे! बेकार मेरा 'टाइम' बरबाद कर रही है। कह तो दिया कि मैं कल सबेरे आ जाऊँगा। (पुकारकर) शंकर! भेज दो इसे यहाँ से। मेरे पास बकवास करने के लिए 'टाइम' नहीं है।

(नौकर आता है और रामेश्वरी को ढ़केलकर बाहर भेज देता है। रामेश्वरी विनती करती हुई चली जाती है। तभी फोन की घंटी बजती है और डॉक्टर फोन उठाते हैं।)

डॉंक्टर : यस! हैलो डियर! हाँ-हाँ मैं ठीक हूँ, तुम कैसी हो? मुन्ना कैसा है? (आश्चर्य से) क्या! खेलते वक्त गिर गया! घुटने में चोट आयी? बापरे! क्या कहा – मामूली चोट! मैं अभी आता हूँ। (फोन रख देते हैं और जाने के लिए तैयार हो जाते हैं। फिर अपनी अटैची लेकर चल देते हैं)।

(पटाक्षेप)

(तीसरा दृश्य)

(डॉ. प्रमोद बिन्देश्वरी के घर में। दोनों कुर्सियों पर बैठे है। मुन्ना पास में खेल रहा है। उसके घुटने में मरहम लगा हुआ है)

बिन्देश्वरी : मैने आप को फोन करके बहुत कष्ट दिया। चोट तो बहुत मामूली है। मरहम से सब ठीक हो जाता।

डॉक्टर : खैर, कोई बात नहीं। आखिर हमलोग किसके लिए है? कोई बुलाये या न बुलाये, एक डॉक्टर होने के नाते यह मेरा फर्ज बनता है कि मैं किसी रोगी को तड़पता हुआ न देखूँ। उसकी हर परिस्थिति में सहायता करूँ, चाहे उसके लिए अपना सब कुछ लुटाना ही क्यों न पड़े। हम डॉक्टरों का तो यही काम है कि अगर कोई हमें बुलाये तो हम वहाँ किसी भी हालत में उपस्थित हों, चाहे रात हो या दिन, ड्यूटी पर हों या घर में।

बिन्देश्वरी : हाँ डॉक्टर! आज हमारे देश को ऐसे ही लोगों की जरूरत है जो अपनी परवाह किये बगैर तन–मन और धन से दूसरों की सेवा कर सके। परन्तु ऐसे लोग बहुत कम मिलते है;

(इसी समय पड़ोस की एक झोपड़ी से किसी के रोने की आवाज आती है। दोनों चौकन्ने होकर सुनते हैं)

बिन्देश्वरी : अरे हाँ! मैं तो भूल ही गयी थी। कल बेचारी रामेश्वरी के बेटे को तेज बुखार आ गया था। (पुकार कर) अरे कल्लू, जरा जाकर देख तो आ, सुरेश कैसा है? हम भी अभी आते है।

कल्लू : अभी आया मालकिन (जाकर लौट आता है) उसे तीसरी बार बेहोशी आ गयी है। पता नहीं बेचरा जियेगा या नहीं?

बिन्देश्वरी : कृपया आप भी देखिए, चलिये न।

(डॉक्टर और बिन्देश्वरी तेजी से चले जाते है।)

(पटाक्षेप)

(चौथा दृश्य)

(रामेश्वरी का घर। लड़के को अभी भी तेज बुखार है।)

रामेश्वरी : (रोती हुई) हाय! मैं थक गयी। है कोई यहाँ, जो मेरे लाल को बचाये। हे भगवान! अब तो तेरा ही भरोसा। (डॉक्टर की ओर आँखें उठाकर) अब तो रहम करो डाक्टर, मेरे लाल को बचाओ। हे भगवान ....।

बिन्देश्वरी : अरे! सुना कि कल से ही इसे तेज बुखार है । फिर डॉक्टर को क्यों नहीं बुलाया? इलाज तो डॉक्टर ही कर सकता है।

रामेश्वरी : गयी थी दीदी बुलाने, पर इन्होंने मुझे नौकर से कहकर बाहर निकलवा दिया। अब हम गरीबों की कौन सुनता है? उन्हीं से पूछिये न!

बिन्देश्वरी : (डॉक्टर की ओर देखकर) आप तो बोलते थे कि आप लोगों की सेवा में दिन रात एक कर देते है। उनकी सेवा में आप अपना सब कुछ लुटाने तक के लिए तत्पर रहते हैं। फिर ...... ।

डॉक्टर : (लज्जा से सिर झुका लेते हैं) अब मुझे और अधिक शर्मिन्दा मत करो बिन्देश्वरी। अब मेरी आँखें खुल गयी हैं। इसे ले चलो, मैं इसका निःशुल्क उपचार करूँगा।

बिन्देश्वरी : नहीं! आप इसका निःशुल्क उपचार नहीं करेंगे। (रूपये बढ़ाते हुए) यह लीजिए एक हजार रूपये। यदि और खर्च लगे तो बाद में चुका दूँगी।

रामेश्वरी : आप बडी कृपालु हैं दीदी। आपने हम गरीबों का ख्याल किया है। ईश्वर आपका भला करें।

(पर्दा गिरता है)

लिबनुस केरकेट्टा

बि.ए. (प्रथम)

हत्या

रात नमी थी। आकाश में तारे चमक रहे थे। हवा कछुवे की चाल चल रही थी। गाँधी नगर की गली में सेठ मानिक चन्द के बंगले से एक चीख सुनाई दी। सेठ जी की हत्या हुई। पुलिस बुलाई गयी।

सेठ मानिक चन्द पचास वर्ष के थे। उनकी शादी हुई, पर बच्चे नहीं थे। उनकी बीबी उन्हें अकेले छोडकर स्वर्ग सिधर गयी। वे उस बंगले में अकेले नहीं थे। उनका भाई हरी बाबू उन्हीं के साथ रहते थे। वे अविवाहित थे। न जाने क्यों उन्होने शादी नहीं की।

उस घर मे एक औरत रहती है। नाम है अनामिका। वही घर का सब काम संभालती है। सेठ जी के साथ उसका कैसा संबंध है, किसी को पता नहीं। उसकी उम्र चालीस साल है- उसका पति उसे छोडकर कहीं चला गया।

हरी बाबू तीस वर्ष के है। बडे ठाठ-बाट के साथ रहते है। अनामिका ही उनकी सेवा शुश्रूषा करती है। उन्हें जिन्दगी में किसी प्रकार की चिन्ता नहीं। वे बडे मस्त आदमी है। सेठ जी के तीन वफादार नौका हैं। रामू, श्यामू और विठ्ठल।

एक लाल मारुति वैन सेठ जी के बंगले के सामने रूकी। हर्षा जो नगर के नामी इन्स्पेक्टर है, मारुति से उतरे। उनके साथ तीन और पुलिस हैं। हर्षा हिट्लर के नाम से जाने जाते हैं।

हिट्लर की नजर अब लाश पर है। लाश में किसी प्रकार का घाव नहीं। पोस्टमार्टम के लिये शव भेजा गया। हिट्लर रिपोर्ट की इंतजार में यही हैं। वे समय का सदुपयोग करना जानते हैं। उन्होने पूछताछ आरंभ कर दीं।

उसकी नजर पहले नौकरो पर पडी। वे तीनों बडे मासूम लग रहे हैं। फिर उन्होंने अनामिका से पूछ-ताछ की। वह भी सीधी-सादी लग रही है। अचानक उसकी नजर उसकी उँगलियों पर पडी। हाथ की अनामिका में वह अँगूठी पहनी थी। फिर उसकी हैसियत का पता लगाया गया। वह एक गरीब औरत है। फिर उसे अँगूठी कैसे मिली?

पोस्टमार्टम् का रिपोर्ट आया। सेठ जी पर विष-प्रयोग किया गया है। परन्तु कैसे?

सेठ जी को पान खाने की बडी बुरी आदत थी। हर वक्त पान चबाते जाते थे। उस दिन भी पान चबाते-चबाते उन्होंने साँस छोड दी।

हिट्लर ने अनामिका से पूछा- सेठ जी रोंज कितने पान खाते हैं? पान खाने के बाद फिर क्या करते है? इत्यादि। शव के पास एक जानसन टूथ स्टिक था। हिट्लर की नजर उस पर पडी। उन्होंने उसे उठाया और केमिकल टेस्ट के लिये भेजा।

स्टिक उठाते समय हिट्लर ने अनामिका की ओर देखा। वह बुरी तरह घबराने लगी। हिट्ल को शक हुआ। इसीलिए उन्होंने टूथ स्टिक को टेस्ट के लिये भेजा।

टूथ स्टिक पर पोटाषियम साईनेड के चिह्न थे। सेठ जी की मृत्यु उसी के कारण हुई। हिट्लर ने अनामिका को वैन में डाल दिया। थाने पर पूछ-ताछ की तो सारा मामला खुल गया।

हरी बाबू के साथ उसका अवैध संबंध चल रहा है। हरी बाबू की प्रेरणा से उसने टूथ स्टिक को सेठ जी को दिया जिस के मुँह में लगाते ही सेठ जी ने चीख मारी।

अवैध संबंध और धन, ये दो ही प्रायः किसी हत्या के मूल मे रहते है। यह केस भी उनसे अछूता नहीं रहा।

एल.वी.सुरेश
ए.ई.पी. 29

अधूरी प्रेम कहानी

जुलाई का महीना था। आकाश में नीलिमा के घन-घोर बादल छाने लगे थे, ऐसे में प्रकृति की सुन्दरता बडी ही मनमोहक सी लग रही थी। वर्षा ऋतु के आते ही प्रकृति मे यौवन के नये रूप उभरने लगे थे। प्रकृति हरियाली के चादर को ओढ़ने लगी थी। गर्मी की लम्बी चिलचिलाती धूप के बाद, आज मुझे अजीब-सा मादक सुखद अनुभव हो रहा था। उस दिन आराम की लम्बी साँस लेने के बाद जब मैं ने अपने कमरे से बाहर झाँक कर देखा, तो मौसम बहुत ही निराला तथा बिलकुल साफ लग रहा था। मानों प्रकृति अपने पूरे यौवन के साथ मुस्कान भर रही हो। मुझे अनायास ही बाग में टहलने की इच्छा हुई।

इस समय आकाश में बादल बिखरे भेड़ें की तरह दिख रहा था सूर्य की सुनहरी किरणें प्रकृति की सुन्दरता में और ही नवीनता ला दी थी। प्रकृति की घटा में मन्द-मन्द ठंडी और धीमी हवा बह रही थी, जो मेरे मन को अमन चैन दे रही थी।आज मुझे अपेक्षाकृत अधिक आनन्द का अनुभव हो रहा था। तभी मैने देखा, एक सुन्दर सी सजी-धजी नवयुवती, जो हमारे होस्टल की ओर चली आ रही थी। मेरा मन रोमान्स एवं चंचलता में बदल गया। मेरी लालसा तो उससे मिलने तथा दो-चार बातें करने की होने लगी। पर नयी जगह, नये परिवेश का ख्याल आते ही मेरी उससे मिलने की चाह मन्द पड़ गई। मैं उसी ओर आगे बढ़ता चला जा रहा था, जिस ओर से वह आ रही थी। जब हमारा फासला कुछ करीब हुआ तब उन्हें निहारने के लिए मेरे नयन एक दम चंचल हो उठे थे। लेकिन ज्यों ही वह पास आ पहुँची, मेरी निगाहे अपने आप नीचे झुक गई। वह भी अपनी आँखें नीचे झुकाए हुए मेरी बगल से होकर गुजर गई। फिर भी हमने चोरी-चोरी निगाहों से एक दूसरे को देख लिया।

नवयुवती ने मेरी नजरों को समझ गई थी। सच; वह बहुत खूब सूरत जान पड़ती थी। ऊँचा कद, सुडौल बदन, गोरा गाल, गोल मुखड़ा, सुन्दर भौहें, लम्बी नाक, कान में चाँदी के लोला; नाक पर मोती, लम्बे लच्छेदार केश, पैरों में पायल, याने एक नारी का पूर्ण प्रकृति श्रृंगार उसमें निहित था। फिर वह हल्के नीले रंगवाली साड़ी और उसी के मैचिंग ब्लौज में बहुत सुन्दर लग रही थी। मैं मुड़-मुड़ कर तब तक उसे देखता रहा जब तक कि वह मेरी निगाहों से ओझल न हो गई थी। जब वह मोड़ पर पहुँची तो उसने मुड कर देखा। और फिर हमारी चोरी चोरी निगाहें एक पल के लिए आपस में मिल गयीं। दोनों ही शर्म के मारे झेंप गये।

इसके बाद हमारी प्रेम-कहानी शुरु हुई। हमारी यदा-कदा राह चलते या सार्वजनिक जगहों पर अनायास ही नजरें मिल जाती थीं। चूँकि हमारा हाँस्टेल और उसका हँस्तटल बहुत ही करीब थे, सच रिमझिम-बूँदे एक दिन बहार होने आयी और उन्होंने प्रकृति को खुशियों से भर दिया। मेरा मन उस युवती से मिलने के लिए तरसता रहा,

पर मैं उससे मिल न सका। मैं उस सुन्दर सुशील के बारे में ही सोच रहा था – "मेरी तमन्ना की तकदीर, तुम सँवार लो। प्यास है दिल, मेरे दिल की प्यास बुझा दो।"

यों देखते ही देखते दो माह बीत गये। मेरा न तो उससे मिलन हुआ और न परिचय ही हो सका। फिर भी न जाने क्यों मुझे उससे मिलने की तीव्र इच्छा हो रही थी। एक दिन "कालेज फंक्शन" आया। कॉलेज के फंक्शन ने मेरे मन की मुराद पूरी करदी। हर वर्ष की भाँति सांस्कृतिक कार्यक्रम रखा गया था। हमारे कॉलेज के छात्र–छात्राओं ने भी उस प्रोग्राम में भाग लिया और अन्य संस्थाओ ने भी सक्रिय रूप से भाग लिया। हमारा प्रोग्राम कैसा था यह मुझे नहीं मालूम। पर हमने पूर्ण रूप से भाग लिया।

कॉलेज फंक्शन के दूसरे दिन एक अनोखी घटना घटी। गर्ल्स–हॉस्टेल से मुझे एक छोटा सा उपहार–पत्र मिला। पत्र में कार्यक्रम के लिए बधाइयाँ दी गई थी। सहज में उस पर अनुरोध की कुछ बाते भी लिखी हुई थीं। जब कभी मौका लगे तो इसी तरह का प्रोग्राम दिखाते रहना और लोगों का मनोरंजन करते रहना। यदि हमारे लायक कोई अच्छा प्रोग्राम गीत, लोक गीत, कविता, आदि हो तो भेजने की कृपा करें। यह खत मैं अपनी सहेली के विशेष अनुग्रह पर लिख रही हूँ। धन्यवाद"

पत्र पाकर मुझे खुशी तो हुई लेकिन मैं असमंजस में पड़ गया। उनकी मांगे पूरी करूँ या न करूँ। मैं संकोच में पड़ गया। बड़ी आशा लेकर लोक गीत की मांग की है, अगर न दूँ तो उसे दुःख होगा। अन्त में अपने दोस्त से गीत, लोक गीत आदि संग्रह कर, साथ में एक कविता स्वयं रचकर मैं ने उन्हें भेज दिया।

बहुत दिन बीत जाने के बाद एक दिन उसने मुझे एक निमन्त्रण पत्र भेजा। पत्र पढ़ने के बाद मैं सोचने लगा, जाऊं या न जाऊं। फिर यह सोचकर कि चलो दो बातें हो जाए, मैं अपने एक दोस्त को साथ लेकर उसका हॉस्टेल गया। वहाँ हमारा अच्छी तरह से वेलकम हुआ। वह एक हाथ में दो गिलास तथा दूसरे हाथ में पानी भरा जग लाई और अपने जन्म दिवस की कुछ मिठाई भी साथ में लायी। हमने लम्बी उम्र की शुभ–कामनाएँ देते हुए जन्म दिवस की औपचारिकता पूरी की। यह थी हमारी पहली मिलन!

इनसान कहना क्या चाहता है खुद ही नहीं जानता। कहने को उनके पास बहुत कुछ है, लेकिन वह कुछ नहीं कह पाता। इसी तरह हमने प्रकट रूप से न सही, न ही शब्दों के द्वारा, लेकिन हमारे हाव–भाव के इशारे से हमने बहुत कुछ प्रकट किया। इस तरह से हम एक दूसरे के दिवाने हो गये। हमारा लगाव एक दूसरे के प्रति दिन–प्रति दिन बढ़ने लगा। हमने अपने प्रेम के दीप को उजागर कर दिया!

अन्त में हम इस नतीजे पर पहुँचे कि हमारी तनहा के फूल हमारे उर में खिल उठे हैं। मानों सारा संसार हमारा है। सारी दुनिया हमारी है। लेकिन हकीकत कुछ और ही था। हमारी चाह, हमारा मिलन ओर हमारा परिचय सब कुछ क्षणिक ही साबित हुआ। कॉलेज में हम दोनों का अन्तिम साल था। किस तरह दो वर्ष बीत गये पता तक नहीं चला, लगा मानों दो सप्ताह ही हुये हों। हम दोनों को

इम्तहान के बाद अपनी अपनी मंजिलों को लौट जाना था। अतः यह एक विकट दुःख की घड़ी थी। हमारे मन में यही भावना जाग रही थी कि "न जा....... न जा रे ओ मेरे प्यारे मीत, तेरे बिना मेरा जीवन सूना हो जाएगा। मेरे जीवन का संगीत तेरे बिना फीका पड़ जाएगा! न जा रे मेरे मीत।"

यह सच है कि प्रकृति की यही रीति है। "मिलन और बिछुड़न" एक पल हँसना है तो दूसरा पल रोना। हमने एक दूसरे से सलामत लेते हुए दुआ किया खुदा से कि हे खुदा! मेरी यही आरजू है आपसे कि हमारे प्रेम-दीप बुझने न पाये, नहीं तो हमारी जान चली जाएगी।

"समाप्त"

पीटर रूण्डा
एन.ई.हेच-3

मैं उससे बिछुडकर कैसे जिऊँ

छोटा-सा शहर। लोगों की चहल-पहल से वातावरण पुलकित था। एक दिन सबेरे की बेला में. हम दोनों लोगों के बीच गुजरते हुए आगे निकल गये। लोगों की नजरें हमारी ओर इस कदर थी, मानो हम कोई जादूगर हैं। फिर भी हमें किसी का गम नहीं। किसी का क्या मज़ाल जो हम दोनों को छेडे। हमारा ये अटूट-बन्धन दुनिया के लिए उदाहरण बन गया। लोग हमें देखकर ईर्ष्या से जलने लगे।

जब-जब हम थक जाते, तो वह मधुर कंठ से कहती- "अरे यार आओ! थोडा आराम कर लो। बहुत थक गये हो" और वह अपनी गोद में ले लेती। मैं एक नन्हे बालक की तरह उसकी गोद में दिवा स्वप्न देखने लगता। क्षण भर में थकान दूर। क्या मज़ा आता था सोने में। मुझे बहुत घमंड था उसपर। कभी बच्चे की तरह तो कभी दोस्त की तरह पेश आती। रात होते ही हम दोनो बाहों में बाह डाले रात के अन्धेरे में घोडा बेचकर सोते। न उनको चिन्ता थी और न मुझे। कभी बागों में, कभी पेड की छाँव तले, तो कभी खुले आसमान के नीचे। हम एक दूसरे को बहुत चाहते थे। ओ मेरी धड़कन थी तो मैं उसका शरीर। हमारी दोस्ती इतनी गहराई तक चली गयी कि एक दूसरे के बिना जीना हराम हो गया। कितने हसीन थे ओ दिन जब हम साथ कमाते, साथ रहते और साथ ही दिन काटते थे। हम लाखों सपने संजोये थे। थकान का नाम नही। मैं उसे दुःखी नहीं देख सकता था क्योंकि वही एकमात्र सहारा थी। वह मेरा खूब ख्याल करती। सभी चिन्ताओं से दूर रखती थी। उसकी उपस्थिति ही मेरी जिन्दगी थी।

एक दिन अचानक वह मुझ से बहुत दूर चली गयी। दर असल मैं ने ही उसे बेच दिया। दिल का दर्द किसे सुनाता? हमने खूब रोया। हमारा उसके सिवा और कोई नहीं था। मैं और कर ही क्या सकता? दिन, महीने और साल गुजर गये। मैं ने अपनी जिन्दगी का रास्ता खोज लिया। हम एक दूसरे को करीब करीब भूल गये। पता नहीं कहाँ होगी वह? जैसी भी हो, कुदरत उसे सुखी रखें।

प्रिय दोस्तों, वह मेरी प्रियतमा, मेरी मुहब्बत, और कोई नहीं, बल्कि मेरी "रिक्शा" थी, जिसे दुर्दिन में, फटे हाल की स्थिति में मैं ने बेच दी।

-जोराकड ये स.
ए. ओ.59

'गर्लफ्रेंड'

सोलह–अठारह की आयु अभी पूरी हुई ही नही कि 'गर्लफ्रेंड' और 'बॉयफ्रेंड' की संज्ञाएँ युवक–युवतियों में सुनाई देने लगती है। कोई कहता है– वह जिन्दगी जिन्दगी ही क्या, जिसमें कोई रंग न हो। वह लड़का लड़का ही क्या, जिसकी कोई 'गर्लफ्रेंड' ही न हो।

हर जगह आज प्यार की चर्चा आम हो गयी है।

'यार मिला प्यार मिला, मजा।

प्यार बिना, मतलब क्या जीवन का?'

कोई यह नहीं सोचता कि 'गर्लफ्रेंड' का सही अर्थ क्या होता है। तुन्हें 'गर्ल' तो क्या खैर, 'फ्रेंड' का अर्थ शायद ही मालूम हो! मालूम होगा भी कैसे, जब कोई पूछें या बताये तब न! हमारी प्रवृत्ति अपरिपक्व है और हमारे भाव अपरिमार्जित रहते हैं।

सच्चे मित्र सच्चे पथ–प्रदर्शक के रूप में होते हैं; सहानुभूति दिखाते हैं; बुरे कामों से रोकते हैं; बुराई को छिपाकर अच्छाई को प्रकट करते हैं; सुख–दुःख में साथ होते हैं और अपना ही सुख–दुःख मानते हैं।

मेरे कई दोस्त हैं जो कभी–कभी मुँह लटकाये, रूठी पत्नी बनकर मेरे सामने प्रत्यक्ष होते है। जब मैं उनसे कारण पूछता हूँ तो वे कहने लगते– मेरी 'गर्लफ्रेंड' ने आज चुम्मा देने से इन्कार कर दिया; पहली बार आज जब मैंने उसका हाथ पकड़ा तो वह मुझपर जूती का छाप छोड़ गयी; वह मुझे अपना दोस्त नहीं मानती; .... इत्यादि।

कोई यह नहीं सोचता कि 'गर्लफ्रेंड' का अर्थ क्या है! वह संकीर्ण गलियों का शिकार बन जाता है। उसे उसकी छवि के सिवा कुछ नजर नहीं आता।

अक्सर हम 'गर्लफ्रेंड' को 'जीवन–साथी' (Life Partner) और आनन्द देनेवाली उपकरण का समानार्थक शब्द मानते हैं, जो एक भ्रम है। मेरा एक परिचित व्यक्ति हैं जो लड़कियों से दोस्ती सिर्फ इसलिए करता है कि वह अपनी कामेच्छा की पूर्ति कर सके। आप ही सोचिए, क्या यही 'गर्लफ्रेंड' का सही अर्थ है? क्या यही मित्रता का सच्चा अर्थ है? वह मित्रता ही क्या जो आवश्यकता पूर्ति के बाद टूट जाए।

कुछ लोग लड़कियों से दोस्ती सिर्फ अपनी कुशलता और चतुरता दिखाने के लिए करते हैं। यह एक रोग के समान है जिससे छुटकारा पाना मुश्किल है। धीरे–धीरे यह पेशा बन जाता है। जितना ज्यादा वह दोस्त बनाता है उतना मर्दानगी का सबूत देता है। इस रोग से शायद नब्बे प्रतिशत युवक ग्रस्त हैं। इस रोग से कैसे छुटकारा पाया जाए? इस कुसंगति से कैसे अलग रह सकें? आदि प्रश्नों का जवाब हमें स्वयं खोजना पड़ेगा।

के. कमाल

ए.ई.हेच.26

आँसू

आँसू न केवल हमारी आँखों से निकलने वाले पानी की नमकीन बूँदे ही नहीं बल्कि विभिन्न अवसरों पर काम आने वाले हथियार भी हैं।

मुझे इस बात की पुष्टि उस समय हुई जब मैं बहुत छोटा था। एक बार मेरे माता–पिता पिकनिक जाने की तैयारी कर रहे

थे। मै उस समय बहुत खुश था और पिकनिक के बारे में मन के लड्डू खा रहा था – 'आहा! क्या मजा आएगा, बड़े–बड़े बन्दर देखूँगा। उन्हें छेडूँगा और मुन्नी को डराऊँगा' इत्यादि। किन्तु उसी समय टेलिफोन की घंटी बजी। अचानक पिताजी ने बात बदली और मम्मी से कहा – "हम अब पिकनिक नहीं जायेंगे, जब पिताजी और मम्मी की बातें खत्म हो चुकी तब मैंने मम्मी से लिपटकर आँसू बहाना शुरू कर दिया। मेरे इस तरह रोने से मम्मी का हृदय पसीज गया और वह पापाजी को राजी करने चल पड़ी। मम्मी का वह प्रयास सफल रहा और हम सब खुश थे। मैं इसे अपने आँसू का कमाल ही समझता हूँ।

मेरी ही तरह कई बच्चे आँसू बहाकर अपना काम निकाल लेते हैं। स्त्रियाँ अपने पतियों को मना लेती हैं। राजनीतिज्ञ आँसू बहाकर अपने पापों से मुक्ति पा लेते हैं तथा दुखियारे अपने गम को आँसू के रूप में बहाकर गम से मुक्त हो जाते हैं। अतः हम आँसू को हथियार न कहें तो और क्या?

– लिबनुस

सपने अपने नहीं होते

सूर्यास्त हो रहा था। संध्या क्षितिज की रंगमंच पर प्रवेश कर रही थी। निशा का घूंघट हटाकर निशाकर की मदहोश किरणें धरती पर आने को व्याकुल हो रही थीं। धुँधलापन समेटे मंद–मंद हवा संचारित हो रही थी। सर्वत्र मनोहर घटा घिर रही थी। सितारों की उजियाली पनघट में उसी प्रकार स्नान कर रही थी, जैसे मधुगंध का फागुन और अनुराग का पावस छाया हो। ऐसे मौसम में कृष्णा नदी तट पर बैठ कर मैं छोटे पत्थर उठा कर नदी में फेंक रहा था। साथ–साथ मेरे यौवन की मधुशाला शशि की छवि लिये मुझे लुभा रही थी। मन के सागर में स्वप्न की लहरे उमड़ पड़ी और कल्पना के बीज पनपने लगे। .... मैं करोड़पति बनने के सपने देखने लगा । मैं सोचता जा रहा था और कंकड़ भी फेंकता जा रहा था। केवल एक छोटा पत्थर हाथ में रह गया, मेरी कल्पना टूटी। मेरा ध्यान उस कंकड की ओर गया तो पाया कि वह कंकड़ नहीं बल्कि .... 'हीरा' .... था। .... आह ..... । तो क्या मैं कल्पना के नशे में हीरों को नदी में फेंकता गया? पर कर भी क्या सकता था? मौसम से बहकाने में और कल्पना के प्रवाह में मैं ने यथार्थ को खो दिया था।

मै ही नहीं, अपितु सभी यही करते है। हम रातों–रात महल बनाते हैं, विश्व विजय कर लेते हैं। पर प्रातः उठने पर हमारे हाथ लगती है सिर्फ धूल। स्वप्न और वैभव की चमक–दमक में रस टटोलने वाले जीवन में एक निमिष भी चैन नहीं पाते हैं। जब उजियाली चुक जाती है तो सिर्फ मलिनता और कालिख ही उनके हाथ लगती है। बिस्तर की सिकन सँवारते रात बीत जाती है। सरजाम जुटाते जिन्दगी मचल उठती है। हाथ खाली हो जाता है, कोल्हू के बैल की तरह दिन भर चलने के बाद जहाँ से चलते है वही खड़े पाते हैं।

कल्पना मधुर एवं सुखद होती है और उस आभासित सत्य में हम सब कुछ भुला देते हैं। पर यह आनन्द देने वाली कल्पना हमारी पुरुषार्थ–शक्ति को तीन तेरह कर देती है, केवल एक घड़ी का मौका होता है मनुष्य के

पास ताकि दीप्त आत्मा से वह सच की तरह रचे और यह भी वह सपनों में गुजार दे तो सर्वस्व खो देगा। लेकिन व्यर्थ भटकने से पहले हमें अपने अंतर की कस्तूरी को पहचानना चाहिये। जिसके लिये हम भटकते हैं सौरभ का वह मूल तो हमारे अन्दर है।

वैसे मेरे विचार से कल्पना के अपार सिन्धु में डूबने–उतरने से भी कर्मण्यता का एक बिन्दु अधिक उपयोगी है। घुट–घुट कर जिन्दगी की भीख माँगनेवालों को जीने की कला सीखनी चाहिए। जिसे संघर्ष की कला नहीं आई, वे मरना भी नहीं जानते। अतः कर्म ही अन्तश्चेना की अव्यय ज्योति है और मौलिक चेतना है।

प्रफुल्ल बरला
बी.ए. (तृतीय वर्ष)
डी.जी.हेच–21

क्या अंग्रेजी पराई भाषा है?

आजादी के बाद देश की सबसे बडी समस्या राष्ट्र–भाषा की रही। राष्ट्र–भाषा वही रहे जो सब की समझ में आ जाएँ। इस में कोई सन्देह नहीं कि आम जनता की भाषा ही राष्ट्र–भाषा रहे। फिर ऐसी भाषा क्या है जो हर एक भारतवासी बोल सके, समझ सके? भारत में कोई एक ऐसी भाषा नहीं रही जो सब की समझ में आ जाए। पर हाँ, हिन्दी बहुमत की भाषा है। देश की करीब़ तीस करोड से ज्यादा लोग इसे समझ सकते है। प्रजातंत्र के सिद्धान्त के अनुसार बहुमत की भावना का आदर अल्पमत करे। फिर हिन्दी ही राष्ट्र–भाषा बने और वही राज भाषा बनें।

इस प्रकार हिन्दी आधिकारिक रूप से देश की राजभाषा व राष्ट्र भाषा बन सकती है। उसे कोई रोक नहीं सकता। परन्तु प्रश्न यह उठता है कि अल्पमत का आदर कौन करेगा? वे जहाँ के तहाँ रह जाए! उनकी उन्नति के सभी मार्ग क्या बन्द हो? उत्तर सीधा है। यह कदापि हो नही सकता। इसलिए देश की अन्य भाषाओं को भी उन्नति का समुचित मौके दिए जाय।

फिर अंग्रेजी की हाल क्या है? हमारी संस्कृति बहुत पुरानी है। हमारी संस्कृति महान है। संसार की बहुत सारी संस्कृतियाँ आज मिट्टी में मिल गयी। रोम की सभ्यता अब नहीं रही, मिश्र की सभ्यता काल कवलित हो गयी। ग्रीस की सभ्यता काल–गर्भ में मिल गयी। केवल भारत की सभ्यता ही सदियों से चली आ रही है। इस का एक मात्र कारण है, भारत की सभ्यता की अपनी एक विशेषता है। वह है, सबको हजम करने की शक्ति। नदियाँ जब सागर में मिल जाती हैं तब कौन कावेरी है, कौन गगा, कुछ पता नहीं चलता। हमारे देश में आर्य आए, मुसलमान आए, मुगल आए। पर सब भारतीय बनगये। यही सिद्धान्त भाषा के विषय में भी लागू हो सकता है। अंग्रेजी अब पराई भाषा नहीं, अपनी भाषा है। स्वतंत्रा के आंदोलन में उसका सक्रिय योगदान है। फिर उसे देश से कैसे भगा सकते हैं? हम ने अंग्रेजों को भगा दिया, बहुत अच्छा किया। मगर अंग्रेजी भाषा को भगाना क्या उचित है? आप ही कहिए।

के. वी. श्रीधर
ए.सी.पी. 26

आशा

मनुष्य का मन बडा ही चचल होता है। जब किसी मनुष्य के जीवन मे किसी वस्तु को पाने की इच्छा होती है तो उसे "आशा" कहते है। आशा की कोई सीमा नही रहती, वह तो अनत है। हर एक मनुष्य के मन मे कोई न कोई आशा छिपी रहती है। छोटे बालक से लेकर बडे बूढे सभी के मन मे आशा राज्य करती है। आशा के हम अनेक रूप देख सकते है।

सब कुछ त्याग करने वाले साधु महात्मा से पूछा जाए कि क्या आप के मन मे कोई आशा नही है तो जवाब होगा, नही। पत्नी, बच्चे गृहस्थी- जीवन को त्याग करनेवाले उस साधु के मन मे भला क्या आशा हो सकती है। लेकिन उसके मन मे भी एक आशा होती है, वह है परमात्मा को पाने की आशा। परमात्मा को पाने के लिए वह सब कुछ त्याग कर लेता है। लेकिन ईश्वर को पाने की आशा, उनके दर्शन की आशा को त्याग नही कर पाता।

मान लिया जाय, किसी बालक का जन्म हुआ हो और कुछ बडा होने पर वह अपनी माँ से साईकिल पाने की आशा प्रकट करता है। जब साईकिल को पाकर उसकी आशा पूरी हो जाती है तो कुछ समय पश्चात् वह स्कूटर पाने की आशा प्रकट करता है और बाद मे कार पाने की। इस प्रकार मनुष्य के जीवन मे एक आशा की पूर्ति होते ही दूसरी आशा उत्पन्न होती है। जिस प्रकार समुद्र मे जल और गगन मे तारो का अत नहीं है उसी तरह आशा का भी अंत नही है। उसे अनत कहा जा सकता है।

निर्धन व्यक्ति जो रिक्शा चलाता है और सडक पर ही अपना जीवन व्यतीत--करता है वह एक रुपये का लॉटरी टिकट खरीदता है और उससे लाखो रूपये मिलने की आशा रखता है। निश्चय ही उसे निराश होना पड़ेगा। क्यो कि सब को लॉटरी मे विजेता होना असभव है। मान लिया जाए एक व्यक्ति ने लॉटरी टिकट खरीद लिया। वह रात भर अमीर बनने का सपना देखता रहा। जब दूसरे दिन उसकी लॉटरी-टिकट का नम्बर खुल जाता है तो उसकी खुशी की सीमा नही रही, फूला नही समाता और वही पर ढ़ेर हो जाता है। अगर उसका टिकट व्यर्थ मे चला जाता है तो वह निराश होकर समझता है कि उसने जीवन मे सब कुछ खो दिया। अपने जीवन को बोझ-सा समझने लगता है। अपने जीवन को व्यर्थ मानने लगता है।

एक विद्यार्थी हमेशा प्रथम श्रेणी मे उत्तीर्ण होने की मनोकामना करता है। अगर वह विद्यार्थी मेहनत और कठिन परिश्रम करके प्रथम श्रेणी मे उत्तीर्ण होने की आशा रखता है,तो अवश्य ही उसकी विजय होगी। उसके मन की आशा की पूर्ति होगी और अगर वह बिना परिश्रम किये मीठा फल भोगना चाहता है तो उसे निराश होना ही पडेगा।

अमीर, गरीब, विद्यार्थी, महात्मा, बडे, बूढे सभी के मन पर आशा राज्य कर रही है। किसी वस्तु की आशा करना कोई बुरी बात नही है। लेकिन अपनी आवश्यकता से अधिक, अपनी सीमा से अधिक आशा करना बुरी बात है। जो काम सभव नही है, उसकी आशा करना मनुष्य को निराशा कर देने वाली बात है। अपनी आशा की पूर्ति के लिए आत्म निर्भर होना चाहिए और कठोर परिश्रम करना चाहिए। तभी हम अपनी आशा पर विजय पा सकते है।

अर्जुन कुमार
बी.काम (प्रथम)
ए. ओ 71

ANDHRA LOYOLA COLLEGE
LIBRARY, VIJAYAWADA
Sl No: 526

MAHATMA BREAKS SALT LAW
GO BACK SIMON
MAHATMA GANDHI KILLED BY ASSASSIN'S BULLET
SHOTS FIRED AT POINT BLANK RANGE
THE LIGHT HAS GONE OUT OF OUR LIVES
OF CITIZENS OF DELHI.
NATIONAL HUMI
UNPARALLE
AUTHORITIES STILL PANICKY.
AHMEDABAD CROWDS FIRED ON
SEVEN PERSONS SERIOUSLY INJURED
FREEDOM
GANDHIJI RELEASED
MR. GANDHI ARRESTED!
ORDER NOT TO ENTER THE PUNJAB OR DELHI!
TAKEN TO UNKNOWN DESTINATION!
HIS MESSAGE TO HIS COUNTRYMEN.
THEY WALK OUT OF THE PRIS
Maulana Azad, Jawaharlal Nehru, Shankerrao Deo, J.B. Kripalani, Rajendra Prasad and Vallabhbhai Patel
AZAD HIND FAU
Out To Destroy

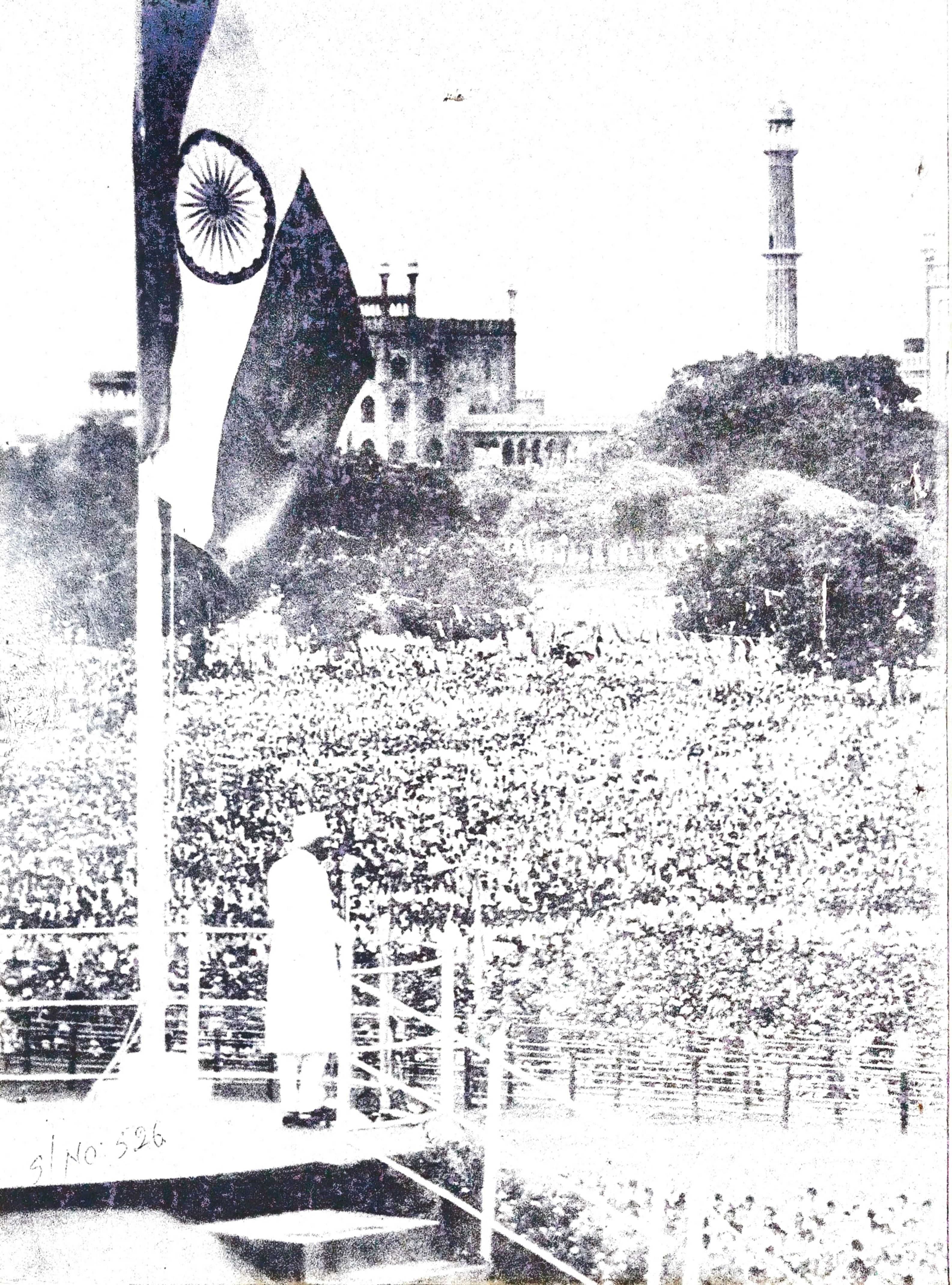
Sl No: 526